

ZAOSTRENI ODNOSI MED SLOVENIJO IN ITALIJO

Peterle: To nam lahko škodi

V Sloveniji so presenečeni, v Italiji pa glasni

LJUBLJANA, TRST - Vprašanje premoženja italijanskih državljanov, ki so se po drugi svetovni vojni umaknili iz Jugoslavije, je že reseno. Urejeno je bilo z dvostranskim dogovorom, odprto pa je ostalo se izplačevanje odškodnine za to premoženje. Povezovanje premoženja istrskih beguncev z vključevanjem Slovenije v evropske integracijske procese pa skoduje obema stranema in lahko precej poslabša odnose med Slovenijo in Italijo. Kljub vsemu temu pa je zunanji minister popoldan za Radio Slovenija izjavil, da se je Slovenija pripravljena pogovarjati tudi o vprašanju premoženja, »od naših odločitev pa je odvisno, v kakšnem okviru se bomo o tem pogovarjali«.

Tako se je slovenski zunanji minister Lojze Peterle včeraj odzval na

sredino tiskovno sporočilo italijanskega zunanjega ministrstva, v katerem je receno, da je treba na primeren način urediti pravni položaj »dobrin, ki so bile v povojnih letih zaplenjene italijanskim državljanom«. Kot smo že poročali, je italijansko zunanje ministrstvo zagotovo, da bo v nasprotju s primeru nasprotovalo vključevanju Slovenije in Hrvaške v evropske integracije.

Novi italijanski ultimativni toni so Slovenijo močno presenetili. Se bolj presenečeni so v Zagrebu, kjer se doslej sploh se nisu odzvali na stalica italijanskega zunanjega ministrstva.

Medtem pa smo zvedeli, da v Italiji že pripravljajo predlog resolucije, ki jo prihodnji teden nameravajo predložiti v obravnavo Svetu Evrope. V njej zahtevajo, da se

vstop Slovenije in Hrvaške v to organizacijo pogojuje z ureditvijo statusa italijanske manjšine v obeh državah. Predvsem v Italiji pričakujejo, da Hrvaška in Slovenija pripadnikom italijanske manjšine na Hrvaškem omogočita prost prehod čez njuno državno mejo.

V Italiji se reakcije pojavljajo v glavnem v Trstu. Tako je tržaški dnevnik Il Piccolo sporočilo zunanje ministrstva namenil veliko pozornost in poudaril stalica organizacij istrskih beguncev, ki seveda želijo dobiti nazaj svoje premoženje in jih zato slovenska zakonodaja moti. Ta zakonodaja moti tudi tržaške politične predstavnike, tako krščanskega demokrata Colonijs kot socialista Agnellijs, ki se zgrazata nad tem, da tujci ne bodo mogli kupiti posesti v Sloveniji, in očitata ljubljanski vladi, da deluje v nasprotju z ustaljenimi evropskimi standardi.

Slovenska manjšina v Italiji je seveda drugačnega mnenja. Njeni predstavniki zaskrbljeno opazujejo zaostritev italijansko-slovenskih odnosov in poudarjajo, da Slovenci v Italiji že dolga leta zamačkajo na uresničitev tistih pravic, za katere se je Italija pismeno obvezala v mednarodnih pogodbah. Končno pa Slovenci v Italiji ocenjujejo, da je italijanska nota popuščanje nacionalističnih silam, ki delujejo proti dobrososedskim odnosom in proti slovenski manjšini. (B. S. in dopisniki)

Obsirneje na straneh 2 in 3.

RIM / ŠEST ZAPORNIH NALOGOV ZARADI GOLJUFIJ IN PONEVERB

Zapor za Leoneja in Ciarrapico

Giuseppe Ciarrapico (levo) in Mauro Leone na arhivskem posnetku (Telefoto AP)

RIM - Rimski sodniki so včeraj izdali zaporne naloge za šest uglednih osebnosti italijanskega poslovnega sveta, med katerimi sta poleg starih menedžerjev tudi znani podjetnik Giuseppe Ciarrapico in sin bivšega predsednika republike Leoneja Mauro. Tozilec jih bremeni združevanja v zločinske namene, katerega namen je bilo dolgotrajno goljufanje, medtem ko sta Ciarrapico in direktor finančne družbe Italfin Eugenio Ianelli povrh obtožena tudi ponaredbe knjigovodskih dokumentov.

Maura Leoneja so finančni strazniki aretirali v neki rimski kliniki, kjer se je zdravil, medtem ko se je Ciarrapico oglasil iz Nemčije, kamor je odšel na preglede po nedavno doživeti slabosti, in preiskovalcem obljubil, da se jim bo cimprej oglasil. Od ostalih starih osumljencev sta bila aretirana samo dva, ostala dva pa se izejo.

Preiskavo rimskih sodnikov so sprožile očitne nepravilnosti v poslovanju družb Safim (iz okvira razpustene Efim) in Italsanit iz okvira Iritecne. Italsanit je z zasebnimi

podjetniki sklepala pogodbe za dvomljive operacije, ki jih je financirala družba Safim, na katere krmilu je bil več let prav Mauro Leone.

Po mnenju preiskovalcev so osumljenci državo in poslovne partnerje goljufali tako, da so ponoverjali bilancne dokumente, samo Ciarrapico, osebni prijatelj Giulia Andreottija in zelo znan kot »kralj mineralne vode« in kot predsednik nogometnega kluba Roma, pa naj bi v bilance svojih podjetij vpisal in torej poneveril kar 300 milijard lir.

Lojze Peterle: pripravljen na pogajanja (Foto: TRIO)

Ruski otroci lačni, umazani in zapuščeni umirajo v zaporih za mladoletnike

STRASBOURG - Ruski zakoni dovoljujejo obdobje in zapor za otroke, stare komaj sedem let. Deset tisoč otrok, ki zapuščeni tavajo po sankt-petersburških ulicah, vsak dan beži pred policisti, ki bi jih spravili v zapor tudi zaradi najmanjšega prekrška. V zaporih nekdanje ruske prestolnice, poznejšega Leningrada, v obupnih razmerah živi 1.500 mladoletnih zapornikov.

O razmerah v ruskih zaporih za mladoletne, ki so jih ocenili za »grozne«, so v sredo razpravljali na posebni plenarni seji na Svetu Evrope v Strasbourgu. Nemška organizacija za človekoljubno pomoč Psalm 23 je predložila dokumente, ki potrjujejo, da se 1.500 do golega obritih mladoletnikov, starih največ 17 let, drena v neogrevanih prostorih, med katerimi največji merijo dvanajst kvadratnih metrov. Polovica zaprtih ima tuberkulozo, iz celic jih spustijo le za eno uro na dan.

Higienske razmere so neznosne, vsi so podhranjeni, skoraj na vseh je videti posledice pretepanja. Med zaporniki je petnajstletni fantič, ki so ga pred dvema letoma za štiri leta zaprli, ker je ukradel 300 rubljev, kar pomeni poldrugo nemško marko.

Posebej hudo je mladim zapornikom - materam, ki nimajo hrane za dojenčke. Zaprte mladoletnike psihiatri zdravijo s pomirjevali, čeprav so skoraj vsi čisto normalni, kot je v Strasbourgu povedal mestni svetnik iz Sankt Petersburga Aleksander Rodin, ki si prizadeva za izboljšanje razmer mladim zapornikom.

Razmere v zaporih za mladoletnike v drugih ruskih mestih so prav tako slabe ali pa se slabše kot v Sankt Petersburgu, so opozorili na Svetu Evrope.

BALKAN / VOJNA

Srbi ožijo obroč okrog Srebrenice, konvoj s pomočjo pa stoji že osmi dan

Izetbegović zavrača pogajanja

SREBRENICA, SARAJEVO, NEW YORK, PARIZ - Razmere v Srebrenici so vsak dan slabše. Predstavniki Viseoke komisariata Združenih narodov so sporočili, da se obupani prebivalci med seboj tepejo, celo pobijajo za vsaj kosček hrane, ki prihaja vsaknoč s padali z ameriških letal, medtem pa Srbi že osem dni zadržujejo konvoje s človekoljubno pomočjo in jim ne dovolijo vstopiti v Bosno.

Hkrati srbske enote ožijo obroč okrog Srebrenice in napovedujejo, da bodo to vzhodnobosansko mesto zavzeli že v nekaj dneh. Po podatkih s poveljstva modrih celad so se Srbi Srebrenici v četrtek dopoldne približali že na pet kilometrov. V Sarajevu je bilo v četrtek ubitih deset ljudi, več kot stiriideset pa ranjenih.

Bosansko-hercegovska vlada je v sredo zahtevala nujen sestanek Varnostnega sveta OZN, da bi ustavili srbsko ofenzivo,

zahtevo iz Sarajeva pa je posredno že podprl francoski premier Pierre Bérégovoy, ki je po pogovoru s predsednikom Mitterrandom in zunanjim ministrom Dumasom zahteval od svetovne organizacije, naj v Bosni dokaze svojo avtoriteto. Predsednik francoske vlade je precej ostro kritiziral tudi generalnega sekretarja ZN Galija.

Na sedezu OZN v New Yorku so se v četrtek nadaljevala posredna pogajanja bosanskih strahov, vendar se jih muslimanski predstavnik Izetbegović ni udeležil, ker je hotel tako opozoriti na hitro srbsko vojaško napredovanje v vzhodni Bosni.

Predstavniki modrih celad so včeraj opozorili tudi na nevarno sirjenje spopadov na Hrvaškem, kjer so hrvaški vojniki prestopili črto premirja, ki jo nadzorujejo vojniki Unoproforja ob Savi, jugovzhodno od Zagreba. Srbski krajsniki so že zagrozili, da se bodo mascevali.

KAVKAZ / ZARADI VOJNE V ABHAZIJI

Nepetost med Gruzijo in Rusijo dosegla vrelišče

Moskva ne bo več prenašala gruzijskih provokacij

MOSKVA - Napetost med Gruzijo in Rusijo je včeraj dosegla vrelišče, saj se že tretji dan nadaljuje srđiti spopadi med gruzijsko narodno gardo in abhaskimi oboroženimi oddelki. Tbilisi odkrito obtožuje Moskvo, da podpira »abhasko secesioniste« in da s svojim letalstvom in pehoto sodeluje v spopadih. Gruzijski parlament se je sinoči obrnil na OZN in evropski parlament z obtožbami, da Rusija »z nenapovedano vojno ogroža gruzijsko suverenost«. Predsednik Sevardnadze je zagrozil s splošno mobilizacijo, če bo Rusija nadaljevala z »grobim vmešavanjem v gruzijske notranje zadeve«. Katolikos (patriarh) gruzijske pravoslavne cerkve Ilja II. je pisal Butrosu Galiju, Borisu Jelcinu in moskovskemu patriarhu Aleksiju II., da bi najodločneje protestirali zaradi »ruskih bombardiranj gruzijske abhasko pokrajine«. Ruski obrambni minister Pavel Gracov je odločno zavrnil te gruzijske obtožbe in poudaril »rusko nevtralnost«, obrambno ministrstvo pa je včeraj v Moskvi sporočilo, da bodo ruske enote z vsemi sredstvi vključno z vojaškimi zatrlje vsako nadaljnjo provokacijo. V sredo je namreč gruzijska narodna garda napadla neki ruski vojaški laboratorij v abhaskem Eseriju in ubila pet ruskih vojakov. Rusi

se nahajajo v težkem položaju, saj obstaja resna nevarnost, da bi se vnelo vse južno krilo Ruske federacije. Kavkaskaske avtonomne republike v sklopu federacije namreč odkrito podpirajo Abhaze in zahtevajo od Moskve, naj podpre »od Gruzijcev tepnani in podjarmani narod«. Da bi bila mera polna, so tudi ruski priseljenci na strani Abhazov.

se nahajajo v težkem položaju, saj obstaja resna nevarnost, da bi se vnelo vse južno krilo Ruske federacije. Kavkaskaske avtonomne republike v sklopu federacije namreč odkrito podpirajo Abhaze in zahtevajo od Moskve, naj podpre »od Gruzijcev tepnani in podjarmani narod«. Da bi bila mera polna, so tudi ruski priseljenci na strani Abhazov.

Gradimo skupaj.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Tržaški občinski odbornik Augusto Seghene (PSI) v koronejskih zaporih

Augusto Seghene, bivši tržaški podžupan in socialistični občinski odbornik v Trstu, je v koronejskih zaporih pod obtožbo, da je spravljal v zep nekaj desetlin milijonov lir podkupnine v zvezi z zakupom za čistilno napravo v Zavrlih. Preiskava o korupciji, ki pretresa Italijo, je torej tudi v Trstu naredila »kakovostni skok«, pri čemer marsikdo napoveduje nova presenečenja. Afera s čistilno napravo je že pred dnevi terjala prvi žrtvi, znanega gradbenika Cividina, ki je še v hišnem priporu, ter inženirja Del Monaca, kateremu se je v koronejskih zaporih pridružil Seghene. Seghene je že odstopil iz občinskega odbora, njegov resor pa je prevzel župan Staffieri. O odstopu bo razpravljala občinski svet, toda šele čez en teden. Z več strani pa se medtem sliši zahteva po odstopu celotnega odbora.

..... stran 6

Dražje meso na Tržaškem

Goveje meso se je na Tržaškem podražilo za kakih 20 odstotkov zaradi prepovedi uvoza iz Slovenije in Hrvaške. Prepoved je stopila v veljavo potem, ko so v Italiji zabeležili več primerov slinavke in parkljevke. Veterinarski odbor Evropske skupnosti je medtem včeraj odobril prepoved izvoza mesa in mesnih izdelkov iz Italije, kar bo povzročilo italijanskemu kmetijstvu še dodatno škodo.

..... stran 5

Zbornica pooblastila sodno preiskavo zoper tri poslance

Poslanska zbornica je izglasovala pooblastilo za sprožitev sodnega postopka proti poslanecem Francescu De Lorenzu (PLI), Giulio Di Donatu (PSI) in Alfredu Vitu (KD), ker naj bi prekršili pravilnik o zborničnih volitvah.

..... stran 5

Samu Pahorju bodo sodili po sklepu Kasacijskega sodišča

Na Kasacijskem sodišču v Rimu so akti s treh procesov z zvezi s prof. Samom Pahorjem, zahteva pa je vedno ista: premestitev v drugo mesto, ker je politično razpoloženje v Trstu nenaklonjeno obtoženci in nasploh vse slovenski narodnostni skupnosti. Dokler se v Rimu ne odločijo, pa tudi ni pričakovati, da se bodo sodne obravnave v Trstu nadaljevale. Tako je bilo tudi včeraj, ko so proces z zvezi z dogodki od lanskega novembra ponovno odložili.

..... stran 6

Michele Zanetti po zasilšanju domov

V zvezi z afero glede tržaškega pristanišča so včeraj zasilali Micheleja Zanettija (KD), ki je bil dolgo let na čelu Avtonomne ustanove tržaškega pristanišča (EAPT). Po zasilšanju se je Zanetti lahko vrnil domov, čeprav je marsikdo napovedoval, da ga čaka hišni pripor. V hišnem priporu pa so še vedno Luigi Rovelli (bivši glavni direktor EAPT), Aldo Cuomo (funkcionar EAPT) ter Vincenzo Marinelli (bivši konzul CULTP).

..... stran 6

Financarska šola: odločalo bo ministrstvo

Paritetna komisija za vojaške služnosti je včeraj razpravljala o lokaciji za šolo - vojašnico za finančno stražo. Ker ni prišlo do skupnega, oziroma enotnega stališča, bo o zadevi spet odločalo ministrstvo za obrambo. Deželni odbornik Tersar izraža pomisleke, glede ocene, da je letališče edina možna lokacija. Objekt bi lahko zgradili tudi drugje.

..... stran 8

RIM / KAJ MENIJO TRŽAŠKI POSLANCI IN SENATORJI

Italijanski politiki jezni na Slovenijo

Previdnost glasnika zunanjega ministrstva

VOJIMIR TAVCAR

RIM - »Na ta način tudi Hamburzan ne bo smel imeti hišice v Kranjski gori. Poudarite zlasti to.« Tržaški demokratski poslanec Sergio Coloni ne skriva svoje nejevolje. Ob napeti politični situaciji v Italiji si najbrž ni želel še dodatnega problema zaostritve v odnosih med Italijo in sosedama Slovenijo in Hrvasko, ker je zaradi te zaostritve pod pritiskom begunskih krogov in organizacij. Tudi zato skoraj osorno odgovarja na vprašanja novinarja, ki »diši« po proslovenstvu.

Coloni se hudeje nad Zagrebom se posebej jezen pa je z Ljubljano. »Povsem zgrešen se mi zdi slovenski zakon. Kako je mogoče tako ravnanje uskladi z revizijo osimskih sporazumov in z vstopanjem Slovenije v Evropsko skupnost? Tudi mi smo imeli določilo, ki je omogočalo prefektu, da je ustavil tve naložbe v Trstu, in ki je bilo odpravljeno na predlog senatorja Spetice. Toda nekaj je omogočilo na primer občinam, da presodijo, ali je naložba tujcev umestna ali ne, nekaj povsem drugega z zakonom prepovedati tujcem, da imajo lastnino v omejenem pasu.«

Po Colonijevi oceni je Slovenijo pri sprejemanju tega določila gnala »nerazumljiva naglica«. Skupaj z videmskim kolegom Adrianom Biasutijem sta zato posegla pri zunanji ministru Emiliju Colombu in se zavzela za reak-

cijo Italije. »Svoje stališče sem posredoval pristojnim krogom,« pravi se Coloni, medtem ko se oddaljuje in ne pojasni, ali gre za slovenske ali italijanske.

Razburjen je tudi tržaški socialistični senator Arduino Agnelli, kateremu se zdi sicer nekaj hudo to, kar se dogaja na Hrvaskem. A tudi Slovenija po njegovem ni imela srečne roke. In pojasnjuje, da je pred nekaj tedni ljubljanske kolego že opozoril, naj Slovenija ne vztraja s takim zakonom, ker bo »to izzvalo proteste ezulov, najbrž pa tudi manjšine, in Italija ne bo mogla molčati.« Senatorju se zdi nezaslišano, da Italijanski državljani (pa naj bodo begunci ali ne) ne bodo smeli imeti ne hiše ne stanovanja ne v Kopru, ne v Izoli ne v Piranu.

Podtajnik Giulio Camberju se mudi, ker mora v zbornico za glasovanje, takoj nato pa na letalo. Kljub temu pa si ukrade minutko, da pove, da se je tudi on zavzel pri zunanjem ministrstvu za takojšnji poseg. In napove za jutri v Trstu na sedežu Unije Istranov tiskovno konferenco na to temo.

Ob brskanju po ozadiju, ob zbiranju odmevov ima novinar ob neprijeten vtis, morda zgrešen, kot da so zneમે sile aktivnejše in si z večjo angažiranostjo osvajajo skoraj neke vrste monopol nad temi odnosi in problematiko. Vsaj v

vsedravnem merilu kaže tako. Za vsedravnno levico se zdi ti problemi zelo oddaljeni.

Italijanska vlada je bila očitno pod pritiskom begunskega gibanja in tržaskih krogov. To je mogoče sklepati iz besed svetnika Di Franca, ki je zadolžen za stike z novinarji. Veleposlanik Sergio Berlinguer ni dosegljiv, najbrž z novinarji noče razpravljati o tem vprašanju in njegov urad vsakogar naslovi na svetnika Di Franca.

»Sredina nota je posledica dogajanja, ki močno zaskrblja Italijo,« meni Di Franca, »skrbijo nas nekatere pobude Slovenije in Hrvaske.« Iz njegovih besed je mogoče razumeti, da je Pamesina že nekaj časa pripravljala to potezo. Na novo zakonodajo so opozorile begunske organizacije z memorandumom, ki je bil naslovljen zunanjemu ministru, zadevo sta nato preverjali veleposlanstvi v Ljubljani in Zagrebu in na tej osnovi je nastalo sredino sporočilo.

Toda v slovenskih krogih ta in druga italijanska stališča dozivljajo kot oster pritisk. Kaj meni o tem Pamesina?

Odgovor je diplomatski: »Italija je želela precizirati svoja stališča, ker je treba razjasniti položaj. O tem problemu bo govor 25. marca v Rimu, ko se bo italijanska delegacija za revizijo osimskih dogovorov sestala s slovensko.«

TRST / REAKCIJE SLOVENSKE MANJŠINE

Nezadovoljstvo in zaskrbljenost

Predstavniki političnih in družbenih organizacij slovenske manjšine v Italiji so tako komentirali italijansko noto:

Milos Budin (DSL): Ne glede na podrobnejše vsebinske aspekte zadeve, mislim, da je nota italijanskega zunanjega ministrstva politično neprimerena. Očitno je, da je nastala na pritisk ezulskih organizacij. Presoditi pa jo moramo, upoštevajoc, da dvostranka pogajanja lahko imajo za cilj le dogovore, ki so v obojestransko korist. Zato nobena od strani se ne bi smela pogajati z drugo tako, da bi predvsem odgovarjala lastnim notranjim pritiskom. Vse to velja tudi v specifičnem primeru vprašanja t. i. »zapučenih dobrin« istrskih beguncev. Mogoče ga bo pravilno rešiti le, če bodo Italija, Slovenija in Hrvaska nasle za vse zadovoljivo rešitev. Le to bo v interesu miru.

Viljem Cemo (videmski Slovenci): Italija ne zna prekoraciti svoje preteklosti, ne zna odpirati novega pogleda v prihodnost, vsaj ne ob vzhodni meji. Podzavestno ohranja neko železno zaveso, ob kateri naj bi na eni strani stali italijanski oskodovalci v preteklosti, drugi pa osvabljali, ker tako opravljajo in pere svojo zgodovino. Na tak način, tudi preko trzaskе desnice, skuša vplivati na suverenost in življenje Slovence, ob tem pa pozablja, da ima sama zakonodajo, ki je v marsicem prav malo evropska. Tako moramo ugotavljati, da uveljavljanje deklaracije v širšem pomenu besede v Benetici ni plod odprte politike ob meji. Zdi se, da smo spet priča zahtevam in grozjam, ki ne sodijo na pot dogajanja.

Ivo Jevnikar (SSK): SSK je ogorčena nad tem korakom italijanskega zunanjega ministrstva, saj dokument o t. i. »zapučenih dobrinah« istrskih beguncev in optantov sloni na hudih netočnostih glede slovenske zakonodaje, vsebuje groznje in sprošča se hujo nacionalistično kampanjo ob meji. Najpo-

membnjeje pa je, da govori o omejenem vprašanju, kot da ne bi bilo že definirano z dvostranskim sporazumom in pa z italijansko notranjo zakonodajo, ki mu je sledila. Ponovno odpiranje tega vprašanja je lahko le stvar dobre volje obeh strani. SSK ima tudi vtis, da išče italijanska stran pretež za zakrivanje lastnih zamud in neizpolnjevanja obstoječih obveznosti, npr. v odnosu do slovenske manjšine.

Marij Maver (SSO): Slovenci v zamejstvu smo zaprepaščeni, presenečeni in razočarani obenem. Ne moremo razumeti, kako je mogoče, da italijanska vlada pristala na pritiske dobro znanih krogov, ki želijo kaliti sosedske odnose med državami na tem ozemlju. Poleg tega se zdi ta poteza kot pretež za kritje neizpolnjenih obljub in dogovorov. Skratka, italijanska država je zadnji trenutek presla iz obrambnega položaja v napad: ker ni izpolnila svojih obveznosti do slovenske manjšine v Italiji je pristala na pritiske desnice in z novimi zahtevami zavaja javno mnenje. Zdi se mi, da je to balkanizacija odnosov v tem prostoru.

Klavdij Palčić (SKGZ): Stališče italijanskega zunanjega ministrstva zaskrblja, ker predstavlja obliko hudega pritiska na Slovenijo v trenutku, ko so pogajanja sele na začetku. Na svoj račun prihajajo tisti, ki so tudi v preteklosti bili najhujsi nasprotniki Osimskih dogovorov in sodelovanja. Predstavniki istrskih beguncev so sicer napovedovali zaostritve, nesprejemljivo pa je, da pod njihovim pritiskom kloni država, ki je na začetku pogajanj izrazila jasn interes, da se vsa vprašanja, tudi spoma, med dvema suverenima državama obravnavajo v konstruktivnem duhu in v medsebojnem spoštovanju. Postavljanje predpogojev na kategoričen način lahko težko prejucira uspešno dogovarjanje, obenem pa obstaja velika nevarnost splošne zaostritve odnosov

zlasti v nasih krajih, kjer je vprašanje meje in Istre vseskozi predmet spekulacij.

Rudi Pavšić (PSI): Opozorilo noto italijanskega zunanjega ministrstva gre oceniti z vso resnostjo, saj pomeni, da se italijanska država opredeljuje za takšno izbiro, ki ne gredo v smer prijateljstva in konstruktivnega dogovarjanja. Ravno v času, ko med Italijo in Slovenijo potekajo pogajanja, se najprej predsednik države Scalfaro, sedaj pa zunanje ministvo v bistvu opredeljuje za zaostrovanje klime. Ne samo, da takšni pogledi pomenijo olje na ogenj nacionalističnim in desničarskim težam, ki so prisotne v naši deželi, so v samem nasprotju z danimi izjavami o želji po prijateljstvu in sodelovanju. Slovenski socialisti ostro protestiramo zaper takšno ravnanje ter si bomo pri osrednjem vodstvu naše stranke prizadevali, da bi italijansko zunanje ministvo spremenilo svoja stališča.

Stojan Spetec (SKP): Italija očitno isključuje. To najbrž niti ni edina oblika pritiska. Vlado stranke, predvsem KD, skušajo na ta način ohraniti svoje pozicije pred deželnimi volitvami, zato skušajo dvigati temperaturo in brekajo na stare strune. Osebo mislim, da zahteva državni interes Italije povsem drugačen pristop. Konkretni pogovori v prijateljskem vzdušju naj resijo tudi nekatere odprte probleme istrskih beguncev, vendar si ne morem predstavljati, da bi pretekle krivice lahko odpravljali z odpiranjem novih krivic. Poleg imovinskih problemov pa so odprta tudi druga vprašanja, kot so pokojninske zadeve in pronicljivost meja. Rimski pogovori naj omogočijo njihovo rešitev, da ne bo mogel nihče več zastripeljati ozračja. Predvsem pa je treba čimprej urediti vprašanje enakopravnosti narodnih manjšin, ki ne smejo biti talci, niti drobci v mednarodnih odnosih.

KOMENTAR

Ohladitev na odprti meji

BOJAN BREZIGAR

Italijanski zunanji minister Emilio Colombo na tiskovni konferenci po nedavnem srečanju s slovenskim kolegom Peterletom v Gorici ni hotel odgovarjati na vsebinska vprašanja o odnosih med državama, češ da mora o tem v miru razpravljati mešana komisija, ki bo pripravila osnutek sporazuma za nadgradnjo osimskih sporazumov. V sredo je italijansko zunanje ministvo z objavo sporočila, ki ga nekateri ocenjujejo kot grozljivo, drugi kot izsiljevanje, prekršilo to načelo. Očitno je imelo za to svoje razloge, ki verjetno niso samo volilnega značaja in ne izhajajo samo iz novih dejstev v slovenski zakonodaji, pa tudi ne samo iz pritiskov tržaskih nacionalističnih skrajnežev.

Dejstvo je, da je bilo formalno-pravno vprašanje lastnine istrskih beguncev z osimskimi sporazumi rešeno. Jugoslavija sicer se ni izplačala Italiji določenega zneska, vendar se je Italija s podpisom osimskega sporazuma tudi odpovedala nekdanjemu premoženju istrskih beguncev. Sedaj Rim izkorišča pogajalno (in se zlasti gospodarsko) šibkost Slovenije in Hrvaske, da to vprašanje na novo odpira.

To je seveda njegova pravica, kajti vsaka država lahko suvereno odloča o svoji zunanji politiki. Vendar se tu zastavlja vprašanje, komu koristi ta zaostritev v mednarodnih odnosih oziroma kaj hoče Italija s tem doseči. Znane so skominne desničarskih krogov in ezulskih organizacij po ponovni pridobitvi Istre. Doselej je Italija na uradnih srečanjih vedno vztrajala na določeni stališče. Po zadnji noti bo treba ugotoviti, ali je stališče o dokončnosti meja se vedno nespremenjeno. Verjetno bo treba se prej ugotoviti, ali obstajajo pogoji za nadaljevanje meddržavnih pogovorov na ravni »vsestranskega prijateljstva in sodelovanja«, na katero je Italija do nedavno tega prisegala.

Sicer pa ni prvič, da je Italija poskusila v času, ki je bil za Slovenijo zelo kocljiv, izsiliti prednost. Lani, dan pred mednarodnim priznanjem Slovenije, je rimska vlada Sloveniji zagrozila, da bo pri evropski dvanajsterici zaustavila mednarodno priznanje, če Slovenija ne podpisuje tripartitne deklaracije o italijanski manjšini. Te groznje Italija ni hotela ali ni mogla izvesti, morda tudi zato ne, ker je italijanska manjšina v Sloveniji vendarle zaščiten po evropskih standardih, kar ne velja za slovensko manjšino v Italiji. Se več, narodno premoženje na Trzaskem in na Goriskem, ki ga je fašizem zasegal ali uničil, slovenski manjšini v glavnem ni bilo vrnjeno in tudi oskodošina ni bila izplačana. Tudi glede imovine torej Italija ne more biti zgled.

Kar zadeva manjšinsko vprašanje samo, obstajajo tudi drugi forumi, na katerih se ta vprašanja rešujejo. Avstrija se je zaradi južne Tirolske obrnila na OZN in sedaj, po dolgi letih je bilo to vprašanje rešeno. To je Avstrija dosegla v času, ko je bila Italija pomemben politični in strateški dejavnik v lovkovski razdeljenem svetu in je bila zanjo značilna stalna gospodarska rast. Danes je s skandali in z gospodarsko krizo podoba Italije v svetu bistveno drugačna. Morda tudi zaradi tega država potrebuje zunanjeja sovražnika, da premami razburjeno javnost; isče ga, tako kaže, v Sloveniji in Hrvaski, v notranji zakonodaji dveh držav.

Vprašanj je torej mnogo, odgovori pa niso povsem jasni. Potrebna bo temeljita analiza stanja in verjetno izdelava nove strategije. Ostaja dejstvo, da po tej italijanski noti odnosi med državama niso več taki, kakršni so bili in s tem dejstvom se bo treba sprijazniti ali pa ga odpraviti.

POROČANJE ITALIJANSKEGA TISKA

Evforične izjave predstavnikov istrskih beguncev

DRAGO GASPERLIN

TRST - Predsinocnja opozorilna nota rimskega zunanjega ministrstva slovenski in hrvaški vladi v zvezi z nekdanjo lastnino istrskih beguncev je odjeknila tudi v delu italijanskega tiska. Največjo pozornost ji je posvetil tržaški Il Piccolo, mnogo manj obsežno pa so o njej poročali Trieste Oggi, Il Giornale in la Repubblica.

»Kokrat se vlada ne da in dviguje glas. Če bosta Slovenija in Hrvaska nadaljevali z razprodajo dobrin, ki so jih zapustili begunci, utegnejo pogajanja o "Osimu-bis" spodleteti. Ne samo, sprico lahkotnega juridicnega upravljanja z dobrinami beguncev italijanska vlada opozarja, da bi lahko imeli Slovenija in Hrvaska nemajhne težave za vstop ne le v Evropsko skupnost, ampak tudi v "predverje" dvanajsterice, v Evropski svet.« Tako se začneja vsebinsko strnjeni sestavek z močnim naslovom »Opomin Italije«, ki ga je objavil Il Piccolo kar na uvodnem mestu prve strani in ga opremil s fotografijo zunanjega ministra Emilia Colomba. Na tržaski strani pa sledita še dva dolga članka, ki sta (kot oni na prvi strani) izpod peresa Pietra Spirita. V pričakovanju uradnega odgovora vlad obeh republik, bo mogoče izvedeti, kakšne namene imata, prihodnji teden, ko poje slovenska delegacija v Rim za nadaljevanje razgovorov o reviziji Osimskega sporazuma, piše Spirito, ki navaja za tem nova zakonska določila o nepremičninskem lastnistvu v Sloveniji in Hrvaski in točno besedilo listine zunanega ministrstva, o kateri meni, da prerasca oprežno diplomatsko izrazoslovje.

V drugem članku pa pisec omenja predvsem zadovoljstvo predsednika Zveze istrskih ezulov Paola Sardosa Albertinija. »Končno: to je pot, ki bi jo bila morala ubrati naša vlada že od vsega začetka,« meni le-ta s pripomočkom, da rimski nastop »samo se potrjuje politični pomen nase pobude.« S tem misli na sklep, da v slovenskih, hrvaških, avstrijskih in nemških časopisih objavijo placane oglase z opozorilom, naj neitalijani ne kupujejo

imovine beguncev, češ da bi bilo to protizakonito in brez pravne veljave. Albertini ponavlja zahtevo po vrnitvi te imovine prvotnim lastnikom oziroma - v primerih, ko to ne bi bilo mogoče - zahtevo po oskodošini. Slovenci in Hrvači hočejo razprodati čim več teh nepremičnin pred zaključkom pogajanj o "Osimu-bis" in če se morajo preiti v tuje roke, naj bodo to raje Avstrijci in Nemci, samo Italijani ne,« ve povedati intervjuvani člankarju. Slednji omenja med drugim se zadoščenje vodje Združenja istrskih skupnosti Ruggera Rovattija in deželnega svetovalca Lucia Vattovanija KD (»Farnesina se je vendarle oglasila!«).

»Za begunce je to prva zmaga,« piše a. r. v listu Trieste Oggi na eni notranjih strani. Članek ima viden naslov, a se omejuje na besedilo ministrske note in podatke, naj bi doslej onkraj meje prodali okoli 200 nepremičnin, ki so bile last beguncev.

La Repubblica prav tako navaja diplomatsko noto, ki pa da se ni »ura-den protest«, kakršnega zahtevajo begunci, čeprav pomeni korak v to smer. Scalfarijev dnevnik dodaja, da gre pri listini za (ne) prikrito grozljivo Sloveniji in Italiji.

Montanellijev Il Giornale, ki je glede italijansko-slovenske meje običajno revansistično usmerjen, pripisuje zaslugu za protestno noto v prvi vrsti sebi (in seveda begunskim združenjem), sicer pa pise med drugim naslednje: »Farnesina si je torej prvič "upala" položiti na tehtnico tezo, ki bi jo lahko imelo stališče Italije, ko bosta Ljubljana in Zagreb zaprosila za vstop v Evropsko skupnost in njene organizme.« Navaja pa tudi pobudo podpredsednika poslanske komisije za zunanje zadeve Franca Foschija (KD); ta namerava predložiti Evropskemu svetu resolucijo, ki obvezuje ES, da pogoji pristop novih držav s posebnimi obvezami; v tem primeru z jamstvom o zaščiti pravic italijanske manjšine v Istri. Resolucijo naj bi obravnavali med 25. in 27. marcem na Malti.

FAŠIZEM / DEMOKRATIČNA ITALIJA ŠKODE NI PORAVNALA

Je slovensko imetje dokončno izgubljeno?

TRST - Konec prve svetovne vojne in z njim prihod Italije je za Slovence v Julijski krajini pomenil začetek treh desetletij, v katerih so postopoma izgubili velik del tega, kar so od druge polovice 19. stoletja naprej ustvarili in zgradili. Fasistični režim je proti Slovincem uvedel pravila, ki so povzročila dobesedno fizično eliminacijo slovenskega ekonomskega in kulturnega življenja.

Do prvega kriminalnega dejanja je prišlo komaj dva meseca po prihodu Italije, in sicer od napada na uredništvo in tiskarno glasila Edinost v Trstu. Naslednji sta bili avgusta 1919 uničeni slovenska sola v današnjem Drevoredu XX. septembra in Trgovsko-obrtna zadruga

v Ul. Battisti, najhujše barbarsko dejanje pa je nedvomno pomenil požig Narodnega doma v Trstu, do katerega je ob splošni brezbrzičnosti oblasti in varnostnih sil prišlo 13. julija 1920.

Z Narodnim domom, zgrajenim leta 1906, so tržaški Slovenci izgubili močeno petnadstropno palaco, v kateri so imele prostore naslednje ustanove: Slovenska citalnica, Slovensko dramatično in operno društvo, Slovensko gledališče, telovadno društvo Sokol z veliko telovadnico, Slovenska glasbena matica z glasbeno solo, Slovensko planinsko društvo, politično društvo Edinost, Trzaska posojilnica in hranilnica (ki je bila tudi lastnica poslopja), hotel

Balkan z restavracijo in kavarna. Poleg tega je bilo v stavbi veliko zasebnih stanovanj in trgovskih podjetij. Italijanska vlada je po vojni izplačala skodo samo jugoslovanskim državljanom, medtem ko italijanski državljani in tržaški Slovenci niso dobili nikoli nicesar.

Poleg kulturnih so bile največji trn v peti fasističnega režima slovenske gospodarske ustanove in njihove nepremičnine. Tako so v Trstu poleg Jadranske in Ljubljanske kreditne banke, Trzaskе posojilnice in hranilnice in Trgovske obrtne zadruge zatrla se ostalih 14 posojilnic, izmed katerih sta se po drugi vojni uspeli postaviti znova na noge samo posojilnici v Nabrezini in

na Opčinah. Ukinjene so bile tudi konzumne zadruge in številna podjetja, predvsem pa goriska in trzaska združena zveza, ki sta skupaj vclanjevali kar 308 zadrug, od tega 156 finančnih.

Po osrednjih kulturnih ustanovah so crnosrajčniki zatrla se okrog 40 prosvetnih društev s knjižnicami in glasbenimi instrumenti, v Gorici pa so 4. novembra 1926 razdeljali središči Trgovski dom, v katerem so bile slovenske banke in hranilnice, trgovine, uradi in dvorana za kulturne prireditve. Seznam je vsekakor nepregleden, gmotna škoda - da ne govorimo o moralni - pa ogromna in nikoli povrnjena.

ITALIJA IN MANJŠINE

Pravice, ki jih ne uživamo...

SAMO PAHOR

discu) pravice do rabe slovenskega jezika v odnosih z oblastmi so »uredili« s strogo zaupno okrožnico, ki ni bila znana niti premnogim funkcionarjem državne uprave, se toliko manj pa samim pripadnikom slovenske manjšine.

Edini člen Spomenice o soglasju, ki ga omenja odlok generalnega vladnega komisarja (z zakonodajno močjo) je 6., ki obvezuje obdede državi, da ne preganjata oseb, ki so se izpostavile s prizadevanji za razrešitev vprašanja Svoobodnega trzaskе ozemlja.

S vsebinskega vidika je treba ugotoviti, da imamo sole, ker smo jih imeli

že pred prihodom italijanske uprave, in radio, ki smo tudi imeli že prej. Televizije, ki jo je ustanovil zakon leta 1975 se po 18 letih nimamo.

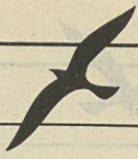
V zvezi z rabo slovenskega jezika smo bili priča procesom, s katerimi so ves čas izrinjali slovenscino. Za dvojezične napise so trdili, da v italijanskem pravnem sistemu ni volilnih okrožij, da bi lahko določili tista v tržaski občini, kjer bi lahko bili dvojezični napisi. Nato so pa zacrtali tak »okraj« in nanj omejili lepljenje razglasov v slovenskem jeziku, ki bi morali biti razobešeni po celotnem ozemlju trzaskе pokrajine. Končno so zaceli izrinjati

rabo slovenskega jezika v odnosih z oblastmi v ta »okraj«.

Zajamčeno zastopstvo na upravnih položajih so zagotovili le v nekaterih primerih, na ravni pokrajinske uprave pa so s posebnim ukrepom onemogocili manjšini se tisto zastopstvo, ki ga je jamcil splošni zakon.

Glede kaznovanja netenja nacionalne in rasne mrznje je sama vlada priznala v Cassandrov komisiji, da ni storila prav nic.

Po kriterijih Badinterjeve arbitražne komisije, po katerih sta bili Slovenija in Hrvaska priznani, bi Italija zaradi svoje politike do manjšin verjetno ne dobila mednarodnega priznanja ali pa bi bila celo izključena iz Evropske skupnosti.

TRST / OBČNI ZBOR OBRTNE SEKCIJE SDGZ

Slovenski obrtniki stopili na pot korenite produktivne prenove

Samo v modernizaciji izhod iz krize, je dejal predsednik sekcije Drago Ota - »Le povečana profesionalnost lahko jamči uspeh - Izvoljen novi odbor

BORIS SIMONETA

TRST - Tudi slovenski obrtniki so v primežu splošne gospodarske recesije in so izpostavljeni negativnim učinkom spremenjenih tržnih razmer, pa tudi neugodni ekonomski trend opravlja svoje. V danih okoliščinah pa ne obupujejo in sploh ne mečejo puske v koruzo, nasprotno, če sodo po pozitivni vsebini in prestrukturacijskih načrtih, ki so bili izpostavljeni v sredo na Opcinah na obnem zboru obrtne sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, so si obrtniki pravzaprav kot produktivna avantgarda zavahali rokave in čvrsto ubrali pot gospodarske prenove, ki edina lahko jamči pozitiven zasuk, oživitve gospodarstva in povečanje družbenega proizvoda.

V izhodiščnem poročilu je predsednik obrtne sekcije Drago Ota najprej naglasil, da ob upoštevanju vzrokov sedanje krize morajo obrtniki zadržati jasne smernice za izhod iz konjunkturalnega položaja. Namesto da bi se v celoti posvetili svoji dejavnosti in jo vsebinsko obogatili, morajo dobesedno del svojih energij in časa trošiti za urejanje birokratskih obveznosti, pa tudi za uveljavljanje pred-

stavniske prisotnosti v raznih strokovnih komisijah in organizmih, iz katerih bi jih radi izrinali. Tako slovenski obrtniki se nimajo svojega zastopstva v glavnem odboru Ustanove za razvoj obrtništva ESA, zapleti so bili ob volitvah upravnega odbora CONGAFI, sedaj pa se je zataknilo še pri pokrajinski komisiji za obrt. »Gre za probleme, ki jih verjetno ne bomo dokončno rešili, dokler ne bomo dobili globalne zaščite, ki naj bi uredila tudi vprašanje zastopstva v javnih ustanovah. Dolej pa se moramo sami aktivirati s polnostevilno prisotnostjo pri vseh pobudah in s številčno krepitvijo naših vrst, kar bo imelo svojo tezo na prihodnjih obrtniških volitvah«, je dejal Ota.

Za izhod iz kriznega stanja so tudi obrtniki sposobni prispevati svoj delež, vendar pa ob uredništvu določenih predpostavk. »Otrešiti se moramo slabih navad, izboljšati moramo svojo strokovnost, postati moramo bolj elastični in prilagodljivi, predvsem pa moramo posteno razmisliti o nasi podjetniški miselnosti, ki nam mora priti v zavest«. Le povečana profesionalnost lahko zajamči uspeh, po-

Občni zbor obrtne sekcije SDGZ na Opcinah (foto KROMA)

trebne pa so tudi primerne infrastrukture. »Združenje je v tem pogledu v naši pokrajini doseglo velik uspeh z obrtno cono v Dolini, s čimer je nakazalo pot, kako naj bi tudi druge javne uprave reševale prostorske probleme obrtnikov«, je Drago Ota zaključil svoj poseg.

Tajnik Peter Malalan je podčrtal uspešno sodelovanje med tržaskimi in goriskimi obrtniki, ki so v zadnjem dveletnem obdobju skupaj uresnili več projektov, vse tvornejši pa postajajo stiki z ustanovami iz Slovenije.

O problematiki posameznih obrtniških področij so spregovorili poverjeni odborniki. Tako je gradbenik Rado Andolsek predstavil zadrugo Gradis, Peter Doljak je

obrazložil, kako se razpleta vse širša mreža poslovnega sodelovanja z obrtniki iz Slovenije, posebno na Primorskem, o kamnosestvu je spregovoril Tomaz Caharija in ugotovil, da doživljajo nekaj prepovedi tisti obrtniki, ki so modernizirali strukturalno bazo. Ezio Mauri se je v imenu električnih instalaterjev dotaknil vprašaja novih tehničnih predpisov, ki zahtevajo posodabljanje napeljav. Silva Bogatec, ki je postala predsednica tržaskega odbora za vzpodbujanje umetnostne obrti, je orisala uspešno izvedbo decembrske razstave, ki je v prostorih Il Giulia našla svojo pravo lokacijo. Karlo Grgic, ki že od leta 1970 zastopa SDGZ v kar treh komisijah, je poudaril pomen

prisotnosti v teh organizacijah za scitenje interesov obrtnikov.

V razpravo sta posegla tudi predsednik SDGZ Boris Siega in ravnatelj Vojko Kocjančič, ki sta analizirala splošno politično-gospodarski in finančni okvir.

V novi odbor obrtne sekcije SDGZ so bili izvoljeni: Rado Andolsek, Boris Bizjak, Tomaz Caharija, Ivan Colja, Peter Doljak, Karlo Grgic, Stojan Gruden, Angelo Kermec, Darko Kobal, Anton Korsic, Peter Malalan, Ezio Mauri, Franko Mingot, Drago Ota, Emil Ota, Klavdij Ota, Dusan Pangerc, Alberto Paoli, Srečko Paulina, Pavel Puric, Lojzko Skabar, Flavio Trampuz, Zvonimir Vidau, Gabriella Ozbic, David Stupar.

RIM / KRŠITVE VOLILNIH PRAVIL

Pooblastili sodni postopek proti trem poslancem

To so De Lorenzo, Di Donato in Vito - Zavrnili dekret o zakupih

RIM - Poslanska zbornica je izglasovala pooblastilo za sodno preiskavo proti trem parlamentarcem, ki so osumljeni, da so prekršili pravilnik o volitvah poslancev. Z drugimi besedami: da so v zameno za glasove obljubljali volivcem protiusluge različne narave. Pred sodnike bodo tako morali liberalni poslanec in bivši minister za zdravstvo Francesco De Lorenzo, socialistični poslanec Giulio Di Donato in krcaskodemokratski poslanec Alfredo Vito.

Di Lorenzo je izjavil, da gre za politično spekulacijo proti njemu in da mu sodstvo ne bo moglo na noben način naprtili odgovornosti, ki jih nima. Di Donato je zadevo označil kot politično-empatiziran dogodek, ki pa je v sodnem okviru v bistvu nepomemben; poslancem je očital, da so pod vplivom bojazni, čes, ce ne glasujemo za pooblastilo, tedaj bo izgubil parlament svojo dostojanstveno podobo. Vito pa ni dajal izjav. Za pooblastilo so se izrekli leva in desna opozicija ter Severna liga so označile dekret kot krpo za izbris grehov v okviru podkupniške afeze. To je nov udarec za Amatovo vlado, a tudi za desettisoce delavcev, ki so zaradi zaprtja gradbišč ostali brez zaposlitve. Minister za javna dela Francesco Merloni je pojasnil, da je v enajstih delelah zaprtih vsega skupaj stiri deset gradbišč in da je samo na področju del v pristojnosti Anasa ostalo na cesti 30.000 ljudi.

socialističnemu ministru za prevoze Claudiu Signorileju in njegovemu tedanjemu tajniku Roccu Traneju (zaradi morebitnega izsiljevanja denarja) ter proti prav tako socialističnemu poslancu Saveriu Zavettieriju (zaradi možnih podkupnin).

Ze itak naelektreno ozračje v zbornici pa se je še dodatno ogrelo med glasovanjem o vladnem dekretu, po katerem naj bi spet sprostili zakupne javnih del, ki so bili zamrznjeni z izbruhom skandala o podkupninah in drugih nepravilnostih. No, dekret je bil zavrnjen s 196 glasovi Severne lige, DSL, MSI, SKP, Liste Pannella in Mreže (toda tudi s kaksnim demokristjanskim glasom), medtem ko so predstavniki večine zbrali 192 glasov. Leva in desna opozicija ter Severna liga so označile dekret kot krpo za izbris grehov v okviru podkupniške afeze. To je nov udarec za Amatovo vlado, a tudi za desettisoce delavcev, ki so zaradi zaprtja gradbišč ostali brez zaposlitve. Minister za javna dela Francesco Merloni je pojasnil, da je v enajstih delelah zaprtih vsega skupaj stiri deset gradbišč in da je samo na področju del v pristojnosti Anasa ostalo na cesti 30.000 ljudi.

NOVICE

Sodno jamstveno obvestilo za Vincenza Muccioli

RIM - Vincenzo Muccioli, ustanovitelj in glavni voditelj skupnosti za prevzgojo in rehabilitacijo od mamil zasvojenih v San Patrignanu, je včeraj prejel sodno jamstveno obvestilo, s katerim ga obvesčajo, da se bo že v ponedeljek zglasil pri sodniku in mu ponovil, kar mu je že povedal. »Ne morem mu pa povedati, kar ne vem«, je odločno pristavil Muccioli. Primer Muccioli pa še vedno polni stolpce tudi tistih časopisov, ki so da včeraj San Patrigno opisovali kor raj, danes pa kot pekel, kjer je bilo doma nasilje, mučenje in celo smrtno obsodbe. Prav zato je poslanka antiprobibicijske medparlamentarne skupine Tiziana Maiolo napovedala, da bo branila Mucciola pred »sakalstvom tiska«, ker se ne strinja z Mucciolijevimi metodami, a ne pristaja na tako gonjo. Popolnoma drugačne so reakcije Mucciolijevih zagovornikov. Senator KD Giancarlo Ruffino ob izjavah solidarnosti trdi, da so vsega krivi antiprobibicisti, ki skušajo oblatiti skupnost iz San Patrigniana. Tega mnenja je tudi socialdemokrat Luigi Preti, medtem ko minister za družbeno vprašanja Adriano Bompiani trdi, da mora sodstvo razčistiti vso zadevo, podobne skupnosti pa morajo imeti vsem znane rehabilitacijske metode.

Kako bodo stavkali prihodnjega 2. aprila

RIM - Sindikat CGIL-CISL-UIL je včeraj določil, kako se bodo posamezne kategorije udeležile splošne stavke 2. aprila. Splosna stiriurna stavka bo prizadela naslednje sektorje: industrijo, kmetijstvo, banke, zavarovalnice, trgovino, turizem, telekomunikacijska podjetja Sip, Italcable in Telespazio. Stiri ure bodo stavkali tudi delavci v podjetji, ki dobavljajo elektriko, plin in vodo, prav tako bodo ob koncu svojega turnusa stiri ure stavkali delavci prevozo, medtem ko bo za pošte stavka celodnevna.

Programska konferenca DSL

VIDEM - »Moralizacija družbe, novi programi, enotnost naprednih sil za novo deželno vlado: DSL, protagonista nove politike«. Pod tem geslom se bo v soboto, 20. marca na videmskem razstavšču odvijala programska konferenca Demokratske stranke levice. Uvodno poročilo na skupščini levicarskih demokratov bo imel deželni tajnik stranke Elvio Ruffino. Na programski konferenci bo sodeloval tudi vsedravnji koordinator tajništva DSL Davide Visani. (R.P.)

MESO / PARKLJEVKA, SLINAVKA

ES prepovedala izvoz mesnih izdelkov iz Italije

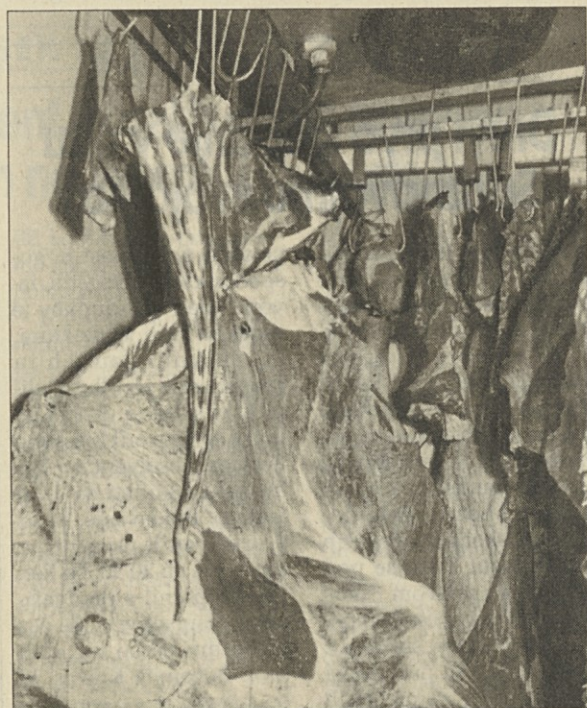
RIM, BRUSELJ - Devetsto glav goveda zaklanih v Venetu za skupni dve milijardi in pol lir vrednosti; 3.482 glav zaklanih v Bazilikati (skoraj 10 milijard lir skode); sto glav zaklanih v Cosenzi (280 milijonov lir) - to so zalostne številke, ki jih beleži vojna proti slinavki in parkljevki, hudi nalezljivi bolezni, ki počasi spravlja na kolena italijansko kmetijstvo.

Ob teh italijanskih številkah gre včeraj beležiti še oster evropski odgovor nanje. Veterinarski odbor Evropske skupnosti je v Bruslju odobril prepoved izvoza živine, svezega mesa in mesnih proizvodov iz Italije v druge države skupnosti. Prepoved se nanasa na mesne proizvode, ki so jih ali pa jih še bodo proizvedli z mesom, zaklanim med 2. februarjem in 31. marcem letos. Prepoved velja tudi za mlečne izdelke, ki jih niso primer- no termično obdelali. Za pet italijanskih dežel, v katerih so zabeležili primere nalezljive bolezni (Bazilikate, Kampanje, Kalabrije, Apulije in Veneta) velja prepoved izvoza tudi za mesne izdelke, pripravljene pred 1. februarjem letos. Odbor veterinarjev je sprejel sklep ob nasprotovanju italijanskega predstavnika. Organ se bo ponovno sestal v ponedeljek, ko bo spet proučil italijanski položaj.

Po mnenju predstavnikov italijanskega združenja rejcev predstavlja sklep veliko zrtev

za italijansko zivinjorejo. Ta gospodarska panoga se je že prej nahajala v hudih težavah; sedaj tvega kolaps. Rejci ugodno ocenjujejo le izjave ministra Fontane o plačilu odškodnine za zaklano živino in tudi za proizvode, ki zaradi prepovedi evropskega Veterinarskega odbora, ne bodo sli v promet.

Vsederavno združenje mesarjev zagotavlja, da ne bo prišlo do podražitev mesa, medtem ko združenje potrošnikov vabi Italijane, naj se »zadovoljijo s piščancjem bedrom«. Po mnenju tega združenja je prišlo doslej do največjih težav prav v naši deželi, in sicer zaradi prepovedi uvoza živine iz sosednih vzhodnih držav.

Mesarska idila, ki pa ni za kupca zadnji čas prav nič »idilčna« zaradi podražitev (foto Ferrari/KROMA)

MESO / KUPCI NERGAJO NAD 20—ODSTOTNIMI IN ŠE VIŠJIMI POVIŠKI

Podražitev mesa: nihče ni kriv...

Mesarji zavračajo odgovornost, trgovci na debelo trdijo, da so bili primorani zvišati cene, ker morajo sedaj plačati carino na meso - Cene telečjega in prašičjega mesa, perutnine in drobnice nespremenjene

MARJAN KEMPERLE

skocila ze prejsnji teden. Trgovci na debelo so ga podrazili kar za 30 odstotkov. Pri nas smo se odlucili, da nekoliko ublazimo povisenje, saj kdo bi sicer kupoval za tretjino drazej meso? Govejše meso smo podrazili za 20 odstotkov.

Takoj po podrazitvi so zaceli ljudje protestirati, iskati gresnega kozla. Dobili so ga, seveda, v mesarju. »Ljudje tozijo, ker ne vedo, da so cene poskocile, ker prodajajo grosisti meso po visjih cenah. Nekateri so prepricani, da smo tu na Trzaskem vse zakuhali mesarji, ces: ljudje ne morejo vec kupovati mesa onkraj meje, ker tvegajo, da bi ga jim financni strazniki zaplenili zaradi prepovedi uvoza, zato so mesarji izkoristili ugodni trenutek, da bi iztrzili cim vec. Vse to ni res, vse to ne drzi,« je zardila Melita Puntar.

Zatem je tudi dodala, da se podrazitev nanasa le na goveje meso. Cena drugih vrst mesa (telečjega, prasicejega, perutnine in drobnice) ostaja nespremenjena. »Telečji zrezki stanejo se vedno po 28.000 lir na kilogram,« je dala primer mesarka.

Povsem neutemeljene so torej vesti, po katerih naj bi mesarji podrazili tudi druge vrste mesa, in sicer po zakonu ponudbe in povprasevanja (cene naj bi poskocile zaradi vecjega povprasevanja po cenejšem belem mesu - piščancjem in puranjem). Če je do tega prislo, je slo

takorekoc za spekulacijo. »Poleti se na primer dogaja, da poskoci prasicejše meso, ker ga ljudje kupujejo vec, da bi ga pekli na zaru, a sedaj takih primerov ni,« je se obrazlozila Melita Puntar.

Mesarka je torej zvrnila »krivdo« za podrazitev na grosiste, a tudi trgovci na debelo zavračajo vsakršno odgovornost. »Po zaprtju meje in po prepovedi uvoza iz Slovenije in Hrvaske smo primorani kupovati meso na italijanskem trgu, v Avstriji, Nemčiji in Franciji, kar predstavlja za nas veliko breme,« pravi grosist Albin Bak. »Nakup v Sloveniji in na Hrvaskem je mnogo ce-

nejši, saj poteka po avtonomnem racunu, torej brez carine. Po tem racunu lahko uvozimo letno do 57 kvintalov mesa, kar zadostuje za vso porabo mesa na Trzaskem. Sedaj ne moremo vec kupovati v Sezani, Kopru, Bujah ali Umagu. Obracam se na Veneto in na evropsko trzisce mesa, pri tem pa moramo ob carini placati še visje stroške za prevoz in za veterinarje. Zato se sploh ne gre cuditi 25 do 30 odstotni podrazitvi,« je obrazlozil Bak.

Na vprasanje: Koliko casa pa bo vse to trajalo?, trgovec z mesom na debelo ni vedel odgovora: »Morda 40 dni. Kolikor traja inkubacija, morda pa tudi dva ali šest mesecev...«

NOVE CENE GOVEJEGA MESA

Goveji zrezki po 22.600, file po 36.600 lir na kg

Koliko so dejansko poskocile cene govejega mesa? V mesnici Puntar na Proseku so nas seznanili z novimi cenami, obenem pa so nam za primerjavo tudi zelo vljudno »postregli« s starimi cenami, tistimi, ki so bile v veljavi se do pred nekaj dnevi. Kot receno so cene govejega mesa poskocile v povprecju za 20 odstotkov.

Nove cene so sledece (v oklepaju ce ne pred podrazitvijo): zrezek 22.600 lir/kg (18.800 lir) roast beef 27.600 lir/kg (23.000 lir) file 36.600 lir/kg (30.000 lir) misica 16.200 lir/kg (13.500 lir) rebra 8.150 lir/kg (6.800 lir) prsi 9.360 lir/kg (7.800 lir) meso za juho 8.660 lir/kg (6.900 lir) meso za zavitke 20.150 lir/kg (16.800 lir)

Cene: tehniiki opozarjajo na nadzor in zlorabe

O podrazitvi mesa je včeraj na trzaski prefekturi med drugimi razpravljala tudi »tehnična skupina«, ki nadzoruje cene v trzaski pokrajini. Tehniki so bili mnenja, da je treba tudi v tem primeru, kot v nekaterih drugih doslej, poostri nadzorstvo nad cenami, da ne bi prislo do spekulacij. Obenem so pozvali združenja potrošnikov in sindikalne organizacije, naj jih obvesčajo o zlorabah.

Ob novih cenah mesa nakupovalka kar obstrmi (foto Ferrari/KROMA)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniskna služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu: IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT

Narocnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT; plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SODNA PREISKAVA / ČISTILNA NARPRAVA V ŽAVLJAH

Seghene v zaporu

Bivši socialistični podžupan naj bi prejel nekaj desetlin milijonov lir podkupnine

DANIEL BIZJAK

Aretacija Augusta Segheneja, občinskega svetovaleca PSI, prvega vidnega in aktivnega političnega predstavnika, ki se je po zadnjih preiskavah o podkupninah v našem mestu znašel za zapahi, je včeraj zasencila vse drugo dogajanje v tržaški sodni palači, tudi zasliševanje bivšega predsednika tržaškega pristanišča Micheleja Zanettija, o čemer poročamo posebej. Segheneja je že v jutranjih urah aretiralo osebje finančne straže na njegovem domu v Krizu, nakar ga je v kasarni v UL Giulia zaslislal namestnik državnega pravdnika Antonio De Nicolò. Zasliševanje se je končalo okrog 13.30. Seghene pa je trenutno v koronejskih zaporih. Kot se ob podobnih primerih dogaja, je konkretnih vesti dokaj malo ali, bolje, skorajda nič. Njegov odvetnik Mario Giordano je sicer dvignil telefonsko slušalko (dejal je, da je za nas naredil izjemo), vendar je takoj prabil, da izjav ne namerava dati. Potrdil je le, da je do zaslišanja res prišlo, s čimer je seveda razkril javno tajnost.

Seghene, ki je včeraj dal ostavko na svoje odborniško mesto in se samosuspendiral iz stranke (finančna straža je tudi

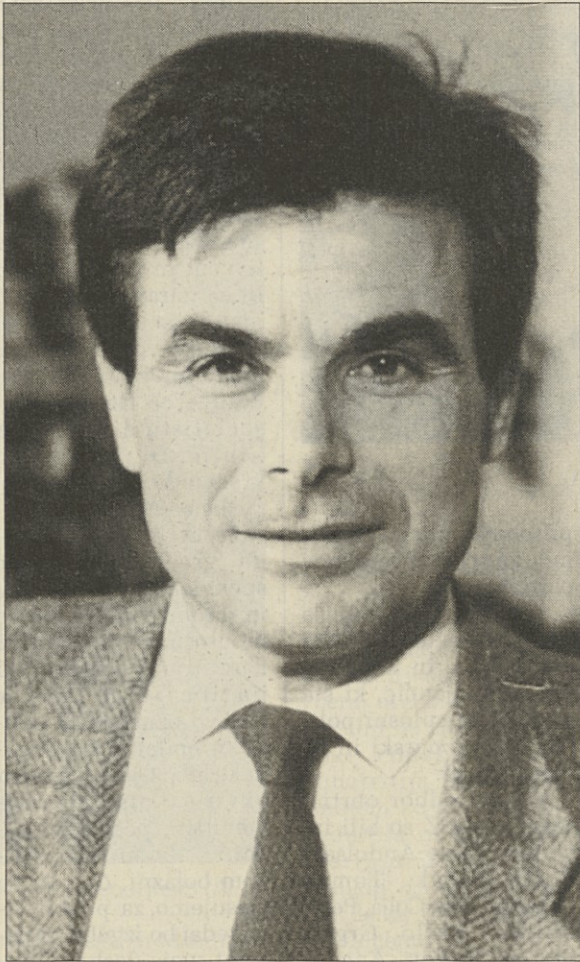
preiskala sedež PSI), se je znašel vpleten v podkupninsko afero o veliki čistilni napravi, ki jo gradijo v Žavljah. Po aretaciji tržaškega gradbenika Maria Cividina, ki je v hišnem priporu, ter inženirja iz Ferrare Doriana Del Monaca, ki je v koronejskih zaporih in ki je zadnja leta sodeloval se pri vseh večjih javnih delih v Trstu, je marsikdo napovedoval, da se ne bo ustavilo pri tem. In tudi sedaj pravijo, da bo preiskava prinesla nova presenečenja.

Segheneja, ki je bil podžupan v času, ko je pred petimi leti občinski odbor odobril zakup za čistilno napravo (gradnja jo milansko podjetje »Ecologia SpA« ter Cividinovo podjetje na podlagi nacrtja, ki ga je izdelal prav Del Monaco, ki je tudi direktor del), dolžijo, da je prejel nekaj desetlin milijonov lir podkupnine. Socialističnega predstavnika so aretirali po ukazu sodnika za preliminarne preiskave Vincenza D'Amata na zahtevo namestnika državnega pravdnika Antonia De Nicolò. Kaze, da je De Nicolò pospešil preiskavo po pričevanjih predsednika upravnega sveta »Ecologia SpA« Giuseppea Zaccherie, ki sodi

prav tako v socialistični krog in je že dva meseca zaprt v Monzi. Zaccheria naj bi sprva zanimal kakršnokoli nepravilnost pri poslovanju podjetja v Trstu, zatem pa naj bi sam zaprosil za sestanek s sodniki. V sami »Ecologii« pa naj bi bili se predstavniki drugih družb (Silvano Larini, bivši predsednik ENI Cagliari, Ligresti).

»Ecologia SpA« pri čistilni napravi skrbi za tehnični del, Cividin pa za gradbeni, pri čemer je nekatera dela dajal v zakup specializiranim podjetjem (kot na primer odvajanje materiala). Prav zato Cividinova obramba trdi, da niso vedeli, kaj je počela »Ecologia«. Predložili so tudi zahtevo, da gradbeniku preključijo hišni pripor, do česar se ni prišlo.

Kot smo dejali, govori o drugih »zvencih« aretacijah tako v zvezi s samo čistilno napravo kot tudi z novim upepeljevalnikom, ki ga gradijo pri Žavljah: projektant in direktor del ter član komisije, ki je upepeljevalnik dala v zakup, pa je znova... Del Monaco. Upepeljevalnik gradijo EMIT iz Milana skupaj s tržaškim podjetjem Riccesi in Careno iz Genove.

Augusto Seghene, 53 let, je bil do aretacije občinski odbornik za proračun in Davke. Svojo javno kariero je začel kot sindikalist CGIL v Tovarni velikih motorjev, v socialistični stranki pa je nekdanji veljal za zastopnika leve struje, medtem ko je bil v zadnjih letih med najbolj odločnimi zagovorniki sodelovanja z Listo za Trst. Opravljal je pomembne funkcije tako v PSI, saj je bil od leta 1978 do 1981 pokrajinski tajnik stranke, kot na Tržaški občini kot večkratni odbornik ter podžupan. Leta 1989 je prejel sodno obvestilo v zvezi z domnevnimi nepravilnostmi pri upravljanju zelenic, vendar je bil že med preiskavo spoznan za nedolžnega. (Foto KROMA)

Michele Zanetti svobodno domov

Bivši predsednik Avtonomne ustanove za tržaško pristanišče (EAPT) Michele Zanetti se je v uradu državnega pravdnika pri tržaški preturi Marcella Perne zadržal le dobro uro, nakar je v spremstvu svojih odvetnikov Frezza in Caraccioli zapustil urad. Pri tem je odločno zavrnil prošnjo za kakršnokoli izjavo. Kot je kasneje povedal odv. Frezza, je bil sodnik Perna korekten in precizen, vprašanja pa so se nanašala na obdobje, ko je bil Zanetti na celu pristaniške ustanove in pac na dejstva, s katerimi je bil kot predsednik lahko seznanjen. Varnostni nalog, ki ga je Zanetti prejel v torek in zaradi katerega se je tudi znašel na zaslišanju, pa je bil dejansko kopija tistih, ki so jih prejeli tudi ostali, ki so bili doslej vpleteni v to preiskavo: kot je pojasnil odv. Frezza, v tem nalogu pa ni bila posebej navedena nobena specifična obtožba.

Zanetti je podobno kot sedemica drugih oseb prejel varnostni nalog v zvezi z dogovorom »Menegon«, s katerim sta EAPT ter Enotna kompanija pristaniških delavcev (CU LPT) že leta 1989 uredila delo na VII. pomolu. Dogovor je veljal vse do 4. marca letos, po mnenju preiskovalcev pa je pri vsem tem prihajalo do fakturiranja dela, ki dejansko ni bilo opravljeno.

Od oseb, ki so doslej v zvezi s tem prejele varnostni nalog, pa so tri se vedno v hišnem priporu, in sicer Luigi Rovelli (bivši glavni direktor EAPT), Aldo Cuomo (funkcionar EAPT) ter Vincenzo Marinelli (bivši konzul CULPT). O zahtevi po preključitvi hišnega pripora za Marinellija in Rovellija je že razpravljalo sodišče svobode, ki pa je kakršnokoli sklep odložilo za nekaj dni. Podobno zahtevo je sele predvčeršnjim vložil tudi zagovornik Alda Cuoma.

NOVICE

V Saležu javno srečanje DSL o političnem položaju

Zgoniska sekcija demokratične stranke levice Just Pegan prireja drveni ob 20.30 na sedežu KD Rdeca zvezda v Saležu javno srečanje o sedanjem zapletenem političnem položaju v Italiji ter o pobudah levice za izhod iz krize. Nahajamo se pred celo vrsto odprtih vprašanj, piše v tiskovni izjavi sekcije, od rešitve katerih bo odvisna bodočnost države. Med ljudmi pa vladata precejšnja zbegnost in nejasnost. Zato je potrebno poglobiti razpravo ter iskati primerne rešitve. Na današnjem srečanju bo uvodoma poročal zgonski župan in deželni svetovalec Milos Budin. Organizatorji vabijo na sestanek široko javnost.

Deželni svetovalec Jevnikar pri novem šolskem skrbniku

Deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je bil danes na vljudnostnem obisku pri novem šolskem skrbniku v Trstu, profesorju Renatu Andreasiju. Ob nastopu službe v Trstu mu je zaezel uspešno delo, priloznost pa je izkoristil tudi za razgovor o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji se zlasti na šolskem področju, za kar je šolski skrbnik pokazal veliko zanimanje.

Mladinska predstava v Saležu

Kulturno društvo Rdeca zvezda iz Saleza, kaže velik posluh za duhovne potrebe najmlajših in prispeva k njihovem vzgojno-izobraževalnemu dozorevanju. Se je v teku delavnica praviljnih uric, ki je namenjena prvim razredom osnovnošolcev in predšolskim otrokom. V petek, 26. t.m., pa bosta ob 14. uri kot gost v društveni prireditveni dvorani nastopila goriska igralca, ki bosta uprizorila Andersenovo mladinsko uspešnico Slavček, v predtbi režiserja Marka Sosica. Predstavo si bo ogledala osnovnošolska mladina, kateri se obeta res prijetna urica sprostitvene zabave in kulturnega užitka. (B.S.)

Naravovarstvena kultura v Krožku 1991

Krožek 1991 Devin-Nabrezina prireja danes v bivšem socialnem centru v Naselju sv. Mavra pri Seljanu javno srečanje na temo »Kultura ambientalizma«, o čemer bo spregovoril prof. Raimondo Strassoldo z videmske univerze. Zacetek ob 20. uri. Gre za prvo iz niza srečanj, posvečenih tematiki okolja. V petek, 26. marca, bo govor o »zakonih in okolju«, o čemer bo govoril odv. Alessandro Giadrossi, naslednji petek, 2. aprila, pa bosta dr. Franco Zubin in arh. Dusan Valecic govorila o »upravljanju teritorija v Italiji, v deželi in v Devinu-Nabrezini.

Danes spet zaprtje mestnega središča

Tržaško mestno središče bo danes (kot vsak torek in petek) spet zaprto za promet od 7. do 9. ure in od 16. do 20. ure. Zaprtje je kar se da dobrodošlo, saj so izmerili v sredo na Galdonijem tgu v povprečju 10 miligramov ogljikovega monoksida na kubčni meter zraka, to je prav toliko, kolikor se dopuscajo varnostni protionemnezašvalni predpisi.

Potres v tržaških političnih krogih

Vest o aretaciji občinskega odbornika Augusta Segheneja je odjeknila kot bomba v tržaških upravnopolitičnih krogih, čeprav po drugi strani ni pršla povsem nepričakovano. Že več časa se je govorilo, da so sodniki na tem, da postopajo proti temu ali onemu javnemu upravitelju, krožili so tudi že seznanjeni imeni politikov, katerim naj bi grozila aretacija. In tako je bilo tudi včeraj slišati polglasne komentarje, da je Seghene prvi, nikakor pa ne zadnji tržaški politik, ki se znajde v navzkrižju s pravico.

Prvi se je seveda znašel pod udarom občinski odbor, ki se je sestel včeraj jutraj takoj potem, ko se je izvedelo za aretacijo enega od njenih članov. Staffieri in njegovi so zasedali dalj časa, o poteku sestanka pa niso dali ničesar v javnost razen sporočila, da je zupan »vzel na znanje« aretacijo odbornika Segheneja in zacasnno prevzel njegov

resor. O odstopu odbornika Segheneja bodo danes razpravljali nacistični svetovalskih skupin, medtem ko se bo občinski svet sestel sele prihodnji petek, 26. marca.

Prav tako pod udarom je socialistična stranka. Strankino vodstvo, ki se je včeraj sestalo, se je za zdaj omejilo na to, da je izrazilo priznanje Segheneju zaradi njegove korektnosti, ko je takoj odstopil, ter izjavilo, da čaka na izsledke sodne preiskave.

Stranka komunistične prenove in zeleni Gheršina sta medtem že zahtevala odstop celotnega Staffierijevega odbora, poleg tega pa izrazila zahtevo, naj bi sodne preiskave nadaljevale svojo pot tudi v zvezi z vsemi tistimi javnimi deli, glede katerih so opozicijske sile že od nekdanj izrazile svoje dvome in pomisleke. Gheršina pri tem se pripominja, da ne gre samo za eno osebo, ampak da je ves sistem slonel na nezakonitost, pred katero se je Staffieri delal, kot da ne vidi.

Pokrajinska tajnica DSL Perla Lusa je v tiskovni noti poudarila, da je njena stranka večkrat opozorila na izkrivljanje v upravnih mehanizmihih glede javnih del in izrazila željo, da bi sodstvo čimprej ugotovilo resnico o dejanjih, ki jih pripisujejo odborniku Segheneju. Predstavnica DSL je tudi zahtevala, naj zupan takoj sklice sejo občinskega sveta.

Tržaško tajništvo CGIL pa je v tiskovni noti izrazilo željo, da bi sodstvo mirno nadaljevalo preiskave o velikih javnih delih in o povezavi med politiko in posli, ter menilo, da bi bilo politično oportuno, ko bi zupan in odbor ponudila občinskemu svetu odstop. Glede na dramatične probleme mesta pa bi bilo treba takoj izvoliti nov odbor z nekompromitiranimi predstavniki in z jasnim programom, omejenim na velika vprašanja mesta.

Predsednik Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi Karlo Grgić (foto KROMA)

PADRIČE / GRADNJA PLINSKEGA OMREŽJA

Pred nadaljevanjem del zagotovila domačinom

Ni res, da bo treba v Padrice s helikopterjem zaradi razritih cest. Nekako tako zagotavlja predsednik Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi Karlo Grgić. Kopalni stroji se ne bodo pomaknili od cerkvice, do koder so doslej izkopali jarek za plinsko in vodovodno omrežje, po pokrajinski cesti v središče vasi, dokler ne bodo podjetje, ki ima dela v zakupu, ACEGA, ki mu je poveril dela, Pokrajina, ki je lastnik ceste, in avtobusno podjetje ACT, ki skrbi za avtobusne povezave z drugimi vasi in mestom, sporazum z domačim prebivalstvom o načinu in poteku nadaljnjih del.

Predsednik Koordinacijskega združenja postavila »sogovornikom« predvsem dve zahtevi. Gre za ukrepa, ki ju zahteva domače prebivalstvo za zaščito svoje imovine in za kolikor toliko dostojno preživetje v času izkopavanja v Padricah.

»Predno se bodo dela nadaljevala, bodo morali tehniki pregledati in preslikati vse hiše ob cesti in tudi v notranjosti vasi. Ob tem bo treba zapisati zapisnik in poslopja varovati, da ne bo prišlo do nesporazumov, če bodo treslaji pri vrtnanju v živo steno povzročili materialno škodo na poslopih. Med gradnjo avtocest se priroku je prišlo do takih primerov, ki so ostali nato še dolga leta "nerazčiščeni". Pri nas se hocemo izogniti

takim zapletljajem,« je napovedal Grgić.

»Drugic: zahtevali bomo, naj med deli v vasi ne zaprejo vseh cest in poti. Uvedejo naj enosmerne ceste, na katerih naj bi promet urejali semaforji. Popravijo naj staro cesto za Gropado, naj tu postavijo semafor, da bi se lahko poslužili obvoza. Obenem bomo zahtevali, naj takoj odprejo za promet cesto Gropada-Bazovica, ki je sedaj namenjena le avtobusnemu prometu. Z uvedbo semaforjev bo to mogoče. Nadaljnje odprto vprašanje ostajajo avtobusne povezave. Ko bodo dela stekla skozi Padrice, bi morali sedanjo progno avtobusa št. 39 deliti v dva odseka, po katerih naj bi peljala dva avtobusa: prvi na progi kamnolom Faccanoni-Općine-Bani-Trebe-Bani-Općine-kamnolom Faccanoni, drugi pa na progi Bazovica-Gropada-Padrice-Gropada-Bazovica-kamnolom Faccanoni.«

Karlo Grgić je objasn timer, da se je Koordinacijsko združenje že dogovarjalo o tem s podjetjem ACEGA, s Pokrajino in podjetjem ACT. Prihodnji teden bi morali perece vprašanje romati na dnevni red seje vzhodnokraškega rajonskega sveta. Casa na razpolago ni veliko, saj bi morali do konca aprila dokončati dela na trasi pokrajinske ceste od bazovskega pokopališča do padriške cerkvice. Po dogovorih bi moral zato čimprej napočiti čas sporazumov, ki naj zaščitijo imovino Padricarjev.

SREČANJE DELEGACIJ SKGZ IN KMEČKE ZVEZE

Kljub težavam znatne perspektive razvoja kmetijstva le da bi pristojne oblasti pokazale več razumevanja

Ob prisotnosti predsednikov Klavdija Palčica in Alojza Debelisa sta se včeraj sestali vodstvi SKGZ in Kmečke zveze in pred nedeljskim obnim zborom kmečke organizacije namerili pozornost glavnim problemom, s katerimi se srečuje kmetijstvo na Trzaskem.

Do izraza je pršla skupna ugotovitev, po kateri splošno nenaklonjen odnos do Slovencev povzroča tudi našemu kmetijstvu dodatne težave, kot jih na Trzaskem doživlja ob posledicah dolgotrajnega zapostavljanja. Gre v prvi vrsti za problematiko, ki

pesti kmetijski sektor po vsej državi in so jasno vidne v neuravnovešenem družbenem razvoju, pri čemer vedno nove omejevalne norme EGS cedalje bolj dušijo zlasti malega kmeta.

Kljub vsemu pa se kmetje na Trzaskem ob skrbni podpori stanovske organizacije ne odpovedujejo možnostim razvoja kvalitetnega kmetijstva, kajti pogoji zanj so dokazani in bi jih bil od večji pozornosti pristojnih oblasti tudi mogoče uresničevati. Značilen je podatek, da se v zadnjem času nad predvidevanji tudi pri nas vse več mladih zanima za

kmetijstvo in se v ta namen tudi usmerja v solanje, sodobne kmetijske proizvodnje pa ni več mogoče pojmovati kot živo muko zgolj za preživetje, kot je delo na zemlji včasih bilo. Predstavniki Kmečke zveze so opozorili na dejstvo, da tudi razmeroma solidni individualni kmetijski obrati danes niso v stanju ustvarjati zadostne akumulacije za razvoj in ravno pri tem bi morale odigrati svojo vlogo pristojne ustanove, ob zavesti, da je vlaganje v perspektivno kmetijstvo dolgoročna postavka za njegovo krepitev.

Tako SKGZ kot KZ

podcrtujeta pomen krepitev kvalitativnih uslug, ki jih ob poplavi birokratskih ukrepov našim kmetovalcem nudijo uradi stanovske organizacije. SKGZ in KZ si bosta s skupnimi močmi se naprej prizadevali, da se kmetijstvu krepijo možnosti razvoja, da se ustavi nadaljno neupravičeno razlašanje površin, se zlasti pa je bila podčrtana potreba, da se z deželno upravo čimprej zaključijo vprašanje dodelitve protivrednosti v zvezi z gradnjo sinhrotrona, sredstva pa gre uporabiti racionalno in v skladu z se izrazenimi predlogi domačinov.

DOLINA / V KD VODNIK

Drevi prvo srečanje v nizu Spoznavajmo svojo vas

Kulturno društvo Valentin Vodnik zacenja svoje spomladansko delovanje z nizom predavanj, ki so uspešno pritegnila pozornost ze pred letom dni, nato spet v preteklem jesenskem casu. Gre za pobudo, ki si jo je dolinsko drustvo zamislilo v spodbudo k spoznavanju domačega okolja in njegovih značilnosti. Tako se pod skupnim naslovom Spoznavajmo vas in okolico ponujajo občinstvu srečanja s strokovnjaki in poznavalci stvarnosti na različnih področjih. Po prejšnjih predavanjih o zgodovini, arheoloških in prirod-

govinskih značilnostih, gospodarskih dejavnostih, izvornim imen in primkov je sedaj na vrsti arhitektura. O osnovnih potezih in značilnostih zgradb v Dolini in širši brški okolici bo nocoj spregovoril Massimo Ferluga, absolvent na ljubljanski fakulteti za arhitekturo. Predavanje, ki bo v društvenih prostorih z začetkom ob 20.30, bo Ferluga dopolnil s predvajanjem diapozitivov. Že čez teden dni pa bo v gosteh prof. Bogomila Kravos, ki bo spregovorila o sorodnostih ljudskih običajev v tržaškem predmestju in v breskih vaseh. (dam)

SODIŠČE / NOVA ODLOŽITEV

Prof. Pahor ter tržaško sodstvo čakata na Rim

Kasacijsko sodišče še vedno ni sporočilo svojega stališča

Kasacijsko sodišče se še ni izreklo o političnem razpoloženju v Trstu in zato so znova odložili proces v zvezi z incidentom, do katerega je prišlo 1. novembra lani pred cerkvijo sv. Antona v Trstu in na katerem kot obtoženec sedi prof. Samo Pahor (obtožnica ga rimeni žalitve, upiranja in povzročitve telesnih poškodb javne funkcije, zagovarjata pa ga Bogdan Berdon in Jože Škerk).

Ze 15. januarja letos je Kasacijsko sodišče odredilo, naj tržaško sodstvo ugotovi, ce obstaja potreba po premetitvi procesa v drugo mesto, kot je zahtevala obramba. Včeraj je bila na vrsti nova obravnava na tem procesu in ker odgovor iz Rima se ni prišel, je predsednik sodišča Mario Trampus predlagal odlozitev, s čimer se je javni tozilec Federico Frezza strinjal (zapisnicarka je bila včeraj Sara Ukmur, tolmač pa Marko Ukmur). Nova obravnava bo se le 8. novembra.

Na Kasacijskem sodišču so sedaj akti s treh procesov v zvezi s prof. Pahorjem, zahteva pa je vedno ista: premetitev v drugo mesto, ker je politično

razpoloženje v Trstu nenaklonjeno obtoženku in nasploh vsej slovenski narodnostni skupnosti. Kot smo že pisali, se druga dva procesa nanašata na dogajanje na glavni tržaški postli leta 1988 ter na svetoivanski soli ob referendumu leta 1991.

»Kot pred nekaj dnevi v zvezi s tržaško posto,« je po včerajšnji obravnavi menil odv. Berdon, »je tržaško sodišče tudi tokrat odložilo postopek, ne da bi opravilo kakršnokoli sodno dejanje, čeprav bi ga lahko (kot npr. zasliševanje prič). Tudi rok za ponovno razpravo dokazuje, da se sodišče prav gotovo zaveda vsakodnevne poslalsbanja protislovenskega vzdušja v Trstu. Prav iz tega mesta namreč prihajajo razne protislovenske pobude in mahinacije. Naravnost nezaslišana je zadnja zahteva tržaškega velmoza Paola Sardosa Albertinija, ki je celo izposloval neke vrste poseg rimske vlade, ki spominja na omejeno suverenost iz casov Breznjeva: Republika Slovenija naj ne bi bila suverena na lastnem ozemlju, ampak naj bi se ravnala po ukazih iz Rima (!).«

GLEDALIŠČE / DANES PREMIERA

Geniji v kratkih hlačah mladinski musical ob 25-letnici KD Tabor

Prisoten bo tudi avtor Slavko Pregl

Drveni ob 20.30 bo v Prosvetnem domu na Opcinah krstna uprizoritev nove odrske postavitev mladinske gledališke skupine, ki bo obenem tudi ena od oblik počastitve 25-letnice delovanja openskega Kulturnega društva Tabor. Mladi gledalci se bodo predstavili z mladinskim musicalom Slavka Pregla Geniji v kratkih hlačah. Gre za izredno živahno predstavo, polno glasbe, plesa in barv, ki bo prav gotovo prevzela tako mlade kot starejše gledalce. Igra je zrezirala Edita Franceskin, ki je tudi po-

skrbela za adaptacijo, songe in koreografijo, originalno glasbo je napisal Nevio Miklavcic, sceno pa pripravila Magda Tavcar. Glede glasbe naj se povemo, da so songi s predstave posneti na kaseti, ki jo je izdalo društvo Tabor (na isti kaseti tudi songi Mirana Kosute). Na premieri bo prisoten tudi avtor Slavko Pregl. Igra bodo ponovili jutri, v nedeljo, prav tako v Prosvetnem domu z začetkom ob 17. uri.

Na sliki (foto Krizmančič/KROMA) mladi openski gledalci med vajo.

Ricmanjski pomniki v Baragovem domu

V sklopu praznovanj ob sv. Jozefu bodo danes ob 18. uri odprli v Baragovem domu v Ricmanjih razstavo z naslovom Ricmanjski pomniki, ki sta jo pripravila Goriski muzej - Grad Kronberk in zupnija sv. Jozefa v Ricmanjih pod pokroviteljstvom Sveta slovenskih organizacij.

Tudi Banovke počastile 8. marec

Tudi zveza žensk od Banov je pred kratkim počastila 8. marec z družabnostjo v vašem domu. Pri kulturnem programu sta sodelovala mladi harmonikaš Mitja Malalan in Alda Sosič, ki je občuteno podala nekaj pesmi o ženski in materi. Nekaj besed o položaju ženske je povedala Tatjana Cuk, ki se je posebej zaustavila pri tragediji, ki jo doživljajo ženske v Bosni. Večer se je nadaljeval v prijetnem vzdušju, h kateremu sta mnogi prispevala s svojimi harmonikama Janez Beličič in David Danielli. (Foto Krizmančič/KROMA)

PROSEK / ZADNJE SLOVO

Andrej Regent je celih 60 let predano pel v zborih na Proseku in Kontovelu

Mnozica ljudi se je v sredo na Proseku poslovila od Andreja Regenta, enega najstarejših vasčanov, ki je sicer preživel svojo mladost na Kontovelu. Po poroki se je preselil na Prosek in nadaljeval s kulturno družbenim delom. Kot navdušen pevec je v vaskih zborih peval celih 60 let. Andrej se je rodil na Kontovelu 9.10.1901 v preprosti kmečki ribiški družini. Ker mu je zelo ugajal ribolov, se je zaposlil kot mornar, kasneje pa je tudi opravil izpit za potapljalca in med drugim pregledal tudi ostanke ladje Rex ob koprski obali.

Bil je tudi med ustanovnimi člani trzaskе zadruga potapljalcev.

Kljub težkemu, napornemu in nevarnemu delu pa se je aktivno vključil v prosvetno-kulturno delovanje v vasi. Že od mladih nog je pel v zboru Danica na Kontovelu in nato v zboru Ljudskega odra. Po drugi svetovni vojni je takoj pristopil k mesanemu zboru Ivan Vojko takratnega Prosvetnega društva Prosek-Kontovel, ter nato nadaljeval vrsto let pri zboru Vasilij Mirk in vedno sodeloval tudi s prosekimi cerkvenimi peškimi zborom, dokler mu je

zdravje to dopuščalo.

Zaradi plemenitega dela, ki ga je opravil v korist vaske skupnosti, je bil Andrej zelo spoštovan in priljubljen med vasčani in pevci, ki so po cerkvenem obredu, ki ga je daroval v prosekški cerkvi domači zupnik Rudi Bogatec, ponosili krsto do prosekške kopalnice. Tu se je v ime nov članov zbora V. Mirk poslovil od pokojnika Bruna Rupel, ki je poudaril njegovo zvestobo domačim zborom in slovenski pesmi. Zbor V. Mirk mu je ob slovesu občuteno zapel "Vecerni Ave" in "Zalost polni duso". (b.r.)

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV
in
ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE
s sodelovanjem s
KD F. PREŠEREN

PRIMORSKA POJE '93

jutri, 20. t. m., ob 20.30 v občinskem
gledališču F. Prešeren v Boljuncu

Nastopajo: Oktet France Bevk iz Otaleža
MoPZ Pergula iz Pirana
Vokalna skupina Sovodenjska dekleta
MePZ Adriatic od Hrvatitov
MoPZ Mirko Filej iz Gorice
MePZ Stanko Premrl iz Podnanosa

SLOVENSKE ZAMEJSKE SKAVTSKE ORGANIZACIJE
in TABORNIKI NOB MODREGA VALA

v sodelovanju z muzejem NOB v Mariboru vabita na otvoritev razstave

SKAVTI IN GOZDOVNICI NA SLOVENSKEM

danes, 19. t. m., ob 18. uri v Kulturnem domu v Trstu.
Razstava bo odprta vsako soboto od 10. do 12. ure ter od 17. do 19. ure.

KD VALENTIN VODNIK

v okviru 3. niza »Spoznavajmo vas in okolico« vabi na

RAZMIŠLJANJE OB DIAPOZITIVIH O KRAJEVNI ARHITEKTURI

MASSIMA FERLUGE
absolventa fakultete za arhitekturo

danes, 19. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Dolini

FOTO TRST 80

vabi na predavanje diapozitivov

ZENSKI AKTI IN GORISKA

S PTICJEGA ZORNEGA KOTA

Host večera bo Marjan Bazato mojster fotografije clan Foto Kino Kluba iz Nove Gorice. Ob tej priložnosti bomo predstavili tudi knjigo »Trenutki v Goriskih Brdih« s fotografijami Marjana Bazata in besedilom Marjana BRECLJA.

DANES, 19. MARCA 1993, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Franciska 20, II. nadstropje)

IZREDNA RAZPRODAJA

Trzaska knjigarna - Ul. sv. Franciska 20

Obiščite nas, ne bo Vam žal!

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05.

2010, 22.15 »Sommersby«, r. John Amiel, i. Jodie Foster in Richard Gere.

EXCELSIOR - 16.30, 19.15, 22.00 »Profumo di donna«, r. Martin Brest, i. Al Pacino.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Orlando«, r. Sally Potter, i. Tilda Swinton.

NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Trauma«, r. Dario Argento.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.05, 19.40, 21.05, 22.15 »La fortezza«, i. C. Lambert in Loryn Locklin.

NAZIONALE 3 - 15.30, 22.15 »Twin Peaks - Fuoco cammina con me«, r. David Lynch, i. Sheryl Lee, David Bowie.

NAZIONALE 4 - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Gli spietati«, i. Clint Eastwood, Gene Hackman, Morgan Freeman, Richard Harris.

GRATTACIELO - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Il distinto gentiluomo«, i. Eddie Murphy.

MIGNON - 17.30-21.00 »Malcolm X«, r. Spike Lee, i. Denzel Washington.

EDEN - 15.30, 22.10 »Tutto dentro appassionatamente«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.20, 19.40, 22.00 »Luna di miele«, r. Roman Polanski.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Sex and Zen, il tappeto da preghiera di carne«, r. Michael Mak, prepovedan mladini pod 18. letom.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Non chiamarmi Omar«, r. Sergio Staino, i. Ornella Muti, Stefania Sandrelli, Barbara D'Urso, Corinne Clery, Gastone Moschin.

RADIO - 15.30, 21.30 »Eccitazioni oscure«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
19. marca 1993
JOZEF

Sonce vzide ob 6.10 in zatone ob 18.16 - Dolzina dneva 12.06 - Luna vzide ob 4.10 in zatone ob 14.47.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 39911.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PRIREDITVE

SKD TABOR - Općine, Prosvetni dom. Mladinska gledališka skupina posveca 25-letnici društva mladinske igre GENIJI V KRATKIH HLACAH. Režija, adaptacije, songi in koreografija Edita Franceskin, glasba Nevio Miklavcic, scena Magda Tavcar. Premiera danes, 19. t. m., ob 20.30, ponovitev v nedeljo, 21. t. m., ob 17. uri. Vabljeni!

V SLOVENSKEM KULTURNEM KLUBU (Ul. Donizetti 3) bo jutri, 20. t. m. na sporedu POGOVOR O PROBLEMU DROGE MED MLADIMI. Vodila ga bo socialna delavka Kristina Martelanc, ki bo pri tem izhajala tudi iz svojih izkušenj pri nudenju pomoči od mamil prizadetim mladim. Začetek ob 18.30. Vsi prisrčno vabljeni!

GODBA NA PIHALA iz Ricmanj priredi v okviru praznovanja vaškega zavetnika sv. Jozefa PROMENADNI KONCERT, ki bo v nedeljo, 21. t. m., ob 14. uri na ricmanjskem trgu. Dirigira Darij Pobega, sledi ob 18. uri v ricmanjski cerkvi celovečerni koncert TROBILNE SKUPINE GLASBENE SOLE GODBE. Toplo vabljeni!

TRZASKI VZPI - ANPI organizira v sodelovanju z ZZZB NOV iz Nove Gorice VSAKOLETNO MANIFESTACIJO v spomin na padle Garibalince v Tenmici na Krasu v nedeljo, 21. t. m., ob 11. uri. Govorila bo sta Giorgio Marzi - podpredsednik trzaskga pokrajinskega odbora VZPI - ANPI in Franc Leskovec - podpredsednik ZZZB NOV iz Nove Gorice. Sodeloval bo TTPZ P. Tomazič. Vabljeni!

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV V TRSTU vlnudno vabi na mladinsko zborovsko revijo PESEM MLADIH 1993 v nedeljo, 21. t. m., ob 17. uri v gledališču Miela Reina (TS-Trg Duca degli Abruzzi).

GM - sola M. Kogoj vabi v ponedeljek, 22. t. m., ob 17.30 v Gallusovo dvorano v Ul. R. Manna 29 na KONCERT violinistke MAJE MARVIN, pri klavirju VLASTA DOLEŽAL - RUS (Kocijan, Paganini, Cajkowski, Bloch). Vabljeni!

OBVESTILA

ODBOR SD PRIMOREC sklicuje danes, 19. t. m. redni občni zbor Prvo sklicanje ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebach. Vabljeni člani.

SD SOKOL in KD I. GRUDEN prireja jutri, 20. t. m., ob 20.30 DRUŽABNI VEČER. Ob prigrizku in domači kapljici bo priložnost za poravnano članarine.

SEKCIJA SLOVENSKE SKUPNOSTI z Repentabra priredi v torek, 23. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Colu SIRSE SREČANJE ČLANOV IN SOMISLANJE NIKOV. Srečanje bo posvečeno krajevnim vprašanjem in obravnavanju sedanjega političnega položaja na Trzaskem iscemo. Nudimo tudi hrano in pnenocišce. Tel. st. (040) 361286 ali (040) 420807 od 19.30 do 20.30.

DELAVEN in mlad fant nuno isce delo kot skladnik, nudi tudi pomoč pri sestavljanju pohistva. Tel. st. (0481) 78188 v večernih urah.

HISO na Krasu kupim, tudi potrebno popravil. Tel. st. 660377.

PROSTORE primerne za frizerski salon oddam na Kontovelu. Tel. st. (040) 225786 ob večernih urah.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE obvesca nastalo namestene solnike in pomožno osebo, da 31. t. m. zapade rok za vložitve prošnje za prejem doklade za brezposelnost z omejeno dodelitvijo (atributo ridotto). Doklado prejema jo uslužbenici, ki so v preteklem soncem letu službovali na solah vsaj 78 dni in teden dni pred iztekom leta 1992. ŠSS opozarja interese, da se letošnji obrazci razlikujejo od lanskkih. Morebitna pojasnila in novi obrazci so vam na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301, po uradnem uniku: ob torkih od 11.30 do 13. ure, ob sredo od 17. do 18.30, ob četrkih od 9.30 do 11. ure ter ob petkih od 15. do 16. ure.

DROSTVO SLOVENSKE IZOBRAZENICE prireja v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 predavanje biblioteka dr. Jozeta Krasovca na temo »Resnica o zapiskih iz Qumrana«.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE obvesca nastalo namestene solnike in pomožno osebo, da 31. t. m. zapade rok za vložitve prošnje za prejem doklade za brezposelnost z omejeno dodelitvijo (atributo ridotto). Doklado prejema jo uslužbenici, ki so v preteklem soncem letu službovali na solah vsaj 78 dni in teden dni pred iztekom leta 1992. ŠSS opozarja interese, da se letošnji obrazci razlikujejo od lanskkih. Morebitna pojasnila in novi obrazci so vam na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301, po uradnem uniku: ob torkih od 11.30 do 13. ure, ob sredo od 17. do 18.30, ob četrkih od 9.30 do 11. ure ter ob petkih od 15. do 16. ure.

ČESTITKA

Mamici Barbari in babici Aniti čestitajo ob rojstvu malega ERIKA kolegica iz sol M. Samsa in I. Trinko - Zamejski.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Diko v Borstu.

OSMICO je odprl Karlo Sancin pod Logom.

OSMICO ima odprto Vladimir Caharija iz Nabrezine st. 22.

OSMICO ima Just Skerlj - Salez 44.

OSMICO je odprl Lovrenc Zerjul v Lonjeru. Toci belo in crno vino.

BERTO TONKIC je v Dobrodobo na Trzaski ulici st. 25, odprl osmico. Toci belo in crno vino ter nudi domac prigrizek.

OSMICO ima Jozko Colja v Samatorci 21.

OSMICO je odprl Ivan Antonic, Cerovlje 34. Toci belo in crno vino.

OSMICO ima Dusan Gustin - Repon 22.

PRODAM opremo za trgovino jestvin. Telefon (040) 273337 po 15. uri.

PRODAM popolnoma novo enciklopedijo 10 knjig Guida Sanitaria. Cena po dogovoru. Tel. st. 725343.

GUME v odlicnem stanju za avtomobil fiat ritmo prodam. Tel. ob uri kosi la na st. (0481) 78188.

AKACIJEVE KOLE in drva za kurjavo prodajamo. Tel. st. (040) 421508 od 13. do 13.30.

PEDIKERKA - manikerka nudi usluge na dom. Telefon (040) 229347.

NUDIM instrukcije iz matematike in kemije. Tel. 212688.

BOLNICARKO za nego 100-odstotnega invalida v Padovi 15 dni na mesec iscemo. Nudimo tudi hrano in pnenocišce. Tel. st. (040) 361286 ali (040) 420807 od 19.30 do 20.30.

DELAVEN in mlad fant nuno isce delo kot skladnik, nudi tudi pomoč pri sestavljanju pohistva. Tel. st. (0481) 78188 v večernih urah.

HISO na Krasu kupim, tudi potrebno popravil. Tel. st. 660377.

PROSTORE primerne za frizerski salon oddam na Kontovelu. Tel. st. (040) 225786 ob večernih urah.

PRISPEVKI

Ob 10. obletnici smrti matere Jozefe Gon in godovanja pok. oeta in brata darujeta Rudi in Walter Gon z družinama 50.000 lir za Godbo na pihala iz Nabrezine.

Ob 18. obletnici smrti dragega brata Darja daruje Slava Starc z družino 50.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Ivanko Svetlic darujejo Ladi, Igor in Rado z družinami 30.000 lir za KD Rdeca zvezda in 30.000 lir za SK Kras.

V spomin na Ivanko Krizman, Bruna Sarda in Tommyja Grilanca darujeta Mara in Ladi Milic 50.000 lir za SK Kras.

V spomin na Ivanko Svetlic darujeta Marija in Vittorio Milic 25.000 lir z SK Kras.

V spomin na Ivanko Svetlic darujeta Cano in Sonja Milic 25.000 lir za SK Kras.

V spomin na Ivanko Grilanc por. Svetlic daruje Jozica Gustin 20.000 lir za SK Kras.

Namesto cvetja na grobova Milana Purica in Emila Skabarja darujeta Verica in Milan 20.000 lir ter Marica in Stanko 20.000 lir za ANPI-Repentabor.

V spomin na tov. Emila Skabarja daruje družina Svetlic 20.000 lir za ANPI-Repentabor.

V spomin na pok. Klavdija Coka daruje Jelka Cok 100.000 lir za gradnjo novega Kulturnega doma v Lonjeru.

V spomin na drago Barico daruje Nada Pertot 100.000 lir za Licej Prešeren.

Namesto cvetja na grob Marije Valencic darujeta Marija in Pepi Stopper 50.000 lir za Sentjakobsko kulturno društvo.

V spomin na Ivana Milkovica daruje družina 100.000 lir za Zadrugo Ban.

V spomin na drago Meri Colja daruje Alojz Bukavec 100.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Pepija Cernjavo, Karlota Rustjo in Rudija Ivancica daruje družina Husu 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Gabrovca.

V spomin na Tomija Grilanca in Ivanko Grilanc-Svetlic darujeta Dama in Hugo 40.000 lir za SK Kras.

V spomin na Ivanko Grilanc-Svetlic daruje Mario Puric z družino 30.000 lir za SK Kras.

Justina in Milko Cibic darujeta 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na Milosa Sarcoda in Danico Kante darujeta Zofka in Miranda Kapun 30.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na dragega Urosa darujeta nona Karla in nono Angelo 10.000 lir za Dijsko matico.

V počastitev spomina Neve Ferjancic darujeta Lidija in Nada Kapun 20.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V počastitev spomina svaka Franca Stok, po rodju iz Sezane, darujeta Lidija in Nada Kapun 100.000 lir za Zadrzni center za socialno dejavnost.

V počastitev spomina Rudija Ivancica in Roske Milic daruje družina Ostrouska iz Zagradca 30.000 lir za SK Kras.

V počastitev spomina Emila Skabarja daruje družina Ostrouska iz Zagradca 30.000 lir za Skupnost Družina Općine.

Namesto cvetja na grob Ivanske Svetlic daruje Anita 20.000 lir za Sklad Mitje Cuka.

Namesto cvetja na grob Danile Zerjal in Romana Kralj darujeta Marta in Rafael Kocijan 30.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Bazovico.

V spomin na pok. Dinota Bosicha daruje Zora Danieli 30.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na pok. Marijo Valencic daruje Karlo Malalan 30.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Zoro Milic darujeta Nada, Anita in Pepi 50.000 lir za Skupnost družina Općine.

V spomin na Kati Regent daruje Ivanka Cuk vd. Ukmar 30.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Kontovelu.

Namesto cvetja na grob Barbare darujeta Stefa in Nereo 100.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Marijo Valencic darujeta Stefa in Nereo 50.000 lir za cerkev v Barkovljah.

Namesto cvetja na grob Danile Zerjalove daruje stricna Gisela in Ivi Verginella 70.000 lir za Skupnost Družina Općine.

V spomin na svoje pokojne daruje družina Grigic 50.000 lir za Skupnost Družina Općine.

Namesto cvetja na grob pok. Evgenija Cuka darujeta družini Czerwenka 60.000 lir za PZ Primorec-Tabor.

V spomin na teto Vidu darujeta Milos, Dina in Irena 100.000 lir za Karitas v Ankaranu.

V spomin na pok. Danico Kante Martinuzzi daruje dr. Drago Stoka z družino 50.000 lir za prosekso cerkev.

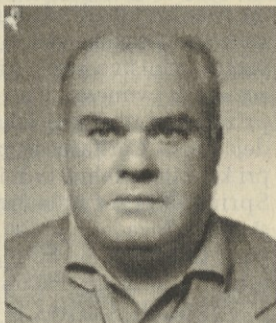
V spomin na Boza Filipovica darujeta Olga in Zivko 50.000 lir za ZPZ Tabor.

V spomin na Saskinega oeta g. Sosica darujeta Olga in Zivko 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

+

Nepričakovano nas je zapustil naš dragi brat

Peter Deponte

Pogreb bo jutri, 20. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnisnice v ricmanjsko cerkev.

Zalostno vese sporočajo brata Pino in Jakob, sestra Bruna ter ostalo sorodstvo

Ricmanje, 19. 3. 1993

ZAHVALA

Svojci

Danice Kante vd. Martinuzzi

se zahvaljujejo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin pokojne.

Prosek, 19. 3. 1993

Ob nenadni izgubi sestre Barice izrekamo Anamariji nase občutno sozljaje

Isa, Nada, Odila, Majda in Danilo

Ob izgubi drage mame izreka iskreno sozljaje prijatelju Janu Gregorici in družini

Krozek Cuba '59

Ob prerani izgubi gospe Barbare izreka družini globoko in iskreno sozljaje

KD Rovte - Kolonkovec

Ob smrti drage mame Vide izrekata Marti Werk - Volk iskreno sozljaje

KD in ZPZ I. Grbec

ZPZ Prosek -

NOVICE

Obvestilo ustanove Caritas Posvojitve za zdaj niso mogoče

Humanitarna ustanova Caritas prejema vse več prošenj za posvojitve otrok, tudi iz območja nekdanje Jugoslavije. Ustanova Caritas obvešča, da zaenkrat (tudi ob upoštevanju mnenja hrvaske in bosanske vlade) ni mogoče posvojiti ali vzeti v rejništvo otrok, ki se ne nahajajo v izrednih socialnih razmerah. Pač pa Caritas obvešča, da prizadetim otrokom lahko pomagajo v okviru dejavnosti Caritasa na prizadetih območjih in pri katerih sodeluje tudi italijanska Caritas.

Druga številka Biltena

Te dni je izšla druga številka Glasila, informacijskega biltena, ki ga v Gorici izdajata Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje slovenskih sportnih društev v Italiji. Uvodnik je namenjen posvetu o kulturi, ki ga je Slovenska skupnost pripravila v Devinu ter polemiki, ki je na njem nastala v zvezi z združevanjem glasbenih sol na Goriškem. Med ostalimi dogodki, o katerih poroča Glasilo, omenimo vprašljivo mnenje koprškega balca o italijanski manjšini na Obali, pogled na zdajšnjo stvarnost v Beneciji ter oceno o odbojškem svetu, ki jo daje Ivo Rojec. Glasilo, ki prinaša tudi nekaj informacij o prireditvah, ki se bodo izvršile do polovice aprila, je "popoprano" z Ruplovimi bodicami.

Nastop violinistke B. Burgdorf

Po uspešnem nastopu violiniskega mojstra Masayukija Kina se goriškim ljubiteljem glasbe obeta spet zanimiv violinski koncert. V okviru nedeljskih koncertov, ki jih organizira kulturno združenje "Rodolfo Lipizer" se bo 21. marca ob 11. uri v avditoriju Fogar predstavila nemška violinistka Barbara Burgdorf. Glasbenica je na predlanskem mednarodnem violinskem natečaju, ki ga prireja goriško kulturno združenje, zasedla drugo mesto za zmagovalcem, Rumunom Liviujem Prunaruem.

Burgdorferjevo, ki bo predstavila nekaj najpomembnejših Beethovnovih, Szymanovskih in Prokofievovih skladb, bo na klavirju spremljala Japonka Sayuri Kami. Predprodaja vstopnic za nedeljski koncert poteka v agenciji IOT v Ul. Oberdank.

Na Goriškem ni primerov okužbe s slinavko

Na Goriškem niso doslej ugotovili nobenega zarisa slinavke in izredno strogi preventivni ukrepi imajo kot izključni cilj preprečevanje širjenja virusne bolezni in torej preprečevanje materialne škode. Bolezen ni nevarna človeku, saj napada le prežvekovalce in prašice. Veterinarski ukrepi, zakol okuženih zivali in sežig trupel imajo edini cilj zaščito goveje crede. Tako v posebnem sporočilu za javnost poudarja izredni upravitelj goriške KZE, Pred dnevi se je namreč v krajevnem casopisu pojavila netočna in zavajajoča vest, da je slinavka nevarna tudi za ljudi. To nikakor ne drži, podčrta dr. Bevilacqua, ki zagotavlja, da ima veterinarska služba stalno pod nadzorstvom vso živino v pokrajini.

Vsi, razen enega obsojeni

Razprava proti 117 maturantom liceja, ki se je začela prejšnji teden na preturi v Trzinu, se je včeraj zaključila. Sto šestnajst nekdanjih dijakov so bilo obsojenih na placilo denarne kazni, oproščena pa je bila ena sama obtoženka, ker se "maturantskega" podviga ni udeležila. Vsakdo od 116 obsojenih bo moral plačati 250 tisoč lir kazni, vsi skupaj pa tudi sodne stroške. Dogodek, ki je fante in dekleta pripeljal na sodišče se je pripetil maja leta 1991, ko so neko noč na silo prišlo v prostore sole, s sabo prinesli tudi nekaj kokosi in transparentov in za sabo pustili precejšnje razdejanje. Menda so bili fante pripravljeni poravnati škodo, ne pa povedati imena storilcev. Zato se je vsa zadeva končala na sodišču.

Vsem obsojencem so priznali tudi olajševalne okolščine in jim izrečene kazni ne bodo vpisali v kazenski list.

DEŽELA / KOMISIJA ZA VOJAŠKE SLUŽNOSTI

Deljeno mnenje glede lokacije šole-vojašnice na goriškem letališču

Tersar: možne so tudi druge lokacije

RUDI PAVSIC

Paritetna komisija za vojaške služnosti, ki se je setala včeraj v Trstu, ni dosegla soglasja, kar zadeva lokacijo finančarske sole v Gorici. Sedmim zastopnikom vojske so se namreč pridružili le trije člani deželne uprave, ki so predlagali letališče za lokacijo solskega središča. Temu predlogu so se zoperstavili ostali stirije predstavniki dežele, med temi tudi odbornik za načrtovanje Dario Tersar, ki je s tem v zvezi izdal tiskovno sporočilo.

V njem objasnjuje, da obstaja dokaj širok konsenz političnih, institucionalnih in družbenih sil, da bi v Gorici zgradili solo za finančne stražnike. S tem bi zadostili potrebam po kvalificiranem solanju finančnih stražnikov, obenem bi takšna izbira pomagala premošči gospodarske in zaposlitvene potrebe Goriške.

"S tem v zvezi obstajajo različna mnenja glede lokacije sole, ki je treba vsekakor upoštevati. Zaradi tega je potrebno poiskati alternativno rešitev, ki bi istocasno ugodila načrtom finančarske sole ter zadovoljila večinski del prebivalstva."

"Absurdno je", nadaljuje Tersar, "vztrajati

Dario Tersar

pri letališču, kot edini možni lokaciji. To me spominja na podobno izbiro, ko se je hotelo dokazati, da je območje pri Bazovici edino primerno za izgradnjo sinhrotona. Slo je za forsirano izbiro, ki je sprožila val polemik in se do danes neodpravljenega negodovanja."

Na podlagi različnih mnenj, ki so pršla na dan na včerajšnji seji paritetne komisije za vojaške služnosti, bo deželni odbornik Dario Tersar pozval ministra za obrambo, naj poišče alternativno lokacijo za finančarsko solo.

Izvedeli smo, da so na seji komisije razpravljali tudi o možnih lokacijah in da so se nekateri opredelili za zapuščene vojašnice na območju goriške občine. Vprašanje pa je, kako bo ravnal minister za obrambo in kaksno tezo bodo imeli stiri glasovi deželnih predstavnikov, ki so se izrekli proti izbiri goriškega letališča.

Sicer gre tudi med krajevnimi političnimi silami beležiti določene spremembe v ocenah. Potem ko je deželni odbornik Mario Brancati izrazil mnenje, da se občani izrečejo z referendumom, je pokrajinski tajnik KD Tripani sel dlje. Na srečanju, ki ga je imel z zastopniki DSL, da bi razširili zdajšnjo koalicijo na goriški Obcni, je nacistal pristal na možnost, da se za to solo lahko poišče kako drugo rešitev. Tripani je namreč mnenja, da zaključki občinske komisije, ki se je opredelila za letališče, niso sveto pismo in zato so možne tudi alternativne opcije.

Vprašanje je, v kolikšni meri te izjave veljajo in ce res predstavljajo pripravljenost KD, da se okoli tega vprašanja poiskejo drugačne rešitve, ki naj bi posredno zagotovile tudi trdnjšo upravo na Obcni z vstopom DSL v koalicijo.

ŠOLSTVO / RAZGOVOR Z RAVNATELJICO IN OCENE DIJAKINJ

Na Pedagoškem liceju "Simon Gregorčič" so ustvarjalno pristopili k Načrtu mladi 1993 Pripravili so ciklus predavanj o zdravju in dobrem počutju - sodelovanje s starši

V okviru načrta na šoli izdajajo tudi glasilo Experglas - Predstavili so ga tudi na nedavni vsedrjavni konferenci dijakov v Rimu

Ravnateljica Majda Šfiligaj - Corsi z dijakinjami, ki so sodelovale v pogovoru - S.R.

Na Slovenskem pedagoškem liceju Simon Gregorčič so v tem solskem letu uresnili zanimivo pobudo, serijo predavanj o zdravstveni vzgoji, oziroma o dobrem počutju. Iniciativa spada v sklop dejavnosti, ki jih je Ministrstvo take dejavnosti, ki naj bi sodelujoče vodile k "dobremu počutju s samim seboj, z drugimi in z ustanovami". Na Pedagoškem liceju so aktivno pristopili k načrtu, oziroma vabilu in uresnili kar nekaj pobud. V solskem letu 1990-91 so izvedli tečaj o telesni zaza-

Tereso Lacapra, Evo Beltram in Martino Lutman. Projekt mladi 93 je bil v začetku precej nejasen tako glede vsebine, kakor glede izvajanja. Ministrstvo je z omenjeno okrožnico vabilo ravnatelje, naj v triletnem 1990-1993 načrtujejo take dejavnosti, ki naj bi sodelujoče vodile k "dobremu počutju s samim seboj, z drugimi in z ustanovami". Na Pedagoškem liceju so aktivno pristopili k načrtu, oziroma vabilu in uresnili kar nekaj pobud. V solskem letu 1990-91 so izvedli tečaj o telesni zaza-

navi in govorici. V naslednjem solskem letu so s Kinoateljejem načrtovali ciklus filmov na temo različnosti (ideološke, politične, rasne, jezikovne, itd.), vendar je pobuda zaradi pomanjkanja finančnih sredstev odpadla. V zadnjem letu je ministrstvo v ta projekt vključilo se zdravstveno vzgojo. Pedagoški licej je v tem sklopu pripravil ciklus predavanj z različnih področij. Predavali so dr. Bernard Spacapan o alkoholizmu, dr. Ivan Kodelja o nevarnosti kajenja, dr. Danilo Sed-

mak o problemih mladostnika in epidemiologinja dr. Tatjana Frelj o AIDS-u. Teresa, Eva in Martina ocenjujejo, da so bila predavanja zelo poučna in bi jih kazalo se poglobiti, oziroma razširiti. Pri pobudi so, čeprav samo pasivno, kot poslušalci, sodelovali tudi starši. Njim je bilo namenjeno predavanje na temo "Kako prepoznati mladostnika, ki uživa mamila in kako mu pomagati".

Ravnateljica Šfiligajeva je omenila tudi okrožnico št. 47 z dne 20. februarja 92, ki za uresničitev pobud v okviru zdravstvene vzgoje omogoča tudi ustanovitve centra za informiranje in posvetovanje. Ta načrt je za eno samo slovensko solo prevec zahteven, zaradi majhnega števila profesorjev in dijakov. Zato bi bilo idealno, če bi za vse višje sole v slovenskem solskem centru ustanovili nekakšen skupni posvetovalni center. O tem bi vsekakor veljalo razmisliti.

V okviru Načrta mladi 93 izdaja pedagoški licej tudi svoje glasilo Experglas, ki ga je pokrajinska delegacija dijakov na nedavni vsedrjavni konferenci v Rimu predstavila kot dokaz pristopa slovenskih sol k temu projektu.

Na omenjeni konferenci, ki je bila v začetku marca, so si dijaki izmenjali mnenja o dejavnostih, ki so jih uresnili na svojih solah ter o načinu kako bi lahko ta projekt izboljšali in obogatili. Te vsedrjavne konference se je udeležil tudi dijak slovenske sekcije Industrijskega tehničnega zavoda "GalileoGalilei" Christian Pellegri.

SUŠA / PADAVIN NI BILO ŽE OD ZAČETKA DECEMBRA

Izsušene struge, v skrbah ribiči Kako bo z vodno oskrbo poleti?

Pretok Soče pri HE Solkan je že nekaj dni okrog 14 kubičnih metrov na sekundo - Najmanjši doslej namerjeni pretok znaša okrog 12 m3

Izsušeno korito Soče pri Gradišču, posnetek je od srede - Foto Studio Reportage

Tako suhe zime v naših krajih že dolgo ni bilo. Zadnje izdatnejše padavine so bile v prvi polovici decembra, kar pomeni, da traja suša že več kakor tri mesece. Odsotnost padavin doslej ni povzročila občutne škode na posevkih, pač pa so zaradi suše zaskrbljeni ribiči in vodovodarji. Ribiči, ker so se ugotovili množične pogine rib zaradi pomanjkanja kisika v vodi. Vodovodarji, ker pomanjkanje snežne odeje v gorah napoveduje težave glede oskrbe z vodo v poletnih mesecih.

Soča je že nekaj tednov spremenjena v potok, saj je poprečni pretok samo okrog 14 kub. metrov na sekundo, so nam povedali pri Siskih elektrarnah.

ZDRAVSTVO / BOLNIŠNICA ORGANIZIRANA KOT PODJETJE

Župan Tuzzi pojasnjuje zakaj je prišlo v Gorico do izločitve bolnišnice iz splošne dejavnosti KZE

Vprašanje bolnišnice na Goriškem bo se lep čas v ospredju zanimanja. Zaradi kreganja med Trzinom in Gorico, katere zdravstvene usluge naj zagotavlja ena, oziroma druga ustanova, zaradi velikih zamud pri izvajanju načrtov dograditve novih objektov in ne nazadnje zaradi "novosti" po kateri bo bolnišnica poslovala kot posebno podjetje in bo na nek način izločena iz splošne dejavnosti KZE.

Svojo resnico o kvalifikaciji goriške, oziroma trziške bolnišnice, je te dni povedal tudi goriški

župan dr. Erminio Tuzzi. Ne toliko v svojstvu prvega občana, ampak sklicujoč se na izkušnje in poznavanje problematike, ki si jih je nabral kot predsednik upravnega odbora KZE.

Sedanje odločitve o ureditvi in opremitvi bolnišnice na Goriškem izvirajo iz prvega dezelnega zdravstvenega načrta (leta 1985) Po tem načrtu je bilo predvidena za Gorico bolnišnica z višjo stopnjo specializacije in z emergentnim oddelkom za celotno območje pokrajine. Bolnišnica v Trzinu pa je bila predvidena kot po-

dročna bolnišnica. Torej bolnišnična ustanova z nekoliko nižjo stopnjo.

Tako usmeritev so upoštevali tudi ob pripravi okvirnih načrtov za novi bolnišnici, ki jih je posebna delovna skupina pri Ministrstvu za zdravstvo odobrila julija leta 1991. Medtem so bili na vsedrjavni ravni osvojeni tudi kriteriji za določanje števila postelj v javnih bolnišnicah in za Goriško je bilo to število takole opredeljeno: 450 postelj za bolnišnico v Gorici, 300 za bolnišnico v Trzinu in 90 za bolnišnico usmiljenih bratov.

Medtem je tudi Upravni odbor KZE, aprila leta 1990, v okviru vsedrjavnih in dezelnih predpisov sprejel odločitev o ustanovitvi emergentnega oddelka s sedežem v Gorici.

Zadnji ukrep Dezele, ki dejansko locuje poslovanje bolnišnic od poslovanja KZE pomeni le nadaljevanje izvajanja že prej sprejetih odločitev. Zakon namreč predvideva, da se bolnišnice organizirajo kot posebna podjetja v tistih krajih, kjer je bila ustanovljena emergentna služba, kar velja tudi za Gorico.

MNENJA / VPRAŠANJE

Ena skupna ali dve samostojni glasbeni šoli na Goriškem?

Stališče upravnega sveta Centra za glasbeno vzgojo "Emil Komel"

Upravni odbor Slovenskega centra za glasbeno vzgojo "Emil Komel" je na izredni seji razpravljalo o glasbenem pouku in organizaciji le tega na Goriškem. Iz pogovora na omenjeni seji je izšlo naslednje stališče:

1. Nas Center je samostojna organizacija, ki bo letos obhajala 40 let dela. Ves ta čas se je vzdrževal zgolj s solninami gojenčev in s prostovoljnimi oz. nehonoriranim delom skupine profesorjev. V letih 1988-89-90 je bil deležen minimalnega prispevka s strani pokrajinske uprave.

Do tedaj je naša ustanova uspešno opravljala svoje delo (naraščanje števila gojenčev, nastopi, natečaji, izpiti), vendar brez prave pozornosti v javnih obcih.

2. Prelomnica v življenju Centra predstavlja leto 1991 z odobritvijo zakona za obmejnega področja, ki je tudi naši ustanovi priznal sorazmeren prispevek za delovanje. S tem se v nekaterih politično-kulturnih krogih začena zanimanje za našo ustanovo in se aktualizira problem Gorice, kot sedež dveh glasbenih sol, naše in oddelka tržaške Glasbene matice.

3. Po mnenju nekaterih naj bi obstoj dveh glasbenih sol zaviral proces za ustanovitev slovenskega državnega konservatorija. Po našem mnenju pa bi moral zascitni zakon upoštevati realno stanje in torej ustanoviti državno glasbeno solo na podlagi obstoječih ustanov GM in Centra E. Komel.

4. Kar zadeva združi-

tev ali poenotenje goriških glasbenih sol pa smo že večkrat izrazili svoje mnenje. Menimo, da rešitev problema ni enostavna, vendar je izvedljiva. Zahteva pa resno presojo, tako da bi se ne ponovile napake iz preteklosti (ne pa zgodovinske razlike, kot je poročal P.d. 12.3.1993). Nasilno in umetno združevanje različnih struktur lahko prinese več škode kot koristi. Delno pravila je analiza v Primorskem dnevik, ko ugotavlja, da je rešitev v ukinitvi ene ustanove ali v združitvi obeh. Vendar ali ne pomeni združitve ukinitve obeh in nastanek nesečnega novega?

Ne bi radi postali tržaška dependansa. Od leta 1962 do danes je po Soci preteklo precej vode. Če se je takrat Trst cutil dolžnega, da poslje v Gorico pomoč, mislimo, da je danes ta njegova skrb odveč.

Po vsem navedenem bo vsak po svoje lahko ugotovil, kje tici zajec. Nekateri bodo se vedno videli ideološke pregrade in okostenele nacela, drugi pa lahko tudi trmasto vztrajanje v monopolističnih težnjah in sprenevedanju.

* ČESTITKE

V Doberdolu praznuje 60. rojstni dan Jozef Colja - Drejeta. Se na mnoga leta mu poje zbor Jezero.

RAZSTAVE

V GRADISCU do 21. razstava crnobeke fotografije.

OBVESTILA

DRUSTVO SPORTNIH RIBICEV VIPAVA prireja jutri, v soboto, 20. t.m., cisčenje bregov Vipave. Zbrališče ob 14.30 v gostilni Rubijski grad.

PRIREDITVE

FOTOGRAFSKI KROZEK CIFI prireja danes ob 21. uri na sedežu v Ul. sv. Klare 15 predvajanje diapozitivov o Srednji Ameriki.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00
22.00»Sex and Zen - il tappeto da preghiera di carne«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 17.30-19.45-22.00»Il distinto gentiluomo«
VERDI 18.00-20.00-22.00»Sommersby«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515
DEZURNA LEKARNA V TRZINU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes, ob 11. uri, Guido Pecorari, iz Trzica v stolnico, ob 12.45. Callisto Biasutto, iz bolnišnice Janeza od Boga v kraj Meduna di Livenza, ob 13.15, Maria Tofful vdova Vettach, iz splosne bolnišnice, ob 13.15, Mario Massera, iz splosne bolnišnice v Krmini.

KATOLISKA KNJIGARNA
in ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE
vabita na otvoritev razstave
SREČANJE DESETIH GORIŠKIH UMETNIKOV
v galeriji Katoliške knjigarne danes, 19. t. m., ob 17. uri. Razstavljali bodo: Oskar BECCIA, Nadja BEVCAR, Silvan BEVCAR, Bogdan BUTKOVIC, Patrizia DAVIDE, Robert FAGANEL, Vanja FRANKO, Hijacint JUS-SA, Vladimir KLANJSCEK in Andrej KOSIC

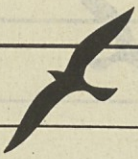
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUSTEV KULTURNO DRUSTVO SOVODNJE

Primorska poje

Kulturni dom Sovodnje

Danes, 19. marca 1993, ob 20.30

SODELUJEJO: moški nonet »Bača« Podbrdo, moški pevski zbor »Topničar« Trnovo, moški pevski zbor »Andrej Paglavac« Podgora, mešani zbor Bilje - Orehovlje - Miren, mešani pevski zbor »Joze Srebrnič« Deskle, mešani pevski zbor »F. B. Sedej« Steverjan.

PRORAČUN / NI BIL SPREJET...

"Če ne bo obveljala moja, tudi tvoja ne bo"...ali skupščinske igrice po novogoriško

Zdaj (nekateri) odborniki hočejo "zrušiti" tudi občinski izvršni svet

VALTER PREGELI

NOVA GORICA - Po tem ko je po torkovih volitvah ostala novogoriška občina brez župana in podžupana, se je na včerajšnjem skupščinskem zasedanju zgodil se en "odborniški udar". Pripravil ga je za kar "kronično nesklepni" Zbor združenega dela. To bi za poznavalce razmer ne bilo nič presenetljivega, če ne bi taisti zbor zastopala pred dnevoma (ko so volili in neizvolili župana) zgledna udeležba. Tokrat pa sorazmerno visoko število neopravičeno odsotnih! Poleg tega je bilo za včerajšnji dnevni red - kot najpomembnejše točke - predvideno obravnavanje osnutka občinskega proračuna, osnutka letosnjega plana za Sklad stavbnih zemljišč in imenovanje njegovega upravnega odbora. Predsedujoči **Peter Stres** je odbornike pozval, da za preostala zbora odločijo, ali nadaljujejo sejo skupaj ali ločeno. **Tomaz Marusic** iz SLS je mimo tega predloga dal pobudo, da se cimprej spreminja občinski statut in poslovnik, s čimer naj bi zahtevalo večino tvorili vsi trije zbori in ne vsak posebej. Socialist **Franjo Batagelj** je menil, da je

potrebno osnutek proračuna obravnavati v prisotnosti vseh zborov. O tem je soglasala tudi odvetnica **Nada Bolcar**, ki je odbornike spomnila, da ni mogoče v okrnjenosti izvoliti upravnega odbora, ki se bo lahko dejavno vključil v razprave o proračunu. Skupščinski sekretar **Marino Bastijancic** je dodal, da sploh odpadejo kadrovske zadeve, medtem ko je **Miran Ipavec** iz LDS menil, da lahko razpravljajo o osnutkih, ko nizado le pripombe in ne sprejemajo predlogov.

Se najbolj kategoričen je bil predsednik izvršnega sveta **Crtnimir Spacapan**, ki je odbornikom očitno, da bi zadnjič lahko nadaljevali z delom, namesto da so se po neizvolitvi župana razšli, in pozval, naj tisti, ki "rusijo" izvršni svet, to povedo javno! Po teh razpravah odborniki niso sprejeli predloga za nadaljevanje seje in so določili datum nove, ki bo v torek zjutraj. Igrice v odbornikih klopih postajajo vse bolj pogoste in dolgačasne. Zato pa je živahno med strankami, ki kujejo nove - stare kandidate. Oblasti pač ne vodi razum, temveč koristi...

GLASBA/KONCERT

Pianistka Jasminka Stančul s recitalom navdušila publiko

Znanje, iskričnost in mladostna živost

IVAN SILIC

Pianistka Jasminka Stančul si je za svoj recital, ki ga je imela na osmem abonmamskem koncertu Kulturnega doma v Novi Gorici 9. marca, izbrala tri znamenita dela: Sonato v g-molu op. 22 R. Schumanna, Sonato v c-molu op. 111 L. v. Beethovena in Sonato št. 6 v A-duru op. 82 S. Prokofjeva.

Umetnica sodi med zelo redke pianiste današnje generacije, ki z izredno pronižljivostjo globoko prebijejo v Beethovenov ustvarjalni svet, ga doživijo in ga v svojem sicer individualno občutnem pojmovanju do izjemne pozornosti razgibanosti, do močne kreativne odzivnosti - kakor da neposredno vpija ustvarjalčev duh in ga posreduje v vsej prepričljivosti in učinkovitosti. Če sem zacele in se posebno naglasam njen umetniški odziv pri tem avtorju, skušam poudariti, da je Stančulova v vrstah najmlajših med kar najredkejšimi, ki bi v današnjem trenutku zmogli se kaj novega dodati oziroma "osvežiti" znamenite tonske podobe tega ustvarjalca tako izvrstnih pianistov in umetnikov - poustvarjalcev, kaksne smo poslušali oziroma, kaksne so se nam ohranile v glasbenih arhivih, hočem reci, da ji je Beethoven zelo blizu in da z nekako prirojen občutenostjo suvereno vstopa v ta svet in združuje v sebi bistvo njegove prvine lepote; hočem reci, da smo se

Vabilo s sliko s Sneznika za pohod na Porezen, v nedeljo (Foto: R. Bric)

GOSPODARJENJE / SLABI, SKRB VZBUJAJOČI, REZULTATI

Tudi severnoprimorskemu gospodarstvu usihajo moči

Rok za revizijo lastninjenja bi bilo treba podaljšati, meni direktor novogoriške podružnice SDA Edvard Abram.

ROMAN BRIC

SEVERNA PRIMORSKA - Po podatkih o stanju gospodarstva v severnoprimorski regiji, je očitno, da mu hitro po-hajajo moči. »Upadanje gospodarske moči regije in nadaljevanje drugih negativnih trendov za službo družbenega knjigovodstva niso prav nič presenetljivi, so pa delo tudi posledica pripravnosti na lastninjenje«, je prvo sklepno uradno informacijo o gospodarstvu v starih severnoprimorskih občinah komentiral direktor novogoriške podružnice **Edvard Abram** na tiskovni konferenci v sredo, 17. marca.

Podatki o lanskotnem poslovanju zajemajo 1362 pravnih oseb, od tega 1085 zasebnih

podjetij, kažejo nadaljno upadanje industrijske proizvodnje, ki se postopno zmanjšuje že od leta 1988 dalje. Prav tako zelo hitro narasča brezposlenost, ki se je na osnovi spremljanja opravljenih delovnih ur lani povečala za 10 odstotkov. Po besedah vodje oddelka analiz **Irene Ursic** je tudi neto učinek gospodarjenja v regiji že četrto leto zapored negativen, kar pomeni, da so skupne izgube večje od ustvarjene akumulacije.

V deležu prihodkov so izgube v zadnjih starih letih narasle s 3 na 9, 5 odstotka, najbolj pa se odražajo v večini družbenih podjetij. Število izgubarjev v blokiranimi ziro računih se je s 30 (v začetku lanskega leta)

povečalo na 90 do 120 v drugi polovici leta 1992. Je ta slika sploh realna, ali pa je gospodarstvo se v slabšem stanju, se marsikomu zastavlja vprašanje kar samo po sebi, vendar direktor **Abram** meni, da so ti podatki dokaj realni. Kljub temu pa ne odražajo celotnega stanja, v katerem na primer niso vštete terjatve in odpis premoženja v nekdanjih jugoslovanskih republikah, zmanjševanje vrednosti premoženja in bilance z raznimi izplačili, prikazovanjem materialnih stroškov, ustanavljanjem vzporednih firm, na katere se prenaša kapital, sredstva in poslovanje, pa tudi negativne posledice moratorija na steceže in druge transformacije, ki v tem niso zajete. Težko ugotovljiva je po teh ocenah tudi škoda, ki je bila povzročena z ustanavljanjem zunanjih firm v tujini in prenosom poslovanja ter kapitala na njihove račune.

Po podatkih SDK se število zasebnih podjetij povečuje, največji porast je zabeležen v idrijski občini, ki kar dve tretjini svoje proizvodnje izvozi na konvertibilna tržišča, le en odstotek proda na območju nekdanje Jugoslavije, ostalo pa na slo-

Edvard Abram, direktor novogoriške SDK (Foto: R. Bric)

vensko tržišče. Precejšen izvoz dosega tudi tolimsko gospodarstvo (41, 5 odstotka), medtem ko je novogoriško in ajdovsko gospodarstvo s 70 in več odstotki usmerjeno predvsem na slovensko tržišče.

Podatkov o gospodarskem stanju posameznih podjetij novinarji na tiskovni konferenci na SDK nismo dobili, saj je tudi ta služba po besedah direktorjeve pomočnice **Marije Bajc** v postopnem preobliko-

vanju, ki po novem za javnost pripravlja in spremlja le "agregatne" podatke in gibanja, gospodarjenje podjetij pa ostaja slejkoprej poslovna skrivnost. Na posamične zahteve poslovnih partnerjev služba daje tudi podatke o boniteti finančnega položaja in poslovni uspešnosti podjetij (reference), ki se tako kot v zunanjem poslovnem svetu pri sklepanju poslov tudi pri nas vse bolj pogosto uporablja.

KOMUNALA / PREPIRI MED SOSEDI

Kam s fekalijami iz Male Seve in Malije?

Čeprav sta se piranska in izolska vlada o tem že načelno zmenili, so se sedaj v Piranu premislili

ROBERT RAKAR

IZOLA - Mala Seva je naselje na samem robu izolske občine, ki je bilo zgrajeno takorekoč na crno, vendar so ga v Izoli sprejemom dolgoročnega zazidalnega nacrta legalizirali. Kanalizacija ni urejena, ker tega problema nima rešenega niti sosednja Malija, so Izolani predlagali Pirancanom, da one naselji priključijo na piransko čistilno napravo.

Tudi sicer obe naselji gravitirata na piransko stran, tako, da se fekalne vode iz greznic valijo proti Luciji in Liminjanu. Načelno so se občinski možje dogovorili, izolski izvršni svet je celo sklenil pogodbo s podjetjem Okolje in vplačal svoj del za izgradnjo čistilne naprave.

Potem so v Izoli čakali, kdaj bodo zaceli z gradnjo kanalizacije, ker pa so začetek del venomer odlašali, so povprašali v Piranu, kaj in kako. Odgovor, ki so ga dobili, jih je nemalo začudil, saj so si v Piranu premislili.

Prikljucek na "svojo" čistilno napravo, so zaceli pogovarjati. Poselitvena politika v izolski občini predvideva intenzivnejšo gradnjo, prav to pa je zbudilo piranske občinske moze, ki so se zbalili, da bo čistilna naprava potem preobremenjena. »Tako ali tako so analize morja, ki jih opravlja sanitarna inspekcija porazne«, nam je povedal odgovorni v piranski vladi **Zare Lipuscek**. »Ce Izolani ne

bodo intenzivneje gradili na istem območju, potem ne bo nikakršnih problemov in ob primer-nih zagotovilih lahko z gradnjo zacnemo.«

Aleksander Lozej iz izolske občinske vlade nam je povedal: »Ne moremo dovoliti, da bi nam krojili poselitveno politiko od zunaj. Posel je bil sklenjen, druga stran pa ga zdaj ne priznava. Sporno področje moramo intenzivneje naseljevati, saj je z večjim številom priključkov lahko zacnemo z izgradnjo kolektorskega sistema, ki bo občinski proračun olajšal za 100 milijonov tolarjev.«

Ker je čistilno napra-

vo pomagala graditi tudi država, smo poklicali ustrezno ministrstvo in izvedeli, da je njena kapaciteta okoli 60 tisoč enot. Objekt se ni dokončan, manjka mu kemični del čistilne naprave. Ministrstvo se nagiba na stran Izolanov, saj je trenutno naprava izkoriščena le 30-odstotno.

Zalostno je to, da imata občini se veliko skupnih problemov, ki jih bosta primorani reševati skupno. In če se bosta občini držali rekla »Če meni crkne krava, naj sosedu dve«, potem bo na področju infrastrukture na Obali se kar nekaj casa hudo klavirno stanje.

Našo "turistično Meko" lepšajo

PORTOROŽ - V teh dneh so zaceli z notranjimi prenovami v nekaterih Metropolvih depandansah, ki bodo poslej samostojni hoteli, se naprej seveda pod okriljem nedavno ustanovljene družbe Hoteli Metropol, d.o.o. Kot je povedal **Marjan Jeretic**, direktor hotela Marita, je največ sprememb predvidenih prav v njegovem hotelu, kjer nameravajo kasneje organizirati dodatno ponudbo odprtega tipa, namenjeno tudi domacinom.

Doslej bolj ali manj zanemarjene kletne prostore stavbe bodo preuredili v več dvoran za fitness, masazo in savno, na svoj račun pa naj bi prišli tudi ljubitelji bridza, saha in podobnih dejavnosti. V začetni fazi prenavljanja, ki naj bi bila končana nekako v dveh mesecih, nameravajo urediti tudi okolico hotela. Z glavne ceste bodo speljali k poslopju sirso asfaltirano pot, pred njim pa uredili parkirni prostor. Vse brez bistvenih gradbenih posegov v zelenje. (A.N.)

NOVICE

Kotalkarji odšli v Belgijo

RENCE - Na povabilo kotalkarjev iz bruselskega Sunday's Club se bodo člani kotalkarskega kluba Renče udeležili mednarodne tekme, ki bo potekala v belgijskem glavnem mestu od 19. do 23. marca. To bo prva večja predstavitev tega mladega sportnega kolektiva v mednarodni areni. Klubske barve in državo Slovenijo bosta v pionirski konkurenci zastopala Nina Furlan in Matjaz Spacapan, med kadeti Veronika Stepancic, medtem ko sta v mladinski vrsti Vlasta Stepancic in Uros Stibilj. (V.P.)

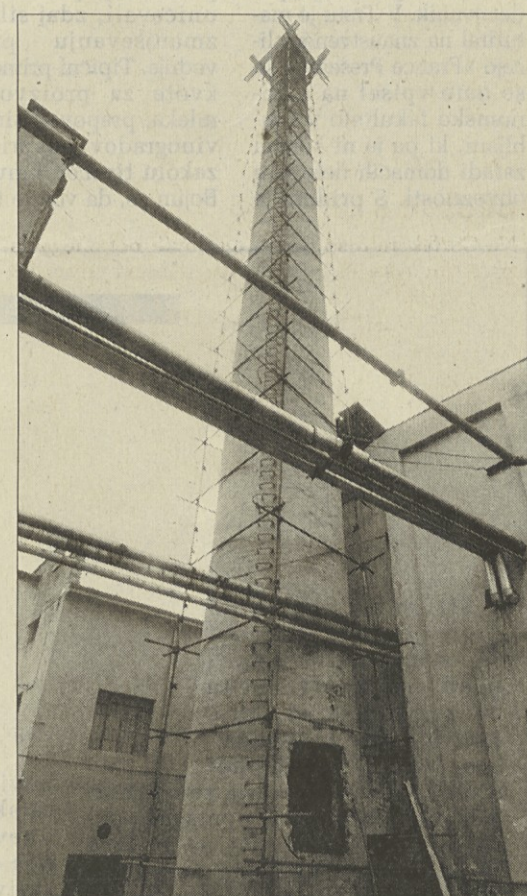
Prireditve v podporo kraja

LOKEV - V Klubu Milton v Lokvi bo jutri, 20. marca, ob 21. uri prireditve, ki so ji dali ime "Pivo party". Kot nam je povedal vodja Milton kluba Egon Mevlja je pivo prispevalo sezansko trgovsko podjetje Preskrba, ki posluje že od 1948 leta in ima blizu 80 prodajnih mest. Sezanska Preskrba kljub težavam pri poslovanju zaradi zmanjšane kupne moči prebivalcev in ugodnejših možnosti za nakupe odstran meje je v okviru svojih možnosti pripravljeno pomagati sportnim klubom, raznim društvom in krajevnim skupnostim. Tudi so prireditviyo na tak način podpirajo delovanje kraja. (O.K.S.)

"Vse je pod kontrolo"

NOVA GORICA - S tako zvenecim in obetavnim naslovom je režiser Metod Pevc opremil nov, kratkometražni, polurni film, ki je lani poleti nastajal v obmejni straznici bivše JLA na Socerbu. Posnet je po delno resničnemu dogodku, ki se je zgodil v casu desetdnevne vojne v Sloveniji, govori pa o uspešnem napadu slovenske TO na vojasnico, v kateri so bili jugoslovanski vojaki. Film je posebne vrste komedija, ki na presenetljiv, izviren nacín prikazuje sicer resne in pomembne dogodke v nekoliko bolj simpatični in smešni luči. Premiero bo film doživel drevi v Novi Gorici, v veliki dvorani Kulturnega doma, sicer pa se je predstavil in dobro uvrstil v Rotterdamu, na festivalu kratkometražnih filmov. Po novogoriški premieri pa odhaja na filmski festival v Nemčijo. V glavnih vlogah so zaigrali starosta slovenskih režiserjev Joze Babic ob njem pa se Janez Starina, reski igralec Davor Juresko in drugi. (M.R.)

Dimniku so šteti dnevi

IZOLA - Enemu od simbolov mesta, staremu Delamarisovemu dimniku, so dnevi šteti, saj se je vodstvo podjetja odločilo, da ga zamenja. Povedati je treba, a je bil dimnik za okolico ze nevaren, saj je na več mestih razpokal. Ker pa gre za določeno zgodovinsko vrednost tega objekta je dal soglasje tudi Medobčinski zavod za spomeniško varstvo. Dimnik, ki je visok 39 metrov, bodo v prihodnjem tednu zrušili in ga do konca aprila nadomestili z 20. metrsko jekleno konstrukcijo. Ob dimniku bodo obnovili tudi kotlovnico in sam kotel. Mazut bodo zamenjala ekološko primernejša lahka kurilna olja, kurilnica pa bo prirejena tudi za tekoči plin. V dolgoročnem planu občine Izola je namreč tudi postavitve plinovoda. Vrednost dva meseca trajajočih del se suče okoli 20-milijonov tolarjev, investicija pa je ekonomsko in energetska upravičena, trdijo v Delamarisu. Proizvodnja ob menjavi kotlovnice in dimnika ne bo trpela, ustavili jo bodo le pri zaključnih delih zadnji teden aprila. Tako bo v kratkem izginil eden od simbolov starega ribiskega mesta, ki značilnosti industrije vedno bolj izgublja. (R.R., Foto: TRIO)

Mobilitel na Svisčakah

SVISČAKI - Znana izletniška točka v Snezniskih gozdovih je v tem mesecu končno dobila brezzično povezavo s svetom. Pred nekaj leti je v Planinskem domu delovala radijska postaja, vendar je kmalu utihnila. Stevilni planinci, ki jim Svisčaki pomenijo izhodišče za vzpon na Snežnik, ter lastniki okrog 130 počitniških hišic, ki so na Svisčakah prezivali marsikateri dan dopusta in seveda gostje planinskega doma so bili brez stika z dolino. 9. marca sta ljubljanska firma Mobilitel d.d. in Podjetje za PTT promet Koper montirala brezzični telefon v Planinskem domu. Planinski dom, ki je v tem casu odprt vsak konec tedna, tako lahko od vse povsod poklicete na številko 0609-613-601. Klicete pa lahko tudi s Svisčakov iz telefonske govorilnice. Cena zetonja je 120 tolarjev. S tem je bila uresničena dolgoletna želja bistriskih planincev in stivilnih obiskovalcev Snezniskih gozdov. (D.P.)

PRED OBČNIM ZBOROM KMEČKE ZVEZE / POGOVOR S PODPREDSEDNIKOM ROBIJEM OTO

Ljubezen do zemlje

Kmetijam je treba zagotoviti finančna sredstva, da se lahko razvijejo

V nedeljo, 21. t.m. bo v Prosnetnem domu na Opčinah redni letni občni zbor Kmečke zveze, na katerem bo organizacija slovenskih kmetov na Trzaskem opredelila stanje kmetijstva, se soočila z njegovimi problemi in nakazala možne poti za izhod iz krize, v kateri se kmetijski sektor nahaja. Gre v bistvu za znane stvari, ki pa jih je treba vedno znova preverjati in nanje opozarjati, saj gre končno za gospodarsko panogo, ki se v pretežnem delu istoveti tudi s širšo problematiko slovenske narodnostne skupnosti.

O vsem tem smo se pred občnim zborom zeleli pogovoriti z enim od dveh podpredsednikov Kmečke zveze, Robertom (Robijem) Oto iz Boljunca. Robi Oto je mlad kmetovalec, ki je vodstvo družinske kmetijske dejavnosti prevzel pred desetimi leti in jo v razmeroma kratkem času močno razvil in razširil zlasti v obeh glavnih panogah - vinogradništvu in oljkarstvu, saj spada med zacetnike preporoda oljkarstva na Trzaskem. Robi je razgledan gospodarstvenik. V Trstu je maturiral na znanstvenem liceju »France Prešeren« in se nato vpisal na agronomsko fakulteto v Ljubljani, ki pa je ni končal zaradi domačih delovnih obveznosti. S pridom je

obiskoval razne strokovne tečaje v organizaciji strokovne službe Kmečke zveze. Z upravnimi vprašanji tako s področja kmetijstva kot širšimi, pa se je soočal tudi kot občinski svetovalec dolinske občinske uprave in kot član občinskih komisij za kmetijstvo. Njegovo kmetijsko posestvo v dolinski občini obsega 3 ha oljčnih nasadov, 1, 2 ha vinogradev, 800 kv. m. zemlje za poljščine in se nekaj malega trenutno neizkoriščene površine.

Da je kmetijstvo v državi, dežel in v naši pokrajini v kritičnem stanju je znano. V čem so po vašem splošni in lokalni razlogi za to stanje?

- Zdaj plačujemo posledice stanja pred dvajsetimi, tridesetimi leti, ko se je gledalo izključno na velike interese kapitala, kmetijstvu pa se ni nudilo nobene pozornosti. Nesmotno gospodarjenje in razmetavanje državnega denarja za neuresničene načrte je privedlo do današnjega kritičnega stanja, ki ga obcuti vse gospodarstvo, kmetijstvo pa se bolj. Prej so ga silili k veliki proizvodnji, proizvode pa uničevali, zdaj silijo k zmanjševanju proizvodnje. Tipični primeri so kvote za proizvodnjo mleka, prepoved sirjenja vinogradov, govori se o zakolu tisocev krav itd. Bojim se, da vodijo ti uk-

repi v skrajno nevarne vode, iz katerih bo težko izplavati. Na lokalni, deželni in se zlasti na pokrajinski ravni je situacija se toliko težja, ker je vsa povojna politika gradila izključno na tezah, da je mesto z lukko, industrijo in terciarnim dejavnostjo tisto, ki bo dajalo zaslužek in kruh. Ob takih perspektivah in obljubah, ki so se izkazale za iluzije, je žal tudi naš človek začel opuscati kmetijstvo v težnji po boljsem standardu v službah v mestu. In to se z nekaj izjemami žal se dogaja, oblast pa to se spodbuja tudi iz drugih, dobro znanih interesov. Politiki nam se danes niso odgovorili, če smo kmetje kot kategorija družbeno potrebni za uravnotežen gospodarski razvoj in če nam mislijo zagotoviti pogoje, da bomo lahko na zemlji in od zemlje živeli. Ravnanje s teritorijem je pri nas naravnost absurdno. Razlastitve so na tekočem traku. Najprej so zasegali najboljše ravninsko kmetijsko zemljo v neposredni bližini mesta, zdaj ko je skoraj ni več zacenjajo zasegati tudi manj kvalitetno zemljo.

Kako iz te situacije? Kaj bi bilo treba narediti po vašem, kaj pristojne oblasti in kaj stanovske organizacije, da bi kmetijstvu pri nas vendarle omogočili obstoj in razvoj?

- Deželne, pokrajinske

in druge pristojne oblasti bi morale jasno povedati oziroma določiti površine namenjene kmetijstvu in posameznim kulturam in potem te površine tudi zascititi oziroma prepričati, da bi bile podvržene vedno novim razlastitvam, povrhu se za dvomljive strukture pod krinko javne koristi. Le tako bi bila dana kmetijstvu določena jamstva. V občinskem merilu pa je potem stvari lažje urediti, čeprav je res, da občine velikih pristojnosti nimajo, imajo pa vendarle dolžnost, da ukrepajo v svojih regulacijskih načrtih. V dolinski občini smo na primer točno definirali območja za gradbene posege in tista, na katerih se bo razvijala kmetijska dejavnost. Seveda pa je treba temu primerno zagotoviti tudi potrebna finančna sredstva, saj se v kmetijstvu denar drugače obrača kot drugje, naložbe so dolgoročne, kmetije pa se same ne morejo dolgoročno financirati. Če je država dolžna poskrbeti za delovna mesta v drugih gospodarskih panogah, jih mora zagotoviti tudi v kmetijstvu, kjer stane delovno mesto dejansko manj, kot na primer v industriji. Sicer pa so stvari, ki jih naša Kmečka zveza stalno izpostavlja na vseh pristojnih ravneh.

Ce bi oblasti v tem oziru bile kmetijstvu pri nas

naklonjene, bi bile perspektive za njegovo ohranitev in razvoj ugodne?

- Perspektive bi vsekakor bile, zemljisc se nekaj na razpolago, ki so zdaj morda tudi zapuscena, toda njihova priprava za obdelovanje je izredno draga, kar vem iz lastnih izkusenj. Tudi ljudje so se pripravljali ostati na kmetijah, in pogoj za prodajo pridelkov na trzaskem trgu so dobri, saj je mesto vedno cenilo domače pridelke. Pri tem pa je važna njihova kakovost. Pri nas ne moremo racunati na dohodke od ekstenzivnega kmetovanja, ker zanj ni pogojev kot v Furlaniji, pač pa od zlahkih kultur kot so vino, oljke, povrtnine, cvetje itd. in od njihove visoke kakovosti. Vsaj jaz tako mislim, da bi, ce bi nam bili na razpolago instrumenti, o katerih sem govoril prej, mnogi naši ljudje raje ostali na kmetijah kot pa šli v industrijske ali drugačne zaposlitve, saj je znana navezanost Kraševcev in Brežanov na zemljo, ki so jo podedovali od svojih prednikov. Seveda zagotavljanje mora biti rentabilnost. Jaz trdim, da je mnogo mladih kmetovalcev, ki imajo ideje, ki bi se radi usmerili tudi v nove panoge, nimajo pa finančnih sredstev in tudi drugih ustreznih stimulativov ni.

Dolinska občina ni priznana za hribovito območje, kar ji onemogoča dostop do olajsav, ki so jih ta območja deležna. Vemo, da Kmečka zveza zahteva tudi vključitev teritorija te občine v to kategorijo. Kaj mislite vi o tem?

- Meni samemu ni jasno, kako se je moglo zgoditi, da je naša dolinska občina izpadla iz hribovitih območij, saj je v resnici celo bolj hribovita kot je naš primer nabrežinska. Vsa naša zemljišča so dejansko na terasah, v nizinskih predelih jih po velikih razlastitvah skoraj ni več. Obdelovanje je silno težko. Vem za prizadevanja Kmečke zveze pa tudi naša občina si prizadeva v tem smislu. Bojim pa se, da bo težko kaj doseči po normalni poti in verjetno bo treba ubrati nove poti, vsaj poskusiti bi bilo treba.

Vi ste mlad kmetovalec, vendar z velikimi izkušnjami, ki se odražajo tudi v vaših dosežkih, v razvoju vaše dejavnosti. Kaj je potrebno za uspešno kmetovanje tudi v tako nenaklonjenih okoliščinah?

- Najprej sta potrebna ljubezen do zemlje in polica, potem je vse bolj nujna strokovnost. Potrebno je izobraževanje, saj znanja ni nikoli preveč. Treba je poznati vse od vseh faz proizvodnje do končne prodaje. Treba je obvladati

strasno birokracijo, ki bremeni kmete. Potrebni sta resnost in vztrajnost. Vsaka napaka, ki jo narediš, se ti mascuje. Mi pa vemo, da je z znanjem mogoče doseči vrhunske proizvode, kot zgovorno kaže primer naših olj, ki so jih izvedenci uvrstili v najvišjo možno kategorijo. Podobno se lahko uveljavljamo tudi z drugimi kulturami. Potrebne so spodbude in ce ze govorim o svoji občini, moram reči, da je ta precej storila v tem smislu saj je bila tudi vedno naklonjena kmetijstvu, seveda v mejah možnosti in pristojnosti. Čez nekaj dni bo redni letni občni zbor Kmečke zveze. Kaj si od njega pričakujete?

- Da nam razni predstavniki raznih oblasti ne bi prinasali samo pozdravov, pač pa da bi jim sledila tudi dejanja. Le z dejanji bo lahko izpricano, da je kmetijstvo enakovreden gospodarski sektor za uravnotežen razvoj z vsemi drugimi sektorji. Zato pa je treba končno pretgati z dosedanjim odnosom naših lokalnih pristojnih oblasti in države do kmetijstva, začrtati jasne okvire in perspektive in zagotoviti finančna sredstva. Kmečka zveza bo, kot doslej, zastavila vse svoje moči, toda vse, žal, ni odvisno samo od nje.

Razgovor zapisal Joze Koren

IRPEF / ŠE ODPRTO VPRAŠANJE

Pravična ali primerna odškodnina

Vprašanje pravičnih ali vsaj primernih odškodnin za razlastena kmetijska zemljišča za takomenovano »javno korist«, je slej ko prej odprto in pereče. Potem, ko je bil cl. 16 zakona st. 865 iz leta 1971 razglašen za neustavne, je vlada uveljavila zakon st. 2365 iz leta 1965, ki določa odškodnino v vrednosti tržne cene nepremičnine, ki pa tudi ni v skladu z ustavnimi določili. Končno se je vlada odločila uveljaviti zakon st. 190 iz leta 1992 oziroma njegov cl. 5-bis, ki dejansko uvaja postopek, ki je bil predviden že v tim zakonu za sanacijo Neaplja iz leta 1965. Ta zakon predvideva, da se odškodnina za razlastena kmečka zemljišča izracuna tako, da se vzame v postev tržno vrednost zemljišča, kateri se pristaje »dominikalna« rentna pomnožena z 10 in se nato skupna vsota deli z 2, kar dejansko pomeni, da se po tej normi plačuje za odškodnino le polovica vrednosti zemljišča.

V resnici pa ni povsem tako, kajti razne komisije, ki sicer ne oporekajo »zakonu Neapelj«, trdijo, da je protustavna norma tega zakona, ki predvideva znižanje odškodnine za

40 odstotkov, ce prizadej razlastenci ne sprejmejo visino odškodnine, ki jo je izracunala javna uprava oziroma, se proti ponujeni odškodnini pritožijo na sodiscu. (K temu je treba dodati tudi to, da je bil z lani sprejetim davcnim zakonom uveden se davek na odškodnino v visini 20 odstotkov Irpefa.) Protiustavna je zato, ker ovira pravico do pritožbe na sodno oblast. In v resnici imajo prav, ce se uposteva, da zakon iz leta 1971 določa prav obratno: ce razlastenec pristane na ponujeno odškodnino, ima celo pravico do nagrade v zvisanju za 50 odstotkov odškodnine, ki jo je določil razlastevalec.

Tudi v tem primeru bi zakon iz leta 1992 bil lahko pravičen, ce bi bil problem obrnjen tako: razlastenec ima pravico do odškodnine v visini 30 odstotkov tržne vrednosti zemljišča, ce pa sprejme odškodnino v tej visini, ima pravico do 66 odstotkov povpika te cene, kar praktično znesse 50 odstotkov tržne cene. Vendar pa je tudi tako napravljen izračun podvržen kritiki zaradi prenikno postavljene osnove tržne cene glede na to, kar smatra za ustrezno ceno ustavno sodišče. -en

POGOVOR S SILVANOM FERLUGO

Nujna strokovnost in kvaliteta pridelka

Silvano Ferluga od Lajnarjev nad Piščanci je eden od dveh podpredsednikov Kmečke zveze. Star je 45 let, s kmetovanjem, predvsem seveda z vinogradništvom, pa se ukvarja že od mladih nog. Najprej je pomagal očetu, po njegovi smrti pa je leta 1984 prevzel vodenje posestva. Takrat je tudi opustil službo na železnici in se posvetil izključno domaći oziroma vinogradništvu. Podpredsednik Kmečke zveze je zdaj že peto leto.

Domacija Ferluga je vsa na strmih pašnih. V celoti obsega okrog 4 hektarje, od katerih odpade hektar in pol na vinograde, pol hektarja na sadno drevje, preostala dve hektarja pa pokrivajo povrtnine in se več gozd. Na kakih 1000 kv m. ima razmeroma mlad oljčni nasad, med trtami je polovica mladih in polovica starih, ki mu dajejo malverzijo, sauvignon, rebulo in nekaj mešanega vina med belimi ter refosk in poskusno tudi nekaj črnega pinota med črnimi sortami.

Občni zbor Kmečke zveze je priložnost, da smo se z njim pogovorili o nekaterih vprašanih nasega kmetijstva, vinogradništva, vinarstva pa seveda o delovanju stanovske strokovne organizacije, katere član in odbornik je že dolgo vrsto let (prej je bil tudi njegov oče), zdaj pa tudi podpredsednik.

Katerim problemom je Kmečka zveza v zadnjem letu namenjala največ pozornosti in kakšen bi lahko bil po vašem obracun enoletnega delovanja?

»Problemi, s katerimi se naša organizacija ukvarja, so pravzaprav že leta isti ali vsaj podobni, cilji organizacije, da bi jih rešila, pa tudi. Živimo v času in v okoliščinah, ki so kaj malo naklonjene problemom kmetijstva in v resnici je težko priti kakšnemu problemu povsem do kraja in reči: no, to in to je zdaj urejeno. Poglejte, zdaj nam spet grozijo z

novimi razlastenji, težave birokratskega značaja so takorekoc iz dneva v dan večje, politični odnos do kmetijstva je v bistvu negativen in se bi lahko naštevati. Na občnih zbora nam predstavniki raznih pristojnih oblasti tudi kaj obljubijo, ali vsaj obljubijo zavzemanje, zlasti pred volitvami, potem pa se praktično nič ali bore malo naredi tako v odnosu do kmetijstva kot do posameznega kmetovalca.

Takšno stanje narekuje naši organizaciji, da je konstantno aktivna in kolikor ze ne more doseči dokončne resitve perečih vprašanj, jih vsaj potiska naprej ali zavira negativne tendence, ki so stalno prisotne s strani oblastnih organov. Lahko bi torej rekel: borba se nadaljuje vsak dan na vseh ravneh.

Pa vendar je bilo tudi kaj pozitivnega?

»Prav gotovo ze v tem, da je naša organizacija - Kmečka zveza vedno bolj upoštevan dejavnik, da je zastopana v raznih ustanovah in komisijah, da so njena stališča do splošnega gospodarskega in specifično kmetijskega sektorja tudi do neke mere upoštevana in da je njeno zavzemanje za mnoge konkretne zadeve dalo pozitivne rezultate. Med najbolj pozitivne postavke pa stejem vsekakor strokovno službo, zlasti, ker je to moje področje, v vinogradništvu. Danes smo prav po zaslugi strokovne službe Kmečke zveze in zaradi vse večjega upoštevanja njenih navodil, prisotnosti njenih strokovnjakov na terenu, po zaslugi njenih analiz pa tudi njene administracije, dosegli na primer znatno višjo kakovost naših pridelkov, posebno vin, kvaliteta pa je naravno glavni cilj vsakega strokovnega prizade-

vanja posebno pri nas, ko smo lahko uspešni samo in izključno s kvaliteto, saj pogojev za ekstenzivno kmetovanje preprosto nimamo.

Bi mogoče lahko povedali, čemu naj bi bila v bodoče posvečena posebna oziroma prednostna skrb Kmečke zveze?

»Ob intenziviranju skrbi za reševanje makroproblemov (razlastitve, finančna sredstva itd.), bi bila morda primerna prizadevanja za krepitev posameznih kmetij, seveda po nekem načrtu, takih seveda, ki imajo za to osnovne pogoje kot so tereni, delovna sila itd. Krepke in vzorne kmetije bi lahko postale v nekem smislu mobilizator predvsem mladih kmetovalcev. Seveda je za to potrebna poleg finančnih sredstev tudi politična volja pristojnih oblasti, da bi iz raznih skladov, na primer iz takomenovanega »bencinskega sklada« v trzaski pokrajini, odvajali nekaj sredstev v ta namen. Krepitev kmetij in njihovo usmerjanje v specifične panoge, bi nedvomno koristilo tudi drugim panogam, na primer turizmu predvsem pa tudi skrbi za okolje. Lep primer nam lahko daje Gornje Poadižje seveda ob upoštevanju dejstva, da gre tam za velike kmetije, pri nas pa pretežno za majhne z majhnimi površinami.

Povrnila se k vinogradništvu. Kako se danes prodaja naš domaćo vino, kakšni so odnosi z gostinskimi sektorjem kar se vina tiče, kakšni so okusi potrošnikov?

»Z vinom je tako kot z vsakim artiklom. Ce je kakovost dobra, celo zelo visoka, potem s prodajo ni velikih problemov. Zlasti za ustekleničeno vino DOC ni velikih problemov, čeprav pov-

praševanja po njem pri naših gostincih ni prav veliko. Toceno vino se prodaja danes skoraj izključno na »osmicah«, ko ga pridelovalci v nekaj dneh praktično razprodamo. Sicer pa so »osmice« ne le priložnost za zaslužek, marveč tudi za družabnost, za obiskovanje kmetij in za pogovore o kmetijstvu, kar je tudi potrebno in koristno.

Ko že govorim o za zdaj se nezadostnem interesu naših gostincev za domaća ustekleničena vina DOC, moram tudi reči, da na tem področju delamo in da smo ze imeli kot Kmečka zveza nekaj srečanj z gostinsko sekcijo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in gostinci so v ta namen tudi obiskali nekaj naših večjih vinogradniških kmetij. Stvar pa ima dvojni vidik: po eni strani naša vina, čeprav visoko kvalitetna, se nimajo tistega slovesa, kot ga imajo na primer brska in za tak renome si bomo morali precej zavzemati in delati, po drugi strani pa so gostje, ki si na primer v kraskem gostinskem lokalu želijo piti domače vino in gostinec ga mora imeti na zalogi, da lahko gostu ustreže. Gre za dvojni oziroma obojestranski interes in tu so možnosti kar precejšnje.

Se potemtakem od kmetovanja se vedno da živeti?

»Da se, vendar so potrebna finančna sredstva, potrebno je strokovno delo, potrebna je visoka kvaliteta pridelkov, nujen je pozitiven odnos do kmetijstva, nujna je zemlja, saj kmetijstva brez zemlje ni. Kaj pomaga, ce ti zemljo vzamejo in ti zanjo odstejejo se tako lepe denarce, ce seveda jih. Denar pobere inflacija ali pa kar država direktno, zemljo pa pogoltno cement. Kmet brez zemlje je kot riba na suhem, pokrajina brez kmetijstva pa je brez pljuca.

Zapisal JOZE KOREN

PROBLEMI KMETIJSTVA

Pogovor vodstva KZ z M. Budinom

Po srečanjih z deželnim svetovalcem Slovenske skupnosti Ivom Jevnikarjem in deželnim odbornikom za prostorsko načrtovanje socialistom Tersarjem, so se predstavniki Kmečke zveze prejšnji petek sestali se z deželnim odbornikom Stranke demokratične levice Milošem Budinom.

Po uvodnih besedah predsednika Debelisa, zveze so nato nakazali vrsto prepotrebnih ukrepov med katerimi nujnost priznanja celotnega območja trzasko pokrajine za hribovito območje, cimpresnejše sklicanje konference o uporabi teritorija v trzaski pokrajini, ki naj zagotovijo kmetijstvu območja primerna za njegov razvoj, rešiti je treba vprašanje jursarskih zemljišč in dati jursarski odborom pristojnosti, ki jim pripadajo, za kar se je deželna uprava že obvezala, slovenskim kmetom je treba zagotoviti predstavnosti v vseh ustanovah v katerih se govori in odloča o kmetijstvu, odpraviti je treba urbanistične vinkulativne norme, ki preperejujejo vsak razvoj kmetijstva na Krasu, zlasti pa je potrebna največja pozornost pri obravnavanju kraskega parka.

V svojem posegu je svetovalec DSL Budin dejal, da so mu problemi, na katere opozarja Kmečka zveza, dobro

sektorjem kot so trgovina, luka, in druge dejavnosti in zapostavljajo kmetijstvo, Kmečka zveza pa se, je bilo poučeno, vztrajno zavzema in spodbuja demokratične sile, da bi bilo kmetijstvo obravnavano kot enakovreden sektor za uravnotežen gospodarski in družbeni razvoj. Ce se kmetijstvu ne zagotovi enakopravne vloge, bo njegov obstoj postavljen pod vprašaj. Treba je zato nujno okrepiti kmetijske obrate z močnimi posegi, predvsem zakonskimi.

Predstavniki Kmečke zveze so nato nakazali vrsto prepotrebnih ukrepov med katerimi nujnost priznanja celotnega območja trzasko pokrajine za hribovito območje, cimpresnejše sklicanje konference o uporabi teritorija v trzaski pokrajini, ki naj zagotovijo kmetijstvu območja primerna za njegov razvoj, rešiti je treba vprašanje jursarskih zemljišč in dati jursarski odborom pristojnosti, ki jim pripadajo, za kar se je deželna uprava že obvezala, slovenskim kmetom je treba zagotoviti predstavnosti v vseh ustanovah v katerih se govori in odloča o kmetijstvu, odpraviti je treba urbanistične vinkulativne norme, ki preperejujejo vsak razvoj kmetijstva na Krasu, zlasti pa je potrebna največja pozornost pri obravnavanju kraskega parka.

V svojem posegu je svetovalec DSL Budin dejal, da so mu problemi, na katere opozarja Kmečka zveza, dobro

znani, ker jim stalno sledi in da so pogledi Kmečke zveze nanje v bistvu enaki njegovim. Pri tem je menil, da smo pri nekaterih stališčih objektivno sibi, ker se borimo proti velikim interesom, zlasti ko gre za vprašanje uporabe teritorija. Izrazil je svojo podporo vsem nakazanim vprašanjem in pri tem glede vinkulativnih norm na Krasu, ki onemogocajo razvoj kmetijskih dejavnosti, menil, da bi bilo treba te aspekte obravnavati zelo konkretno tako na deželni kot na pokrajinski in lokalnih ravneh.

Glede kraskega parka je svetovalec Budin mnenja, da je se precej nejasnosti v zamislih. Na eni strani so tisti, ki pravzaprav niti ne vedo, kaj bi s parkom hoteli, na drugi pa tisti, ki to dobro vedo, ker imajo jasne načrte, kako bi z ustanovitvijo parka hoteli odvzeti pristojnosti občinskim upravam na Krasu in prebivalstvu na njem. Problem je v tem, kako različne namene in cilje uskladiti, da ne bo rezultat morebitnega uresnitvenja norm za park za prebivalstvo na njegovem območju negativni in krivici. Zato je treba nastopiti s konkretnimi predlogi pri varjanju tega projekta in na drugi strani doseči, da se njegovi, eni in drugi, zagovorniki jasno izrečejo, za kaj jim v resnici gre in da se prepreči, da bi se o stvareh odločalo brez neposredno prizadetega prebivalstva z iskanjem vsakršnih izgovorov. (j.k.)

MENJALNIŠKI TEČAJI

18. marec 1993

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	64,80	66,80	9,10	9,45	6,60	6,85
Avtohisa	65,20	66,00	8,90	9,50	6,20	6,75
Azur Grosuplje	65,20	66,10	9,20	9,40	6,60	6,95
Banka Vip	65,00	65,78	9,08	9,37	6,57	6,77
Bobr Fuzine	65,40	65,80	9,25	9,50	6,60	7,00
Bobr Trzin	65,40	65,80	9,25	9,50	6,60	7,00
BTC terminal Sežana	65,10	66,00	9,15	9,40	6,60	6,75
BTC d.d. Ljubljana*	64,60	65,90	9,10	9,40	6,60	6,90
Come 2 Us*	65,30	66,20	9,15	9,40	6,50	6,80
Dom na trgu	65,60	65,89	9,27	9,34	6,74	6,80
Emona Globtour	65,50	66,50	9,15	9,43	6,30	6,75
Eros Ljubljana	65,40	65,80	9,20	9,40	6,70	6,80
Eros Kranj	65,30	66,00	9,20	9,40	6,70	6,90
Euroservis Sežana	65,45	66,00	9,00	9,30	6,73	6,80
Feniks Markovec Koper*	65,00	66,30	9,10	9,45	6,45	6,80
Feniks Koper*	65,00	66,30	9,10	9,45	6,58	6,99
Feniks Portoroz*	65,00	66,20	9,12	9,45	6,58	6,99
Fiba	65,00	66,00	9,00	9,32	6,60	6,76
Firadas	65,20	66,20	9,20	9,36	6,45	6,75
Galileo - Kozina	65,00	65,80	9,00	9,20	6,73	6,80
Golfurist Ljubljana	65,10	66,00	9,15	9,40	6,55	6,85
Golfurist Domžale	65,30	65,95	9,20	9,50	6,65	7,00
Hida	65,60	65,70	9,27	9,32	6,74	6,79
Hipotekarna banka Koper*	64,50	66,30	9,00	9,45	6,55	7,00
Hranilno kreditna služba	65,15	66,30	9,15	9,45	6,64	7,05
Hram Rožice	65,55	65,75	9,30	9,40	6,70	6,80
Idila Sečovlje	65,30	66,25	9,25	9,50	6,30	6,95
Ilirika Ilirska Bistrica	64,50	66,20	9,00	9,30	6,50	6,80
Ilirika Slovenj Gradec	65,27	65,90	9,21	9,30	6,60	6,86
Ilirika Postojna	65,32	66,20	9,11	9,34	6,71	6,80
Ilirika Sežana	65,48	66,20	9,11	9,35	6,70	6,80
Italdesign*	65,20	65,80	9,17	9,35	6,71	6,85
Klub Slovenijales	65,35	66,00	9,25	9,43	6,70	6,90
Komercialna banka Triglav	64,90	66,25	9,12	9,48	6,52	6,88
Kompas Hertz Celje*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Velenje*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Idrija*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Krško*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Bled*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Fintrade	65,60	65,79	9,30	9,39	6,65	6,89
Kompas Holidays	65,50	66,00	9,25	9,45	6,60	6,90
Libertas Koper*	65,10	65,95	9,06	9,37	6,62	6,82
Ljubljanska banka d.d. Lj.	64,75	66,00	9,15	9,46	6,61	6,90
LB Dolenjska banka d.d.	65,00	66,40	9,10	9,40	6,55	6,90
LB Banka Zasavje Trbovlje	64,50	66,50	9,17	9,45	6,45	6,89
LB Komerčna banka NG d.d.	63,20	66,05	8,89	9,45	6,36	6,79
LB Splošna banka Celje d.d.	65,00	66,40	9,10	9,44	6,52	7,00
LB Splošna banka Koper d.d.*	63,07	66,16	8,85	9,31	6,29	6,78
LB Kreditna banka Mb d.d.*	64,75	66,80	9,15	9,45	6,60	7,00
MA Vir	65,40	66,10	9,00	9,44	6,70	7,00
Madai*	65,10	65,90	9,15	9,40	6,72	6,80
Media*	65,50	65,90	9,25	9,45	6,70	6,90
Pigal Salkan Nova Gorica*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Pigal Kobarid*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Pigal Obutek*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Pigal Diskont*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Poslana banka Slovenije*	63,50	65,99	8,96	9,35	6,10	6,79
Probanka d.d. Maribor	64,30	66,40	9,15	9,40	6,65	7,00
Publikum Ljubljana	65,50	65,69	9,26	9,39	6,74	6,89
Publikum Celje	65,15	65,65	9,22	9,35	6,60	6,88
Publikum Dobova	64,70	66,10	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Kostanjevica	64,70	66,10	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Krško	64,70	66,10	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Maribor	65,20	65,80	9,20	9,27	6,30	6,79
Publikum Metlika	65,60	66,39	9,20	9,35	6,55	6,82
Publikum Mozirje	65,20	66,08	9,19	9,40	6,50	6,80
Publikum Novo Mesto	65,10	66,00	9,00	9,40	6,50	6,80
Publikum Piran	64,00	65,80	9,13	9,30	6,60	6,80
Publikum Tolmin	65,40	65,99	9,19	9,39	6,66	6,78
Publikum Sevnica	65,40	66,00	9,10	9,30	6,45	6,79
Publikum Sentilj	65,00	65,85	9,21	9,30	6,30	6,79
Publikum Sentjur pri Celju	65,25	65,79	9,21	9,32	6,60	6,82
Publikum Trebnje	65,05	66,20	9,10	9,30	6,45	6,79
Publikum Zagorje	65,40	66,35	9,18	9,40	6,65	6,85
Publikum žalec	65,35	66,79	9,18	9,32	6,58	6,82
Roja	65,50	66,10	9,10	9,45	6,70	6,85
Sit - on	65,20	66,20	9,12	9,42	6,20	7,00
SKB d. d. Ljubljana* **	65,25	65,58	9,27	9,32	6,68	6,85
Slovenijaturist Ljubljana	65,00	66,20	9,10	9,30	6,63	6,74
Slovenijaturist Jesenice	65,00	66,40	9,10	9,41	6,63	6,74
Slovenijaturist zel. postaja Mb.*	65,00	67,00	9,10	9,40	6,10	6,75
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	65,45	65,98	9,15	9,35	6,50	6,87
Slovenska investicijska banka*	65,30	66,10	8,85	9,30	6,40	6,90
Sl. hranilnica in posojilnica Kr.	65,40	65,90	9,15	9,40	6,50	6,90
SKB	65,15	66,30	9,15	9,45	6,64	7,05
Tartarus Postojna	64,51	66,15	9,01	9,33	6,56	6,79
Tentours Domžale	65,50	66,00	9,20	9,50	6,70	7,00
Tori*	65,50	66,00	9,20	9,42	6,60	7,10
Torist service Portoroz	64,50	66,30	8,90	9,40	6,50	6,90
Trias*	65,50	65,80	9,20	9,30	6,65	6,80

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita trznica ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKS, KRONE, FUNTE, IN GULDNE

VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 54 z dne 18. marca — Tečaji veljajo od 19. 3. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	74,8818	75,1071	75,3324
Avstrija	040	šiling	100	894,9037	897,5965	900,2893
Belgija	056	frank	100	305,8364	306,7567	307,6770
Kanada	124	dolar	1	84,0626	84,3155	84,5684
Danska	208	krona	100	1639,8615	1643,9935	1648,9255
Finska	246	marka	100	1740,4403	1745,6773	1750,9143
Francija	250	frank	100	1850,9494	1856,5190	1862,0886
Nemčija	280	marka	100	6296,8173	6315,7646	6334,7119
Grčija	300	drahma	100	—	46,7114	46,8515
Irska	372	funt	1	—	153,4099	153,8701
Italija	380	lira	100	6,5204	6,5400	6,5596
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	8,0000	—
Japonska	392	jen	100	89,2259	89,4944	89,7629
Nizozemska	528	gulden	100	5603,2229	5620,0831	5636,9433
Norveška	578	krona	100	1481,6411	1486,0994	1490,5577
Portugalska	620	escudo	100	68,1316	68,3366	68,5416
Švedska	752	krona	100	1344,0557	1348,1000	1352,1443
Švica	756	frank	100	6846,5294	6867,1308	6887,7322
Velika Britanija	826	funt sterling	1	152,8868	153,3468	153,8068
ZDA	840	dolar	1	104,9554	105,2712	105,5870
Evropska Skupnost	955	ECU	1	122,3597	122,7279	123,0961
Španija	995	peseta	100	88,0924	88,3575	88,6226

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 19. MARCA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1)BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10.JUNJA 1993:					1,000,000	618,198	620,620	1,238,818
83		123,6396%	124,1239%	123,8818%	100,000	61,820	62,062	123,882

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

18.MAREC 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Azur Grosuplje	6,50	7,90
Fiba	6,00	8,80
Hida	6,00	8,30
Hipotekarna banka Koper	5,00	10,00
Idila	6,50	8,50
Kompas Holidays	6,00	10,00
LB Banka Zasavje Trbovlje	6,00	10,00
MA Vir	6,00	9,00
Otok	3,96	8,48
Slovenijaturist	7,00	9,00
Tori	7,00	9,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

18. MAREC 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1630,00
nemška marka	957,00	977,00
francoski frank	280,00	288,00
holandski gulden	847,00	870,00
belgijski frank	46,00	47,50
funt sterling	2290,00	2360,00
irski sterling	23106,00	2382,00
danska krona	247,00	255,00
grška drahma	6,60	7,50
kanadski dolar	1263,00	1304,00
japonski jen	13,30	13,90
švicarski frank	1036,00	1062,00
avstrijski šiling	135,00	139,00
norveška krona	223,00	230,00
švedska krona	202,00	209,00
portugalski escudo	10,00	10,80
španska peseta	13,00	13,90
avstralski dolar	1128,00	1165,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	0,80	1,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

18. MAREC 1993				
država	banka	nakupni	prodajni	
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00	
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,30	11,30	
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50	11,50	
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,30	11,30	
Avstrija	Posojilnica Ločilo	10,00	11,00	
Italija	Kmečka banka Gorica	14,25	14,95	
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00	

DEVIZNI TRG BEOGRAD

17. MAREC 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6400,5848	64391,8443	6439,1038
Francija	frank	100	13254,4230	13294,3060	13334,1890
Nemčija	marka	100	45058,6510	45194,2330	45329,8160
Italija	lira	100	46,5162	46,6562	46,7962
Švicca	frank	100	49193,9680	49341,9940	49490,0200
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V. Britanija	funt	1	1077,1314	1080,3725	1083,6136

Opomba: povzeta po Reuterju.

NOVICE

Clinton o izrednem vrhunskem sestanku skupine G 7

PARIZ - Ameriški predsednik Bill Clinton je dejal, da bo se pretehtal možnost sklica posebnega vrhunškega sestanka skupine sedmih najbolj razvitih držav sveta G 7, ki naj bi bil prihodnji mesec in na katerem naj bi se pogovarjali o pomoči Rusiji. Ameriški predsednik se je v sredo zvečer o tem po telefonu pogovarjal s francoskim kolegom Mitterrandom. Vrhunski sestanek G 7 naj bi pripravili po sestanku Clintona z ruskim predsednikom Jelcinom, ki je napovedan za 3. in 4. april. (Reuter)

Poljski parlament proti predlogu o privatizaciji

VARSAVA - Poljski parlament je v četrtek zavmil celoten sveženj ukrepov za privatizacijo, ki jih je predlagala vlada premierke Suchocke. Proti predlogu so glasovali 203, za pa je bilo 181 poslanec. Sveženj ukrepov za privatizacijo vsebuje dolgoročni program množične privatizacije in je sestavni del programa gospodarskih reform. Z zavrnitvijo predloga je vladna koalicija dobila hud udarec. (Reuter)

Irak potrebuje nujno pomoč ZN

BAGDAD - Irak nujno potrebuje pomoč Združenih narodov, zlasti njegov severni del, je izjavil koordinatorka ZN v Bagdadu Zejari, potem ko je s skupino strokovnjakov ZN sklenil 12-dnevno misijo po tej državi. Med misijo so obiskali 8 pokrajin in se pogovarjali z irakimi predstavniki. Ugotovili so, da ta država nujno potrebuje pomoč pri obnovi svojega kmetijstva, zdravstva, izobraževalnega sistema in varovanja okolja, o izsledkih misije pa bodo se razpravljali visoki uradniki ZN v Zenevi 22. in 23. marca. (Reuter)

Nobelovci obtožujejo Castra

WASHINGTON - V sredo so štirje Nobelovi nagradenci za mir poslali kubanski vladi peticijo, v kateri jo prosijo, naj preneha s političnim preganjanjem in svoji državi in dovoli pregledati kubanske zapore. Kot pravi Ricardo Bofill, predsednik kubanskega komiteja za človekove pravice s sedežem v Miami-ju (ZDA), so pismo poslali nekdanji predsednik Kostarike Oscar Arias, južnoafriški nadškof Desmond Tutu, mirovnici iz Severne Irske Betty Williams in Mairead Maguire, ki so »globoko zaskrbljeni« zaradi položaja človekovih pravic na Kubi. Prošijo tudi Fidela Castra, naj spusti na prostost več disidentov, ter podpirajo nenasilne metode vseh kubanskih borcev za človekove pravice. Zahteve za spustitev na prostost se nanasajo na nasprotnike režima Sebastiana Arcosa, Rodolfa Gonzaleza, Mario Eleno Cruz Varela, Arturja Suarezja Ramosa in Luisa Alberta Pita Santosa, ki - kot pravi peticija - trpijo pod »krutim in nehumanim ravnanjem v kubanskih jecah«. (AFP)

FRANCIJA / PRED PARLAMENTARNIMI VOLITVAMI

Francoska desnica pred prepričljivo zmago - in pred prepiri o delitvi oblasti

Socialisti bodo do volitev 1995 še imeli predsednika predsednika države, potem pa...

PARIZ - Francija naj bi na parlamentarnih volitvah, ki bodo med 21. in 28. marcem, zamenjala svojo 4 leta trajajočo manjšinsko socialistično vlado z desnosredinsko večino. Poglejmo si, kako deluje ta volilni sistem v dveh krogih: približno 5169 kandidatov za Narodno skupščino je razvrščenih v 555 volilnih okrožij v matični Franciji in na Korziki ter v 22 okrožjih v prekomorskih departmajih.

Volitve se ne nanasajo na »zgornji dom« in na senat, katerega člani so voljeni posredno. Ko bodo volitve končane, bo predsednik François Mitterrand, čigar mandat se izteče leta 1995 - imenoval premiera, ki si bo potem izbral ministre in iz njih sestavil vlado. Običajno je premier izbran iz vrst parlamentarne večine, čeprav ustava predsedniku pri tem pušča proste roke. Nova vlada ni dolžna pridobiti soglasja Nacionalne skupščine.

Parlamentarne volitve se zdijo kot generalna predsedniških volitev leta 1995, saj tako predstavniki socialistov kot strank v opoziciji uravnavajo njihovo strategijo v skladu s tem dokončnim preizkusom. Vse vnaprejšnje raziskave napovedujejo na nedeljskih volitvah prepričljivo zmago sedanje opozicije, ki bi

potrebovala samo se predsednika iz svojih vrst, da bi popolnoma obvladala celotno francosko politično prizorišče. Predsednik François Mitterrand (76 let) je povedal, da namerava ostati do konca svojega mandata leta 1995.

Po volitvah leta 1992 si je desnica zagotovila precejšnjo premoč v senatu, zgornjem domu parlamenta. V luci predsedniških volitev opozicija vsekakor ne bo pozabila nesrečne izkušnje svoje prve koalicije (1986-1988) s Françoisom Mitterrandom, ki se je končala s srčnim porazom njihovega kandidata, neogolista Jacquesa Chiraca na predsedniških volitvah leta 1988. To tudi pojasnjuje, zakaj glavni predsedniški kandidati desnice nočejo obremenjevati svojih možnosti z mestom prvega ministra tik pred parlamentarnimi volitvami. »Tisti, ki bo vodil vlado, si bo zmanjšal možnosti v letu 1995,« je izjavil nekdanji predsednik Valéry Giscard d'Estaing.

Zdi se, da ima podobne poglede tudi Jacques Chirac, ki je poudaril, da je »že prispeval svoje h koaliciji med leti 1986 in 1988, o svoji kandidaturi pa zaenkrat se noče nicesar povedati. A že danes je kandidatov iz opozicijskih vrst za predsednika

kar precej: poleg Jacquesa Chiraca in Giscarda d'Estainga je tu se predsednik Republikanske stranke (liberalne) François Léotard (50 let), ki ne skriva svojih ambicij za leto 1995, medtem ko nekdanji liberalni premier Raymond Barre (69 let) odkrito napoveduje možnost, da utegne kandidirati na predsedniških volitvah.

Med socialisti, ki si o izidu parlamentarnih volitev ne delajo nobenih utvar, prav tako obračajo svoje poglede k predsedniškim volitvam. Njihov poglavitni kandidat, nekdanji premier Michel Rocard (62 let), je že napovedal svojo kandidaturo na predsedniških volitvah ter predlagal »veliko eksplozijo« francoske levice. Rocard bi rad zdru-

žil okrog sebe za leto 1995 široko socialdemokratsko gibanje, ki bi združevalo socialiste, prenoviteljske komuniste, ekološke in tudi socialne centriste. Seveda bo moral pri tem upoštevati tudi druge morebitne kandidate, zlasti predsednika Evropske komisije Jacquesa Delorsa oziroma sedanjega ministra za kulturo Jacka Langa, ki se

nista odrekla svoji kandidaturi. Če bi bile predsedniške volitve zdaj, bi bil Michela Rocard porazila tako Jacques Chirac kot od Giscard d'Estaing; o tem poročajo rezultati nedavne ankete, ki napovedujejo desnici zmago z več kot 40 odstotki glasov, kažejo pa tudi na volilno izenačenost med strankami desnice.

Zato so se neogolisti (RPR) in liberali (UDF) že spopadli za »večino v večini«, ki naj bi jim odprla vrata v Matignon, sedež prvega ministra, kljub predvolilnemu sporazumu, ki sta ga stranki sklenili 20. januarja.

Po tem sporazumu naj bi obe stranki nastopali s skupnimi kandidati v večini 577 okrožij ter z zagotovljeno podporo prvega kandidata in z odstotkom drugega kandidata od kandidature v morebitnem drugem krogu v 69 okrožjih, kjer so organizirali prvi krog volitev. Toda strategiji obeh strank, ki so se ob volitvah opredelili »za skupen nastop, pa tudi za nekaj tekmovalnosti«, vedo, da bo zmaga tesna in da utegne biti v igri le nekaj sedežev. Spopad je postal tako hud, da so golistični in liberalni prvaki v teh zadnjih dneh začeli drug drugega nadzorovati.

Vprašan odstopa od kandidature je postalo ključno, saj nasprotnika

Malo Francozov še voli komuniste, na volitvah bo odločala desnica

FINANČNE, MAFIJSKE IN MEDDRŽAVNE AFERE 80. IN 90. LET

Veliki bratje za našimi hrbti

Organizirani kriminal se po ocenah strokovnjakov seli v Nemčijo in vzhodno Evropo, kjer ni učinkovite zakonodaje za boj proti mednarodni mafiji

Države sveta se razlikujejo med seboj po tem, ali dovoljujejo neprijetnim aferam, da izbruhnijo na dan ali ne. Da poskusajo ribariti v kalnih vodah nezakonitih transakcij tako rekoč vse, pa je jasno se komu drugemu kot cinikom. Julija 1991 so zaprli večino poslovalnic Mednarodne banke za trgovino in kredite (BCCI) po vsem svetu, razen v domovini ustanovitelja Pakistanu in sejkatu najpomembnejšega delničarja Abu Dabiju. Tu je bilo se slišati besede o imperialistični zaroti nad banko tretjega sveta, drugod pa so »podgane« na vrat na nos zapustile potapljačice se ladjo. Ugledni politiki iz vsega sveta so hoteli prisegati, da niso vedeli nicesar o temacnih poslih BCCI, pa čeprav so predsednike družbe v zameno za »manjše« ugodnosti predstavljali visoki družbi in vplivnim osebnostim. Karizmatičnega ustanovitelja BCCI Aga Hasana Abedija je že ob začetku razkrivanja največje bančne prevare v zgodovini zadeli infarkt, vlada Abu Dabija je izgubila nekaj milijard dolarjev, a kaj je to za naftno kraljevino. Svojo blesečo politično kariero je na sodišču sramotno končal nekdanji ameriški obrambni minister Clark Clifford, ki je BCCI s prevarami odprl vrata v Združene države Amerike. Ena od sivih eminenc BCCI, nekdanji sef savdske obveščevalne službe Kamal Adham in polbrat najljubše zene nekdanjega savdskega kralja Fejsala, pa je z veseljem plačal

105 milijonov dolarjev kazni, se s tem izognil zaporu in ohranil dobre odnose z ameriško CIO. Sama ameriška obveščevalna služba je zaprla svoj račun v BCCI in se lotila drugih zadev. Medtem ko so zapirali poslovalnice BCCI, je namreč že izbruhnil drug, bolj politično obarvan bančni skandal, v katerega je bila poleg CIE vpletena tudi administracija Georga Busha, glavno vlogo v njem pa je igrala italijanska Banca Nazionale del Lavoro. V aferi, ki so jo poimenovali Irakgate, zastori se niso padli za zadnjim dejanjem, kljub temu pa je že postala vzorčni primer nezakonitega delovanja uradnih oblasti na mednarodni ravni.

Ameriško sodstvo ima svoje svetle strani: sodnik ali tožilec, ki se po zgledu sodnika Sirica iz Watergatea zapirajo v preiskavo, lahko seže do najvišjih vrhov, in če ga onemogočijo, je tu še vedno na vse pripravljena sedma sila, ki javnosti razkrije politične in finančne igre v ozadju. Tudi zvezni sodnik Marvin H. Shoob iz Atlante je bil deležen ze hudih obtoževanj iz Washingtona in onemogočanja z najvišjih vrhov prejšnje ameriške administracije. Uradno naj bi bil velikanski nepravilnosti in politične katastrofe, povezane z ameriškim trgovanjem s Sadamom Huseinom, kriv en sam samcat bančnik, Christopher P. Dragoul iz atlantske podružnice Bance Nazionale

BARBARA KRAMZAR

del Lavoro. Celo njegovi sefi v Rimu naj ne bi vedeli nicesar, pa čeprav je atlantska podružnica BNL priskrbeli Bagdadu najugodnejših ameriških kreditov v višini 5, 5 milijarde dolarjev. Kilometri novinarskih raziskovanj so seveda razkrili, da Dragoul nikakor ni mogel delovati sam. Odgovorna ministrstva so dobro vedela, komu dajejo priporočila za kredite. Se več, dokumenti kažejo, da so dobro vedeli tudi to, da

Sadam Husein zanje ne kupuje kmetijskih izdelkov, ampak najnovejšo vojaško tehnologijo, proti kateri so se morali Američani potem bojevati v operaciji puscavski vihar. Afera Irakgate se ni zaključena, čeprav je prejšnji predsednik poskrbel za vse mogoče težave preiskovalcem. Predsedniški tandem Reagan-Bush se je očitno po sramotnem in neuspešnem trgovanju z Iranom zapletel se v slabo premisljeno politično

Na borzah štejejo denar, a kdo vleče niti iz ozadja?

pustolovščino z Irakom. V prvem in drugem primeru niso izbirali sredstev, denarja in nezakonitih načinov za svoje cilje, zato jih mehanizmi demokracije niso mogli preverjati in zavrniti.

Povezava kriminala in uglednih predstavnikov ljudstva je stara kot zemlja, pravijo poznavalci, toda tehnologija s konca dvajsetega stoletja daje zlorabam možnost, kakršnih prejšnja obdobja niso poznala.

Pranje umazanega denarja in z njim nedemokratsko vplivanje na politiko ni več omejeno na mafijska središča v Chicagu, Marseillu ali na Siciliji. Japonske in italijanske podkupovalne afele dokazujejo, da je marsikje prepredlo cele družbe. Kriminalisti trdijo, da je sedanji raj za finančne podvige podzemlja Nemčija, ki nima zakonodaje proti pranju denarja, in vzhodna Evropa s svojim političnim, gospodarskim in zakonskim kaosom. Z velikimi finančno-političnimi aferami pa javnost spoznava samo vrh ledene gore.

Skrivnostni glas je po telefonu naročil: »Zasledujte denar!« in novinarja casopisa Washington Post sta v začetku 70. let odkrila afero Watergate, ki je pripeljala do prvega odstopa ameriškega predsednika v zgodovini. Dvajset let pozneje je recept, ki razkriva velike brate za našimi hrbti, enak. Samo nekaj se spreminja: sledi denarja segajo čedalje više in so čedalje bolj podobne avtocestam.

MOSKVA - Javne kuhinje v Moskvi, ki vsak dan sprejemajo na deset tisoce starejših oseb, ki jih je sprostitev cen pahnila v bedo, imajo pri svojem delovanju vse večje težave, saj nekatere med njimi utegnejo kaj kmalu zapreti svoja vrata, ker je mednarodna skupnost prenehala posiljati človekoljubno pomoč v Rusijo.

Moskovsko zupanstvo, ki vsak dan ponudi 40.000 brezplačnih obrokov tistim, ki so jih najbolj potrebni, se je odločilo, da bo s to dejavnostjo nadaljevalo, v pripravi, da je ta pomoč »najbolj učinkovita«, kot je povedala Olga Graceva, ki je zadolžena za socialno skrbstvo.

Da pa bi to lahko uresnicili, so se mestne oblasti morale odreči dodatkom, ki so jih izplačevali vsak mesec starejšim osebam, je dodala. Kar zadeva kuhinje, ki jih organizira človekoljubno francosko združenje Equilibre in jih vsak dan obišče približno 13.000 upokoženec, bodo izcrpale svoja proračunska sredstva konec maja, je izjavila Charlotte Adriaen, predstavnica te organizacije v Moskvi.

Človekoljubno organizacijo Equilibre si je izbralo moskovsko zupanstvo zato, da bi lahko z njeno pomočjo crpalo sklade Evropske skupnosti, se pravi pravice, ki izhajajo iz lanskoletne dobrodelne prodaje prehrabnih izdelkov, ki jih je Evropska skupnost poslala v okviru človekoljubne pomoči Rusiji. A ti skladi bodo kmalu izpraznjeni, nič pa se ni govora

RUSIJA / GOSPODARSTVO V RAZSULU

Lakota v Moskvi

Desettisoči upokoženec živijo od javnih kuhinj, zahodne človekoljubne pomoči pa ni od nikoder

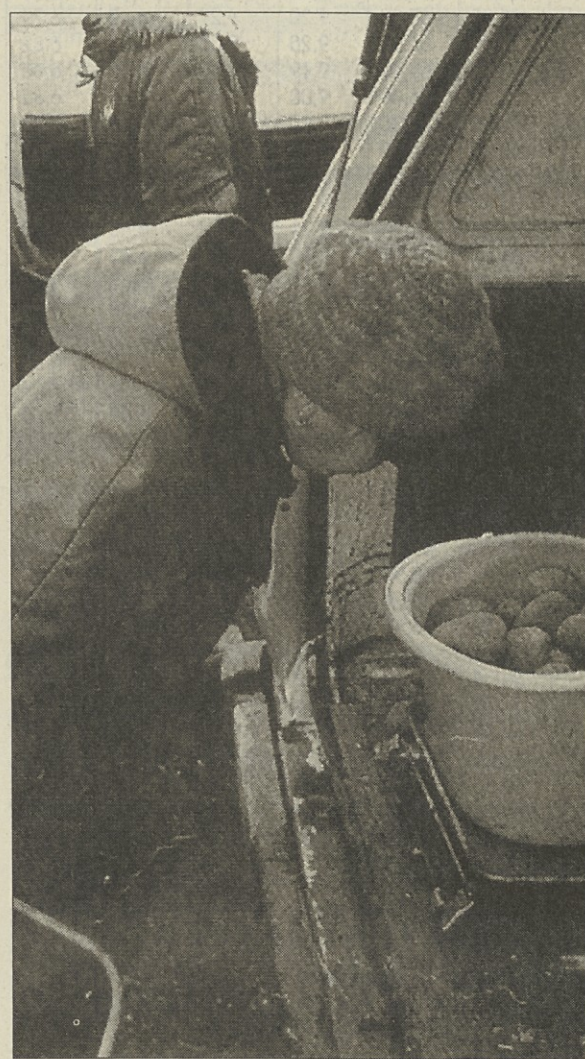
MARTINE NOUAILE / AFP

o tem, kaj naj bi jih nadomestilo.

»Evropska skupnost se je letos odločila za tehnično pomoč Rusiji - v vrednosti 500 milijonov ekujev, medtem ko bo svojo človekoljubno pomoč preusmerila v Armenijo, Gruzijo in Tadžikistan,« je poudaril predstavnik ES v Moskvi.

Prebivalstvo teh držav je v strahotni stiski, Armenija zaradi vojne v Gornjem Karabahu in gospodarske blokade s strani Azerbajdzana, Gruzija in Tadžikistan pa zaradi politične nestabilnosti in državljanske vojne.

Pred kratkim je Evropska skupnost namenila 13,5 milijona ekujev,

Moskovski vsakdanjik

od katerih bo vsaka od nastetih držav dobila tretjino v obliki človekoljubne pomoči in zdravil. V Tadžikistan je pravkar odpotovala misija Evropske skupnosti, v cetrtek pa naj bi sla na pot druga, ki bo obiskala Gruzijo in Armenijo.

Rusija je okusa grenke sadeže tovrstne odločitve. Napovedi o lakoti v zimi 1991/92 se niso v celoti uresničile, kljub temu pa številni zahodni izvedenci, vključno s predstavniki Svetovne banke, poudarjajo, da so ukrepi za zagotavljanje socialne varnosti, ki so jih sprejele ruske oblasti, da bi prebivalstvo laže preneslo udarce liberalnih reform, nezadostni.

Na tiskovni konferenci, ki je v torek sledila neposredno srečanju francoskega predsednika François Mitterranda s predsednikom Borisom Jelcinom, je Jelcin omenil socialno pomoč kot zelo zazeleno s strani mednarodne skupnosti.

Ministrski svet ES bi se udeležil v kratkem odločiti, da bo namenil 10 odstotkov 500-milijonske vsote v ekujih, namenjene Rusiji, za človekoljubno pomoč. Equilibre, katere mesečni proračun znaša 85.000 dolarjev, prav tako racuna na takšno odločitev, saj bi le tako lahko nadaljevala s svojo dejavnostjo.

»Če pa se to ne bo zgodilo, bomo v Franciji zaprosili upokoženca, da bi vsakdo vzel pod okrilje enega ruskega upokoženca tako, da bi vplačal 50 francoskih frankov na mesec,« je povedala Charlotte Adriaen.

DALMACIJA / KMALU POPOLNOMA BREZ ELEKTRIČNE ENERGIJE?

Temačno življenje ob morju in svečah

Tudi celodnevne redukcije ne bodo več pomagale

ZAGREB - Življenje v Dalmaciji, obalnem predelu Hrvške, ki ga naseljuje več kot milijon prebivalcev, je skoraj ohromljeno ob dolgotrajnih redukcijah električne energije, zaradi katerih so zaprli že več industrijskih kompleksov. Dalmacija, ki se razprostira od Reke na severozahodu do Dubrovnika na jugovzhodu, je od prejšnjega ponedeljka brez elektrike 15 ur na dan, od 7. do 19. in od 23. do 4. ure zjutraj, pri čemer je redukcija zajela tudi javno razsvetljavo. Redukcije so posledice tako vojne kot dolgotrajne suše. Energetski položaj je tako kritičen, da je med posameznimi izklopi in popolnim odvzemom elektrike »samo se korak«, je v torek zapisal dnevnik Slobodna Dalmacija.

Po prvih redukcijah, ki so trajale 10 ur in so jih uvedli 8. marca, Hrvatska elektroprivreda (Hep) vsak dan skrbno zapisuje porabo, ki jo redno pospremi z grozno, da bo še bolj zmanjšala število električnih ur, če bodo porabniki prevec »razsipni«.

V torek je Dalmacija porabila 5.018 milijonov kilovatnih ur, skoraj dva milijona več, kot je dovoljeno znotraj programa redukcij, so sporočili v direkciji Hep.

V splitskem pristanišču so se prebivalci stekli za sveče, baterije, konzerve in otroške ple-nice, kljub visokim cenam na črni borzi, kjer inflacija napreduje v ritmu treh odstotkov na dan. Napovedi o trajanju krize niso nič kaj obetavne, tako da je cena za električne generatorje, ki so si jih omislili nekateri privilegiranci, poskočila od 3.300 na 19.000 nemških mark, ker gre za uvožene proizvode, ki so obdavčeni s 65 odstotki. Nekateri pa so problem resili drugače: v preteklem tednu so iz skladišč v okolici Splita ukradli že tri generatorje.

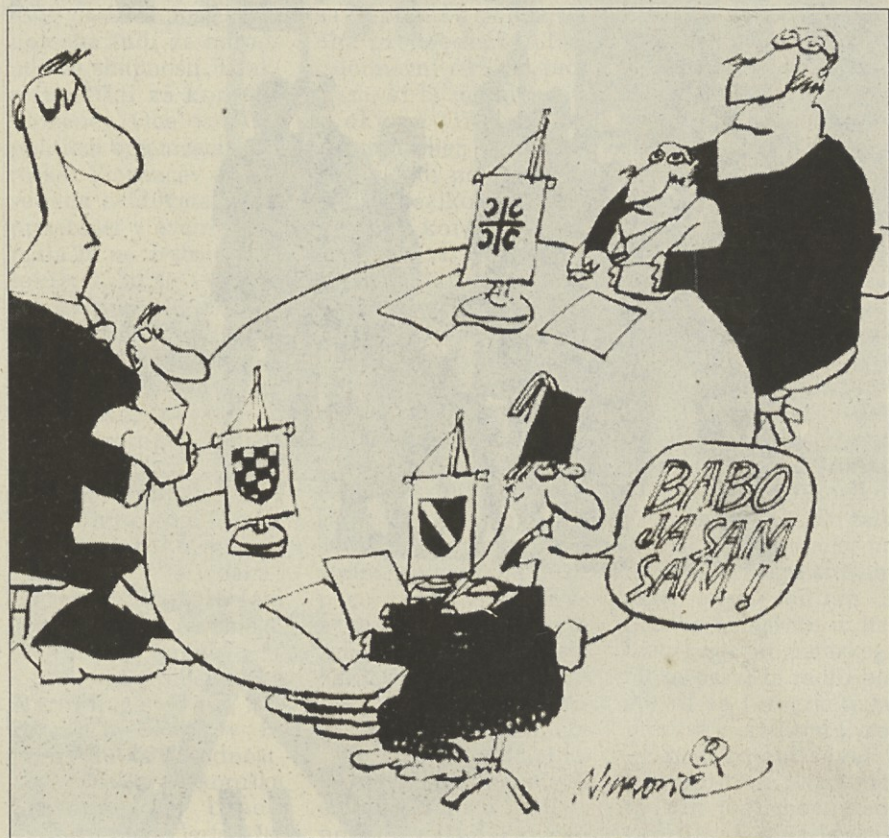
Zdravstveno osebje se zaskrbljeno sprašuje, kako bodo nudili prvo pomoč tistim bolnikom, ki stanujejo v zgornjih nadstropjih stevilnih stolpnic v Splitu, v urah, ko ni elektrike. Imetniki zmrzovalnih skrinj se lahko odločijo, da bodo vsebino takoj pojedli, ali pa upajo, da se bo vendarle vse rešilo.

Da bi prestrasila vlomilce, je splitska policija okrepila svojo dejavnost v okolici in znotraj mesta in organizirala več nočnih patrulj, je za dnevnik Vjesnik izjavil namestnik sefa splitske

VICTORIA STEGIĆ / AFP

policije Nenad Buble. Poskodbu jezu v Peruci, ki so ga minirali pripadniki Srbske krajine, je zmanjšala proizvodnja električne energije v Dalmaciji na petino potreb. Ker je Dalmacija odrezana od hrvaskega električnega omrežja, v območjih, ki so pod

nadzorom Srbov, lahko računa samo na dve centrali v Bosni in Hercegovini, na tuzlansko in kakanjsko, ki sta z enkrat se neposredovani. A kot zagotavlja stiri-najstidnevnik Globus, te hidrocentrale nočejo več posiljati elektrike Hrvaski, saj zahtevajo odrezana od hrvaskega plačilo zaostalih terjatev v višini dveh milijonov ameriških dolarjev.

Karikatura: Ninković / Oslobođenje, Sarajevo

BALKAN / SRBSKA STRAN

»Hočemo se ločiti od drugih v BiH!«

Vojna v Bosni ima samo en izhod - kapitulacijo ene od strani, toda ne srbske

MICHEL VIATTEAZ/AFP

PALE - »Vojna v BiH ima lahko samo en izhod, kapitulacijo ene od strani, ki pa ne bo naša,« meni Todor Dutina, pisatelj in univerzitetni profesor v Sarajevu, ki je postal direktor tiskovne agencije Srma, samozvane Republike srbske v BiH.

Pale, ki so 20 kilometrov

oddaljene od Sarajeva, z ostrostranci v zasedi, z izstrelki in s svojo dnevno bilanco mrtvih in ranjenih, nekdanje smucarsko središče z elegantnimi hišicami, se zdaj zdi kot kraj iz drugega sveta. Kljub temu pa lahko po hotelih in prenočiščih najdemo ministre, saj so Pale postale prestolnica Republike srbske, iz ziv enotnosti Bosni in Hercegovini. »Nas cilj je, da se ločimo od drugih skupnosti, ki živijo v BiH,« je izjavil Dutina v svojem torkovem intervjuju. »Pripeljati Srbe iz Tuzle (mesto z večino muslimanskim prebivalstvom 60 kilometrov severno od Sarajeva) in pregnati Muslimane z našega ozemlja.« Kaj meni o Vance-Ownovem nacrtu, ki so ga vodje deloma sprejeli? »Je samo pogajalsko izhodišče,« zagotavlja. In o vojni? »Muslimani so jo napovedali in poleg tega so podpisali vojaški sporazum s Hrvati.«

Dutina pripisuje Hrvatom podobne namere kot Srbom v Bosni. Kljub temu pa pripominja: »Če bi Hrvati zahtevali neodvisno hrvasko državo v Bosni, bi s tem ustvarili precedens za Srbe na Hrvaškem.«

Kar zadeva mesto Sarajevo, je srbski intelektualac prepričan, da bi moralo biti razdeljeno »v skladu z rezultati etničnega popisa, ki

bi ga morali organizirati za vsako četrto posebej.«

Dutina tudi meni, da se Mednarodna skupnost ne spopasti s problemom etničnih čiščenj v Bosni, temveč skusa »deželo razbiti na majhne kosčke, da bi laze vladala«.

Meni tudi, da je pobuda generala Philippa Morillona, poveljnika Unproforja v BiH, ki se je napotil v Srebrenico, da bi tako zagotovil prihod človekoljubne pomoči, posledica »muslimanske manipulacije«.

»Razen če, seveda, general ni pod pritiskom. Treba je počakati na njegovo vrnitev iz Srebrenice, da bo sam povedal, za kaj je slo.«

Za direktorja tiskovne agencije pa je francoski general vsekakor »prekoril okvir mandata, ki mu je bil zaupan, čeprav je bil opozorjen« s srbske strani, naj tega ne stori. »To je njegova velika napaka,« je dodal Dutina. General »je stopil na določeno stran« in »zdaj mu ne bomo več zapuili«.

O procesu proti mlademu Srbu Borisavu Heraku, ki mu zdaj v Sarajevu sodijo za približno 30 umorov, katerih ga bremenijo obtožnica, naj bi bil po besedah direktorja Srme »nad vse spretno rezirana predstava« etničnega čiščenja, namenjena »medijski vojni«.

NOVICE

Aleksander Makedonski namesto Edvarda Kardelja

SKOPJE - Ulica Edvarda Kardelja v Skopju naj bi se poslej imenovala ulica Aleksandra Makedonskega, predlagajo nekateri Skopljanci. Obstaja tudi kup predlogov za novo ime trga JLA. Neodvisni poslanci parlamenta so za ime trga predlagali ime prejšnjega danskega zunanjega ministra Uveja Elleman-Jensena, ki je odkrito podprl priznanje Makedonije. Pisatelji se zavzemajo za ime Grigorja Priliceva, makedonska pravoslavna cerkev pa je predlagala ime prvega poveljnika te cerkve. (STA, Reuter)

Prodaja družbenih stanovanj v Makedoniji

SKOPJE - Od letosnjega januarja, ko se je v Makedoniji začela prodaja družbenih stanovanj, so samo v Skopju ocenili več kot 15.000 družbenih stanovanj, po drugih makedonskih mestih pa več kot 6.000. Od skupaj 48.204 družbenih stanovanj je ze ocenjenih blizu 40 odstotkov, povprečna cena kvadratnega metra stanovanja pa znaša 540 nemških mark. V Makedoniji naj bi po lastni oceni prodali skoraj 12.000 stanovanj, kar je kakšna četrtina vseh družbenih stanovanj. Prebivalci so za družbena stanovanja vplačali 80.562.121 nemških mark, od tega so v efektivni vplačali 9.245.623 nemških mark, 71 milijonov mark pa iz deviznih vlog, ki so zamrznjene v bankah. (Reuter)

Hude življenjske razmere v Krajini

KNIN - V samoimenovani Republiki srbski postaja tamkajšnje življenje zaradi vojne vse težje, kar se še najbolj slikovito kaže v njeni prestolnici Kninu, kjer narasca število kriminala, prekupčevanja in beguncev, hrane pa je vse manj. Zaradi nenehnih novic o smrti domačih vojakov in najemnikov je tudi vse več dezerterjev, govori pa se, da se je s primerom podkupnino v nemških markah že mogoče izogniti vojaški obveznosti. Prejemnika sta notranji minister Milan Martić in poveljnik krajske vojske generalmajor Mile Novaković. Da bi se izognili neprijetnostim, ker niso v vojski, je vse več ljudi v Kninu oblečenih v uniforme, medtem ko jih na fronti primanjkuje. (Morel)

Srbi zaustavljajo bolgarske vlake

SOFIJA - Srbske oblasti so sklenile zmanjšati število tovornih vlakov, ki vozijo iz Bolgarije čez ozemlje t. i. ZR Jugoslavije. Blizu tisoč vagonov stoji na srbsko-bolgarski meji, je Reuterju sporočil bolgarski predstavnik za tisk. Ze od marca se je število vlakov, ki so vozili čez srbsko-bolgarsko mejo, znižalo za polovico. Zahodni diplomati menijo, da je to srbski odgovor na pritisk UN na Bolgarijo, naj poostri sankcije proti ZRJ. Bolgarske oblasti se pritožujejo, da je to hud udarec za bolgarske železnice, ki zaradi sankcij vsak dan zgubijo 120.000 dolarjev. (Reuter)

HRVAŠKA / RAZMERE V VZHODNI SLAVONIJI

Še Židom je bilo bolje

Vsak, ki ima orožje, se lahko sklicuje na srbstvo in lahko ubija Hrvate in nelojalne Srbe - Otroci v Vukovarju morajo hoditi k pravoslavnemu verouku

MILOŠ EKAR

OSIJEK - Sivo nebo nad vzhodno Slavonijo (Unpa vzhodna Slavonija - United nation protected area oziroma območje pod varstvom ZN) je se poudarjalo že tako dovolj moreče vzdušje, ki je leglo na vasi med Osijekom in Vojvodino, potem ko so tod čez odvihrale srbske vojske na nova bojišča po nekdanji Jugoslaviji, tu pa vzpostavila eno od tako imenovanih Krajini, pravno ne povsem natančno definiranih območij pod srbsko upravo in nadzorom čet ZN. Moreče vzdušje, ki se bo tod zadržalo se dolgo potem, ko bo mednarodna skupnost tako ali drugače lahko razorožila srbske milice in vzpostavila vsaj zasilno civilno oblast. Modre celade naj bi pazile, da se srbski manjšini, ki je po vojni postala prevladujoča večina, ne bi zgodilo kaj hudega. Zdaj morajo skrbeti za tistih nekaj sto Hrvatov, ki so se ostali, saj se krajske oblasti doslej niso proslavile s človekoljubnim odnosom do sosedov druge narodnosti. Pot v Sarvas, Bijelo Brdo, Dalj, Erdut, Vukovar in druge kraje, ki se jih spominjamo iz televizijskih poročil o napadih srbske vojske, nas iz Osijeka vodi skozi obvezne kontrolne točke na obrobju mesta, kjer se hrvaski policaji prijazno pošaljajo, ces, kaj bomo počeli »tam čez«, potem se »pa ruski« potrdavamo in izmenjamo cigarete z dvema pripadnikoma modrih celad - za nadzor vzhodne Slavonije skrbita ruski in belgijski bataljon ZN - in na koncu zapeljemo se mimo zdogocassenih policajev Krajine, ki se grejejo v ra-

zbiti pocitniški prikolic, iz katere strli plocevinasti dimnik. Blatne slavonske vase so videti opustele. Sem in tja vidiš bradatega srbskega vojaka ali zdogocase-nega krajskega policaja, kakšen mercedes ali bmw brez registrskih tablic, tu in tam nekaj otrok in kakšno žival, ki se pase na travi ob cesti. »Ljudje so se zaprli vase,« mi pripoveduje eden od tako imenovanih nelojalnih Srbov, ki ni bil na nobeni od barikad, ki ni odšel na nobeno fronto, ki se ni razveselil prav nobene izmed nekaj sto tisoč granat, ki so nad njihovimi glavami nekaj mesecev zapored padale na bližnji Vukovar. Ni se udeležil nobenega roparskega pohoda po hišah nekdanjih sosedov ali celo prijateljev hrvaske narodnosti. Zato pa so mu lojalni Srbi pred nosom odpreljali avto, nekajkrat preneselati hišo, da vsakodnevni grozenj in sikani-ranj niti ne omenjamo. Otroci, kolikor jih je se ostalo po vaseh okoli Vukovarja, morajo obvezno obiskovati ure pravoslavnega verouka, ne glede na to, katere narodnosti so. »Morda niti z Zidi niso ravnali tako, kot zdaj obravnavajo nas. Lahko bi tudi odšel, ampak odločil sem se, da ostanem, da bom videl, kako bo ta sro-drga koncala. Tisti, ki so se pred letom ali dvema skupaj ropali po hrvaskih hišah in hladnokrvno ubijali doverljajne sosed, si zdaj zavistno gledajo pod prste, ces, kako je mogoče, da si si ti nagrabil več kot

jaz. Zdaj se je natančno pokazalo, kdo je kdo, in prišel bo dan pravične sodbe,« je prepričan sogovornik, katerega identitete seveda ne smem izdati, saj bi to lahko pomenilo njegovo smrt. »Pred casom so izpustili nekega nepridiprava, ki je sredi belega dne ubil mlajšo žensko, Hrvatico, in ko so ga pripeljali na policijsko postajo, je menda dejal: pa kaj se razburjate, saj je bila samo Hrvatica. Zdaj naj bi se morilec lahko branil s svobode. In tako iz dneva v dan. Vsakdo, ki ima orožje in se lahko sklicuje na srbstvo, ima pravico ubiti Hrvata ali nelojalnega Srba, ne da bi se mu bilo zaradi tega treba bati posledic.«

V Krajini vladata nered in sila močnejšega, tistega, ki ima orožje. Menda ga imajo vsi, zato se tudi bojijo drug drugega. Zakon so v svoje roke vzeli soci-alni odpadniki, ki so pred vojno trtili cas po vaskih gostilnah, in arkanovci, ki imajo v Erdutu svojo »poslovno« postojanko: povsem novo bencinsko cr-palko, kjer je za dve nemški marki za liter mogoče vedno dobiti dovolj bencina, in nov lokal, kjer se bodo lahko zabavali skupaj z ruskimi vojaki - ti so se namestili le nekaj deset metrov više, v nekdanjem podezelskem dvorcu in pozneje sedežu knetijske zadruge in vinske kleti - in lahki bogvedi, ki so prišla bogvedi od kod. Na začetku so jih Rusi menda pripeljali kar s seboj, da jim v slavonski ravnici ne bi bilo pretirano dolgčas.

Ruski bataljon je zgodba zase. Po sicer neuradnih, a dovolj kompetentnih podatkih, da jim je mogoče zaupati, je prvi poveljnik ruskega bataljona po številnih skandalih, ki so jih počeli on in njegovi vojaki, odšel »prosto-voljno«, naslednji pa se je celo pridružil Srbom na fronti v Bosni. Sedanji je menda nekoliko boljši. A že na prvi pogled je mogoče videti, da so Rusi vzpostavili prav pristne stike z lokalnim srbskim prebivalstvom. Zdaj jih vidiš, kako skupaj z domaćini popravljajo neki avto, drugic jih najdes, kako prijateljsko klepetajo z domaćini ob hišni ogradi, spet ob drugi priložnosti na to-vornjaku z oznakami ZN skupaj ruske in srbske vojake. »Belgijci so cisto nekaj drugega,« mi pripoveduje neki domaćin, toda oni so zadolženi za nadzor v Baranji, severno od ceste Osijek-Vukovar. Obnasanje pripadnikov modrih celad je odvisno od stopnje razvitosti države, iz katere prihajajo, mi pripoveduje mozakar, ki se je imel na raznih koncih Hrvaske priložnost srečati z marsikaterim od njih. Kljub številnim posredovanjem prejšnjega poveljnika modrih celad Satiša Nambiarja in celo ruske vlade se poveljstvo ruskega bataljona se vedno ni preselilo iz ome-njenega podezelskega dvorca in vinske kleti, katere rezervoarje z vinom skrbno stražijo. Vina je seveda dovolj. Lansko jesen so vse Hrvate poslali v vinograde na trgatve in sele

potem, ko so videli, da jih je premalo, so na delovno obveznost v korist domovine »povabili« tudi Srbe.

Tako se med voznjo po opusteli slavonski ravnici, ki je bila nekdanj zitnica Jugoslavije, seznanjam z grozotami se ne povsem koncane vojne in življenja v »osvojenih Krajinah«. Nenadoma se iz meglic dvignejo okostja stanovanjskih blokov Borovega naselja in takoj zatem por-drte hiše Vukovarja. V mesto nisem prišel nepripravljen, toda to, kar sem videl, presega vsako domisljijo. V nekdanjem lepem slavonskem mestecu, polnem poznobaročnih zgradb in prijaznih hišic, s približno 35.000 prebivalci, danes ni cela niti ena sama hiša. Celo za tistih nekaj ljudi, ki smo jih videli v edini obnovljeni mestni kavarnici, ni povsem jasno, kje bi v teh ruševinah sploh lahko prebivali. Edina obnovljena stavba v mestu oziroma tistem, kar je od njega ostalo, je bolnišnica. Vsaj proceslje je povsem novo, kakšno pa je videti od znotraj, ne vem. Kdo bi vedel, zakaj so Srbi najprej obnovili prav bolnišnico, ki so jo vse mesece napadov na Vukovar najbolj neusmiljeno tolkli z vsemi orožji. Morda jo potrebujejo, saj je vzhodna Slavonija zdaj popolnoma odrezana od nekdanjega naravnega zaledja, Osijeka, do Novega Sada pa tudi ni tako blizu. Morda so z obnovo bolnišnice pred svetom skušali skriti svojo sramoto. Morda so samo poskušali opogumiti morebitne prihodnje srbske naseljence. Kdo bi vedel. Če ne bi imeli solidnega mednaro-

Vukovar po vojni vihr (Foto: Pantelici)

dnega spremstva, bi mi bilo tesno pri srcu ob razsikujočih pogledih braktih in do zob oboroženih krajskih policajev, ki so patroljirali po mestu v neregistriranem zelenem mercedesu.

Od izstopu iz mesta v naglici in skrivaj se nekajkrat »skljoncem«, potem

pa brz z »osvojenega« ozemlja nazaj v civilizacijo. Ko se vracava, mi sopotnik pokaže zgradbe nekdanje farme, v kateri so med »osvobajanjem« Slavonije Srbi zapirali, mučili in ubijali ljudi. Samo Vukovarcev pogrešajo med petsto in devetsto. Seveda se zdaj tega ne da

dokazati, na razkritje vseh grozot srbske »osvobodilne« vojne bo treba počakati se nekaj casa, toda po vsem, kar so mi o tem povedali sogovorniki, se posebej, ker tudi sami pripadajo temu narodu, sem pripravljen verjeti, da je bilo res, kot pripovedujejo. Ko je bilo

najhuje, se je celo zgodilo, da so otroci, ko so sli loviti ribe v Donavu, odkrili številna trupla razmesarjenih ljudi, ki so plavala tam okrog. V vsej Hrvaski je uradno »pogresanih« skoraj 13.000 ljudi, za katere obstaja le malo možnosti, da so se med živimi.

NOVICE

Živeti ali živeti od danes do jutri

MURSKA SOBOTA - Predsednik Milan Kučan se je včeraj s pomurskimi gospodarstveniki in politiki pogovarjal o razvojnih možnostih regije, ki se je v zadnjem času ponovno vrnila v družbo najmanj razvitih območij v Sloveniji. Kmetijci so predsednika Kučana posebno opozorili na veliko krizo v kmetijstvu - propada ga lahko reši le takojšnja pomoč države. Na včerajšnjih pogovorih so poudarili, da je trenutno v boljšem položaju turistična dejavnost, pa tudi pomurskim izvoznikom ne kaže najslabše, saj je njihov paradni konj Mura v letu 1992 povečala izvoz za 20 odstotkov. Gospodarstveniki so opozorili, da država z davki preobremenjuje gospodarstvo in da zato živi nad realnimi možnostmi. Predsednik Kučan je na razgovorih poudaril, da Slovenija se nima razvojnega koncepta in da razprava o tem, ali ga sploh potrebuje, se traja. Po njegovih presoji je dilema, ali živeti od danes do jutri ali se potruditi pri iskanju dolgoročnih rešitev. (B. H.)

Cossiga na obisku v Sloveniji

LJUBLJANA - Francesco Cossiga se je včeraj dopoldne pogovarjal z zunanjim ministrom Lojzom Peterleto o odnosih med Italijo in Slovenijo in nujnosti zaščite Slovencev v videmski pokrajini. O istih temah je Cossiga razpravljal tudi v pogovoru s predsednikom slovenske vlade Janezom Drnovskom. Popoldne si je v spremstvu podpredsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti Cirila Zlobca ogledal Bled. Osrednji del današnjega obiska bo potekal dopoldne na SAZU, nato pa bo italijanski gost obiskal pleterski samostan. V soboto se bo sestal s slovenskim nadškofo in metropolitom Alojzjem Susterjem, opoldne pa ga bo predsednik Milan Kučan odlikoval z najvišjim slovenskim odličjem. V nedeljo in ponedeljek bo zasebni ogled slovenskih znamenitosti. (B. S.)

Rigelnik sprejel avstrijske goste

LJUBLJANA - Predsednik državnega zbora Herman Rigelnik je včeraj sprejel delegacijo predsedstva poslanskega kluba avstrijske ljudske stranke salzburskega deželnega zbora, ki jo je vodil dr. Helmut Schreiner. Rigelnik je gostom predstavil slovenski parlament in parlamentarne stranke, spregovoril pa je tudi o trenutnih gospodarskih razmerah, prizadevanjih na področju turizma, pripravi na proces privatizacije in begunskem vprašanju. Na pohvalo gostov o hitri in uspešni poti Slovenije v samostojnost je gostitelj odgovoril, da nam je to uspelo tudi s pomočjo dobrih sosed, kakršna je Avstrija. (STA)

V.DZ le dvanajst svetovalcev, in ne petdeset

LJUBLJANA - Na seji državnega sveta v sredo so večkrat navedli podatke, da je v državnem zboru za potrebe poslancev in delovnih teles zaposlenih petdeset svetovalcev. Služba za informiranje pri DZ v zvezi s tem javnosti sporoča, da je v DZ za delo enaindvajsetih teles trenutno zaposlenih le dvanajst svetovalcev, ker jih je devet odšlo v službe DS. Službe DZ so objavile razpis za zaposlitev izpraznjenih delovnih mest svetovalcev.

SKD podpira kmete

LJUBLJANA - Politična koordinacija SKD je v sredo obravnavala položaj v kmetijstvu in ugotovila, da so zahteve Slovenskega kmečkega gibanja pri SKD in drugih kmečkih organizacij upravičene. Krščanski demokrati menijo, da je politika, ki štiti domaćo kmetijsko predelavo in skrbi za uravnotežen trg s kmetijskimi pridelki, v skladu s sporazumom o delovanju vladne koalicije. SKD namerava zato vztrajati pri uresničevanju dogovorjene politike na področju kmetijstva.

SIK proti predlogu republiškega proračuna

LJUBLJANA - Upravni odbor Zveze splošnoizobraževalnih knjižnic Slovenije izraža javni protest proti predlogu republiškega proračuna za leto 1993, ki splošnoizobraževalnim knjižnicam za nakup knjižnega gradiva namenja 125 milijonov tolarjev. To pomeni, da bo SIK namesto 140 knjig na 1000 prebivalcev, kot je predvideno v republiškem standardu, lahko kupil le 28 knjig. (STA)

Peticija poslancem državnega zbora

LJUBLJANA - »Krepko ste dvignili place sebi in vladnim ministrom, z utemeljitvijo, da se s tem prepreči podkupovanje poslancev,« piše Marko Selan v odprtem pismu poslancem državnega zbora. Ocita jim, da so bili in so se vedno gluhi za zahteve sindikatov in slovenske javnosti v zvezi z ureditvijo merila za placevanje direktorjev družbenih podjetij in bank, ki po njegovem mnenju živijo od »samopostrežbek«. Po drugi strani pa, nadaljuje v peticiji Selan, so poslanci zamrzili place in pokojnine vsem drugim državljanom Slovenije, čes da ogrožajo gospodarstvo. Najhujše pa je po njegovem mnenju to, da je komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve zvisala nadomestila se nekdanjim poslancem in nekdanjim ministrom. Ob koncu Marko Selan poziva poslance, naj prenehajo izzivati gnev svojih volilcev in naj delajo za blagor slovenskih državljanov.

VLADA / MORATORIJ NA RUŠENJE ČRNIH GRADENJ

Leto dni za zbiranje dokumentacije

Moratorij le za fazo rušenja - Črnograditelji bodo »varčevali« - 150 000 tolarjev za depozit - Tistim, ki bodo začeli graditi na črno po sprejetju zakona, se bo »črno« tudi pisalo...

LJUBLJANA - Pripravljanje predloga za spremembo zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor - pogosto ga imenujejo tudi interventni zakon o moratoriju na rušenje črnih gradenj v Sloveniji - bi lahko ocenili z oznako »izjemna ekspeditivnost«. Vlada je na včerajšnji dopoldanski seji najprej soglasala s predlogom, ki ga je pripravilo ministrstvo za okolje. Ze kmalu po 12. uri pa se ga je lotila tudi komisija za infrastrukturo in okolje državnega zbora in ga prav tako podprla. Sej se je udeležil pristojni minister Miha Jazbinsek, ki je o poglavitnih rešitvah, ki jih prinaša sprememba prostorskega zakona, spregovoril se tretjič, in sicer na popoldanski redni vladni tiskovni konferenci.

Jazbinsek je poudaril, da interventnost zakona izhaja iz nacela »deljene krivde«, kar pomeni, da je pri črnograditeljih tudi država priznala svojo neucinkovitost. Interventnost narekuje omenjeni problem, ki ga najbolj slikovito ponazarjajo številke. Te govorijo o približno 30.000 črnih gradnjah, od katerih je le okrog 2200 stanovanjskih zgradb, ki so vprašljive s socialnega stališča. Predlagatelji zakona so ponujeni rešitvi dodali tista izhodišča, ki bodo omogočila, da bo država začela uvajati novo,

predvsem pa veliko bolj restriktivno politiko na tem področju. To pomeni, da bodo po sprejemu tega zakona obstajali »črnograditelji« in črnograditelji. Za prve bodo veljala blažja merila, za druge strožja. Med prve sodijo tisti, ki že imajo črno gradnjo in bodo v dveh ali treh mesecih (vlada in komisija državnega zbora si nista enotna) od sprejema zakona podpisali, kot pravi Jazbinsek, »pravila igre moratorijak«. V drugo kategorijo pa sodijo vsi tisti, ki se bodo odločili, da bodo začeli graditi na črno po sprejemu tega zakona. Tem se bo tudi dejansko »črno« pisalo, saj jim legalizacije ne bodo priznali, kar pomeni, da nikoli ne bodo dobili komunalnega priključka in hisne številke, onemogočili jim bodo prijavo stalnega ali začasnega bivališča ter promet s to protipravno pridobljeno lastnino. Edina »svetla« točka bo, da država od njih ne bo pobirala nobenega davka.

Najpomembnejša novost zakona se nanasa na moratorij, ki velja le za zadnjo fazo celotnega postopka, se pravi na rušenje objekta. Vsi drugi inspekcijski postopki bodo potekali še naprej. Tisti, ki ne želijo, da jim objekt zrušijo, bodo morali s tem pismo soglasati, kar velja tudi za vse tiste, pri katerih se niso uvedli inspe-

IVANKA MIHELČIĆ

Včeraj so začeli rušiti na črno zgrajen prizidek v Šiški (Foto:Aleš Pavletič)

SLOVENCIM NA HRVAŠKEM

Velik uspeh pomeni maša v slovenščini

Asimilacija je normalen pojav, zato slovenski politiki od Hrvatov niso zahtevali ničesar, niti pouka

Predstavniki slovenske oblasti - državni sekretar v Ministrstvu za zunanje zadeve za izseljence Peter Vencelj, njegov svetovalec Andrej Škerlavaj in veleposlanik Republike Slovenije na Hrvaškem Matija Malešić - so se v Zagrebu pogovarjali o položaju slovenske narodne skupnosti v tej sosednji državi. Delegacija, v kateri so bili tudi predstavniki Zveze kulturnih organizacij Slovencev, so sprejeli na Ministrstvu za zunanje zadeve Hrvatske. Temeljni vtis po pogovoru z novinarji je, da 23.800 Slovencev na Hrvaškem ni zadovoljnih s svojim položajem. Zahtevali so - in pri tem se vedno vztrajajo, da bi imeli kot manjšina svojega zastopnika v

GOJKO MARINKOVIĆ

Saboru. Niso zadovoljni, ker Hrvatska ne uresničuje svoje ustave. Kot je povedal predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovencev Vinko Zibert, so se večkrat obrnili na odbor Sabora za mednarodne odnose in na odbor za človekove pravice, vendar ni nihče skušal rešiti njihovih ključnih problemov. Tako imajo naši rojaki probleme pri pridobivanju hrvatskega državljanstva in težav okoli financiranja kulturnih društev. Na vprašanje, ali imajo Slovenci na Hrvaškem probleme z asimilacijo, so gospodje iz Ljubljane odgovorili, da je normalno, da se Hrvati v Slove-

niji in Slovenci na Hrvaškem polagoma asimilirajo. Zato niso bili pripravljeni podpreti zahteve o slovenski zastopnosti v hrvatskem Saboru.

Sicer pa je videti, da ravno zaradi stališča, da je asimilacija normalna zadeva, slovenske strani v tem pogovoru ni močno prizadel podatek, da je bilo na Hrvaškem leta 1953 več kot 43.000 Slovencev, zdaj pa morajo biti zadovoljni že z velikim uspehom, da imajo v Zagrebu redno maso v slovenščini.

Novost je, da bo država Slovenija odprla konzularni predstavništvi na Reki in v Splitu, ki bosta delali izmenoma, po mesec dni v vsakem mestu.

Predstavniki slovenskih oblasti pri rojakih v Zagrebu (Foto:Gojko .Marinković)

NEJASEN POKOJNINSKI ZAKON

Marčevske pokojnine ostajajo nespremenjene

Ker ta mesec ne bo poročna, bodo dejansko nižje

KATARINA NOVAK

LJUBLJANA - Interventni zakon o usklajevanju oziroma omejevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti v letu 1993 je že dobora razburlil upokojujence. Upravni odbor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je včeraj ugotovil, da ja njasno, ali naj bi zakon začeli izvajati že ta mesec ali sele prihodnji. Gre

namreč za to, da je bil v Uradnem listu objavljen 6. marca, kar pomeni, da je že veljaven, nanaša pa se na obdobje od 1. aprila naprej.

Če bi ga morali upoštevati zdaj (kar ni nikjer izrecno zapisano), bi to pomenilo, da bi se marčne starostne, invalidske in družinske pokojnine zmanjšale za 1,7 odstotka. Člani upravnega odbora se s tem

niso strinjali. Sklenili so, da bodo prihodnji teden na seji državnega zbora zaradi te občutljive politične teme od zakonodajalca zahtevali avtentično tolmačenje, do takrat pa se veljata stari zakon in njegov 160. člen.

Na seji so nekateri člani upravnega odbora menili, da novi zakon krši 4. člen zakona o pokojninskem zavaro-

vanju in v osnovi krši celo Ustavo, o predlogu za sprožitev ustavnega spora pa so dejali, da ni stvar upravnega odbora, saj je treba najprej počakati na avtentično razlago zakona.

Marca bodo torej pokojnine ostale nespremenjene, dejansko pa bodo upokojujenci prejeli približno 12 odstotkov manj, ker ne bo poročna.

Upokojujencem je treba omogočiti preživetje

BOJANA HUMAR

LJUBLJANA - Razpon med najnižjimi in najvišjimi pokojninami pomeni hudo krivico in slabost pokojninskega sistema. Ta razpon se je z linearnim povišanjem pokojnin nenehno večal, tako da najnižja pokojnina danes lahko poravnala le polovico stroškov bivanja v domu starejših ljudi, najvišja pa znaša več kot dva tisoč nemških mark, je na včerajšnji novinarski konferenci SLS povedala Berta Jereb, predstavnica zveze upokojujencev pri SLS. Predlagala je, da bi najvišje pokojnine znašale na primer toliko kot plača zdravnika specialista, najnižje pa bi za 10 odstotkov presegle stroške bivanja v domu starejših ljudi.

Metka Kamer-Lukac, podpredsednica odbora za delo, zdravstvo, socialno politiko in družino, je dala predlog zakona o spremembah in dopolnitvi zakona o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti v letosnjem letu. Za 2. členom naj bi se dodal člen 2. a, ki bi zagotavljal rast pokojnin in nadomestil brezposelnih tudi v primeru, ko v dveh zaporednih mesecih mesečna rast cen ne preseže treh odstotkov. S členom 4. a pa naj bi zagotovili, da se upravičencem, ki prejemajo pokojnine in nadomestila do višine okrog 20 tisoč tolarjev, omogoči rast po sistemskem zakonu, ce je ta ugodnejša. Ta člen naj bi zajel 35

odstotkov vseh upokojujencev. Tako bi zagotovili socialni mir v tej populaciji, je povedala Metka Kamer-Lukac, saj bi jim zagotovili večjo varnost, posebno najbolj ogroženim.

O tem so razpravljali tudi na včerajšnji novinarski konferenci Združene liste. Ivan Sisinger, poslanec Združene liste v državnem zboru, je predlagal, naj vlada umakne iz obravnave interventni zakon o usklajevanju pokojnin. Menil je, da pri upocasnitvi rasti plac ni treba sprejemati se tega zakona, saj so pokojnine vezane na rast plac. Povedal je, da bodo v ponedeljek na seji odbora za delo, zdravstvo, socialno politiko in družino vztrajali, da najkasneje do 30. junija, ko preneha veljati interventni zakon o placah, začnejo usklajevati pokojnine po sistemskem pokojninsko-invalidskem zakonu.

To pomeni, da bi se pokojnine usklajevale z rasto plac zaposlenih, ne pa po eskalacijski lestvici (vezanost na rast življenjskih stroškov). Poslanci Združene liste zahtevajo, naj bi bilo usklajevanje vezano na 85-odstotno povprečno plačo zaposlenih. Miran Potrč je se dodal, da je njihov namen graditi sistem s čim manj intervencijami, in sicer tako, da se v predhodnih dogovarjanjih upošteva tudi argumente interesnih skupin v parlamentu in javnosti.

AVSTRIJA

"Zelena luč" za zakon o privat-radiu!

Koalicijski sporazum

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Dolgo je trajalo, zdaj je na mizi vladni osnutek, razposlan v preverjanje. Iz dolgoletnih razprav o ukinitvi državnega radijskega monopola ORF, ki so potekale v prvi vrsti med zalozniki časopisov, političnimi strankami in predstavniki ORF, je nastal vladni osnutek o zakonu za lokalni radio. S tem je izpolnjena tudi ena izmed zadnjih odprtih točk koalicijskega sporazuma med vladnima koalicijskima strankama SPÖ in ÖVP.

Vladni osnutek predvideva ustanovitev upravnega organa za radio, ki bo odločil o podeljevanju radijskih licenc. Le-te bodo razdane za obdobje pet let. Upravno-nadzorni organ bo ustanovljen pri Uradu zveznega kanclerja, predsedoval mu bo en sodnik, ostalih 16 članov pa predstavlja v parlamentu zastopane politične stranke ter socialne partnerje.

Potencialni interesi - časopisni zalozniki, se pravi dnevnik ali tedenski magazini - bodo lahko

z največ 33 odstotki udeležni pri eni lokalni radijski postaji, pri dveh nadaljnjih samo se z 10 odstotki. Za komercialno preživetje lokalnih postaj je predviden ali maksimalno 90 minut na dan. Delež reklame tudi ne sme presegati 12 minut na uro.

Vsega skupaj je v Avstriji na razpolago 18 prostih frekvenc, to sta približno dve na oddajniško območje. Le-to je (z izjemo Dunaja) bolj ali manj identično z mejami avstrijskih zveznih dežel. Za uveljavitev zakona o lokalnem radiju je potreben sklep avstrijskega parlamenta, ki ga pričakujejo se letošnji poletni. Potem bo se ustanovljen upravno-nadzorni radijski organ, pri katerem bo mogoče vložiti prošnjo za dodelitev frekvence. V najboljšem primeru bi proti koncu leta 1994 lahko začele obratovati prve privatne lokalne radijske postaje.

Na to priliko najpade že dolgo čaka vrsta iniciativnih interesov, ki v preteklih letih niso sedeli križem rok.

KOROŠKA / ELEKTRONSKI MEDIJI

Boj za večjo prisotnost

(Večjezičen?) celodnevni program

IVAN LUKAN

CELOVEC. Masovni mediji, predvsem elektronski, so v današnjem času za razvoj kulturnih in narodnostnih identitet velikega pomena, saj so hkrati tudi zrcalo nivoja političnih, socialnih in gospodarskih odnosov v družbi, med večino in manjšino. Za to je ta tema posebnega pomena tudi za narodnostne skupnosti, konkretno tudi za koroske Slovence. Obe osrednji politični organizaciji koroskih Slovencev, ki se desetletja zahtevata večjo prisotnost v avstrijskem radiu in na avstrijski televiziji. In to več kot upravičeno, saj znaša v letu 1993 radijski oddajni čas za slovensko narodnostno skupnost na Koroskem dnevno komaj 50 minut (samo v sredah so slovenskemu oddelku "podarili" se doatno uro - op. ured.), za televizijsko oddajo "Dober dan, Koroska" pa je od 2. aprila leta 1989 dalje na razpolago tedensko 30 minut.

Tako za predsednika Narodnega sveta koroskih Slovencev in predsednika narodnostnega sveta za koroske Slovence pri Uradu zveznega kanclerja Matveža Grilca, kot tudi za predsednika Zveze slo-

venskih organizaciji na Koroskem Marjana Sturma, je sedanja ureditev nezdružna. Programi ORF bi morali biti zrcalo celotnega dogajanja znotraj slovenske narodnostne skupnosti, to pa da je mogoče samo z celodnevni programom, sta v pogovoru za Republiko poudarila oba predsednika. Tak celodnevni radijski program, ki bi moral ostati v okviru ORF, bi po mnenju obeh predstavnikov tudi ne samo izboljšal jezikovno kompetenco koroskih Slovencev, marveč prispeval tudi h kulturni in narodni samozavedi ter k socialni in družbeni integraciji slovenske narodnostne skupnosti na Koroskem.

Gilc: Narodnostni svet za koroske Slovence je na skupno starih sejah odločno in s pristankom tudi večinskih strank sprejel sklep oziroma poziv zvezni vladi, da se v novem radijskem zakonu v programskem naročilu za državni radio (ORF) upoštevajo tudi narodnostne skupnosti v Avstriji ter da bi le te bile deležne rednih oddaj, vključno oddaj s področja ljudskega in mladinskega izobraževanja. Zato je potrebna

razširitev sedanjega skromnega oddajnega časa na celodnevni spored, zvezna vlada pa naj bi tako razširitev - po zgledu drugih evropskih držav - finančno zagotovila s posebno letno postavko v zveznem proračunu.

Poleg zahteve osrednjih slovenskih organizacij po razširitvi slovenskih oddaj v ORF, se je na Koroskem v zadnjih mesecih pojavil še širši medijski koncept. Delovna skupnost slovenskih socialdemokratov je izdelala načrt za celodnevni radio, ki pa bi zajel ne samo korosko regijo, marveč celoten alpe-jadranski prostor, torej Avstrijo, Slovenijo in Italijo. Ta "Radio sosedstva" naj bi oddajal v treh jezikih (slovensko, nemško in italijansko) in s tem ugodil takojšnji želji koroskih Slovencev po večjem obsegu slovenskih oddaj oddaj. Z uvedbo nemškega in italijanskega programskega bloka pa bi radio popeljal se integracijske procese v središču Evrope in tako zblizeval v tem prostoru živeče narode in ljudi, meni predsednik slovenskih socialdemokratov Tomaz Ogris.

POGOVOR / KRAMMER

Zasebni radio perspektiva za Slovence?

Zasebnopravni projekt

IGOR SCHELLANDER/IVAN LUKAN

DUNAJ - Karl Krammer, tiskovni referent avstrijskega zveznega kanclerja in tako rekoč Vranitzkyjeva desna roka, je medijski strokovnjak z ameriško prakso ter dolgoletni zastopnik zvezne vlade v kuratoriju ORF. Pri kovanju vladnega osnutka za lokalni radio je bil važna oseba.

Gospod Krammer, kot kanclerjev tiskovni referent ste seznanjeni z zahtevami slovenskih organizacij in tozadevnim pričelom narodnostnega sveta. Kakšne možnosti vidite za ureditev celodnevne radijskega sporeda za slovensko manjšino?

Ne glede na to, da že imamo slovenski spored v okviru ORF, imam za to zahtevo veliko razumevanje. Vendar mislim, da je boljše počakati na dokončni sprejem zakona o lokalnih radijskih postajah, ki predvideva ustanovitev deželnih, regionalnih radijskih postojank. Na Koroskem je stevilno prostih frekvenc omejeno, zato bi predlagal, da Slovenci pravočasno zaprosijo za

svojo frekvenco. Nekaj med sabo povezanih lokalnih postaj bi lahko pokrivalo celotno področje, kjer živijo Slovenci. Pri Uradu zveznega kanclerja bo ustanovljena za razdajo frekvenc pristojna komisija, in lahko si predstavljam, da bo tak prosi dala prednost.

Bi slovenki oddajnik v takem primeru lahko računali na državno podporo?

Konstrukcija takega oddajnika bi morala biti vsekakor zasebnopravna. V okviru javnopravne ustanove ORF je takšen projekt težko izvedljiv. O podpori zasebnopravnega radijskega projekta, tako mislim, se bo dalo z manjšino vsekakor razpravljati. Slovenska narodna skupnost se bo morala sama odločiti za njej ustrezno varianto: za ORF - tu je morda izvedljiva razširitev slovenskega sporeda, vendar ne celodnevni program - ali pa odločitve za zasebni radio. Pri financiranju zasebnega radija, tako si lahko predstavljam, bi se do gotove mere lahko vključila vlada.

NOVICE

Delovno srečanje notranjih ministrov Slovenije in Avstrije

CELOVEC - Prihodnji torek, dne 23. marca 1993, se bosta v dvojezičnem kraju Globasnica na južnem Koroskem sestala notranja ministra Slovenije in Avstrije, Ivo Bizjak in Franz Löschner. Delovnega pogovora v gostišču Juenna bodo na obeh straneh prisostovali tudi visoki uradniki, koroski deželni glavar Christof Zernatto pa bo za udeležence sestanka pripravil sprejem. Za zaključek srečanja je predvidena podjaska diskusija o tematični beguncev in varnosti ob meji ter populacijska politika v Avstriji in Sloveniji. Diskusije se bodo poleg slovenskega notranjega ministra Bizjaka udeležili tudi nekdanji avstrijski minister za obrambo in podpredsednik novoustanovljenega avstrijsko-slovenskega društva Friedhelm Frischenschlager, sekijski sef avstrijskega ministrstva za notranje zadeve Manfred Matzka, vodja urada za begunce pri slovenski vladi Renato Krajnc ter predsednik avstrijske dobrodelne organizacije Volkshilfe Josef Weidenholzer.

Delavska zbornica in ARBÖ proti omejitvi hitrosti

CELOVEC - Koroska delavska zbornica in tudi avtomobilska organizacija ARBÖ sta se izrekla proti načrtovani omejitvi hitrosti na južni avtocesti navzdol Vrbskega jezera na 100 km/h. Predsednik zbornice Josef Quantschnig meni, da bi bil učinek takega ukrepa skorajda neopazljiv. Predlagal je, naj se namesto omejitve hitrosti pospešeno nadaljuje gradnja zaščitnih objektov proti hrupu.

Uspešna akcija Kelag

CELOVEC - Koroska elektricna družba Kelag je v zadnjih mesecih izvedla uspešno akcijo. Iz posebnega sklada za varčevanje energije je deželna družba prispevala skoraj 10 milijonov silingov pri nakupu novih, varčnih gospodinskih strojev. Kot poroča tiskovna služba Kelag, je podjetje doslej podprlo nakup skoraj 8000 zasebnih gospodinskih strojev, akcija pa bo po vsej verjetnosti podaljšana.

Italijansko podjetje se bo naselilo v Borovljah

BOROVLJE. Italijansko podjetje Carinzia d' Oro iz Vicenze se bo lahko naselilo na 12.000 kvadratnih metrov velikem zemljišču v bližini areala Kestag, ne pa na bivšem industrijskem zemljišču samem. To je soglasno sklenil borovljski občinski svet na svoji zadnji seji. Odborniki so hkrati odklonili vsakako naseljevanje podjetij v tako imenovanem zaščitnem območju vode in s tem sledili argumentaciji slovenskega odbornika Petra Waldhauserja.

DUNAJ / EVROPSKA SKUPNOST

Kritika na račun Avstrije

Govor ambasadorja ES

DUNAJ - Corrado Pirzio-Biroli, dunajski ambasador Evropske skupnosti, je v svojem govoru v avstrijskem parlamentu v okviru informacijske ankete o Evropski skupnosti imel tudi nekaj kritičnih pripomb glede gledanja Avstrije na proces evropske integracije in konkretno na porces pristopa Avstrije v sedanjo Dvanajsterico. Na sporedu so bila sicer socialna vprašanja in trenutno stanje pogajanj v Bruslju, poslušalci pa niso bili le parlamentarni poslanci, temveč tudi člani državnega zbora in deželni zborovi ter prominentne osebnosti, kot na primer dunajski kardinal Franz König.

Ambasador Evropske skupnosti Corrado Pirzio-Biroli je nekoliko korigiral izjave, s katerimi je v preteklih dneh bil citiran v avstrijskih medijih. Seveda Evropska skupnost potrebuje tudi Avstrijo, je dejal (dunajsko časopisje ga je dan poprej citiralo z narezo izjavo), vendar je hkrati vse države kandidatke z zelo jasnimi besedami posvaril: "Bilo bi napačno domnevati, da je Evropska skupnost v tako veliki meri odvisna od načrtovane razširitve, da bi lahko sprejela izjemne ureditve, kot na primer v primeru Danske.

Spomnil je, da tako imenovano Hench-poročilo Evropskega parlamenta iz lanskega leta dobesedno pravi: Skupnost ne bo mogoče s pogajanjem preusmeriti nazaj. Pristopa z raba-

tom ne bo."

Pirzio-Biroli pa je tudi opozoril na to, da mnoga vprašanja, na primer skupna varnostna politika, tudi v okviru Evropske skupnosti, se niso dokončno rešena. Zato tudi nima smisla, če se Avstrija danes opredeljuje in odloča za takšno ali drugačno obliko nevtralnosti ali opuscanja nevtralnosti, saj bodo odločitve o bodoči obliki evropskega varnostnega sistema sprejete na skupni konferenci starih in novih članic v letu 1996.

Kot smo poročali, je kancler Vranitzky dejal, da bo prav ta sklep odločilen za dokončno odločitev Avstrije glede njene nevtralnosti.

CELOVEC / KAMPANJA

10.oktobrska mrzlica sredi meseca marca...

Časopisi proti nevoljnim politikom

IVAN LUKAN

CELOVEC - Koroska Kronen-Zeitung, socialdemokratski dnevnik KTZ, ter tudi koroska delavska zbornica nadaljujejo z masivno propagando za razglasitev 10. oktobra za dela prostega deželne praznika. Omenjena dnevnik sta v ta namen - gre namreč za praznovanje plebiscitne zmage nad Slovenijo leta 1920 - zbrala nekaj desetstisoč podpisov, med njimi tudi najvišjih koroskih politikov.

Dnevnik sedaj od koroskih kot tudi zveznih politikov zahteva, naj sedaj izpolnijo dane obljube ter

da prislijo avstrijski parlament, da bi le-ta čimprej izglasoval zakonske odredbe.

Predsednik zbornice Josef Quantschnig je celo zahteval, da mora "zadeva 10. oktober" že na dnevni red naslednje seje avstrijskega parlamenta. Kronen-Zeitung pa je medtem začela s brezprimerno gonjo proti politikom, ki imajo do tega občutljivega vprašanja drugačen, sožitju obeh narodov na Koroskem bolj naklonjen odnos. Dnevnik politikom odkrito očitava, da jim je "stranka pomembnejša od domovine"...

DUNAJ / AFERA NORICUM

Nedolžni kancler in prenatrpan koledar

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Kaj je vedel kancler, in kdaj je za to zvedel...? Osrednji vprašanji pri včerajšnjem nadaljevanju sodne obravnave v zadevi Noricum, s katerimi sta se morala ubadati bivši sef avstrijske vlade Fred Sinowatz in njegov branitelj Walter Schuppich. V preteklem tednu se je proces začel s predvajanjem 406 strani dolge obtožbe s strani državnega tožila, ta tedno so na vrsti govorili obtožbenih - poleg Sinowatza sta to biva ministra Blozha (notranje zadeve) in Gratz (zunanje zadeve). Predvčerajšnjim so se branilci vseh treh obtoženih politikov sklicevali na neprisotnost sodisce in na koočljivo okolico, da tožilstvo skuša

politične odločitve in napake inscenirati kot kriminalno dejanje.

Temu ustrezno je včeraj pred sodiščem nastopil tudi Fred Sinowatz. V tri četrt ure dolgem zagovoru je najprej orisal življenjsko pot in obveznosti politika, dokler se ni ustavil pri konkretnih okoliščinah leta 1985 in 1986, ko so menedžerji državne industrije odvijali ilegalno prodajo orožja v vojskujoci se Iran. Danes, tako Sinowatz, vsi delajo tako, kot da je to bila edina zadeva, s katero bi se morala ukvarjati takratna vlada. Dejansko pa je kanclerja v takratni delovni dobi bremenila vrsta problemov: izdelava ustreznih osnov za takratno malo vladno koali-

cijo s svobodnjaki, posledice jedrske katastrofe v Černobilu, kriza v državnem jeklarskem koncernu VeW, gigantični skandal s ponarejanjem vina na Gradiscanskem, potreba po uvajanju nove ekološke politike. Sporna prodaja orožja v tem razburkanem času prav gotovo ni bila glavna tema, pravi Sinowatz, ki se v smislu obtožbe počuti nedolžnega.

To hoče tudi dokazati - s pomočjo svojega prenatrpanega takratnega temenskega koledarja. 11. julija 1985 - torej tedaj, ko je takratni avstrijski ambasador v Atenah Herbert Amry s svojimi alarmantnimi diplomatskimi depesami na osnovi svojih virov informiral

Urad zveznega kanclerja o polnem obsegu ilegalne transakcije z orožjem - prav gotovo ni prišlo do kriznega sestanka med kanclerjem, notranjim in zunanjim ministrom, na katerem naj bi padel sklep o prikrivanju afe, pravi Sinowatz. Isti dan se je namreč šele počeli vrniti iz Bruslja, in tudi v naslednjih mesecih je imel - nastevaje jih porotnikom - toliko terminov in obveznosti, da za takšen sestanek ni mogel imeti časa. Sodnik ga je nato konfrontiral z izjavami (že) obsojenih menedžerjev državne industrije, čes da so za kupcijo dobili zeleno luč vlade. Sinowatz: "Te izjave si enostavno ne morem razložiti..."

AVSTRIJA / TUDI DVA KOROŠKA PREJELA LETOŠNJO KUNTSCHAKOVO NAGRADO

PRIZNANJE ZA MEDKULTURNO RAZUMEVANJE

TAMARA DEU/IGOR SCHELLANDER

institucijami in njenimi pravnimi temelji ter skušal nacela solidarnosti in subsidiarnosti, dve temeljni naceli katoliške socialnega nauka, videti v kontekstu ES.

Nagrajenec je izbrala posebna znanstvena komisija, katere predsednik prof. dr. Herbert Schamböck je ob vsakem nagrajencu spregovoril nekaj besed in utemeljil izbiro komisije. Eno glavnih nagrad je dobila Katja Sturm-Schnabl, docentka na dunajski slavistiki, za svoje habilitacijsko delo o ustanovitvi dunajske slavi-

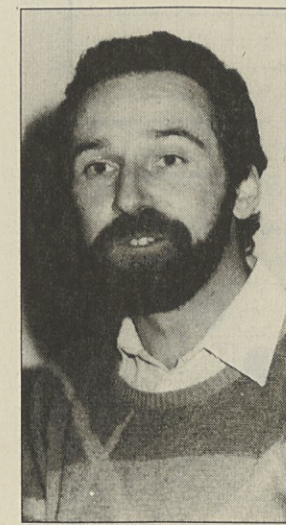
stike, Slovincu Franu Miklosicu, in njegovi korespondenci z južnimi Slovani. V skladu z osnovnim vodilom Kuntschakovega nagradnega fonda, to je težnja k medkulturnemu razumevanju, je delo slavistke izzvalo veliko zanimanja. Nad 3000 pismom iz dalekosežne Miklosiceve korespondence je Katja Sturm-Schnabl dokumentirala in obsirno komentirala. V jedru gre za Miklosicevo dopisovanje z nad 300 ose-

bnostmi iz kulture in znanosti tedajnega časa v zvezi s prebujajočimi se južnoslovanskimi narodi in jezikovnoznanstvenimi in kulturnopolitičnimi vprašanji. Ta korespondenca je izvrsten primer znanstvene metakomunikacije, ki dovoljuje dober vpogled ne samo v razvoj osebnosti znanstvenika Miklosica, temveč kar v celotni razvoj slavistične stroke 19. stoletja. Hkrati pa to delo prav zaradi današnje tragedije na Balkanu dobi-

va posebno dimenzijo, saj Sturm-Schnablavo zelo nazorno izpostavlja prizadevanja slovenskega filologa za kulturno emancipacijo južnih Slovanov.

Priznanje za svoje delo je dobil tudi ravnatelj dušnopastirskega urada v Celovcu, Joze Marketz. Njegovo delo o prispevku Cerkev k sožitju med obema narodoma na Koroskem je zanimivo predvsem zato, ker Marketz odkriva nove dimenzije socialne strukture in kulture na Koroskem. Drugace receno, Cerkev poimenuje za

edino in najbolj prisotno institucijo v družbenem življenju posameznika na Koroskem in ve, da je prav ta tudi edina ustanova, kjer sta oba naroda, nemški in slovenski, v enakopravnem položaju. Toda to ne izključuje možnosti konfliktov. Prav nasprotno: Marketz problem dušnega pastirstva ne vidi samo z vidika nemško-ali slovensko govorečih, temveč tudi z vidika tistih, ki se ne priznavajo niti k enemu niti k drugemu. Pri tem avtor uporablja novo definicijo ("med pozicijami").

Pepe Marketz

OZN za mir

DUNAJ - Včeraj sta albanski zunanji minister Serreqi in avstrijski zunanji minister Alois Mock podpisala meddržavni sporazum o zaščiti investicij in zračnem prometu. Mock je ob tej priložnosti poudaril avstrijski interes nad razširitvijo odnosov ter podpori političnih reform in stabilnosti v Albaniji. Podpore vredne so zlasti male države, tako Mock, pri katerih reforma političnega in gospodarskega sistema ne bi smela spodleteti zaradi manjkajočega investicijskega kapitala.

Serreqi je nato na tiskovni konferenci govoril o slabšajoči se ekonomski situaciji v svoji državi in o krizi na Balkanu. Albanija da je zaščitna sila zatiranih kosovskih Albancev, kot največjo nevarnost pa vidi, da bi vojni v Bosni in Hercegovini sledila eskalacija na Kosovu. Albanija priznava sedanje meje, njena konkretna nujna zahteva v interesu mirnega razpleta napetosti pa je namestitve mirovnihi čet OZN na Kosovu.

NOVICE

Casablanca ima nezavidljivi rekord prometnih nesreč

RABAT - Med marošskimi mesti ima Casablanca nezavidljivi rekord prometnih nesreč, saj jih je bilo leta 1991 kar 12 tisoč, v njih pa je življenje izgubilo 283 oseb. Istega leta je bilo v vsem Maroku 36.400 prometnih nesreč, ki so povzročile smrt 3.103 oseb, ranjenih pa je bilo več kot 53.000 oseb. Po teh podatkih so maroške ceste med najnevarnejšimi na svetu, saj po statističnih izračunih maroški avto »ubija« petnajstkrat več kot italijanski, enajstkrat več kot v ZDA in osemkrat več kot v Franciji. Po trditvah tajnika Vsestranskega odbora za preprečevanje prometnih nesreč Abdelhamida Abu Suka nimajo se dokončnih podatkov za lansko leto, po vsemu sodeč, pa se je število nesreč in mrtvih še povečalo.

Rezali so bombo; devet mrtvih na Kitajskem

PEKING - Ko so delavci neke livarne v kitajski pokrajini Hebei z varilnim aparatom poskusili razrezati veliko bombo, je prišlo do strahotne eksplozije, v kateri je življenje izgubilo devet oseb, del livarne se je zrušil, eksplozija pa je poškodovala tudi 80 bližnjih stanovanjskih hiš.

Visoke denarne kazni za obiskovalce prostitutk

SYDNEY - V Queenslandu, ki za razliko od drugih avstralskih zveznih držav prepoveduje prostitucijo, so sedaj razsiriili kazenske norme proti prostitutkam tudi na njihove kliente. V Brisbaneu in na bližnji Zlati obali je policija zajela pet klientov, ki so bili obsojeni na denarne kazni od 300 do 500 avstralskih dolarjev (od 334.000 do 557.000 lir). Nove zakonske norme predvidevajo tudi zaporne kazni od treh do sedmih let. Queenslandski notranji minister John Braddy je obzvaloval, da se vedno ne uspejo kaznovati predvsem »zvodnike in parasite, ki živijo na račun tega trgovanja s cloveskim mesom«. Kriminolog Paul Wilson pa je opozoril sodstvo, da bodo s takimi ukrepi zadali smrtni udarec turizmu, ki bi preko noči izgubil vse goste iz Japonske.

Fragment Lincolnevega rokopisa prodali za 190 tisoč dolarjev

SAN FRANCISCO - Fragment Lincolnevega rokopisa iz njegovega poslednjega govora, ki vsebuje le šest vrstic so na neki dražbi v San Franciscu prodali za 190 tisoč dolarjev (približno 300 milijonov lir). Na isti dražbi so za 40 milijonov lir prodali pismo črnega voditelja Malcoma X.

INDIJA / JEZ NA NARMADI

Po verskem še ekološki fanatizem

BARODA (INDIJA) - Ogromen, siv in pretec se nad indijsko reko Narmada dviguje jez. Ta zelezobetonska gmota pa je že mesece v ospredju ostre konfrontacije med ekološkimi gibanji in indijsko zvezno vlado, ki hoče s tem jezom dokončno premagati kronično sušo v zvezni državi Gujarat. Umetno jezero bo zalilo 39 tisoč hektarjev in prisililo kakih 300 tisoč ljudi, da zapusti svoj rodni kraj. »Projekt ni popularen«, trdi Medha Patkar, ki vodi gibanje za rešitev Narmade. Pred dnevi so ekološki z vrsto manifestacij v dolini reke Narmade preprečili ljudi, naj ne zapustijo svojih domov, ko se bo zacela voda dvigovati.

Ob hindujskem integralizmu se sedaj indijska vlada mora spoprijeti tudi z ekološkim, ki je po vsemu sodeč prav tako skrajni in pripravljen na najhujše. V New Delhiju trdijo, da bo jezero Sardar zagotovilo pitno in namakalno vodo za 20 milijonov ljudi. Projekt Sardar je od sedaj zaposlil en milijon delavcev in bo po vsemu sodeč odpravil katastrofalne suše na tem območju. Vlada pa se zaradi odpora ekologov nahaja v izrednih težavah. Svetovna banka, ki je od sedaj financirala ta

prejekt, je že sporočila, da bo treba poskrbeti za »poglobljene studije« o »ekoloških in cloveskih posledicah tega projekta«. O nadaljnjem financiranju bodo odločili konec meseca, vlada v New Delhiju pa že proučuje možnost alternativnih financiranj.

Narmada izvira v Amarkantaku v zvezni državi Madia Prades in se po 1300 kilometrih izliva v Arabsko morje v Kambajskem zalivu severno od Bombaja. Iz severa proti vzhodu se druga za drugo zvrstijo različne pokrajine. V zgornjem toku Narmada teče skozi pustinsko pokrajino, kjer so crede drobnic in kamel ob zlitih poljih edino bogastvo, v srednjem toku postaja rastje bolj bujno tokler se ne najdemo v pravem tropskem pragozdu. Na tem območju je po trditvah ekologov 200 tigrov in 150 pticij vrst ter ogromno jelenov. Tu je tudi ogromno svetisc boginje Narmade in prav zaradi teh, je baje ekologom uspelo ljudi prepričati, da so pripravljeni zrtvovati svoja življenja, le da ne nastane jezero Sardar. Preprosti ljudje ne razumejo, da morajo zapustiti svoje domove in svetišča za obco korist. Jezero bo namreč zalilo območje, kjer suše ne občutijo.

ZDA / NOV REKORD NA TEKMOVANJU, KI VSEBUJE TUDI NEKAJ MISTIČNEGA IN

Iditarod: 10 dni na saneh preko Alaske

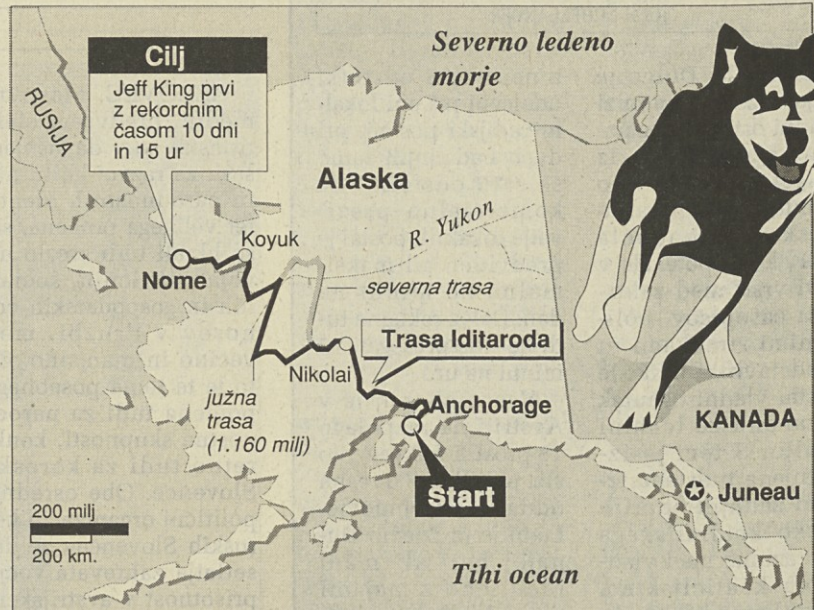
YERETH ROSEN, REUTER

NOME, Alaska - Jeff King, 37-letni klepar, je z rekordnim časom zmagal na letosnji tekni sani s pasjo vprego Iditarod (iditarod v eskimskem jeziku pomeni zelo oddaljen kraj); prejšnji rekord je potolkel za cele štiri ure. S svojimi sanmi, ki jih je vlekel enajst psov, je King prispel na cilj 1.161 milj dolge tekne (1.868 km) v 10 dneh, 15 urah, 38 minutah in 15 sekundah, to je v skoraj štiri ure krajšem času od Svicarja Martina Buserja, ki je na tej tradicionalni tekni zmagal lansko leto. Tokrat je bila konkurenca zelo ostra. Drugouvrščen Dee Dee Jonrowe je prisel na cilj pol ure za zmagovalcem in je prav tako potolkel dosedanj rekord.

King je v prejšnjih letih že zmagal na vseh podobnih tekmovaljih, vendar zmaga na Iditarodu je bila, kot je sam dejal, zanj »najslajša«. »Nekaj mističnega in magičnega je v tej tekmi,« je dejal, ko je prisel na cilj utrujen, a nadvse zadovoljen. Sicer pe je King dejal, da je komaj nekaj ur pred prihodom na cilj ugotovil, da je Jonrowe njegov edini resni tekmeč, saj so vsi ostali zaostajali za več ur ali celo dni. Za seboj sta pustila znane tekmovalce, med temi stokratno zmagovalko

Susan Butcher in petkratnega zmagovalca Ricka Swensona. Oba sta upala v hitro tekmo, z malo svežega snega, ki bi ne upočasnil vpreg in z milo temperaturo. Vendar ju je King presenetil. Tretji je tako prispel na cilj Rick Mackey iz Alaske, nato pa se je zvrstilo še 54 vpreg.

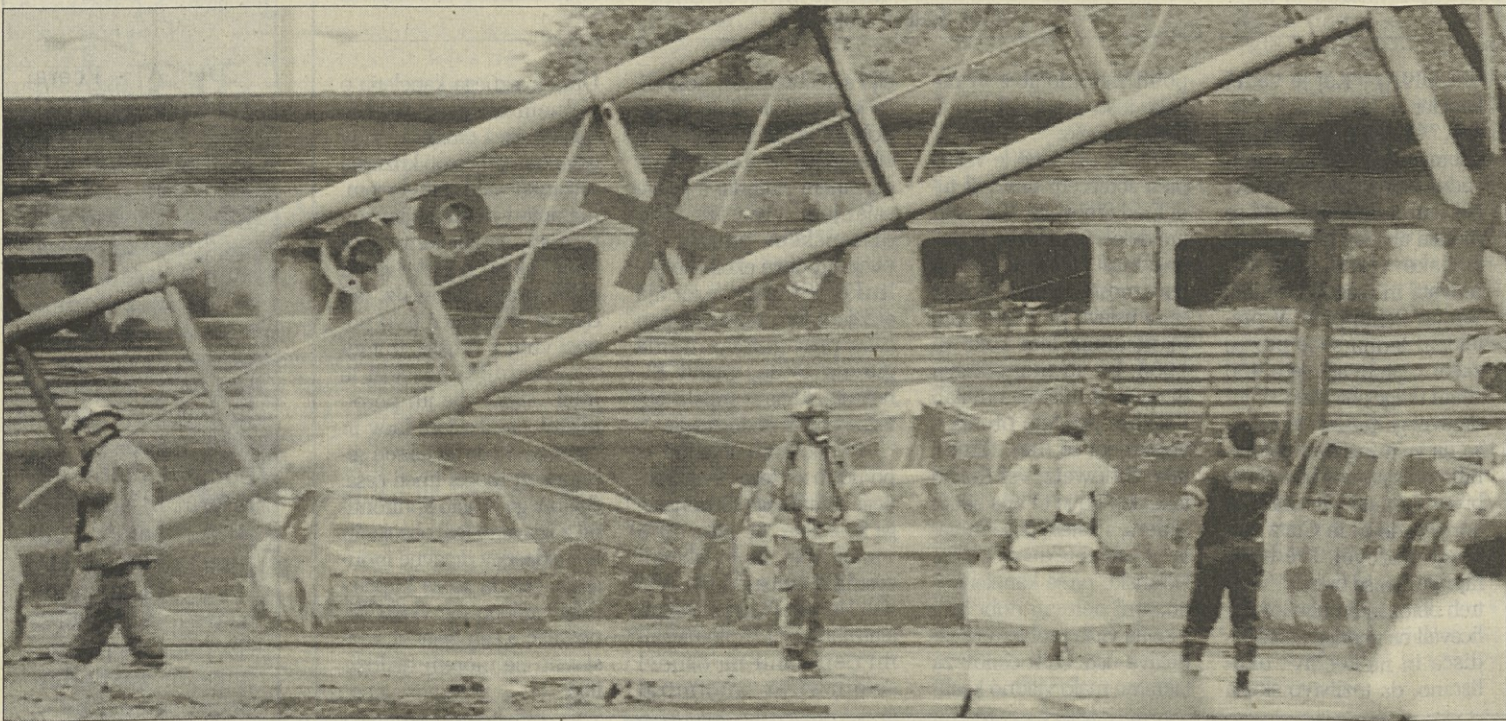
Tekmo Iditarod so letos priredili že enaindvajsetič. Prvo leto je zmagovalce prispel na cilj po več kot 20 dneh, sedaj pa se je čas za pot od Anchorage do Noma po eni izmed dveh tras (letos so sankali po južni trasi) zmanjšal za polovico.

ZDA / NA NEKEM ŽELEZNISKEM CESTNEM PREHODU NA FLORIDI

Vlak v avtocisterno

V strahoviti eksploziji z gorivom polne cisterne je življenje izgubilo šest oseb

NEW YORK - Šest oseb je izgubilo življenje zaradi včerajšnjega trčenja vlaka v avtocisterno na nekem železniskem prehodu v floridskem Fort Laderdaleu. Kot je sporočila neka krajevna televizijska postaja se je na vlaku nahajalo več kot sto potnikov. Po trditvah nekega očitca je bila avtoci- sterna ustavljena prav na tratinah, ko je z veliko hitrostjo prispela železniska kompozicija. Strojevodja je zaman pritisnil na varnostne zavore, hitrost je bila prevelika, tako da je lokomotiva celno trčila v avtocisterno, ki je bila polna goriva. V trenutku je cisterna kot ognjena zoga zletela v zrak, kar vzbujala sum, da je prevzajala bencin.

BRAZILSKI AFRO-KATOLIŠKI SINKRETIZEM

Boginja morja lemanjã je postala Devica Marija

OLIVIERO PLUVIANO / ANSA

SAO PAULO - Nova »afro-katoliška« liturgija, ki meša brazilska crnska božanstva z Devico Marijo in krščanskimi svetniki, ima v cerkvi kalabrijskih izseljencev v Sao Paulu enega glavnih centrov promocije. Nasa Gospa Achiropitska, ki jo je leta 1921 ustanovil piemontski duhovnik Don Orione, se nahaja v središču italijanske četrti Bixiga. To je cerkev z osmerokotnim tlorisom in freskami iz evangelija v tropski različici. Tu ne donijo orgle, namesto njih se cuje bobne in pete molitve boginji lemanjã, ki v novi brazilski »crnski pastoral« odgovarja Devici Mariji. Daruje se maso »Axe«, ki v terminologiji crnskega verovanja Candomblé in Umbanda odgovarja »življenjski energiji. Kot navaja župnik Antonio Aparecido da Silva, ki ga verniki iz Bixige imenujejo kar don Toninho in ki je prvi temnopolti dušni pastir italijanske četrti, je taka masa »ekološki obred, s katerim se obogati vezi z naravo in svojim telesom, kar so temelj-

ne prvine crnske kulture, ki jih je treba valorizirati tudi v katoliški cerkvi.« Pri peti molitvi verniki rabijo besede iz jezika afro-brazilske sužnje. Oxalã je nas Gospod dobrega konca, Oxossi je sv. Jurij, Ogum je sv. Anton, Lansã je sv. Barbara, Obaluayê je sv. Hieronim, hudič pa je Exu. »Ta originalen sinkretizem med afriškimi božanstvi in krščanstvom je prisoten vse od kolonialnih časov«, razlaga don Toninho, ki je docent teologije na univerzi v Sao Paulu. »Brazilske sužnje so dobili ta kompromis, da so v stoletjih ohranili spomin na svoja plemsenska verovanja. Sele sedaj Cerkev priznava in podpira ta sinkretizem.« 2. februarja se je prvič tradicionalna procesija Nase Gospe »dos Navegantes« (pomorscakov) spremenila v afro-katliško praznovanje boginje morja lemanjã. »Papež je v Santo Domingu bil bolj napreden od brazilskih skofov, ko se je zavzel za krščanstvo, ki bi bilo bolj vezano na krajevne kulture«, navaja don Toninho.

PRIPRAVILA: SILVO KOVAC

Vodoravno:

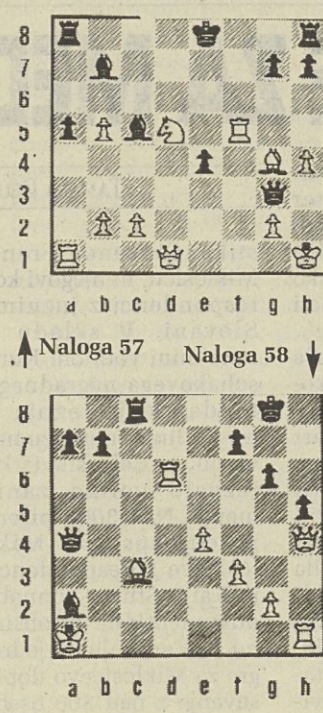
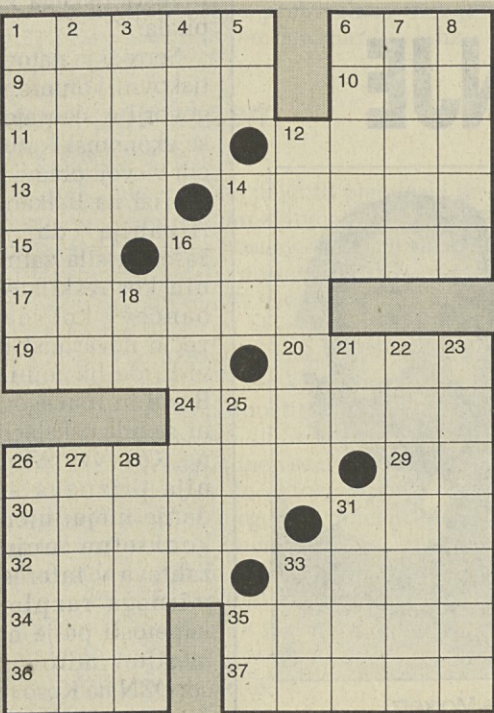
1. nemski skladatelj, rojen na današnji dan leta 1873, mojster kromatične polifonije in kontrapunktnih oblik (Max), 6. pritok Rudolfovega jezera v Afriki, 9. srednja stran kovanca ali svetinje, 10. poljski slikar (Eugeniusz), 11. seme ali semenu podoben trd plod, 12. ime ameriškega risaneke TV junaka Simpsona, 13. ameriški pesnik in pisatelj (Edgar Allan, Kroker), 14. rimska boginja usode, 15. kratka za opus, 16. prometno in trgovinsko središče v Ukrajini, 17. najbolj razširjeno brenkalo, 19. vrsta zita, 20. jezero na Skotskem, v katerem domnevno strši posast (Loch), 24. pokojnik, 26. material za pripravo ležišča zivini, 29. avtomobilska oznaka Turcije, 30. stavek, 31. južnoameriška tropska kukavica, 32. predmolilec v moseji; tudi duhovna čast kalifov, 33. prsica, prenasalka bolezni, ki sesa kri sesalec in ptic, 34. mongolski vladarski naslov, 35. listavec z vijoličasto rjavimi cvetovi, 36. bivanje, bit v filozofiji, 37. benigna bula z vreco, v kateri je tekočina.

Ness, rajnik, stelja, TR, poved, anl, Imam, klop, kan, brest, ens, cista

Navpčno:

1. spranja, 2. lantanid z znakom Eu, 3. ime ameriškega filmskega igralca Hackmana, 4. Hercegovce, 5. začetnici nemškega kemika Zsigmondyja, 6. planota v ameriških zveznih državah Arkansas in Missouri, 7. ime gledališkega igralca Okorna, 8. osminka tiskovne pole, 12. hrvaška pokrajina med Donavo in Dravo, 14. dvojica, 16. glavno mesto nizozemske province Severne Holandije, 18. začetnici zadnjega »Jamesa Bonda« Daltona, 21. glavni stevnik, 22. težava, neprijetnost, 23. napisana predavanja, razmnožena za studente, 25. pogán, 26. ime ameriškega filmskega režiserja Leeja, 27. slovenski pesnik in politik v Avstro-Ogrski (Lovro), 28. ameriška filmska igralca (Linda), 31. mesto ob reki Gard v južni Franciji, 33. tekočina v zilah, 35. prva soglasnika abecede.

REŠITEV

Sahovska naloga st. 57

PLANINC - GERENSKI / Varna 1970

Crni kralj je ostal sredi sahovnice nezavarovan in tudi grozje črne dame, ki je vdrla v beli tabor, ne morejo zaustaviti napada belih figur. Tokrat je naloga za reševalce odgovoriti na vprašanje, kako je vele mojster Planinc, ki je na potezi, izvedel zaključno zmagovito kombinacijo.

Sahovska naloga st. 58

MAKOV - VAZENJIN / Novosibirsk 1976

Kdo bo hitrejši v napadu na osamljenega kralja? Beli, ki je na potezi, vidi svojo priloznost na osmi vrsti ob pomoči crnopolnega lovca na diagonalni a1 - h8. Bo crnemu uspelo zavarovati kralja in v protinapadu zmagati? Naloga se glasi: Beli matira nasprotnika!

Rešitev naloge st. 55

Zavarovanega crnega kralja je potrebno speljati na tanki led, ki se kaže na občutljivem polju c5. Beli zato najprej s potezo 1.Lc7! usmeri na to polje crno damo 1...Dc7: Crnemu je grozilo 2.Db7 mat. Na 1...Tc7: pa sledi 2.Db7+! Tb7: 3.Tc5: mat. V partiji je se sledilo: 2.Tc5:+ Dc5: 3.Db7+ Ka5: 4.Ta1 mat!

Rešitev naloge st. 56

Da bi izločil belo damo iz obrambe sedme vrste, beli s potezo 1.Td7! najprej zrtvuje trdnjavo. Po srejetju zrtve 1...Ld7: pa sledi se zrtve dame 2.Dg7+!! in po 2...Tg7: Ne pomaga 2...Sg7: 3.Sf6+ Kh8 4.Sf7: mat! Beli nadaljuje v zrtvenem stilu 3.Tg7+ Sg7: in zaključi z elegantnim matom belih »lipčancev«: 4.Sf6+ Kh8 5.Sf7: mat!

ARHEOLOGIJA / ZGODBA O TEM, KAKO JE OETZI PADEL Z LEDENIKA NARAVNOST V MEDIJSKI CIRKUS

Težave ledenega moža ali evropska znanost v slabi luči

PAUL G. BAHN, KATHARINE EVERETT

Truplo iz neolitika, ki so ga leta 1991 odkrili v alpskem ledeniku, je vzbudilo precej pozornosti. Tisto, kar se je z najdbo dogajalo v preteklih osemnajstih mesecih, pa kaže evropsko znanost v slabi luči.

S prvimi uradnimi in drugimi poročili o odkritju prazgodovinskega »ledenega moža« v Alpah so se pojavili tudi dvomi in vprašanja v zvezi z okoliscinami najdbe in samim odkritjem. Mumificirano truplo, ki mu danes pogosto pravijo kar Otzi, sta nasla 19. septembra 1991 nemška turistična v bližini priljubljene gorske poti na nadmorski višini 3.200 metrov. Bilo je ujetjo v led, poleg telesa pa so ležali se predmeti iz usnja, kremenca in lesa.

Truplo je ostalo na mestu, kjer so ga našli, se cele štiri dni po odkritju. V tem času si je najdbo ogledalo vsaj 22 ljudi, nekateri pa so Otzija poskušali izvleči iz ledu. Ze tedaj je bilo očitno, da je truplo zelo staro. Izkop je posnela avstrijska televizijska ekipa: telo so izsekali iz ledenega groba s cepinom in smučarskimi palicami, ga zavili v polivinil in s helikopterjem prepeljali v dolino. Kasneje so ugotovili, da je ležalo na italijanski strani meje.

Naslednjih 24 ur je bilo truplo v mrtvašnici innsbrskega univerzitetnega Instituta za sodno medicino, kjer so ga fotografirali -

in otipavali - lokalni novinarji. Dan kasneje so arheologi ugotovili, da je sekira, ki so jo našli ob trupu, bronasta. Otzi bi potemtakem sodil v začetek drugega tisočletja pred našim stetitjem. Kmalu se je na trupu pojavila plesen, zato so ga

danes. Predmete, ki so jih našli ob trupu, so odnesli v Rimsko-germanski muzej v Mainzu.

Z metodo radioaktivnega ogljika so ugotovili, da je

do 40 let in visok med 156 in 160 centimetrov.

Vzroka smrti ne bo lahko odkriti, saj je natančna prvotna lega trupla neznan. Brzkone je bil Otzi izcr-

tem truplom pa ni tako. Nekoliko so poškodovane le ustnice in nos, kar gre pripisati tlaku zaradi gibanja ledenika po dolini.

S tem scenarijem pa je

ka tkiva in celo oči, torej ga mrhovinarji se niso napačili. To lahko razložimo tako, da ga je zelo hitro prekrila tanka plast snega - kar je v nasprotju z domnevo o toplem vetru.

Otzijevo telo je poleg tega tudi popolnoma nepro-

so neposredno povezani z neopravičljivim zaostajanjem resne znanstvene raziskave.

Eden od razlogov za zaostanek je prerokanje avstrijske in italijanske strani okoli lastništva. Obzalovanja vredno je, da je znanost zrtev lokalnih interesov v odsotnosti panevropske oblasti. Čeprav so odgovorni z innsbruske univerze zagotavljali, da bodo k raziskavi pritegnili strokovnjake z vsega sveta, prevladujejo v ekipi Nemci in Avstrijci. Le redki med njimi so doslej ze imeli opravka s tako starimi najdbami, cela ekipa je vrh vsega se slabo medsebojno povezana. Izvedenci iz drugih držav bi zanesljivo pospešili preiskavo, poleg tega pa bi bili najbrz pripravljeni raziskavo sofinancirati. Innsbruska univerza ima težave z zbiranjem denarja, kar raziskave dodatno zavira.

Avstrijski tisk je objavil vrsto polresnic in obtožb, zato je Otzi padel z ledenika naravnost v medijski cirkus. Sprva se je zdelo, da bi se dalo s truplom lepo zaslužiti, zdaj pa je ta možnost očitno splavala po vodi. Skupini odvetnikov, ki naj bi se pogajali z mediji, se ni posrečilo zbrati osembe vredne vsote, a je vseeno zavrnila več resnih ponudb televizijskih hiš in zalozb. Tudi znanstvena periodika skoraj nima dostopa do uradnih podatkov in laboratorijev, kjer raziskava poteka. Po drugi strani pa naj bi odvetniki terjali za svoje usluge od innsbruske univerze kar 4 milijone silingov. Dekan pravi, da si včasih zazeli, da bi prijel kramp in Otzija se enkrat pokopal. Leto in pol po odkritju je na voljo zelo malo podatkov o trupu in drugih najdbah. Tisti, ki se ukvarjajo s truplom, se ne morejo dogovoriti, kako naj bi vzeli vzorce notranjih organov. Predmeti, ki so jih

predali Oddelku za anatomijo. Tamkajšnje osebe ga je ovilo z rjuhami, prepojenimi s fenolom, nato pa so ga spravili v hladilnik s temperaturo -6 °C, kjer je se

najdba stara od 5.100 do 5.300 let. Otzi torej sodi v pozni neolitik, kar je v skladu z ocenami, ki temeljijo na morfoloških lastnostih trupla. Mož je bil star od 25

pan in je zmrznil. Očitno je bilo truplo mumificirano (dehidrirano), se preden ga je prekril led. Tkiva teles, ki jih odkrijejo v ledu, so navadno preobrazena, s

povezanih kar nekaj nejasnosti. Nekateri dvomi so neposredno povezani z zmedo, počasnostjo in neprevидnostjo v prvih dneh po odkritju. Nekateri obiskovalci najdišča so znatno poškodovali truplo, saj so ga med drugim tudi skoraj v celoti izvlekli iz ledu in ga nato potisnili nazaj.

Težave so tudi druge. Naceloma bi morali hkrati določati starost Otzija in predmetov, ki so jih našli poleg trupla. Starost slednjih do danes ni znana, saj delujeta anatomske in arheoloske institut neusklajeno. Sistematična analiza artefaktov bi znatno pripomogla k razjasnitvi položaja, vendar česa takega zdaj še ne načrtujejo.

Rezilo kovinske sekire, ki so jo sprva imeli za bronasto, je v resnici bakreno, kar se bolj ujema s starostjo trupla. Čudno je, da je 12 od 14 Otzijevih puscic le napol izdelanih, prav tako pa tudi lok; vsi dobro vemo, da človek v visoke gore ne jemlje odvečnih stvari. Po drugi strani je ostalo orožje, bodalo in sekira - ze precej izdelano. Nenavadno je tudi, da je truplo goli. Zakaj so oblačila našli drugje kot truplo? To bi bilo lahko povezano z vzrokom smrti, saj se ljudje s hipotermijo slečejo.

Se večja uganka je ohranjenost trupla. Celo najpogostejši ledeniki se obnovijo vsakih 500 ali 600 let in pri tem izvržejo vse, kar vsebujejo. Vsako telo, ki ga najdemo v ledenikih, je praviloma razkosano. Deli so razmetani na površini, ki pogosto presega 100 m². Zaradi velikega statičnega tlaka v ledeniku,

konvekcijskih tokov, sušilnih tokov in skalovja se zdi skoraj čudežno, da je to telo ostalo nedotaknjeno več kot 5.000 let. Celo če verjamemo, da ga je nekoliko zadržala depresija, v kateri so ga našli, je zadeva skrajno neverjetna. Ker so ledeni oklep Otzija razbili, ni mogoče ugotoviti, kdaj je truplo prekril led.

Prav tako je ze od samega začetka presenetljivo stanje telesa. Po uradni hipotezi je truplo mumificirano topli veter, jesenski fen; vednar pa je videti nekoliko neverjetno, da bi bil na nadmorski višini 3.200 tak veter se dovolj topel, da bi lahko izsušil truplo. Otzi ima ohranjena se vsa meh-

spolnih organov. Morda so odpadli ob izkopu; mogoče je tudi, da je bil Otzi skopljen ze pred smrtjo. Krozi jo namreč govorice, da so v zadnjični odprtini trupla našli spermo, kar naj bi raziskovalci skušali skriti. Najbrz se jim zdijo te trditve preveč smešne, da bi nanje odgovorili, vseeno pa bi bilo dobro prej ali slej v zvezi s tem slišati nedvoumno uradno mnenje.

Kritiki dosedanje analize najdbe sicer ne govorijo odkrito o možnostih, da je truplo ponaredek. Hkrati se zdi, da ne bi bili presenečeni, če bi se izkazalo, da gre za dobro premisljeno potegavščino. Brzkone je ta domneva le nekoliko pretirana: vsi dvomi in govorice

nasli avgusta lani na istem mestu, so v zmrzalovniku v Rimu, in ne skupaj z drugimi artefakti v Mainzu.

Stevilnih možnosti za raziskave niso vključili v projekt, zaostajanje prepričljivih odgovorov pa je spodbudilo najrazličnejše govorice o ponaredku, kar meče slabo luc na vso arheologijo. Da bi resili, kar se resiti da, bi morali kmalu začeti z resno analizo, pri kateri bi sodelovali najuglednejši specialisti z vsega sveta. S tem naj bi iz enkratnega in skoraj čudeznega odkritja dobili čimveč podatkov, kar bi končno razpršilo dvome v zvezi z okoliscinami Otzijeve najdbe. (Prired. A. M.)

Z G O D B A 1 5

Čarobnost nadzorovanih in lucidnih sanj

BOJAN RAUTER KOSIC

Ko je Filozof prodir v svet lucidnih sanj, se mu je zdelo, da se mu je odprl nov svet. V njem namreč ni veljal skoraj noben fizikalni zakon, kajti Filozof je lahko svobodno letel nad pokrajinami, prodiral skozi zidove in se brez skode potapljal v morske globine, se spreminjal v živali in druga bitja ter pocenjal vse, kar se mu je zljubilo. Povrh tega je bila kvaliteta teh njegovih doživljanjev nepri-merno višja kot v njegovem vsakdanu, prav taka pa je bila tudi njegova sanjska percepcija: intenzivna, prodorna in jasna. Filozof je v svojih kontroliranih sanjah tudi marsikdaj »videl«, ce je le dovolj dolgo in nepremično zrl predse in ce ga sprememba percepcije ni preveč predramila. Videl je pokrajine, kako se spreminjajo v morje svetlobe, rastline, kako sevajo svoje življenje, ter cloveska in zivalska bitja v obliki dinamičnih svetlečih se teles jajčaste oblike. Ko je usmeril pozornost na svoj trebuh, je zacutil, kako iz njega seva nekakšna energija, ki jo je cutil kot cutno tipalko in voljno energijo hkrati. Z njo se je lahko dotikal oddaljenih stvari in cutil njihove vibracije; ko si je zazelel, da se s to stvarjo kaj zgodi, si je preprosto zamislil obliko spremembe, nakar je skoncentriral svojo voljo na področje popka ter jo usmeril na predmet - ta se je v istem trenutku pričel spreminjati po Filozofovi volji. S pomočjo energetskega snopa iz trebuha se je lahko tudi sam premikal po sanjskih prostorih. Z njenim koncem se je recimo oprjel vrha oddaljene planine, nakar je popustil njeni elastičnosti ter se v trenutku znašel tam. Prav tako se mu je velikokrat posrečilo, da se je voljno odlepil od svojega uspavanega telesa in iz ptičje perspektive raziskoval svoje stanovanje, se metal skozi okno ter se podajal na zanimive »astralne« izlete. Vcasih je s sanjskim dvojnikom obiskal kakega znanca in ga skušal opozoriti na svojo nevidno navzočnost z ropotanjem in kricanjem. Velikokrat se mu je tudi zgodilo, da je na postelji, s katere se je dvignil v »zrak«, ugledal svoje spece telo. Privrkat se je pri tem močno uprl, nakar se je ze kmalu navadil na tovrstno »dvojnost«, tako da se je s »telesom« na postelji nazadnje celo spogledoval in pogovarjal. Skratka, Filozof je ze v slabem letu dni skušil vse tiste care kontroliranih lucidnih sanj, o katerih je bil bral v knjigah Carlosa Castaneda; postal je mojster svojih sanjskih psihičnih moči... Čeprav so ga lepote sanjskega sveta neizrekljivo pritegnile in mu ukradle marsikatero noc, pa na osnovni namen svojega prodora v svet sanj vendarle ni pozabil. Ampak problem je bil v tem, da se svetleca se vizija, v kateri je Filozof ugledal najustrežnejši abstraktni miselni model, s katerim bi si lahko pojasnil se nepojasnjena dejstva sveta, ni in ni hotela več pojaviti. Racunal je na to, da jo bo lahko nekako izzval, toda ko je fiksiral svojo sanjsko pozornost in ustrezno prilagodil napetost očesnih mišic, se je praviloma pojavila ze znana svetleca se mreža, značilna za »videnje« objektivnih energetskih silnic. Z obliko in velikostjo tovrstnega svetlobnega fenomena ni mogel voljno operirati; ni je mogel voljno povečevati in pomanjševati, zadrževati posameznih elementov ter jih vstavljati v slike dejstev, ki jim je zeled dognati njihove strukturalne in dinamske zakonitosti. Voljno operiranje s svetlečimi se elementi in njihovo inteligentno skladije z dejstvi sveta pa je bil za Filozofa edini zanesljiv kriterij o tem, ali je svetleca se vizija abstraktni model ali zgolj »videnje«. Nato pa jo je neko noc končno zagledal - in sicer na vrhu sanjskih stopnic, po katerih se je sicer ze velikokrat vzpenjal, zeled napojiti se z močjo zlatorumene svetlobe, ki je sevala iz ozkega skalnega vhoda, vklesanega v živo skalo. Ampak dotlej se mu je le redko posrečilo priti do vrha, pa se takrat se je njegovo spogledovanje s svetlobo vselej slabo končalo, bodisi zaradi njegove sikkosti ali pa zaradi hudobije nenavadnih bitij, ki so strazila vhod. Tokrat pa je imel srečo, kajti vstop v svetlobo je bil prost. Vrgel se je vanjo in zacel naprezati oči. Sprva je videl zgolj meglo, ze cez kratak cas pa je zacel razločevati obrise vibrirajočih mehurčkov, ki so se zaletavali drug v drugega, se prežemali, združevali in ločevali. Mehurčke je lahko po volji ustavljal in pospeševal, pomanjševal in povečeval. Vedel je, da zaznava abstraktni model v njegovi najcistejši obliki. Izkoristil je dragoceno priloznost in se napojil z najfinejšimi podrobnostmi njene podobe. Odtlej je v svojih sanjah velikokrat poiskal stopnice in preživel lepo stevilo nočnih ur v zlati svetlobi, tem enkratnem viru najvišje modrosti. Tako je dobil izpopolnil in ustalil svoj miselni model - ki ga je zaradi njegove univerzalne uporabnosti imenoval UNIVERZALNA PARADIGMA - ter z njim pojasnil marsikako novo dejstvo sveta. A njegov cilj, namreč razjasnitev najtežjih znanstvenih orehov (magnetizem, gravitacija, cas...), je se zmeraj ostal neizpolnjen. Za njihovo razjasnitev bi namreč moral imeti pred očmi stabilno sliko številnih dejstvenih podatkov hkrati, povrh pa se jasno in fleksibilno sliko univerzalne paradigme; za kaj takega pa je bila njegova misel preveč nestalna, predstave pa preveč medle in trenutne. Filozof je zagotovo vedel, da krivda ne leži v nekakšni pomanjkljivosti njegovega miselnega modela, temveč v nečem drugem: v beganju njegove pozornosti, v nesposobnosti stabilne koncentracije in zadrževanja živih predstav. Kje je vzrok tovrstnega beganja, Filozofu ni bilo treba dolgo odkrivati: nasel ga je v svoji »notranjosti«, v psihični strukturi, ki je poleg pozornostnega beganja generalna splošen notranji nemir njegovega bitja. Ukinitev tega generatorja je bila torej Filozofova naslednja naloga. Ko jo bo opravil, mu bo resitev Uganke Kozmosa kot na dlani.

FILOZOFIJA

Bobbio o ksenofobiji: III. ideološka substanca

MIRO KOČAN

Te dni so mi prijatelji iz Torina poslali krajsi zapis o pogovoru, ki so ga imeli v liceju Massimo d'Azeglio z največjim živcem italijanskim filozofom, dosmrtnim senatorjem Norbertom Bobbiam. Na tej soli je predaval o Negativnih pojavih v današnji evropski družbi, poslušali pa so ga tako profesorji kakor dijaki. Sam je bil pred približno 65 leti dijak na tej soli.

Iz teh zapisov sem pripravil pricuici prispevek, to pa iz dveh razlogov: ker je slo za tematiko, ki tako ali drugače zadeva vso Evropo (in kajpak tudi Slovenijo) in ker jo je razvijal človek, ki steje v nosilno skupščino zdajšnje evropske filozofske misli. Vemo, da je Norberto Bobbio nekaksen liberalni socialist (sam se zadnje case rad predstavlja s takim nazivom), da je v bistvu »levičar«, toda ne v ortodoksnem smislu, da pa je zmeraj ohranil »ustavljajalno« stike z »naprednim liberalizmom«. In kaksne so bile njegove glavne misli?

Sicer je analitično govoril o razizmu, antisemitizmu in ksenofobiji, na posled pa je pojave obravnaval skozi celostno prizmo ksenofobije; glede razizma namreč izhaja iz dveh postavk: obstoja različnih etničnih skupnosti, se pravi iz etnocentrizma, saj si posamezne etnične skupnosti prizadevajo za prevlado, ter iz obstoja skupnosti, ki se imajo dobesedno za »superiorne« in poklicane, da »vodijo«. Prav te so najbolj nevarne; kolonializem, pozneje pa nacizem (nekoliko manj tudi fašizem) so bili njihov proizvod.

Toda, pojasnjuje Bobbio, današnji razizem ni

ma veliko opraviti z »ideologijo«. Nastaja namreč zaradi »objektivnega« stanja, v katerem živimo: nenehno smo v stiku s tujci, na trgu je vse večja konkurenca, v gospodarstvu smo prica opazni recesiji, »življenjske« perspektive niso ravno obetavne. Tu

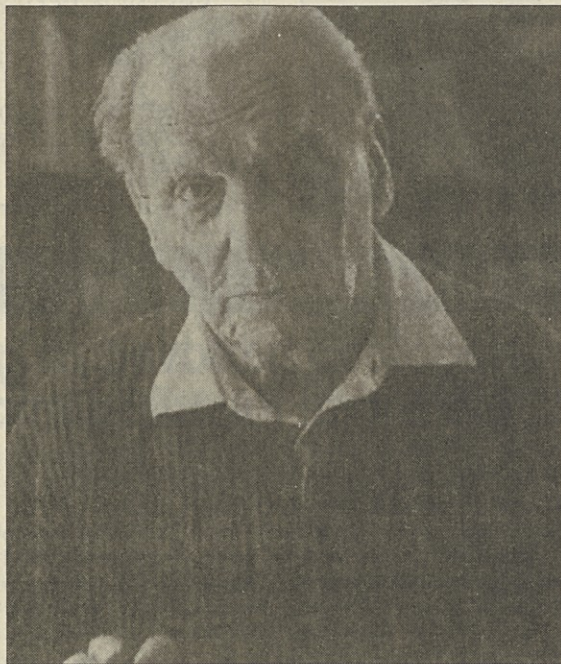
Demokracija, podčrtuje Bobbio, je zasnovana na vrednotah »univerzalizma«, se pravi, da se zavzema za »odprto« družbo, za strpnost in doslednost proti nasilju. Demokracija je tako rekoč »inkluzivni«, politični sistem, ne pa »ekskluzivni«, kakrsen je

stopnjuječi se pojav: tako se je pri volitvah (kot primer) se v preteklem stoletju dogajalo, da so najprej volili »bogati sloji«, nato se tisti, ki so znali »brati in pisati«, sledili so kot upravičenci do volitev »moški«, naposled pa se zenske. Zdaj, poudarja Bobbio, je napočil trenutek, ko se moramo odločiti o tem, da bi svoj glas oddajali tudi »tujci«.

Toda Bobbio upošteva stvarne razmere; pravi namreč, da ima tudi demokracijo »vključevanje« svoje meje, kakor jih ima »strpnost«; domiselno ugotavlja, da ni mogoče prenasati tistih, ki se prenasati ne dajo; gre potemtakem za tako rekoc »omejevalne ukrepe«, za katere pa je seveda odgovorna oblast, ki je neposredno poklicana, da le varuje »človekove pravice«. Skratka, naloga civilne družbe je, da iztrebi mrznjo ali predsodek.

Mnenje tega eminentnega filozofa je, da ne bi smeli tako rekoc »kriminalizirati« naziskinov, saj jih bomo, če jih bomo zaceli surovo preganjati, spravili resnično na slabo pot, na to, da bodo družbi v breme. Skratka, pojav je po Bobbijevem mnenju treba reševati »strpno«, s čisto pragmatičnega stališča, ne pa izhajajoč iz kake ideološke predpostavke.

Sodobna je kajpak vredna razmisleka; zanesljivo imamo filozofe in sociologe (ter psihologe, zgodovinarje in druge), ki nemara ne delijo tega mnenja in so nosilci odločnejših pogledov; pomembo pa je, da je Bobbio vrgel kamen in spodbudil filozofsko misel, seveda zlasti v Evropi, kjer je ta pojav najbolj zgoc, da se poglobi in skusa se bolj korenito razčistiti ta fenomen.

Norberto Bobbio

KOŠARKARSKA NAPOVEDI / D LIGA

Za Kontovelce derbi upanja z Intermuggio

Borovci bi si radi že v Porcii zagotovili obstanek

VANJA JOGAN

Do konca košarkarskega prvenstva D lige manjka natanko se sedem kol, zapleteno in popolnoma odprto pa ostaja vprašanje tako glede napredovanja, se bolj pa glede nazadovanja, kjer je trenutno v precej neugodnem položaju Kontovelce.

Banova ekipa je na predzadnjem mestu skupno z Udinesejem in Staranzanom, dve točki več pa ima goriski Arte, ki naj bi bil tista ekipa, katero naj bi Kontovelci prehiteli. Grilanc, Civardi in ostali bodo ponovno igrali na domačem parketu, naloga pa je tokrat ne bi smela biti nepremostljiva, saj bodo imeli nasi oprava z milskim Interjem, ki mirno počiva na šestem mestu in nima več nobenih ambicij. Kontovelci bi se radi obeh nemalodolžili za visok poraz (99:72) v Miljah, med tednom pa je spet treniral Stefan Gulic. Bo končno igral?

Matematično se ni izven nevarnosti niti Bor Radenska, ceprav ima že dvajset točk, najbrž pa bi Sancerovi ekipi zadostala le še ena, kvečjemu dve zmagi in tudi matematika bi potrdila, da so belozeleni izven nevarnosti. Borovci bodo skušali zmagati tudi v Porcii (v prvem delu so Smotlak in ostali zmagali za 11 točk), zanimivo

pa je, da je po več mesecih začel trenirati tudi Andrej Pieri, ki nima več težav s poskodbo hrbta. Kratke pogovore smo izpeljali z igralcem Kontovelce Petrom Sternim.

Letos si moral zaradi avtomobilске nesreče dalj časa mirovati tako, da prvih deset tekem nisi igral. Ob povratku pa si si kmalu priboril mesto in si vedno igral solidno. Katere so tvoje košarkarske vrline, kaj pa ti še manjka?

Menim, da sem se kar hiter in zagrižen. Po drugi strani sem na žalost tehnično dokaj nepodkovnan (vodenje, uporaba leve roke), saj v mladinskih kategorijah nisem imel primernih trenerjev, ki bi me lahko naučili vseh potrebnih osnov in sedaj to se vedno občutim.

Marsikdo se sprašuje, kako si igral pred mesecem dni v Vidnu, ko si samo v prvem polčasu dosegel kar 22 točk, ob koncu pa 29...

Sovpadala sta dva faktorja, in sicer sem naletel na »čudežen« dan, ko sem vse pocenjal z veliko lahkoto, obenem pa sem imel večjo minutazo, ker so bili nekateri soigralci odsotni.

Borovci so se skoraj stoodstotno že izognili izpadu, Kontovelci pa je še v slabih vodah. V čem niste

Peter Sterni (foto KROMA)

se na višini za to kategorijo?

Mislím, da smo se že zelo dobro odrezali, saj nam ni ob začetku prvenstva nihče poveril velikih sans. Treniramo z veliko intenziteto in ne bomo popustili do zadnjega kola. Rešitev bi bila za nas velika nagrada, saj imamo veliko mladih, ki so se neizkušeni, pod košema pa se večkrat občuti pomanjkanje kaksnega visokega igralca.

V prvem delu prvenstva ste v Miljah gladko izgubili zaradi slabe igre v prvem polčasu. Kako bo jutri?

Enostavno nimamo alternativ. Z zmago lahko se

naprej upamo v obstanek, poraz pa bi lahko že bil usoden, saj manjka do konca le še sedem tekem, na sporedu pa imamo tudi nekaj »nemogočih« srečanj z vodilnimi.

NAPOVEDI - Peter Sterni

Campoli - Jadran Tkb +6
Matchwinner: Rauber (3.zbran); top scorer: Merlin (5); nad pričakovanjem: L.Emili (6).

Porcia - Bor Radenska +4

Matchwinner: Carbonara (2); top scorer: R.Smotlak (5); nad pričakovanjem: M.Simonc (8).

Kontovelce - Intermuggio +10

Matchwinner: Civardi (9); top scorer: Grilanc (14); nad pričakovanjem: Turk (3).

St. Azzurra - Cicibona Plaster +14

Matchwinner: Cupin (5); top scorer: Semen (4); nad pričakovanjem: L.Bajc (9).

Sokol Warm - Fiamma +10

Matchwinner: Skerlavaj (4); top scorer: Stanisa (2); nad pričakovanjem: Tercon (4).

Breg - Inter 1904 +6

Matchwinner: M.Salvi (6); top scorer: Korosec (8); nad pričakovanjem: Krevatin (6).

Dom Simek - Largo Isonzo +2

Matchwinner: Kosuta (4); top scorer: Jarc (2); nad pričakovanjem: Dornik (1).

KOŠARKA / PROMOCIJSKA LIGA

Bregu še gori pod nogami

Cicibonaši spet po starem? 3.zaporedna zmaga Sokola?

Promocijsko prvenstvo se počasi približuje zadnji fazi, težko pa se bo še kaj bistvenega spremenilo, saj se je tudi v zadnjem kolu potrdilo, da ima vodilna Barcolana že na stečaj odprta vrata za prestop v višjo ligo. Tudi najbližji zasedovalci so se položili orožje (glej presenetljiva poraza Santosa in Cicibone v prejšnjem kolu), tako da bodo tudi tokrat najzanimivejši razpleti v spodnjem delu lestvice, kjer se v prejšnjem kolu ni nič premaknilo.

Glede naših postav bo Cicibona skušala spet zaigrati v najboljšem slogu, za zmago proti ze dalj časa okrnjeni postavici Stelle Azzurre (odsotni so Agostini, Ziberna in Spolaore) pa bo najbrž dovolj tudi 80% najboljših igrarjev, ki so v prvem delu prvenstva pokopali (100:68) iste nasprotnike v najboljši postavi.

Kljub temu, da so Brežani v prejšnjem kolu potegnili krajši konec, jih na lestvici ni nihče ujel, saj so ostali konkurenti za obstanek tudi izgubili. S tem v zvezi se lahko Cancianijeva ekipa zahvali Sokolu, ki je zaustavil Scoglietto, Vatočeva ekipa pa bo ponovno igrala proti nizkouvrsnemu nasprotniku in z morebitno zmago bi spet podarila

nekaj kisika Bregu. Nabrezinci so v prvem delu prvenstva z veliko težavo premagali Fiammo, ki je klonila le s točko razlike (63:62).

Nadvse primerno pa bi bilo, da bi Brežani tudi sami poskrbeli za izboljšanje svojega nezavidljivega položaja na lestvici, saj je trenutno stanje (St. Azzurra in Lega Nazionale 14, Breg 12, Scoglietto, Libertas in Fiamma 10) povsem izenačeno in se odprto za vse možnosti. Corbatti in ostali imajo pred seboj se precej zahtevnih tekem in tudi v medsebojnih obračunih je položaj vse prej kot rožnat: 0:2 (154:182 v kosih) s St. Azzurro; 0:2 (170:212) s Fiammo; 0:1 (67:86) z Libertasom; 1:0 (86:61) s Scogliettom; 2:0 z Lego (175:161). Opozorjamo, da nazadnja zadnji dve uvrstitvi ekipi, v primeru istega števila točk na lestvici pa bo odločil medsebojni obračun. Jutri bodo Brežani gostili Inter 1904, ki je novembra premagal izredno okrnjeno peterko Brega s »sramotnimi« sedemdesetimi (skoraj) točkami razlike.

Na goriskem bo Dom Simek igral doma proti ekipi Largo Isonzo, ki ima na lestvici štiri točke več od nase ekipe in torej gotovo niso nepremagljivi (VJ).

ODBOJKA / MLADI

Združena ekipa Soča Valprapor že prvak

Povratni derbi naraščajnikov spet osvojil Valprapor CDR

DECKI

Valprapor Soča Kmečka banka - Soča Valprapor Posojilnica Sovodnje 0:3 (1:15, 10:15, 8:15)

VALPRAPOR SOČA: G. in R. Lutman, J. Plesničar, Braione, Cernic, Frandolic, Lukež.

SOČA VALPRAPOR: Makuc, Bonan, Gravnar, A. Plesničar, Devetak, Cernic, Muzič.

Po prelahko osvojenem prvem setu so igralci Soče Valprapor precej popustili, to pa so njihovi mlajši nasprotniki izkoristili, zato da so si privoščili zadostno doseg deset točk v enem setu, kar proti vodilnemu na lestvici se ne doja ravno pogosto. Prednost Soče Valprapor je vsekakor že takšna, da sicer že vnaprej pričakovan naslov, je zdaj tudi matematično dosežen.

OSTALI IZID 17. KOLA: Torriana - Acil 3:1, Libertas Cormons ni igral.

VRSTNI RED: Soča Valprapor Pos. Sovodnje 28, Torriana 18, Acil 14, Valprapor Soča Kmečka banka 4, Lib. Cormons 2.

PRIHODNJE KOLO: Acil - Valprapor Soča Pos. Sovodnje; Lib. Cormons - Torriana

DEKLICE

Play off

IZID 3. KOLA: Azzurra - Arcoel Fincantieri 0:3, Dom Imsa - Staranzano bo 24.3.

VRSTNI RED: Arcoel 6, Azzurra 4, Dom Imsa in Staranzano 0.

Tolazilna skupina
Volley club Monfalcone - Soča: 1:3 (12:15, 15:7, 13:15, 7:15)

SOČA: D. Vol, S. Pellegrin, V. Florenin, K. Devetak, E. M. in V. Cernic.

Socanke so drugič zmagale v končni fazi za uvrstitve od 9. - 14. mesta. Stopile so na igrišče prepričane v svoje možnosti, toda kmalu so se zavedale, da so bile nasprotnice v odlični formi. V drugem setu so nase postavile in so nasprotnice dobro organizirale napad. V 3. in 4. so nase spet zacele zagrizeno igrati in tako osvojile zmago. (S.P.)

OSTALI IZID 2. KOLA: Acil Ronchi - Cormons 3:1, Sanson ni igral, Grado je odstopil.

VRSTNI RED: Soča 4, Acil 2, Volley club, Cormons in Sanson 0.

PRIHODNJE KOLO: Sanson - Volley club, Cormons - Soča.

NARASCAJNIKI

Valprapor CDR - Olympia 3:0 (15:0, 15:7, 15:3)

VALPRAPOR: G. in R. Lutman, Plesničar, Pellegrin, Cernic, Lukež, Frandolic.

OLYMPIA: Manià, Dornik, Pipan, Komjanc, Klanjšček, Marini, Skorjanc.

Tudi povratni derbi je bil povsem v rokah mnogo bolj izkušenih valpraporovcev.

Dosti točk je Valprapor dosegel že z močnimi servisi.

Kapetan Olympie Loris Manià, ki je v svoji ekipi edini z nekaj več izkusnjami, je dejal: »Vedeli smo, da so oni močni in bolj izkušeni. V prvem setu smo malo zaspali, v drugem pa smo pršli k sebi, tretji pa je bil spet enosmeren«.

Kakorkoli že, prvenstvo je že pokazalo, da valpraporovci letos ne bodo naleteli na enakovredno konkurenco.

OSTALI IZID 5. KOLA: Fincantieri - Torriana 0:3.

VRSTNI RED: Valprapor CDR 15, Torriana 9, Olympia 3, Fincantieri -2.

PRIHODNJE KOLO: Torriana - Olympia (odigrana sinoci), Fincantieri - Valprapor CDR

NARASCAJNICE

Libertas Gorica - Dom Imsa 0:3

Po lahki zmagi proti objektivno sibejšemu nasprotniku so domovke utrdile svoj položaj v boju za play off.

OSTALI IZID 14. KOLA: Grado - Acil neod., Staranzano - Farra neod., Pizz. Italia - Fincantieri 1:2, Mossa - Sagrado 0:3.

VRSTNI RED: Grado 35, Dom Imsa 31, Staranzano 30, Farra 29, Sagrado 22, Pizzeria Italia 20, Lib. Gorizia 15, Fincantieri 8, Mossa 5, Acil 0.

PRIHODNJE KOLO: Dom Imsa - Pizz. Italia, Farra - Lib. Gorizia, Acil - Mossa, Sagrado - Staranzano, Fincantieri - Grado.

ODBOJKA / ČLANSKA POKRAJINSKA PRVENSTVA NA GORIŠKEM

V 1. moški diviziji (dve ali tri slovenske šesterke?) se obeta res zanimiv boj za napredovanje v D ligo

Med dekleti poraz okrnjene Olympie na važnem gostovanju v Ronkah - Derbi 2. divizije je osvojil Dom Imsa

1. MOSKA DIVIZIJA

V tem prvenstvu se je koncal kvalifikacijski del. Obračun je za slovenske sesterke odlične. Valprapor Vini Pintar in Nas prapor sta vsak v svoji skupini zasedla končno 2. mesto in se skupno z zmagovalcema skupine Fincantierjem in San Luigijem neposredno uvrstila v play off za napredovanje v D ligo, ta možnost pa se se ponuja Olympii Jestrine Pintar, ki je v A skupini osvojila 3. mesto in bo morala odigrati dodatno tekmo s Turriacom za določitev pete ekipe, ki bo nastopala v play offu. Iz boja za D ligo je od naših sester izločena le Soča Valprapor, vendar gre za sesterko, ki jo sestavljajo petnajst, sedemdesetletniki in so s svojimi nastopi povsem zadovoljivi.

Koncnica za napredovanje bo menda izredno zanimiva in tudi kakovostna. San Luigi ne skriva svoje želje, da bi spet nastopal v deželni ligi, potem ko se je odpovedal igranju v C-2 ligi. Fincantieri lahko tudi zaigra v D ligi, ker bo članska ekipa trziškega društva zanesljivo napredovala v C-1 ligo, Valpraporju bi nastop v D ligi tudi prišel prav in isto velja za Nas prapor in morebiti za Turjak, ki tu di ima za sabo lepo tradicijo. Samo za Olympio bi morebitni nastop v play offu pomenil le zaodsenje, ker pravilnik federacije ne dopusca enemu društvu, da bi hkrati nastopal v C-2 in D ligo.

Skupina A
Soča Valprapor Posojilnica Sovodnje - Mossa 1:3 (13:15, 15:10, 10:15, 7:15)

SOČA VALPRAPOR: Makuc, Bonan, Gravnar, Devetak, M. in S. Cernic.

V zadnji tekmi, ki ni več odločala o nicemer, je združena ekipa Socanov v okrnjeni postavi klonila pred Mossa. Fantje so zaceili zelo slabo (3:13), nato pa so si opomogli, izboljšali blok in pršli do 13:14.

Dobro so nadaljevali tudi v 2. setu, ki so ga tudi osvojili, v tretjem pa je bilo srečanje izenačeno vse do 10:10, ko so nasi popustili. Cetrti set je obetal nov preporod, a pri vodstvu s 7:1 se je pri Soci Valprapor hudo zataknilo in niso dosegli več niti točke. Omeniti je treba se zelo pristransko sojenje, ki je precej oskodovalo nase ekipo.

Obračun ekipe je

vsekakor odlične. Ceprav so vsi fantje šestnajstletniki, so v ligi kljubovali skoraj vsem nasprotnikom, nekaj časa pa so se celo potegovali za uvrstitve v play off.

OSTALI IZIDI 14. KOLA: Valprapor Vini Pintar - Intrepida 3:0, Olympia Jestrine Pintar - Galdini 3:1, Fincantieri - Acil 3:0.

KONČNI VRSTNI RED: Fincantieri in Valprapor Vini Pintar 26, Olympia Jestrine Pintar 18, Mossa 16, Soča Valprapor Posojilnica Sovodnje 14, Galdini 8, Intrepida 4, Acil 0.

Skupina B

Z zmago proti Turriacu (o tekmi smo že poročali v tork) je Nas prapor v zadnjem hipu obranil končno 2. mesto.

IZIDI 14. KOLA: Lib.

Cormons - Fossalon 3:0, Lib. Turriaco - Nas prapor 1:3, San Luigi - Corridoni 3:0.

KONČNI VRSTNI RED: San Luigi 24, Nas prapor 16, Lib. Turriaco 14, Torriana 12, Corridoni 10, Lib. Cormons 8, Fossalon 0.

1. ŽENSKA DIVIZIJA
Acil Ronchi - Olympia 3:0 (15:5, 15:10, 15:12)

OLYMPIA: H. in K. Corsi, Bratina, Cernic, Jussa, Princ, Bratini, Lutman.

V dvoboju s tretjeuvrščnim romskim Acilijem so goricanke zal potegnile krajši konec, ta nasprotnik pa jih je dohitel na drugem mestu, medtem ko ima zdaj vodilni Libertas Gorizia ze štiri točke prednosti. Zal je Olympia v tej zelo po-

membni tekmi nastopila brez Bulfonijeve, Cerniceva in Hadrijana Corsi pa sta igrali, ceprav se nista pocutili dobro (Cerniceva je igrala celo s temperaturo). Dobra dva seta je trajalo, preden so se igralkle znasle na igrišču, tedaj pa je Acil ze vodil z 2:0. Tretji set je bil izenačen, Olympia je ze vodila z 12:11, na koncu pa so vsa upanja pokopale napake na servisu in v sprejemu.

OSTALI IZIDI 10. KOLA: Lib. Cormons - Morarese 1:3, Villesse - Lib. Gorizia 0:3, Farra - Corridoni 3:1, Azzurra - Pieris 3:0.

VRSTNI RED: Lib. Gorizia 18, Acil Ronchi in Olympia 14, Farra 12, Corridoni in Villesse 10, Lib. Cormons, Morarese

Danes igra za vas Totocalcio

Mitja Čebulec

Mitja Čebulec (letnik 70) igra rokomet pri Krasu. S to športno panogo se je začel ukvarjati pri trinajstih letih, ko je s srednje šolo Kosovel zel več uspehov in bil obenem tudi izbran v državno mladinsko selekcijo. Zaradi poškodbe kolena je prenehal z igranjem, ponovno pa je postal aktiven lani, ko se je priključil članski ekipi Krasa v C ligo. Mitja je nekaj let igral tudi košarko (pri Poletu, Kontovelu in Ciciboni), rad pa tudi smuča in surfa. Prejšnji teden je Robi Smotlak zadel kar 10 izidov.

Atalanta - Lazio	X
Cagliari - Brescia	1X
Foggia - Ancona	1
Juventus - Inter	1
Milan - Parma	1
Pescara - Genoa	1X
Roma - Napoli	1X
Sampdoria - Fiorentina	1X
Udinese - Torino	X
Lecce - Bari	1X2
Spal - Bologna	X
Messina - Salernitana	1X2
Savona - Juve Stabia	2

Obvestila

PLAVALNI KLUB BOR
sklicuje 6. redni občni zbor v soboto, 27. t.m., ob 17. uri na Stadionu 1. maj v Trstu z naslednjim dnevnim redom: otvoritve in imenovanje delovnega predstveda, predsedniško poročilo, diskusija, poročilo nadzornega odbora in razrešnica, volitve, razno.
SD PRIMOREC
sklicuje danes, 19. marca, redni občni zbor ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebach.
SD BRIDINA
organizirala 28. marca avtobusni izlet v Sappado na zamejsko prvenstvo. Vpisovanje na sedežu Kluba, Proskeka ul. 131 na Opčinah v ponedeljek, 22. t. m. od 19.30 do 20.30.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

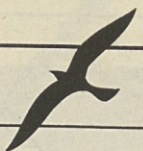
Negotova napoved za galop v Rimu V Firencih favoriti za zmago Lostiano

1. dirka (Turin): Incredibile Dy (skupina 2) je konj, ki ga bodo skušali premagati. Pri tem imata možnosti Herschel Walker (1) in Mint di Jesolo (X).
2. dirka (Padova): za zmago se bo boril Malinovo (1), velike možnosti pa ima tudi NomelDra (X). Presenečenje lahko pripravi Lancillotto RL (2).
3. dirka (Firenze): favoriti je Lostiano (2), pazi ti pa bo moral na Giulias Mo (X) in Lalli de Cor (1).
4. dirka (Neapelj): Lyst del Lupo (X) se bo boril za zmago, ce bo dobro startal, precejšen napre-

dek pa je pokazal Milor Ami (2), pozornost pa zasluži se Milone AF (1).
5. dirka (Rim): prognoza je zelo težka, v prednosti pa so De Ruggiero (1), Valloton (X) in Polimartin (2).
6. dirka (Pisa): med najboljšimi je gotovo Constanta (X), v skupini 1 zasluži pozornost Imperial King, v skupini 2 pa Silent Respect.
Dirka tris
NASI FAVORITI: 2) Vain to Resist, 7) Mr galactico, 17) Primitist.
DODATEK ZA SISTE-MISTE: 4) Hantayo Yo, 14) Lost Tepee, 6) Nodampiro.

Totip

1. — prvi drugi	2X 1
2. — prvi drugi	1 X2
3. — prvi drugi	2 X1
4. — prvi drugi	X 12
5. — prvi drugi	1 X2
6. — prvi drugi	X 12

NOGOMET / SINOČNJI TEKMI V POKALU UEFA

Real in Roma out

Igralci trenerja Boškova po ogorčenem boju z 2:0 izgubili v Dortmundu - Paris Saint Germain povsem nadigral Špance (4:1)

DORTMUND - Italijanski poznavalci in ljubitelji nogometa so si po uspešnih nastopih Parme, Milana in Juventusa v prejšnjih dneh obetali popoln pokalni uspeh italijanskih mostev, a v včerajšnji tekmi pokala UEFA jih je izdala Roma. V povratni četrtfinalni tekmi v Dortmundu so namreč igralci vodinskega trenerja Vujadina Boškova proti Borussia izgubili z 2:0 in ker so v Rimu zmagali le z minimalno prednostjo 1:0, so bili seveda izločeni. Roma ni igrala slabo in je imela tudi nekaj smole. Nemci so bili v prvem polčasu malo boljše, a povedli so se le v 41. minuti, ko je Schulz streljal z roba kazenskega prostora, zoga se je dotaknila nekaj nog in končala svojo pot v mreži. Boskov je v drugem polčasu poslal na igrišče napadalca Carnevaleja, Dortmund pa je takoj v prvi minuti podvojil. Zadelek je z glavo dosegel Sippel. Italijani so se pozitivno podali v napad. Benedetti je zadel vratnico, Rizzitelli in Carnevale sta bila nekajkrat nespretna, nevarne protinapade Nemcev pa sta zavezila libero Comi in vratar Cervone. Rezultat razburljivo tekme se vsekakor ni spreminjal, bil pa bi lahko tudi drugačen, Roma pa se

Stefano Eranio je z lepim strelom prinesel Milanu četrti par točk v B skupini pokala prvakov (Telefoto AP)

z dvignjeno glavo poslavljala od Evrope. **Paris St. Germain - Real Madrid 4:1 (1:0)** STRELCI: Weah v 34., Ginola v 81., Valdo v 89., Kombourae in Zamorano (Real) v 90. min. **POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV** V polfinale pokala pokalnih zmagovalcev se je uvrstil tudi moskovski Spartak, ki je sinoci s 3:1 (1:1) premagal

Feyenoord. Za Spartak je prvi gol ze v 5. minuti dosegel Karpin, Kiprich pa je v 14. minuti za goste vzpostavil rezultat 1:1 iz prve tekme. Vse je kazalo, da bo potrebno odigrati podaljšek, ko je Ledjakov v 80. minuti povedel Spartak spet v vodstvo, Racenko pa je potrojil v zadnji minuti. **POKAL PRVAKOV** Milan je v sredo proti Portu dosegel ze osmo

zaporedno zmago v tem pokalu, kar je nov svojevrsten rekord nepremagljive armade trenerja Capella. Kljub temu si Milancani v skupini B se niso zagotovili končnega prvega mesta, saj tudi Göteborg ne popuša in je z gladkim 3:0 (zadeti Nilssona, Ekströma in Martinssona) ugnal Eindhovna. Milan in Göteborg se bosta v Göteborgu pomerila prav v

prihodnjem, pred zadnjem kolu (7. aprila), Milancane pa ze zdaj skrbi, kako bodo nadomestili kapetana Barešija, ki bo diskvalificiran. V skupini A bo prav tako odločilno prihodnje kolo, v katerem se bosta v Marseilleu pomerila Olympique in Rangers, ki si na lestvici po starih kolih delita prvo mesto s šestimi točkami.

KOŠARKA / PORAZ RIMA

Philipsu (38 točk Djordjevića) Koračev pokal

Na finalu »eurocluba« bo Italijo zastopal Benetton

MILAN - Včeraj so podelili tudi letošnji Koračev pokal. Zmagovalec je milanski Philips, ki je v drugi tekmi premagal Virtus iz Rima s 106:91 (62:42), uspešen pa je bil ze na prvem srečanju v Rimu (95:90). V Milanu je bil dalec najboljši na igrišču Djordjević, ki je dosegel 38 kosev.

Rimljani so bili branilci pokala, vendar so prvi polčas odigrali izredno slabo, saj so ze zgubljali za 20 kose. V 2. delu jim je uspelo razliko zmanjšati na 9 točk, nato pa jim je zmanjkalo moči. Radja je dal 15 točk.

Skansijev Benetton pa je četrti finalist zaključnega turnirja za naslov evropskega klubskega prvaka, ki bo od 13. do 15. aprila v Atenah. V tretji odločilni tekmi je namreč Benetton v Trevisu premagal Scavolini s 77:58 (37:25), v polfinalu pa se bo v Atenah srečal s Paokom iz Soluna. Benetton bo tako edina italijanska ekipa na final four.

Po Realu in Paoku se je na finalni turnir četverice, uvrstil tudi Zdobcev Limoges, ki je v odločilni tretji tekmi premagal Olympiakos iz Aten s 60:58 (34:31). Tekma je bila ves čas izenačena in Grki so 8 minut pred koncem vodili s 50:47. Nato pa so domačini s tremi trojkami Younga in

košem Zdobca povedli z 58:50. 40 sekund pred koncem je Tarlas izenacil, nato pa je Forte ze po 6 sekundah metal za 3 točke in zgrešil. Grki so ujeli zogo in jo takoj nato spet izgubili, Jure Zdobc pa je nato skoraj 30 sekund sam vodil napad Limogesa in 2, 8 sekunde pred koncem tudi dosegel zmagoviti kos.

Philips - Virtus 106:91 (62:42) PHILIPS: Djordjević 38, Portaluppi 2, Sambugaro, Pittis 21, Davis 15, Alberti 4, Riva 16, Pessina 10, Baldi.

VIRTUS: Busca 15, Dell'Agnello 21, Croce, Tolotti 4, Premier 4, Fantozzi 13, Rolle 4, Niccolai 15, Radja 15.

Benetton - Scavolini 77:58 (37:25)

BENETTON: Mina 13, Iacopini 13, Kukoc 22, Ragazzi 7, Vianini 16, Rusconi 6.

SCAVOLINI: Workman 20, Gracis 5, Magnifico 2, Boni 5, Rossi 4, C. Myers 4, P. Myers, Zampolini 11, Costa 7.

Limoges - Olym-piakos 60:58 (34:31)

LIMOGES: Forte 7, Verove, Dacoury 4, Young 30, Zdobc 5, M'Bahia, Buter 2, Bilba 12, Redden, Duppras.

OLYMPIAKOS: Ellinaidis, Sigolas 6, Papadakis, Kambouris, Paspalj 14, Moraitis, Tomić 4, Tarlac 13, Stantatis, Derry 21.

INTERVJU / IVICA OSIM, BIVŠI TRENER JUGOSLOVANSKE REPREZENTANCE

»To, kar se zdaj dogaja v Sarajevu, je katastrofa«

MAJA MARSICEVIĆ

BEOGRAD - Zveni neverjetno, je pa res. Njegova ekipa ze 13 kol ne ve za poraz (12 zmag in 1 remi), trener pa je zalošten.

Gre za Ivico Osima, nekdanjega selektorja jugoslovanske nogometne reprezentance, ki od lani sedi na klopi večkratnega grskega šampiona Panathinaikosa. »Žena in hčerka sta se vedno v Sarajevu in to me »ubija«. Včasih se slišimo in to mi vlije novega poguma, čeprav je vse, kar se dogaja v Sarajevu, katastrofalno, ljudje umirajo od lakote in mraza« - je na začetku pogovora povedal Ivica Osim.

Cudno, da niste uspeli izvléci družine iz tega pekla?

»Bil sem v Sarajevu, ko se je vojna začela. Žena in hčerka nista hoteli z menoj, ker sta razmišljali tako kot jaz, da bodo spopadi trajali le nekaj dni. Za razliko od njih je sel mlajši sin z menoj v Beograd, kjer sem v tem času treniral Partizana. Nobeden, prav nobeden, ki je vsaj kratek čas zivel v Sarajevu, ni niti slutil, do kakšnih razsežnosti se bodo razplamteli spopadi. Tudi danes, več kot leto dni kasneje, ne morem verjeti, da se vse to dogaja v mojem mestu.«

Šest let ste sedeli na klopi reprezentance Jugoslavije. Pred evropskim prvenstvom na Švedskem pa ste dali odpoved?

»Kaj mi je preostalo drugega. Kako naj vodim

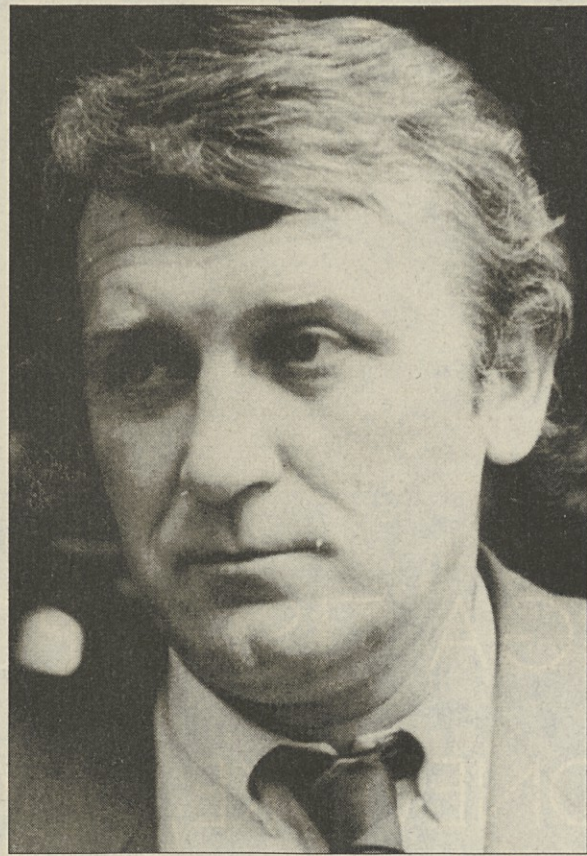
reprezentanco, ko rusijo moje mesto. Slo je za moralno dejanje. Kot sportniku mi je žal, ker reprezentanca ni sodelovala v zaključku EP. Fantje bi si to povsem zaslužili. Če bi ostali v taki sestavi, ki je začela kvalifikacije, s Hrvati in Slovenci, bi lahko naredili čudež. Kakšno ekipo smo imeli: Stojković, Mijatović, Prošinečki, Boban, Bazdarević, Jugović ... Tako pa je, ne samo v nogometu, ampak v celotnem sportu na prostorih nekdanje Jugoslavije, nastala velikanska izguba. Tudi reprezentance v drugih sportih so zdaj razkosane in kvaliteta je veliko slabša, kot je bila prej.«

V Partizanu ste bili trener treh slovenskih reprezentantov: Novaka, Milanica in Zahovića?

»Sodelovanje s Partizanom mi je ostalo v prijetnem spominu. Ko sem bil v Partizanu, ni prihajalo do nobenih sporov in nesporazumov, ne z upravo, ne z navijaci, ne z igralci. Vsi so bili zelo korektni. To se nanasa tudi na Slovence, Novaka, Milanica in Zahovića, na vse tri, saj so sijajni fantje in odlični nogometasi. Nikoli ne bom pozabil pogovora z Novakom in Milanicem po zmagi v finalu pokala nad Crveno zvezdo.«

Iz Beograda ste odšli v Atene?

»Imel sem nekaj ponudb, pa sem se vseeno odločil za Atene. Panathinaikos spada v evropski vrh in v veliko

cast mi je, kot slehernemu trenerju, da lahko vodim tak klub. Res so Atenci v zadnjih letih nekaj popustili, se zmeraj pa imajo podoben evropskega kluba. Potrudil se bom, da si bomo cim prej povrnil tudi nekdanji ugled.«

V Atenah ste slabo začeli...

»Potreboval sem nekaj casa, da spoznam mostvo. Poleg tega sem imel probleme s sestavo. Argentinec Boreli se ni pojavil na začetku priprav. Prišel je sele kasneje. Imeli smo tudi precej poskodb.«

V zadnjih kolih ste samo zmagovali. Kaj takega v Grčiji ne pomnijo.

»Odkril sem skupino igralcev, ki razmišljajo na podoben način in to je pripeljalo do rezultata. Seveda pa je treba odigrati se kar precej tekem, zato je prezagodaj govoriti o tem, da ze ta niz pomeni nekakšno trofejo.«

V grškem nogometu je malo Slovencev.

»Kot mi je znano, je tu samo Janez Pate, ki igra v Peirikosu. To ekipo je pred kratkim prevzel nekdanji trener Vojvodine Jovan Kovrlja. Veliko dela imam s Panathinaikosom, tako da ne spremljam veliko igr drugih klubov. Kot lahko razberem iz časopisov, sklepam, da igra Pate solidno.

KOŠARKA / STEFANEL PREIZKUSIL NOVEGA TUJCA

Smelt Olimpija brez težav ugnal Stefanel

Frazier bo morda zamenjal Englisha

Smelt Olimpija - Stefanel: 73:56 (37:28)

SEZANA: sportna dvorana, 300 gledalcev, sodnika Limbic in Lusin (Ljubljana)

SMELT OLIMPIJA: Horvat 8 (2:2), Danev 6 (2:2), Setina 5 (1:1), Cooper 8 (4:6), Tusek 7 (3:3), Hauptman 5, Kraljević 6 (0:1), Gorenc 17 (2:4), Djurisic 11 (1:3).

STEFANEL: Bodišega 15 (4:4), Pilutti 8 (2:2), De Pol 8 (1:5), Bianchi 3 (1:1), Alberti 8, Meneghin 2, Pol Bodeto 2, Frazier 10 (2:2)

V mednarodni prijateljski košarkarski tekmi so ljubljanski košarkarji nepricakovano precej visoko premagali tržaškega prvotilca, ki je nastopil brez treh igralcev, Fucke, Englisha in Cantarella. Ljubljancani pa so igrali brez bolnega centra Slavka Kotnika. Tekma je bila zares prijateljskega značaja, trenerja pa sta pred zaključnimi dvoboji v obeh prvenstvih izprovala tudi nekatere taktične variante. Smelt Olimpija je pričela v postavi Horvat, Hauptman, Kraljević, Gorenc in Djurisic, ki je vodila od prve do zadnje minute in na koncu zmagala s 17 točkami razlike. Pri Ljubljancanih je bil najboljši mladi Boris Gorenc, ki je bil tudi najboljši strelec, v obrambi je odlično igral Zarko Djurisic, razveseljivo pa je predvsem, da se je vrnil »tretji center« Mario Kraljević. Splitski košarkar je po poskodbi Johnson Frazier, ki je dosegel 10 točk, vendar s svojo igro ni navdušil. Frazier je prišel v Trst včeraj popoldne. Tojen je

Johnson Frazier je dal 10 točk (f. Krizmančić/KROMA)

in Danev pa so jo kar dobro izkoristili.

Pri Trzancanih se je zdela, da bi lahko Bodišega, ce bi igral le za sebe, dosegel 30 točk in ne 15, videli smo Meneghina, za Stefanel pa je včeraj prvič zaigral ameriški center 205 cm visoki Johnson Frazier, ki je dosegel 10 točk, vendar s svojo igro ni navdušil. Frazier je prišel v Trst včeraj popoldne. Tojen je

5. 7. 1970 v Little Rocku, visok je 205 cm in tehta 120kg. Za Stefanel bo registriran začasno in bo morda nadomestil poskodozanega A. J. Englisha.

Na tekmi je bil tudi selektor slovenske državne reprezentance Janez Drvaric, katerega so zanimali predvsem kandidati za reprezentanco, ki bo nastopila v kvalifikacijah za EP letos v Nemčiji. (Jure Zorčič)

NOVICE

Hokejsko SP skupine C Slovenija - Kazahstan 4:0 (0:0, 0:0, 4:0)

Reprezentanca Slovenije je včeraj premagala se Kazahstan in se bo danes ob 20. uri v Dvorani Tivolij pomerila z reprezentanco Latvije za vstop v nedeljski finale, ki bo odločal, kdo bo prihodnje leto igral v B skupini.

Prosti oproščen

PARIZ - Na zasedanju mednarodne avtomobilistične zveze (FISA) v Parizu so Alaina Prosta, ki je bil obtoženo blatenja vodstva FISE, oprostili. Prost se je ze pred tem za vse obtožbe, ki jih je izrekel, opravičil. Grozila mu je kazen prepovedi nastopanja na vsaj eni izmed prihodnjih dirk. Po zasedanju je Prost izjavil: »Vesel sem, da se je obdobje mucne negotovosti končalo. Sedaj imam v mislih samo se naslednjo dirko v Braziliji.«

Prvi spopad Induraina, Bugna in Chiappuccija

PARIZ - Miguel Indurain, Gianni Bugno in Claudio Chiappucci, trije najboljši kolesarji na svetu, se bodo prvič letos pomerili na mednarodni dirki 27. in 28. marca. Dirka v južni Franciji, ki steje tudi za neuradno svetovno prvenstvo v sprintu, bo potekala v treh etapah; ena bo ravninska, ena gorska in ena kronometrska. Stirje kolesarji, ki so v prejšnjih letih ze zmagali na tej dirki, so Spanec Indurain, Francoza Jean-Francois Bernard in Laurent Fignon ter Irec Stephen Roche. Toda največja pozornost bo veljala veliki trojici: svetovnemu prvaku Italijanu Bugnu, njegovemu rojaku Chiappucciju in stevilki ena svetovnega kolesarstva, Indurainu. Prva etapa v soboto od Valresa do Apta bo dolga 183 km, v nedeljo zjutraj bo sledila preizkusnja po Alpah od Carpentrasa do Cheval Blanca, popoldne pa 12, 5 km dolgi kronometer v Avignonu.

Meneghin bo v nedeljo odigral 800. tekmo v A ligi

BOLOGNA - Dino Meneghin (43 let) bo v nedeljo odigral 800. prvenstveno tekmo v italijanski A ligi. Debitiral je v sezoni 66/67 v dresu Vareseja, s katerim je igral 15 let, devet let je nato branil barve Milana, v zadnjih treh sezonah pa igra v Trstu za Tanjevičev Stefanel. Po številu prvoligaskih nastopov je Meneghin, kajpak, dalec pred vsemi. Na drugem mestu je s 692 nastopi zdaj ze »upokojeni« Pierluigi Marzorati, ki je bil vedno »zvest« Cantuiju, tretji je Renzo Vecchiato (677), ki pri 38 letih se igra v A-2 ligi v Forliju, četrti (640) je član Scavolinija, 36-letni Domenico Zampolini, petouvrščeni Marco Bonamico (36 let, 625 nastopov) pa igra zdaj v Vidnu v drugoligaski konkurenci.

Danes moški smuk za SP

KVITFJELL - Po zapletih v Sierrri Nevadi se beli cirkus seli spet na Norveško, kjer bodo prihodnje leto potekal boj za olimpijske kolajne. V Kvitfjellu bo ze danes na sporedu smuk za moške, ki bo nadomestil razveljavljeni smuk iz Aspna (ZDA), jutri bo smuk, ki je bil ze tako ali tako na programu, v nedeljo pa se superveleslom. Po trditvah nekaterih smukačev je smukaska proga v Kvitfjellu ena najlepših prog, na katerih so pripravili tekme za SP.

Vodi Švedska

STOCKHOLM - V sredo je na edini tekmi končnice svetovnega prvenstva za rokometase Švedska premagala Nemčijo s 24:16 (9:7). Vrtni red: Švedska 8, Rusija 7, Nemčija 6, Danska 3, Islandija 2, Madžarska 0.

Becker je zbolel

KEY BISCAINE - Rezultati teniskega turnirja Lipton z nagradnim skladom 3 milijone dolarjev: moski - 3. kolo: Sampras (ZDA, 2) - Tarango (ZDA) 7:6 (7:4), 6:3, Kulti (Šve) - Becker (Nem) w. o. (zaradi bolezni), Stich (Nem, 9) - Krishnan (Ind) 6:3, 3:6, 6:4, Forget (Fr, 13) - Boetsch (Fr) 7:5, 6:2, Washington (ZDA, 14) - Santoro (Fr) 7:6 (7:4), 6:3, Medvedev (Ukr) - Haarhuis (Niz) 6:4, 6:4; ženske - 4. kolo: Sanchez Vicario (Spa, 2) - Zvereva (Belorus, 14) 6:4, 2:6, 6:3, M. J. Fernandez (ZDA, 5) - McNeil (ZDA, 13) 6:4, 7:6 (7:1), Tauziat (Fr, 8) - Garrison Jackson (ZDA) 6:4, 5:7, 7:5.

Konec tekaškega Alpskega pokala

CAMPRA - V tem švicarskem mestu bodo jutri in v nedeljo zadnje tekme Alpskega pokala. Jutri bodo tekli člani na 30, mladinci na 20 ter članice na 10 kilometrov. V nedeljo bodo stafetni teki. Za Slovenijo bodo nastopili: Josko Kavalar, Robert Kerstajn, Tomaz Globočnik, Marko Dolenc, Matej Soklič, Ivan Marić, Peter Torkar, Nataša Lacen, Andreja Grašič in Vesna Dolenc.

Rokometni pokal prijateljstva

TRST - Ta teden so se v okviru mednarodnega rokometnega turnirja za Pokal prijateljstva odigrali dve srečanju četrtega kola in eno iz petega kola in sicer: Lelio Team - Izola 22:22, Andor Jadran B - Kras Trimag 29:16, Titanik Sezana - Kras Trimag 30:22.

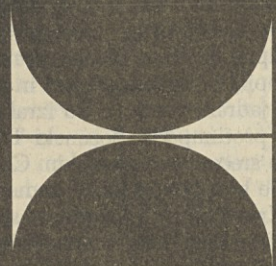
Trzaski Lelio Team in mladinska postava Izole, ki sta edini ekipi, ki doslej se nista dosegli zmage, sta v medsebojnem obračunu igrala neodločeno po dokaj razburljivih tekmah. Bolj dolgočasno je bilo v Hrpeljah, kjer je drugo mostvo Andor Jadrana visoko odpravilo Kras Trimag. Zamejski rokometasi so nastopili v okrnjeni postavi in niso bili kos razigranim jadrancem, ki so izrabili prilžnost za trening protinapada. Sezanski Titanik je imel na sporedu srečanje z videnskim CUS Udine, ta tekma pa je bila prelozena. V zameno so Sezancani gostili Kras Trimag, s katerim bi se morali srečati v naslednjem kolu. Kras Trimag je tako doživel se en poraz in čeprav je končna razlika v golih precejšnja, je treba priznati, da so Krasovski rokometasi to pot pokazali boljso igro. Sezanski Titanik pa ostaja se vedno nepremagan na vrhu lestvice. Zacasni vrtni red: Titanik Sezana 8, Andor Jadran 6, CUS Udine 4, Kras Trimag 4, Izola in Lelio Team 1. (Pjotr)

VAŠ STIK S SVETOM TISKA

GRAFICENTER

DISTRIBUCIJA MEDNARODNEGA TISKA PO EVROPI
NAROČNINE NA MEDNARODNE DNEVNIKE, REVIJE, KNJIGE

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA
DISTRIEST

NAROČILA SPREJEMAMO TUDI
PO TELEFONU IN FAKSU

TRST
TEL. 040/7796666
FAKS 040/7796402

SEŽANA
TEL. 067/73373
FAKS 067/31202

Gledališča

Slovenija LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
DANES: ob 21.30 (Klub CD) Rufus -Paris la nuit. Rufus je čudovit igralec, ki je zacei v Café de la Gare. "Qui vous savez" je blesece zaigran "one man show", v katerem zadene v crno brez prizananja. Vstopnina je 1000 SIT.

JUTRI: ob 20 uri (Stihova dvotrana) P. Shaffer: Leticija in Lustrek. Vstopnice 500 SIT.
Ob 21. uri (Kosovelova dvorana) Hamlett Packard, koprodukcija Glej in CD. Vstopnice 400 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 21. in 22. t. m. ob 21. uri (Kosovelova dvorana) Hamlett Packard. Vstopnice 400 SIT.

21. t. m. ob 18. uri, 25. t. m. ob 20 uri (Stihova dvorana) P. Shaffer: Leticija in Lustrek. Vstopnice 500 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG
DANES: ob 19. uri H.Ibsen: Peer Gynt. Za izven in konto.

Ob 20. uri (Mala Drama) A. Nicolaj: Prva klasa. Za izven in konto.

JUTRI: ob 19.30 J.B.Moliere: Svatba po sili. Za izven.

Ob 20. uri (Mala drama) M.Gad: Samo igra je in ne boli.

Informacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter uro pred predstavo na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET
DANES: ob 16.30 uri Cudezni mandarin in Carmen. Za red Petek, izven in konto.

JUTRI: ob 19. uri Golob: Krpanova kobila. Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
DANES: ob 19.30 E.Flisar: Kaj pa Leonardo? Za izven in konto.

JUTRI: ob 19.30 G.Zabori: Goldbergove variacije. Za abonma Repriza in izven.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
JUTRI: ob 19.30 ur J.Anouilh: Ljubi ticki (vse podrekaio). Premiera. Za abonma premierski in izven. Režija Jurij Soucek, prevod Ales Berger, scena Bojan Kapelj, kostumi Breda Kapelj. Igrajo: Jurij Soucek, Klemen Dobrota, Mojca Brezar, Maja Wernig, Zoran Mocnik, Mojca Korbar-Hocevar, Bojan Vister, Katarina Batagelj, Tina Obid, Tatjana Reboli in Tone Bertoncelj.

V PRIHODNIH DNEH: 21. t. m. ob 16. uri J.Anouilh: Ljubi ticki (vse podrekaio) Abonma red Nedeljski popoldanski in izven.

Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 17. do 19. ure, dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu 061/312-860.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE
V PRIHODNIH DNEH: 22. t. m. ob 20. uri plesna prestava skupine Matjaža Farica DERR (Poto-ples).

CELJE
SLG CELJE
DANES: ob 11. uri P. Caille: Odrska utvara. Abonma za Srednjo solo za gostinstvo in turizem.

JUTRI: ob 17. uri P.Caille: Odrska utvara. Za abonma Sobota popoldan in izven

Informacije na tel. 063/25-332.

KRANJ
PRESERNOVO GLEDALIŠČE
DANES: ob 15.30 R.Cooney: Zbezi od zene, zaključena predstava za Gimnazijo Jesenice.

Ob 19.30 uri R. Cooney: Zbezi od zene. Zaključena predstava.

JUTRI: ob 19.30 uri R. Cooney: Zbezi od zene, zaključena predstava.

V PRIHODNIH DNEH: 22. t. m. ob 19.30 uri R. Cooney: Zbezi od zene. Predstava je zaključena.

Informacije na tel. 064/222-681.

NOVA GORICA
PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
DANES: ob 20. uri (Solkan) L.Pirandello: Henrik IV. Za red Petek in izven.

JUTRI: ob 20. uri (v Solkanu) L.Pirandello: Henrik IV. Za red Sobota in izven.

Informacije na tel. 065/25-326, 25-328.

Furlanija-Juljska krajina
TRST
KULTURNI DOM
V PRIHODNIH DNEH: v torek, 23. t. m., ob 16. uri (abonma Red I) - Thornton Wilder - Nase mesto. Režija Adrijan Rustja.

Ponovitvi v sredo, 24. t. m. (abonma Red H) in v četrtek, 25. t. m. (abonma Red I), ob 16. uri.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 24. t. m., ob 20.30 enkratna predstava Stalnega gledališča FJK - »Amici devo divri«, poezije in proza Patra D. M. Turolda. Koordinacija in dramatičarja Furio Bordon. Nastopa Roberto Sturno. Predstava izven abonmaj, za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 54331).

V PRIHODNIH DNEH: ob 26. do 28. t. m. - Sandro Massimini - »My fair lady«. Predstava izven abonmaj, za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije v gledališču Rossetti in pri osrednji blagajni v Pasazi Protti. Izkaznice niso veljavne.

NAPOVEDUJEMO: ob 30. t. m. do 1. aprila gostovanje gledališke skupine Teatro Eliseo z delom Thomasa Bernharda »Il nipote di Wittgenstein«. Režija Patrick Guinand. V glavni vlogi nastopa Umberto Orsini. Predstava izven abonmaj, za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 54331).

DVORANA TRIPCOVICH
V PRIHODNIH DNEH: v torek, 23. t. m., ob 20. uri bo na sporedu premiera Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor. Dirigent Lii Jia. Režija Patrizia Gracis. Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripovich.

GLEDALIŠČE CRISTALLO
LA CONTRADA
DANES: ob 20.30 ponovitev John Osbornejevega dela »Ricorda con rabbia«, v izvedbi gledališke skupine Il Palcoscenico iz Imperije. Režija R. Diego Pesaoia. Del izkupicka te predstave gre Italijanskemu združenju slepih, da kupi preprotno računalnik. Ponovitev jutri ob 20.30 (predstave bodo trajale do 21. t. m.).

GLEDALIŠČE SILVIO PELLICO

Ul. Ananian 5
DANES: ob 20.30 Carlo Goldoni - »La casa nuova«, v izvedbi gledališke skupine Ex Allievi del Toti. Režija Bruno Cappelletti. Ponovitvi v soboto ob 20.30 in v nedeljo ob 16.30.

MILJE
GLEDALIŠČE VERDI
V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., ob 21. uri zacetek niza komičnega teatra. Na sporedu bo »La signorina Papillon«, ki jo je napisal in režiral Stefano Benni. V glavnih vlogah Antonio Catania in Gigio Alberti.

TRŽIČ
OBCINSKO GLEDALIŠČE
V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 22. in v torek, 23. t. m., ob 20.30 - Plexus T.S.r.l. - Il mistero dei bastardi assassini Roberta Thomasa. Režija Guglielmo Ferro.

Koroška CELOVEC
MESTNO GLEDALIŠČE
JUTRI: ob 19.30 - Arthur Schnitzler - Reigen. Ponovitev v nedeljo, 21. t. m., ob 15. uri.

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 21. t. m., ob 11. uri Matinee za Jesus Christ Superstar.

Glasba
Slovenija LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
DANES: ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent: Jurij Simonov. Solista: Zoran Markovic, kontrabas in Igor Ozim, violina. Program: Rammovs, Čajkovski, Beethoven. Vstopnice 300, 400, 500 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 25. in 26. t. m. ob 19.30 uri Koncert orkestra Slovenske filharmonije. Modri abonma. Dirigent: Anton Kolar. Solista: Justus Prantiz in Christopher Tainton-Frantz. Program: Saint-Saens, Mozart, D.Zebre, A. Skrjabin.

30. t. m. ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert Komornega orkestra Orpheus . Program: Haydn, Beethoven, Rossini, Bartok.

Orpheus Chamber Orchestra je po mnenju vseh pomembnih svetovnih glasbenih kritikov eden najboljših komornih orkestrrov na svetu. Vstopnina je 900 in 600 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

SLOVENSKA FILHARMONIJA
JUTRI: ob 19.30 uri zborovski koncert Mesanega pevskega zbora Obala Koper. Dirigent Walter Lo Nigro. Vstopnice 250 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 21. t. m. ob 11. uri Koncert Orkestra slovenske policije. Dirigent: Milivoj Surbek. V organizaciji Festivala Ljubljana 23. t. m. ob 20. uri koncert iz cikla Pro Musica: Gabrieli Quartet in Tartini kvartet. Informacije na tel. 061/150-155.

KLUB K4
DANES: ob 22. uri Pankow. Vodilna skupina italijanskega tehno corea kot gostje petkovega Dance Machinea.

V PRIHODNIH DNEH: 23. t. m. ob 22. uri Djihad Warriors jezdijo na Divji zahod .

25. t. m. ob 21. uri Hamisc Imlach/Muriel Graves. Skotski folk zabavnjaki.

Vroci telefon Kluba K4: 061/113-282.

KRIZANKE
V PRIHODNIH DNEH: 22. t. m. ob 19.30 uri (Viteška dvorana) koncert iz cikla GM Oder 92-93. Nastopata petnajstletni klarinetist Mate Bekavac iz Ljubljane in sedemnajstletna pianistka Adriana Magdovski iz Maribora. Koncert bi moral biti 24. februarja, a je bil zaradi bolezni izvajalec odpovedan.

Informacije GMSlovenije, Kersnikova 4, Ljubljana, tel. 061/322-367.

SLOVENJ GRADEC
SREDNJA SOLA
JUTRI: ob 18. uri Obcinska revija odraslih pevskih zborov Koroska poje. Informacije na tel. 0602/42-660.

HRASTNIK
GLASBENA SOLA
DANES: ob 18. uri spomladanski koncert učencev glasbene šole Hrastnik. Sodelujeta otroški in mladinski pevski zbor OS Hrastnik.

VELENJE
DOM KULTURE
JUTRI: ob 19. uri Večer ljudskih pesmi in viz. Vstopnice lahko kupite v preprodaji v Domu kulture ali uro pred pricetkom prireditve. Vstopnice 250 SIT.

Furlanija-Juljska krajina
TRST
GLEDALIŠČE MIELA
JUTRI: ob 21. uri koncert folklorne, irske in keltske glasbe »V pricakovanju pomladi«, ki jo organizira Robin Hood Folk Country Club. Izkupice koncerta je namenjen Centru za narkomane don Mario Vatta.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
JUTRI: ob 21. uri celovečerni koncert Ornelle Vanoni. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti. Predstava izven abonmaj, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne.

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Tržaški Trio. Na programu Brahms in Ravel.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI
NAPOVEDUJEMO: 2. aprila celovečerni koncert kantavtorja Marca Masinija. Predprodaja vstopnic je ze v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

BBC CLUB
Ul. Donata
DANES: ob 21. uri koncert kvarteta Sandra Gi-bellinija in Andrea Massaria.

MILJE
GLEDALIŠČE VERDI
JUTRI: ob 22. ure dalje Dance the jazz. Nastopil bo saksofonist Maceo Parker & The Roots Revisited.

Koroška CELOVEC
MESTNO GLEDALIŠČE
DANES: ob 19.30 - Leteci Holandec, romantična opera Richarda Wagnerja.

Razne prireditve

Slovenija Ljubljana

CANKARJEV DOM
DANES IN JUTRI: zborovski seminar v sodelovanju z ZKOS, Antologija slovenske zborovske glasbe. Informacije ZKOS tel. 061/151-028.

NARODNI MUZEJ
V PRIHODNIH DNEH: 23. t. m. ob 17. uri spremljevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem, Tavristi. Predaval bo Dragan Bozic.

26. t. m. ob 17. uri spremljevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem. Predavala bo Darja Pirkmajer, avtorica razstave, kustosinja za arheologijo v Pokrajinskem muzeju v Celju. Vabljeni.

TIVOLSKI GRAD
V PRIHODNIH DNEH: 23. t. m. ob 18. uri pogovor o gledališču s scenografko in režiserko Meto Hocevar. Prireditve bo zaključena z družabnim večerom.

30. t. m. ob 18. uri solistični večer kitarista Jerka Novaka.

Informacije na tel. 061/225-632.

KLUB K4
JUTRI: ob 18. uri Boljši trg.

V PRIHODNIH DNEH: 23. t. m. ob 20. uri Praznovanje pomladi. Večer duhovne družine z gosti. Slovo od New Agea.

Vroci telefon Kluba K4: 061/113-282.

MARIBOR
DVORANA ROTOVZ
V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 18. uri bo Literarni večer s pesniki Kajetanom Kovcem, Cirilom Zlobcem, Janezom Menartom in Tonetom Pavckom ob ponatisu pesniške zbirke Pesmi starih. Avtorje bo uvodoma predstavila Geraldine Hrelja.

CELJE
DVORANA SPODNJEGA GRADU
JUTRI: Veronika - predstava v izvedbi Plesnega foruma Celje.

SLOVENJ GRADEC
SPORTNA HALA
DANES: ob 20. uri velika zabavna prireditvev Pomlad '93 na Koroskem. Sodelovali bodo: Moped Show, Misa Molc, Pop Design, Cudezna polja, Vindy, Sanja Dolezal.

ZELEC
DOM II. SLOVENSKEGA TABORA
JUTRI: ob 18. uri prikaz godovanja- ofiranja-resitve Na zdravje, Joze!

Furlanija-Juljska krajina
TRST
POMORSKA POSTAJA

Dvorana Illiria
V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., ob 9. do 13. ure zasedanje »Mai più razzismo«. Zasedanje organizirajo sindikati CGIL-CISL-UIL in Združenje bivših deportirancev ANED pod pokroviteljstvom tržaške občine.

BEZIGRAJSKA GALERIJA
Na ogled je spominska razstava Riharda Jakopica.

Galerija je odprta vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

GALERIJA KOMPAS
Na ogled je razstava Maska - Joze Ciuha.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI
Do konca meseca je na ogled razstava unikatne keramike akademskega kiparja Roka Soucka. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

GALERIJA STO-PNISCE
Na ogled je razstava fotografij pod naslovom Voda. Galerija je odprta vsak delavnik ob 8. do 4. zjutraj. Informacije na tel. 061/313-926.

GALERIJA SLOVENIJA
Do konca meseca bo na ogled razstava slik na papirju akademskega slikarja Darka Birse. Galerija je odprta vsak dan ob 8. do 16.00 ure, ob sobotah in nedeljah zaprto.

GALERIJA ILIRIJA
Do 29. marca si lahko ogledate razstavo slik in lutk Mare Kralj. Tel. 061/266-461.

GALERIJA KRKA
Do 24. marca je na ogled razstava slik dipl. ing. gradb. Uroša Zitnika.

PREDSTAVNISTVO MURE
Na ogled je 1. razstava del članov Društva Likovnih Umetnikov Prekmurja in Prlekije.

KIC KRIZANKE
Na ogled je razstava Plecnikova lekturja.

VODNIKOVA DOMACIJA
Na ogled je razstava fotografij mojstra Rafaela Podobnika.

KUD FRANCE PRESEREN
Na ogled je razstava slik Marka Butine.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE
Do 31. marca si lahko ogledate slike, refleksije 1960-1975, Nandeta Vidmarja.

Do aprila si lahko ogledate razstavo Zivljenje na listkih 1945- 1990.

Furlanija - Juljska krajina
TRST
KULTURNI DOM
V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 24. t. m., ob 11. uri ponovitev pravljice Cesarjeva nova oblacila. Režija Vladimir Jurc.

Ponovitvi v soboto, 27. t. m., ob 20. uri in v sredo, 31. t. m., ob 11. uri.

GORICA
KULTURNI DOM-GORICA
DANES: ob 9.30 v Krminu (osn.sola in vrtec Plesivo) in ob 11.15 v Steverjanu - gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice z otroško igro H.C. Andersenja »Slavček«. Režija Marko Sossi. Nastopata Nevenka Vrancic in Tone Solar. Glasba Aleksander Vodopivec, kostumi Giuliana Gerdol. Predstavo prireajo v skupnem sodelovanju Kulturni dom Gorica, Slovensko stalno gledališče iz Trsta ter Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice.

Razstave

Slovenija LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
Do 21. marca je na ogled razstava Stol-Struktura. Janez Suhadolc predstavlja 45 stolov v avtorski postavitvi razstave. Tel. 061/222-815.

NARODNA GALE-RIJA
Do 21. marca bo na ogled razstava dveh ciklov Goyevih grafik: Strahote vojne in Norosti.

Na ogled je razstava Marka Pernhartha: Izbrane slike iz Slovenije in Koroske. Informacije na tel. 061/219-740.

GALERIJA GRAD TIVOLI
Na ogled je razstava Mlada slovenska grafika. Razstavljalci: Crtomir Freljh, Klementina Golija, Samuel Grafoner, Gregor Kokalj, Karel Plemenitas, Nataša Ribic, Zora Stancic, Marija Staric - Jensko in Petra Varl-Simoncic.

MESTNA GALERIJA
Do 28. marca je na ogled razstava dokumentarnih fotografij Mostar 92'- Urbicid.

31. t. m. je na ogled razstava keramičnih objektov in mozaikov Jane Mihel in Majka Mulacka.

Do 31. marca je na ogled razstava sodobnega španskega slikarstva in kiparstva z naslovom Struktura in koncept. Svoja dela razstavljajo: Artur Aguilar, Jose Maria Alcover, Waldo Barlat, Jose Maria Iglesias, Julian Gil, Paco Lopez, Julian Ventos in Ramon de Soto Y Arandiga.

Informacije na tel. 212-896.

MODERNA GALE-RIJA
Do 31. marca je v zgornjih prostorih na ogled razstava Jozeta Slaka - Boke.

Do 4. aprila si lahko ogledate razstavo fotografij Andree Kertesz.

Galerija je odprta vsak dan, razen v ponedeljek, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Cena vstopnice za odrasle 100, za študente 50 SIT. Tel. 061/214-106.

BEZIGRAJSKA GALERIJA
Na ogled je spominska razstava Riharda Jakopica.

Galerija je odprta vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

GALERIJA KOMPAS
Na ogled je razstava Maska - Joze Ciuha.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI
Do konca meseca je na ogled razstava unikatne keramike akademskega kiparja Roka Soucka. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

GALERIJA STO-PNISCE
Na ogled je razstava fotografij pod naslovom Voda. Galerija je odprta vsak delavnik ob 8. do 4. zjutraj. Informacije na tel. 061/313-926.

GALERIJA SLOVENIJA
Do konca meseca bo na ogled razstava slik na papirju akademskega slikarja Darka Birse. Galerija je odprta vsak dan ob 8. do 16.00 ure, ob sobotah in nedeljah zaprto.

GALERIJA ILIRIJA
Do 29. marca si lahko ogledate razstavo slik in lutk Mare Kralj. Tel. 061/266-461.

GALERIJA KRKA
Do 24. marca je na ogled razstava slik dipl. ing. gradb. Uroša Zitnika.

PREDSTAVNISTVO MURE
Na ogled je 1. razstava del članov Društva Likovnih Umetnikov Prekmurja in Prlekije.

KIC KRIZANKE
Na ogled je razstava Plecnikova lekturja.

VODNIKOVA DOMACIJA
Na ogled je razstava fotografij mojstra Rafaela Podobnika.

KUD FRANCE PRESEREN
Na ogled je razstava slik Marka Butine.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE
Do 31. marca si lahko ogledate slike, refleksije 1960-1975, Nandeta Vidmarja.

Do aprila si lahko ogledate razstavo Zivljenje na listkih 1945- 1990.

Muzej je odprt od torka do nedelje od 10. do 18. ure. Vstopnine ni. Tel. 061/323-968.

SLOVENSKE SOLSKE MUZEJ
Na ogled je razstava risb, slik, grafik in del s področja oblikovanja in kiparstva studentov 4. letnika za likovno pedagogiko Pedagoške fakultete v Ljubljani. Razstava je na ogled med 9. in 13. uro. Informacije na tel. 061/213-024.

PIRAN
GALERIJA MEDUZA

Na ogled je razstava slik Klavdija Tutte. Informacije na tel. 066/73-753.

TARTINJEVA HISA
Na ogled je razstava likovnih del Sama Tavzlja.

GALERIJA SV. DONATA
Na ogled je razstava del Janeza Boljke.

KOPER
GALERIJI LOZA
Na ogled je razstava slik Toma Podgornika.

NOVA GORICA
LIKOVNA VITRINA
Na ogled je razstava slik Antona Plemlja.

LIKOVNA VITRINA ZAVAROVALNICE TRIGLAV
Na ogled je razstava del Andreja Pavlica.

GRAD KROMBERK
Do konca marca bo na ogled pregledna razstava slikarja in ilustratorja Milka Bambica.

PREDVERJE POKRAJINSKEGA ARHIVA
Na ogled je razstava Nova oblast - nova imena, preimenovanje krajev na območju občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin v letih 1945-1955.

ŠEMPETER PRI GORICI
KLUB CRMK
Do konca marca je na ogled razstava akvarelov Novogoricana Tomaža Bavcarja. Rastavo si lahko ogledate vsak petek in soboto med 17. in 3. uro. Informacije na tel. 065/32-478.

SOLKAN
VILA BAROLOMEI
Do junija je na ogled etnoloska razstava Skedenjska krusarica. Razstava je med tednom odprta od 8. do 14. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 13. do 17. ure.

KANAL
SPOMINSKA SOBA MARIJA KOGOJA
Na ogled je razstava 100 let rojstva muzealca, arhivista in pesnika Ludvika Zorzuta, originalne skladbe Vinka Vodopivca.

TOLMIN
KNJIZNICA CIRILA KOSMACA
Do konca marca bo na ogled razstava Podobe iz zivljanskega sveta avtorja Jurija Mikulica.

</

Na robu Bele krajine

Pogled na belokranjsko obrobje ob Semiču je razdvojen med slikovito naravo na eni in težavami sodobnega sveta na drugi strani - Vinogradi in valovite planjave pa skušajo omiliti ta razkol

Verjetno ni lepšega pogleda na Belo krajino, kot je tisti, ki se odpre, ko vlak zapelje iz predora v Semiču. Toda, kdo se danes se vozi z vlaki? Vendar, zakaj pa ne - enkrat se lahko odpravimo na pot z vlakom, ceprav nam v tem primeru ni vse tako lahko dostopno kot v avtomobilu. Mogoče prav zato lahko se bolje spoznamo pokrajino in srečamo več ljudi, ti so v

Beli krajini vedno prijazni. Če se peljemo z vlakom, se moramo resda omejiti na okolico Semiča, vendar je tudi tu dovolj zanimivosti, ki obetajo pester dan.

Semič se razteza pod strmimi pobočji hribov Semenice (590 m) in Smuka (546 m). Obdajajo ga vinogradi, ki dajejo vrhunsko vino, zaradi vinskih trt in zidanic pa ima ta kraj poseben char.

Semiško vino je bilo poznano že v času Valvasorja.

Kraj ima zanimivo zgodovino. Svoječas je bil zaradi številnih sejmov tržno središče Bele krajine. Nad njim so imeli dolgo časa oblast Semeničani, in to v dobesednem pomenu te predlozne zveze, saj je njihov grad najprej stal na istoimenskem hribu nad Semičem, kasneje pa so postavili novega na Smuku.

Mimo njegovih razvalin drži cesta na vrh hriba, vendar o tem kasneje.

V tem kraju stoji baročna cerkev sv. Stefana, ki je umetnostni spomenik. Njena predhodnica je bila v času turskih vpadov utrjena z močnim taborskim obzidjem. Krajevna znamenitost je tudi velika lipa v bližini železniške postaje. Njen prsni premer znaša sedem metrov in tricertert, kar je dovolj, da slovi kot najdebelejša lipa v Beli krajini.

V bližnji okolici je najbolj znameniti mitrej pri Rozancu. Ob cesti v Crnomelj se malo pred Lokvami odcep usmeri v vasi Rožanec, iz katere nas smerokazi kmalu pripeljejo do nenavadnega mesta v gozdu. To je kraj, ki zahteva samoto. Med skalnimi bloki, brsljanom in drevjem je staro rimsko svetišče boga Mi-

tre, ki je nastalo ob nekdanji rimski poti. V steno je vklesan relief, ki bi ga težko razvozlati brez pomoči pojasnilne table. Izvira iz tretjega stoletja našega stotja, bog Mitra pa nam v domači Beli krajini vsaj za trenutek ukrade misli in jih odnese v oddaljeno Perzijo, iz katere so rimski vojniki prinesli mitraizem.

Da si ne bi nakopali orientacijskih težav, si pred raziskovanjem teh krajev priskrbimo novo izletniško karto Kočevsko (1:50.000), na kateri je tudi obrobje Bele krajine, v istem merilu nam pomaga tudi karta občine Crnomelj oziroma stran 189 Atlasa Slovenije.

Če jo mahujemo z železniške postaje proti dva kilometra oddaljenemu središču mesta, se ni bati, da bi se navelicali pogledov na vinograde in druge krajeve posebnosti. Se lepsi razgled pa nam ponuja pot na Smuk. Po ozki cesti, ki vodi iz Gabra pri Semiču, je planotast vrh dostopen tudi z avtomobilom in je priljubljena izletniška (ker na vrhu stoji lovski dom, pa za nekatere tudi pivska) točka. Kot vzletišče ga cenijo jadralski padalci. O omenjene ceste se pod

Zahodni rob Bele krajine, v ozadju sta Semenica in Smuk (Obe fotografiji: Dario Cortese)

Semenicem odcepi v lepo starodavni kolovoz, po katerem se najlepše pride na vrh, pa tudi več časa za obsirne razglede bomo imeli, kot pa na vijugavi vožnji z avtom. Na vrhu nekatere najbolj pritegne razgled na goste gozdove Kočevskega Roga ali pa pogled navzdol po Beli krajini, druge pa »tekoci« problematično usmerijo na drug naslov.

Nedalec od tega stoji cerkev sv. Lovrenca iz 17. stoletja, malo pod njo pa so razvaline gradu Smuk. Tih sprehod med kamnitimi zidovi, med katerimi se bohotijo drevesa, razvija domišljijo. Na travnikih pri razvalinah bi najraje spet ugledali grajsko zidovanje, zidove pa pre-

krili s stropom, ometom in mednje vnesli zivljenje, vendar je dandanes edina streha nad njimi simno nebo.

Pot navzdol je prav lagodna, seveda tudi na račun razgleda na Belo krajino, ki ves čas leži pod nami. Iz Semiča si lahko privoščimo se uro hoje do Krupe. V ta namen izbiramo med kolovoz ali ozkimi cestami, ki peljejo do te vasi. Prek valovitih belokranjskih planjav. Mogoče jo je najlepše ubrati kar po kolovozu proti Vinjemu vrhu, do slikovite cerkvice sv. Trojice in od tam do Krupe. Seveda, motorizirani turist se bo peljal, vendar ne po tej poti. Cesta iz vasi se spusti prav do izvira, ob

katerem stoji velika zaga.

Mocan kraski izvir pod steno je izredno slikovit, vendar se ne moremo znebiti občutka, da je okrog nas nekaj narobe. Krupa: opomin. Je največji izvir v Beli krajini in najbolj onesnažen izvir na svetu. Po skoraj desetih letih, odkar so v izviru odkrili izredno velike koncentracije polikloriranih bifenilov (PCB), se njegovo krasko zaledje se ni znebrilo strupov, ki jih je vanj pridno nalagala semska iskra. Podjetje je od leta 1962 s PCB polnilo kondenzatorje, vendar ga je prav malo skrbelo za to, kam bo spravilo odpadke, zato so jih metali kar v vrtače, tako so s PCB

prepočili vso okolico improviziranega skladišča... Z Iskrino pomočjo je Bela krajina izgubila vodni vir, ki bi vsaj za pol stoletja resil vprašanje pitne vode na tem območju (po predhodnih načrtih bi morala Krupa do leta 1990 postati najpomembnejši belokranjski vir pitne vode). Danes pa je zastrupljen zivi svet Krupe, spodnje Lahinje, dela toka Kolpe... in zastrupljeni so ljudje ob njem. Če bomo od izvira odhajali črni misli, naj bo to le opomin na dogodke, ki jih nikakor ne smemo pozabiti. Čeprav imamo polna usta varstva narave, industrijo prav malo skrbi zanjo in... vsi živimo v tem.

Izvir Krupe je najbolj onesnažen izvir na svetu

JEDILNIK

SLAVKO ADAMIJE

**mineštra
nadevani kalamari
ocvrta polenta
solata
sladoled s smetano**

Mineštra

SESTAVINE:
20 g olja, 30 g pancete, 50 g prsuta, 40 g čebule, 300 g različne zelenjave, cesen, sol, poper, žlica paradižnikove meze, 150 g paradižnika, 50 g spageta

CAS PRIPRAVE: 30 minut

Na olju prepražimo na rezance narezano panceto, dodamo sesekljano čebulo in prazimo, da čebula postekleni. Nato primesamo na rezance narezano zelenjavo, dodamo sesekljano cesen, na kocke narezan olupljeni paradižnik in dušimo. Prilijemo kostno juho ali vodo in kuhamo. Pred koncem kuhanja dodamo se spagete in na rezance narezan prsut, prevremo in po potrebi se začimo. Preden ponudimo, potresemo s sesekljanim peteršiljem in z naribanim parmezanom.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAJČ PREDAN

**mlinci
ocvrta zelena
zeljna solata s kumino**

Ocvrta zelena

SESTAVINE:
2 gomolja zelene, sok 1/2 limone, 2 jajci, malo polnovredne moke, malo drobtin, morska kristalna sol (po zelji)

Zeleni operemo in ju po širini razrežemo na centimeter debele rezine.

Rezine pokapamo z limoninim sokom in jih pustimo 10 minut, da se prepoji s sokom. Nato jih pavaljamo v moki, v razvrtkanem jajcu in drobtinah ter ocvremo v večji količini olja.

Zelena je sama po sebi dovolj slana, zlasti če jo pokapamo z limono, tako da sol zlahka opustimo. Če pa jo vseeno solimo, to storimo sele, ko je že ocvrta. Ocvrta pokapamo z limono in takoj ponudimo.

Ocvrta zeleno lahko pripravimo brez jajc tako, da jo namesto v jajce pomočimo v vodo.

Prilijemo je lahko tudi v testenine srajčki, v testu za tempuro brez jajc.

AVTOMOBILIZEM

**Razjarjeni
nergáč
Hyundai
lantra 1,8 GTi 16V**

MIRAN ALIŠIĆ

Avtomobile srednjega razreda se pri nas najboljše prodaja. Iz tega razreda je pri Hyundaiju moč kupiti lantra s tremi različnimi motorji. Od 1,5 litrskega s 86 KM do modela GTi s šestnajstimi ventili, ki smo ga preizkusili. Na pogled te avto prevzame. Obnovljena je zunanost, robovi so bolj zaobljeni, prednje luči so nižje, notranost, bogato opremljena. Vse je mehko, sedeži, v usnje obložen volan, prestavna ročica...

Moti pa mehko vzmetenje. Pospeški so dobri, 126 KM, kolikor jih s prednjim pogonom model GTi 16V spravi na cesto pod seboj, pa je za podvozje tega hyundaija nekoliko preveč. Oziroma, bolje rečeno, kdor se želi brez neprijetnega zibanja in strahu, da bo zletel iz kakšnega ovinka, mirno peljati tudi nekoliko hitreje, si bo moral vzgraditi trše amortizerje. Tudi servo ojačen volan je zelo precizen, tako, da ima voznik velikokrat občutek, da zgublja zeleno smer in da z nenehnimi popravki z avtomobilom pleše celo po razmeroma ravni cesti. In ko smo že pri vožnji, ob trsi nogi ta hyundai porabi zelo veliko neosvencenega bencina. Pri našem testu se poraba ni spustila pod 12 litrov na 100 kilometrov, resda večji del po avtocestah in pri hitrostih nad 160 km na uro. Zato pa so mnogo boljši pospeški, dobrih devet se-

kund je potrebnih, daAA dosežemo hitrost 100 kilometrov na uro, tovarna obljudba največja hitrost 195 km na uro, naš testni avto pa je drvel, tako je bilo vsaj razbrati na merilniku hitrosti, kilometer ali dva več kot 200 km na uro. Vendar tega nikar ne poskusajte na mokri ali zasneženi cesti. Kajti na to je lantra, očitno navajena blagega korejskega podnebja, se posebej občutljiva. Zavorna pot na mokri cesti je

razumljivo daljša, z nekoliko močnejši pritisk na stopalko za zavoro pa blokira kolesa in se prehitro se boste znašli v ograji, jarku ali, če bo-

ste imeli srečo, na zmznjeni njivi, seveda z uničenim podvozjem.

Manj pripomb imamo na obdelavo in notranost, ki je res bogato

opremljena. Za dobro počutje služi klimatska naprava, pa električno pomikanje sip z vozniskega sedeža, zatemnjevanje stekla, merilnik vrtiljajev, radiokasetofon s štirimi zvočniki in avtomatsko teleskopsko anteno, ki se ob vključevanju in izklapljanju radijskega sprejemnika sama dviga in spušta ob pokrovu prtljajznih vrat. K udobju sodi se sredinsko zaklepanje vrat, resda le s ključem, pa po višini nastavljivi spre-

dnji varnostni pasovi.

Skratka, zmogljiv in elastičen motor je, vsaj pri najmočnejši različici, za korak pred podvozjem in voznika ves čas napeljuje k temu, da bi gresil. Sele pretirano zibanje ga opozori na to, da gre za umirjenega dolgočasnega. Zato sportniki, počakajte na hyundaijevo izvedbo za rally, ki se baje pripravlja, vsi tisti, ki niste ves čas v območju nad 5500 vrtiljaji v minuti, pa boste z novo lantra prav goto-

JUTRI

20. marca

Nezavidljiv položaj narodov v avstro-ogrski monarhiji je postal v devetnajstem stoletju se težji. Industrijska revolucija, kapital, imperializem in se kaj se je manifestiralo tudi v vse večji ogroženosti malih narodov, ki niso imeli za seboj nicesar, razen kulturne identitete.

Naravno je, da so se pojavile integrativne težnje, ki naj bi z združevanjem slabotnih ta problem rešile na svoj način. Navsezadnje v tem ne bi bilo nič slabega, če bi slo za združevanje združljivega in če teh teženj ne bi poskušali izkoristiti botri v ozadju.

V prvi polovici devetnajstega stoletja je med Slovenci ideja združevanja s Hrvači v znamenju ilirizma siri Stanko Vraz. Z njegovimi idejami je na kratko opravil nas velikan, Preseren, ki mu gre za to se posebna zahvala. Iliristične tendence je odklonil zato, ker je vedel, da ima narod legitimno pravico, da se izraza na svoj, avtonomen način.

Stanko Vraz je vztrajal, ko pa mu Slovencev ni uspelo prepričati, se je zatekel v Zagreb k voditelju iliriske gibanja med Hrvati, Ljudevitu Gaju. Ljudevit Gaj je bil tudi voditelj ilirske narodne stranke. Poznamo ga kot reformatorja pisa in izdajatelja Novin ilirskih.

Prizadevanja Ljudevita Gaja, ki je umrl 20. marca leta 1872, so med drugimi južnoslovanskimi narodi našli na precej pri-stasev. Slovenci pa smo prevzeli le njegovo pisavo, gajico.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

11.50	Tedenski izbor
12.15	Ovcar Hobo, 2/12 del ameriške nanizanke
13.00	Videospon
13.00	Poročila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
14.45	Filmsko popoldne
14.45	On in ona, 2/13 del ameriške nanizanke, ponovitev, VPS 1445
15.10	Odletel bom, 14/21 del ameriške nadaljevanke, ponovitev, VPS 1510
16.00	Vrnitev na otok zakladov, 7/10 del angleske nadaljevanke, VPS 1600
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	Huckleberry Finn, 2/26 del angleske nadaljevanke
17.40	Prvi uspehi: Kabaret, pleše Mojca Majcen
17.45	Vcasih na tv tudi caramo, zadnja oddaja
18.00	Regionalni studio Koper
18.50	Stiri v vrsto, tv-igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.25	Okoli po mestu, ameriški film, VPS 2025
22.05	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2200; sport
22.35	Večerni gost: Zarko Petan, VPS 2230
23.50	Video strani

SLOVENIJA 2

08.50	Ze veste, ponovitev
09.20	Gospodarska oddaja: Evropa 2000, ponovitev
09.55	Vemdalen: slalom (Z), 1. voznja, prenos
10.45	Ljubljenska preizkusnja, 7., zadnji del nemske nadaljevanke, ponovitev
11.35	SP v roketu (M), Rusija-Svedska, posnetek iz Stockholma
12.55	Vemdalen: slalom (Z), 2. voznja, prenos
16.40	Osmi dan, ponovitev
17.30	Mostovi
18.00	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.45	Euroritem, 21. oddaja, ponovitev
19.00	Znanje za znanje, učite se z nami
19.00	Euroritem, 21. oddaja, ponovitev
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Lj.: SP v hokeju na ledu, skupina C: polfinale, prenos
22.10	Glasbeni utrinek: kvartet Tartini - J. Haydn: Godalni kvartet št.4
22.35	Sova
22.35	Popolna tujca, 22/28 del ameriške anizanke
23.05	Odletel bom, 15/21 del ameriške nadaljevanke
23.50	Tetovirano srce, nemški film (do 01.25)

KANAL A

09.00	RIS, risanke in spoti
10.25	Ninja zelve, 43. del
10.50	Astroloska napoved
11.00	Drugacen svet, ponovitev 119. dela
18.30	Rock starine, 5. oddaja o starem rocku
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Drugacen svet, 120. del ameriške nadaljevanke
21.20	Dan po jutrisnjem, 11. del ameriške poljudno-znanstvene serije
21.50	Ples v temi, ameriški film
23.20	Rock starine, 6. oddaja o starem rocku
23.50	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
00.05	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
00.30	Astroloska napoved
00.40	Live & Kickin', ponovitev 3. brcanja v živo
01.55	Video strani

KOPER

18.00	Studio - pogovor z gosti
-------	--------------------------

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Il cavallo in doppiopetto (kom., '68), vmes vesti
12.00	Nan.: Cuori senza età, La signora in giallo, vmes (12.30) dnevnik
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Italijanske kronike
14.45	Dok.: Ko ne bi bilo lesa, 15.00 Drev in clovek
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroska oddaja
16.15	Mladinski variete: Big!
17.55	V Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Dok.: Kvarkov svet
19.50	Vreme, vesti in sport
20.40	Aktualno: Uno 7
22.05	Aktualno: Papež Janez Pavel 2
23.00	Dnevnik
23.15	Dok.: Tosca
24.00	Vreme in dnevnik

RAI 2

7.00	Risanke in nanizanke
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Noi due soli
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, rubrikaTrentatre in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronike v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.10	Sportne vesti
18.20	Nan.: L'ispettore Tibbs
19.15	Nad.: Beaufiful
19.45	Dnevnik in sport
20.40	Aktualno: I fatti vostri
23.15	TG 2 - Pegaz
23.55	Nocni dnevnik
24.00	Filmske novosti
0.10	Boks: Aiello-Guidelli
2.00	Nocni film

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.15	Pogled na književnost
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dokumenti
15.45	Sportno popoldne
17.20	Sportna rubrika Derby
17.30	Aktualno: On-Off
18.00	Dok.: Geo in nan.
18.50	Sport, vreme, dnevnik
19.30	Dezelne vesti
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Film: Troppo forte (kom., It. '85)
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italija, 23.40 Voglia di tenerezza, nato dnevnik

RETE 4

6.24	Nan.: Druzina addams, Jeffersonovi, Druzina Bradford
8.10	Nad.: General Hospital, 8.40 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Amanda, 11.50 Celeste, vmes (9.30) vesti
12.45	Il pranzo è servito
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.05 Grecia, 15.45 Anche i ricchi piangono
17.00	Lui, lei l'altro
17.30	TG 4 vesti
17.45	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.15	Nad.: La signora in rosa, vmes (19.00) vesti
19.50	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
20.30	Nad.: Renzo in Lucia
22.30	Film: Passaggio in India (dram., VB '85), vmes (23.30) vesti
1.45	Film: La cintura (krim., It. '88)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Casa Keaton
9.05	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, 15.00 Ti amo parliamone, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Varieteja: Scherzi a parte, 22.45 Gommapiuma
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti
2.00	Danes v kioskih

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.30 Mitico
18.05	Nan.: Tarzan
18.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
19.00	Sport in Unometeo
19.15	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30	Film: Rischiose abitudini (dram., ZDA '90, i. A. Huston)
22.30	Aktualno: L'istruttoria
1.00	Odprti studio, pregled tiska in Studio sport

TMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio
9.45	SP v smucanju: zenski slalom, 1. tek
12.00	Variete: Tappeto volante, vmes:
12.10	Prijateljska narava
12.45	TMC News in vreme (tudi ob 13.45, 15.45, 17.45)
13.00	SP v smucanju: zenski slalom, 2. tek
13.35	La spesa di Wilma
14.00	Le stranezze di Jane Palmer (kom., '40)
16.00	Aktualno: Oscar jr.
18.00	Sale, pepe e fantasia
18.45	TMC News - Vesti
19.00	TV film: La guerra dell'audience (kom., 84, i. D. De Vito)
21.05	Nan.: Un catastrofico successo (r. D. Lynch)
21.35	Antennopolis
22.00	TMC News in sport
22.30	Film: Strade di fuoco (pust. ZDA '84, r. W. Hill, i. Willem Dafoe, Michael Paré)
0.15	Kosarka NBA

ITALIA 7

7.30	Risanke
12.00	Nad.: Cara cara
13.05	Nanizanka
13.55	News Line - vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, 14.30 Il tempo della nostra vita
15.50	Dezeleni programmi
17.30	Risanke
19.15	News Line - Vesti
19.30	Nan.: Samurai
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: L'uccello migratore (kom., It. '72, r. Steno, i. Rossana Podesta, L. Buzzanca)
22.30	News Line - Vesti
22.45	Colpo grosso story
24.00	Film: Sei simpatiche carogne (krim., It. '68, i. E. G. Robinson)
2.00	News Line - Vesti

TELEFRIULI

16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nad.: La via del West, 18.30 Destin
19.00	Vecerne vesti
19.25	Rubriki o Dezeli in Obcina tedna
20.30	Rubrike: Diagnosa, Led in sneg, 22.00 Motorji no-stop
22.30	Vecerne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
Kronika in komentar
Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Mannix, ameriska tv nanizanka
13.50	Juke box, glasbena oddaja, ponovitev
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka
	Dolgo iskanje, angl. dokumentarna serija
	Vohuna, ameriska nanizanka
17.20	Meridiani, aktualna tema, ponovitev
18.00	Studio 2, pogovor z gosti
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, am. naniz.
20.15	Nocni sodnik, ameriska nanizanka
20.40	Ob 20-letnici Ljubljanskega okteta, koncert
21.30	Mali koncert: Juan Valsle, bas
21.45	TV dnevnik
21.55	Globus
22.25	Mesto obtozuje, francoska kriminalka (Pierre Brasseur, Sophie Leclair in drugi)

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Hooperman, pon.
10.30	Moji prijatelji, tvoji prijatelji, pon. filma
13.35	Sinha Moca, 121. del
14.00	Big Valley, serija
15.00	Jaz in ti, otroški spored
15.05	Heidi
15.30	Am, dam, des
15.50	Muppet babys, risana serija
16.15	Cool
16.30	Video uspešnice in kviz
18.00	Cas v sliki
18.30	Prijatelji: Zapeljivec
20.15	Evropski policisti: Transzit v smrt
21.30	Neobrzdana strast, 1/2 del ameriške mini serije
23.50	Rdeca krčma, francoski film
01.30	Manekenka in vohljac
02.15	Porocila/Tisoc mojstrov

Avstrija 2

15.55	Tisoc mojstrov
16.05	Grandhotel, nemška komedija
17.30	Cudovite slike iz zivalskega sveta: Silvija lastova
18.00	Hooperman: Lov na Bijoux
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Regionalna porocila
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Srečanje znaravo
21.30	Znanost, magazin
22.00	Angleška komika z uspešnico By the Sea
23.15	Made in the USA: Dallas zasebno
00.40	Portret belgijske pevke Dani Klein
00.10	Porocila

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro, Hrvaska
	Porocila
	Zgodbe iz Monticella, 87. del
10.00	Porocila
11.30	Hrvaske zgodbe in novele - A. Senoa: Presenečeni svatje, 3. del
12.00	Porocila
	Ko se svet vrti, 87. del
13.30	Mikser M
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko
14.50	Izza kulis, ponovitev 6., zadnjega dela
16.00	Porocila
16.05	Tecaj nemškega jezika, 24. lekcija
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaska država in ljudje
18.00	Porocila
18.40	Santa Barbara, 355. del amer. nanizanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Film-video-film
20.45	Casovni razbojniki, angleški film (John Cleese, Sean Connery in drugi)
22.40	Dnevnik
23.05	Slika na sliko
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

16.10	TV koledar
16.20	Afera Nine B., ponovitev filma
18.00	Ponovitev Turbo Limach Showa
19.30	Dnevnik
20.05	Fina gospa, 6., zadnji del humoristicne nanizanke
20.35	Velika potovanja: Pot po Italiji - iskanje barv, 2. del
22.35	Lovejoy, 1/12 del angleške nanizanke
23.25	Haggard, 7., zadnji del Magija, 10/12 del
	Jeklo in cipke, ameriska grozljivka

Madžarska

08.35	Cez dan
09.00	Sosedje, pon. 154. dela
10.00	Dallas, 117. del
10.50	Igra
11.05	Sotrpini
11.20	Pomoč v duševni stiski
12.00	Porocila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Spored za upokojence
16.40	Helena, 18. del. it. serije
17.15	Spored za otroke
19.00	Vilmos Komlós
20.00	Dnevnik
20.40	Dallas, ponovitev
21.35	Panorama, svetovna politika
22.40	Korczak, koprodukcij-ski film
00.35	Improvizacija, ansambel Joy
01.05	Dnevnik

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ V SOVI

Kriminalna zgodba Tetovirano srce

V nemškem filmu Tetovirano srce so v glavnih vlogah zaigrali Francois Montagut, Nino Prester in Mahulena Bocanova

V nocojsnji Sovi si boste lahko ogledali nemški film z naslovom Tetovirano srce režiserja Ernsta Josefa Lauschnerja, ki je svojo filmsko pot začel na praksi akademiji, diplomiral pa na dunajski filmski akademiji.

Nocojsnji film je nenavadna kriminalna zgodba, s katero se je režiser predstavil na lanskem filmskem festivalu avstrijskega filma v Welsu. Film Tetovirano srce je film za občinstvo. Avtor je izbral preverjen model zgodbe, v kateri se želja po ugodnem življenju in bogastvu povezuje z umazanimi posli. V vse to pa je vpletel še lepo

zensko, kar zagotovo zgodbo naredi še bolj privlačno.

Glavni osebi v filmu sta dva moška. Prvi je ra-

vno prestal zaporno kazen, ki pa ga ni spametovala. Drugi pa, sicer nenavadnimi talenti, trpi za kroničnim pomanjkanjem denarja. Ob obljubah in naivnosti se spusti v nevarno igro, za katero se skriva lepa plesalka Marina. Ob pomoči prijatelja, ki pozna umazan svet podzemlja, spozna, kam je zabredel. Toda dogodki se odvijajo s tako naglico, da povratek ni več mogoč...

Scenarij za film Tetovirano srce je napisal Peter Bercza, glasbo je napisal Nikolaus Glowna, fotografija pa je bila v rokah Karla Walterja Lindenlauda.

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-Ga; 11.05 Petkovno srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.35 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorske; 20.30 Slovencem po svetu; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni program.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Točno opoldne; 12.05 Popevka tedna; 12.40 Stajerski val; 13.00 Danes

RADIO

do 13-ih; 14.00 Drobčinice; 15.10 Menjalniški tečaj; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Sport; 19.30 Stop pops; 21.45 Radijska igra; 22.20 Radio Student na našem valu.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz, od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Izbrana proza; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Reprize in soočanja; 13.05 Zborovska glasba; 13.40 Glasbena tradicija; 14.05 Gimnazijum; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Koncertni solisti; 18.05 Odlomki iz opere; 19.30 Koncertni abonma slov. filharmonije; 22.05 Radijska igra; 23.55 Lirični utrinek.

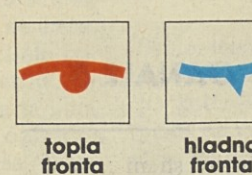
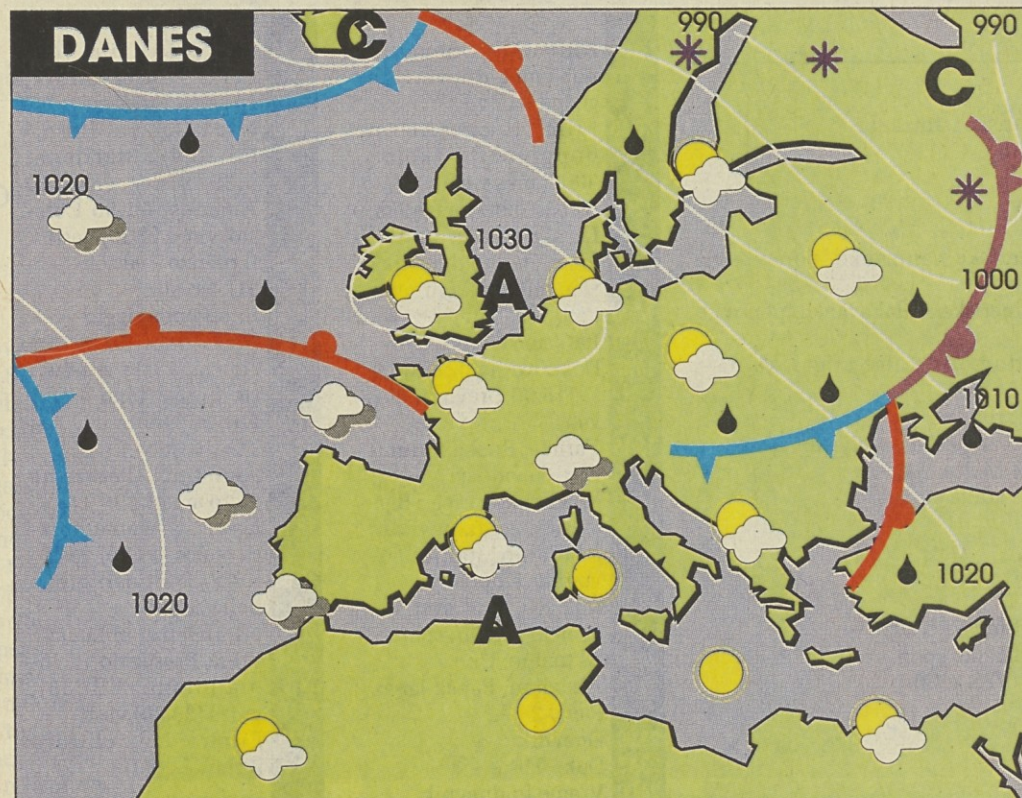
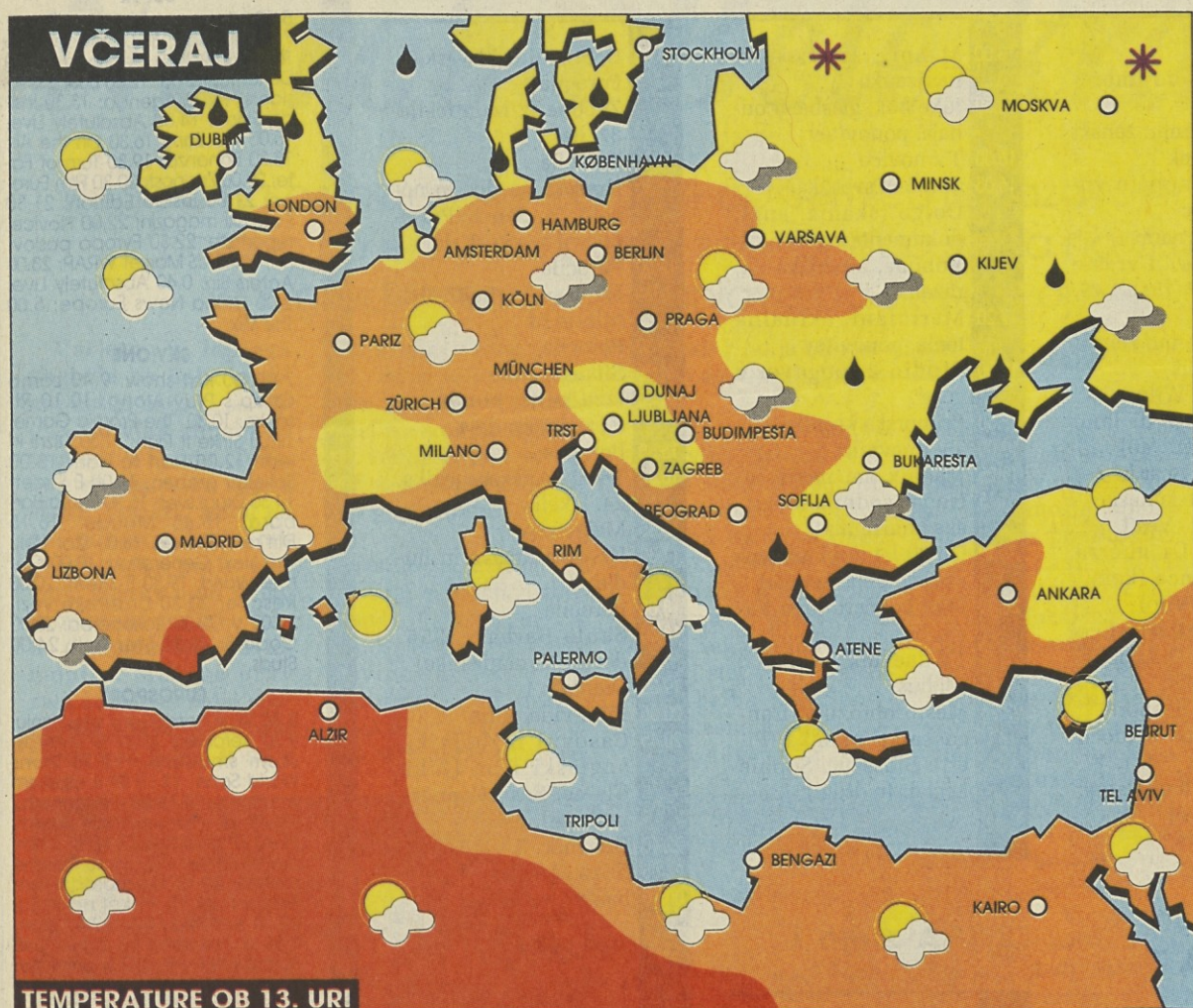
Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Napoved in koledar; 6.30 Ju-

tranjik; osmrtnice; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.00 Mnenjsko rešeto; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.3

EVROPA / VEČINOMA SUHO, LE NA SEVERU IN VZHODU PONEKOD PADAVINE

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzhlo ob 06.07 in zašlo ob 18.13. Dan bo dolg 12 ur in 06 minut. Luna bo vzhla ob 04. uri 08 minut in zašla ob 14. uri 43 minut.

fronta.

TEMPERATURE

PO SVETU

HELSINKI.....	-1/3
OSLO.....	-2/9
STOCKHOLM.....	3/10
KØBENHAVN.....	8/9
MOSKVA.....	2/6
BERLIN.....	9/10
VARSAVA.....	8/8
LONDON.....	10/17
AMSTERDAM.....	8/12
BRUSELJ.....	9/15
BONN.....	7/15
FRANKFURT.....	7/14
PARIZ.....	5/14
DUNAJ.....	10/12
MÜNCHEN.....	8/11
ZÜRICH.....	4/13
ZENEVA.....	2/17
RIM.....	4/16
MILAN.....	6/21
BEOGRAD.....	7/13
NICA.....	10/15
BARCELONA.....	8/18
BUKARESTA.....	-2/9
CARIGRAD.....	1/9
MADRID.....	4/21
LIZBONA.....	15/22
ATENE.....	6/16
LARNAKA.....	9/17
TUNIS.....	8/18
ALŽIR.....	5/19
MALTA.....	9/17
JERUZALEM.....	1/10
KAIRO.....	8/1

PLIMOVANJE

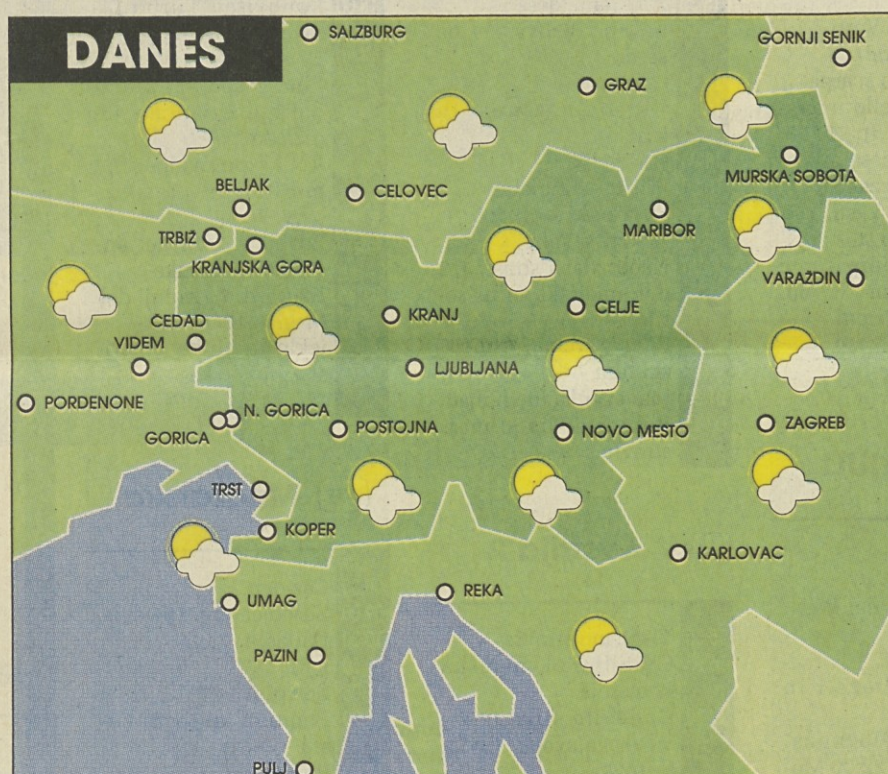
Danes: ob 1.55 najnižje -17 cm, ob 7.25 najvišje 25 cm, ob 13.44 najnižje -42 cm, ob 20.17 najvišje 39 cm. Jutri: ob 2.19 najnižje -26 cm, ob 8.00 najvišje 30 cm, ob 14.10 najnižje -44 cm, ob 20.36 najvišje 43 cm.

ALPE-JADRAN / SONČNO IN TOPLO, ČEZ DAN PREHODNE POOBLAČITVE, V ALPAH PLOHE

TEMPERATURE

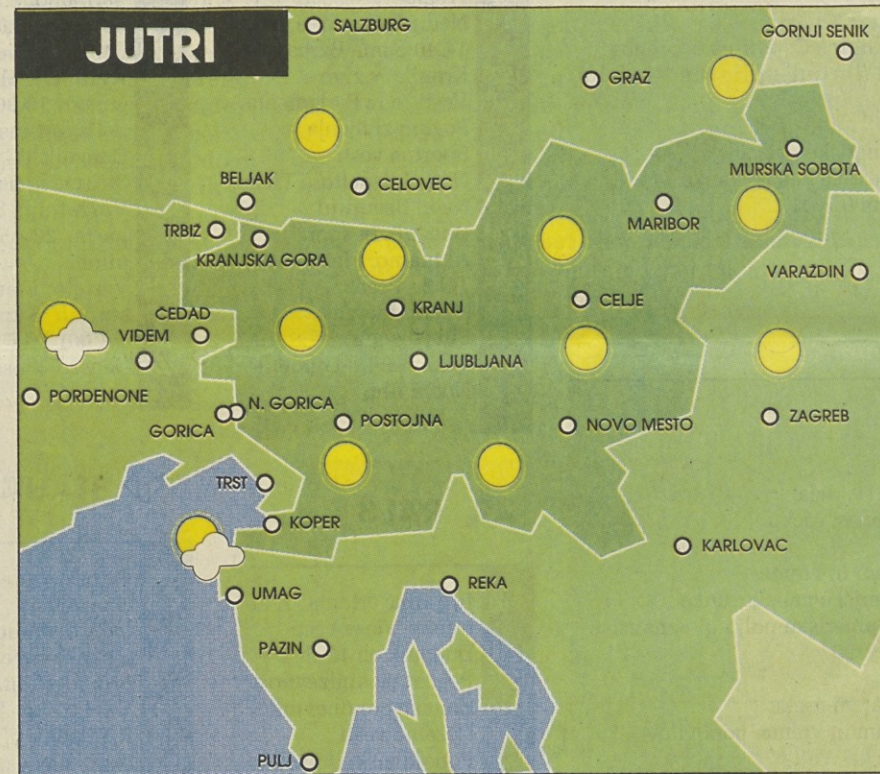
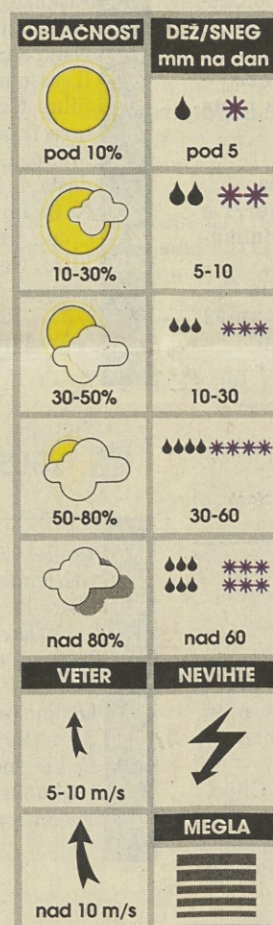
VČERAJ OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA.....	4/18
TRST.....	7/14
CELOVEC.....	1/19
BRNIK.....	2/19
MARIBOR.....	7/21
CELJE.....	0/20
NOVO MESTO.....	4/21
NOVA GOR.....	4/21
MUR. SOBOTA.....	6/20
PORTOROŽ.....	8/16
POSTOJNA.....	-1/21
IL. BISTRICA.....	-1/21
KOČEVJE.....	0/20
ČRNOMELJ.....	1/22
SL. GRADEC.....	-1/19
BOVEC.....	5/21
RATEČE.....	3/20
VOGEL.....	8/11
KREDARICA.....	2/5
VIDEM.....	5/19
GRADAC.....	3/19
MONOSTER.....	10/20
ZAGREB.....	4/20
REKA.....	10/17

V SLOVENIJI: Sprva bo pretežno jasno, čez dan se bo od severa prehodno pooblačilo. V notranjosti Slovenije bodo kratkotrajne plohe. Najnižje jutranje temperature bodo od -1 do 4, najvišje dnevne od 15-20 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Sončno bo in toplo. Čez dan se bo na območju Alp povečala oblačnost, ponekod bodo manjše plohe.

V SLOVENIJI: Nadaljevalo se bo večinom sončno in toplo vreme.

OBETI: V nedeljo bo še sončno in toplo.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	68
Maribor	120
Celje	127
Trbovlje	124
Hrastnik	85
Zagorje	157
Šoštanj	76

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona	100
Drava HE Dravograd	110
Sava Radovljica	30
Sava Sentjacob	—
Sava Radeče	94
Sora Suha	—
Ljubljana Moste	38
Savinja Laško	86
Krka Podbočje	72
Kolpa Radenci	77
Soča Solkan	—

HOROSKOP

Piše: Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Prijeten dogodek ali pa pogovor s prijateljem bo razlog, da se vam bo današnji dan začel obetavno. Zal pa bo napako razumevanje pri finančni zadevi imelo precej neugodne posledice.

BIK 21-4/20-5: Prav prilika, da združite prijeto z obveznim, vam bo omogočila, da se povzpnete nekaj stopnic navzgor po lestevici uspeha, pa čeprav samo začasno.

DVOJKA 21-5/21-6: Ze precej zgodaj vas bo dohitelo sporočilo od daleč. Zelo se ze veselite prihajajočega vikenda, saj vam obeta prilika, da ujamete izgubljene sanje.

RAK 22-6/22-7: Prav hladno se boste odrezali na jutranjem sestanku in s tem presenetili lepo stvelo sodelavcev. Čeprav vas takih niso vajeni, ste danes ravnali povsem pravilno.

LEV 23-7/23-8: Danasnje jutro bo samo nadaljevanje včerajšnjega večera, saj sami ne morete in tudi nočete odvrtiti misli od srečnih trenutkov, ki jih doživljate.

DEVICA 24-8/22-9: Ukvarjali se boste z zadnjimi podrobnostmi v zvezi s skupno finančno zadevo ali pa boste sopolpisali neko pogodbo. Ze popoldne si boste zeleti, da s tem sploh ne imeli opravka.

TEHTNICA 23-9/22-10: Jutro je pravi čas za načrtovanje romantičnega večera in prijete urice z ljubljeno osebo, saj vas bo zgodaj popoldne zgrabil krč ob misli na trenutno finančno stanje.

SKORPIJON 23-10/22-11: Doma je zdaj, ko ste svojim posvetili veliko več časa, umirjeno. Prav zato se polni energije pripravljate na nove poslovne spopade.

STRELEC 23-11/21-12: Se sanjalo se vam ni, da imate obcudovalca v ozemju krogu svojih sodelavcev, zato boste toliko bolj presenečeni in osupli, ko vas bo novica dosegla.

KOZOROG 22-12/20-1: Obljubljeno vam je bilo poslovno potovanje, ki bo za vas vrnitev v kraje, kjer ste nekod preživeli lepe trenutke, morali pa boste primakniti tudi del svojih sredstev.

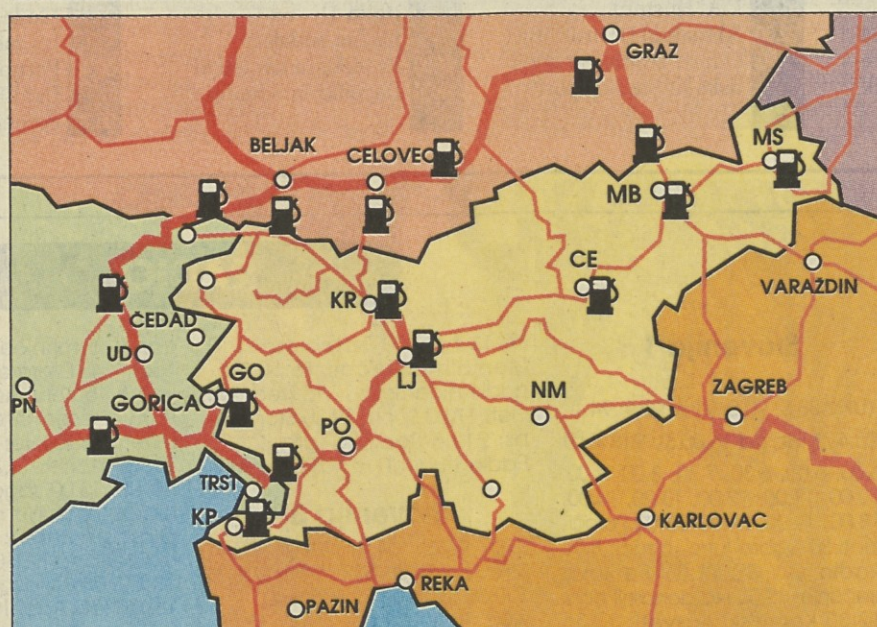

VODNAR 21-1/19-2: Dobre volje in zadovoljni boste večino dneva, dokler vas proti večeru ne bo pretresla novica, ki pravzaprav z vami samimi nima nobene zveze.

RIBI 20-2/20-3: Vse, kar vam danes zjutraj preostane je, da si vsaj naskrivaj manete roke in ne povzročate ljubosumnih izlivov s strani sodelavcev. Tokrat je sreča na vaši strani.

CESTE / SUHE IN NORMALNO PREVOZNE

V večjem delu Slovenije so danes ceste suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoč in brez zastojev.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA		FURLANIJA-JK		KOROŠKA	
Kope.....	-/20	Cimolais.....	-/-	Podklošter.....	/35
Vrhe.....	-/-	Claut.....	-/-	Bad Kleinkirchheim.....	20/50
Lončovz.....	-/-	Plancavallo.....	20/30	Pilberk/Peca.....	/30
Stari vrh.....	-/-	Zabnice/Ovčja vas.....	-/-	Sloveniji Plajberk.....	/50
Rogla.....	40/50	Raibl.....	-/-	Dobrač.....	/30
Kanin.....	-/60	Forni Avoltri.....	-/-	Nassfeld/Mokrine.....	60/80
Cerkno.....	-/35	Forni di Sopra.....	20/30	Spittal/Goldeck.....	5/55
Soriška planina.....	-/-	Paluzza-Timau.....	20/30	Heiligenblut.....	20/140
Vogel.....	-/10	Paularo.....	-/-	Katschberg.....	60/80
Kobla.....	-/20	Pontebba.....	35/35	Karaipe/Golica.....	/30
Mariborsko Pohorje.....	35/40	Pradibosco.....	30/60	Kötschach/Mauthen.....	20/30
Kranjska gora.....	-/-	Prato Carnico.....	-/-	Malnitz.....	10/150
Pokljuka.....	-/-	Zoncolan.....	0/30	AVSTRIJA	
Rog - Črmošnjice.....	-/-	Sauris.....	5/10	Arlberg.....	35/330
Prvine.....	-/-	Sella Chianzutan.....	-/-	Seefeld.....	20/70
Jezerško.....	-/-	Nevejsko sedlo.....	20/90	Kitzbühel.....	10/75
Ulovka.....	-/-	Višarje.....	35/60	Obertauern.....	120/220
Krvavec.....	-/-	VENETO		Zell am See.....	20/100
Črni vrh.....	-/-	Sappada.....	10/60	Schladming/Planai.....	10/100

V VEDNOST

Rosa

Rosa je voda, ki se v jasnih nočeh nabere na rastlinah ali drugih površinah, ce njihova temperatura pade pod temperaturo rosiska zraka. Količina rose je odvisna od časa trajanja ugodnih razmer za njen nastanek, od temperature zraka, vetra in od nasitenosti zraka z vodno paro. V eni noči se na rastlinah lahko povprečno nabere od 0.1 do 0.3 milimetra vode na kvadratni meter površine. Pomembno vlogo imata tudi vrsta rastlin in gostota rastlinskega sklopa. Na travi so na primer namerili do 0.20 milimetra, na žitnem posevku do 0.26 milimetra, v gozdu pa celo nad 0.80 milimetra na kvadratni meter. Te količine vode so veliko manjše od tistih, ki v enem dnevu izhlapijo iz rastlin (in iz tal). Poleti lahko v enem dnevu izhlapi od dva do stiri milimetra vode, ce je dan zelo vroč, pa tudi nad 5 mm. Rosa zato pomeni le majhen delež v preskrbi rastline z vodo in ne more nadomestiti izhlapele vode. V poletnih jutrih preperejuje prehitro segrevanje listov in s tem zmanjšuje izhlapevanje, zvečer pa uvelim rastlinam pomaga obnoviti celični pritisk. Njena vloga je nenadomestljiva v aridnih področjih, kjer nekaterim rastlinam omogoča preživetje. Hkrati rosa lahko škoduje nekaterim vrstam rastlin, ker vlažno listje omogoča okužbo z glivičnimi rastlinskimi boleznimi (na primer krompirjeva plesen, skrup).

Ana Züst